

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտերծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել կոչքը ցանկացած մեաչափով կամ կրիչով
մեափոխել կամ օգտագործել առկա կոչքը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

9565

897.44

2-84

GUIDE
ÉPISTOLAIRE

FRANÇAIS - ARMÉNIEN.

ԱՌԱՋՆՈՐԳ

ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԳԱՂՂԵՐԷՆ ԵՒ ՀԱՅԵՐԷՆ

6240

THE HISTORY OF THE

AMERICAN

REVOLUTION

BY JOHN ADAMS

AND OTHERS

891.99

5.84

ԱՌԱՋՆՈՐԳ

Ա. Ա.

ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

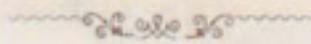
ԳՆՂՂԻՆԻՆ ԵՒ ՀԱՅԵՐԷՆ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Հ. ՎԱՐԴԱՆԱՅ Վ. ԸՍՏԿԱՐԵԱՆ

Ի ՄԽԻԹ. ՈՒԽՏԷՆ

Handwritten signature

Ի ՎԻԷՆՆԱ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

1867

2003

5030
47

ՅԵՌԱՋԱՐԱՆ

Նամակագրութեան օրըստօրական ընդհանուր գործածութիւնն անոր կարեւորութեանն ակներբեւ ցոյց է, որ հիմակու ատենս մարդկային ընկերութեան իւրաքանչիւր ճիւղին եւ կենսակցութեան զանազան պարագաներուն համար անհրաժեշտ եղած է: Ըսածնիս ըստ ինքեան ամէնուն ծանօթ ըլլալով՝ մեզի հոս ուրիշ բան չի մնար՝ եթէ ոչ առաջիկայ հրատարակութեանս նպատակին ու ներքին հանգամանացը վրայ քանի մը խօսք ըսել:

Արդի ժամանակս Արեւելքին Արեւմտից հետ ունեցած կենցաղաւարական եւ առեւտրական յարաբերութիւնները միշտ յաճախելու վրայ ըլլալուն պատճառաւն օտար եւ ի մասնաւորի գաղղիերէն լեզուաւ թղթակցութիւնն ընդհանուր տարածուած ըլլալով, առ այս ի մերձուսած առայտղ դիւրացուցիչ միջոց մը ազգայնոց շատերուն բաղձալի էր: Մենք այս պակասը լեցը-

նելու մտօք երկասիրութեանս ձեռք զարկինք,
որ մարդկային կենցաղավարութեան մէջ յաճախ
պատահելու ամէն դէպքերուն վրայ գաղղիբերէն
եւ հայերէն լեզուաւ ընտիր նամակներու հաւա-
քում մըն է. որպէսզի բազմաթիւ օրինակներու
օգնականութեամբն ընթերցողը գրութեան
այս ճիւղին մէջ չէ թէ միայն դիւրութեամբ ու
վայելչութեամբ իւր միտքն օտարալեզու ծանօթ-
ներուն բացատրելու կերպը ստանայ, այլ նաեւ
գաղղիբերէն նոր նամակագրութեան ոճին յա-
տուկ ձեւերը սորվի, որոնց անտեղեակ բլլալն
աշխարհքի առջեւ թերակատար կրթութեան
թէ հետեւութիւն եւ թէ ցոյց համարուած
է: Ասոր համար ընդհանուր նամակագրութեան
արուեստին հմտութենէն զատ՝ մասնաւորապէս
գաղղիբերէն նամակագրութեան ոճը ծանօթացը-
նելու վախճանաւ է որ հայերէն թարգմանու-
թիւնն ալ տեղ տեղ Գաղղիացւոց սովորական
ընթացքին յարմարցուցած ենք, որոնք մա-
նաւանդ իմաստի կամ ձեւերու յատկութիւնք
են եւ ոչ լեզուի. վասնզի կան նամակներ՝ որ
առանց մեծ այլայլութեան եւ հիմնական կեր-
պարանափոխութեան չէին կրնար ազգային սեպ-
հական ձեւն ու կերպարանքն առնուլ:

Նիւթոց դասաւորութեան նկատմամբ՝ նա-
մակագրութեան արուեստին ընդհանուր կանոն-
ներն իբրեւ նախագիտելիք գրքին սկիզբն աւ-
անդուած են. անկէ ետեւ այլեւայլ գլուխներով
իրար կը յաջորդեն շնորհաւորութեան, խնդա-
կցութեան, ցաւակցութեան, յանձնարարութեան
եւ աղաչանաց, շնորհակալութեան, յորդորանաց,
յանդիմանութեան, ջատագովութեան, եւ այլն
նամակները. որոնց դարձեալ իւրաքանչիւր հա-
մառօտ նկարագիրը, կարեւոր գիտելիքներն ու
ընդհանուր կանոններն ամէն մէկ գլխուն սկիզբը
դրուած են. ասկէ զատ՝ առանձին գլխով աւան-
դուած են տոմսակները: Աւելի ընդարձակ բըռ-
նուած է առեւտրական ու գործառնական նա-
մակագրութեան մասը. որովհետեւ այսօրւան
օրս առեւտրական թղթակցութիւնն ընտանեկան
թղթակցութեան չափ, եթէ ոչ աւելի ալ, գործ-
ածութիւն ունի, եւ կտրուկ, պարզ ու մեկին
ոճովն ու սեպհական բացատրութիւններովն անկէ
բոլորովին կը տարբերի: Եւ թէպէտ նամակա-
գրութեան այս մասն աւելի վարժութեամբ եւ
գործքի մէջ մտնելով կը սորվուի, բայց գործքի
մէջ մտած ատեն ամենեւին անփորձ ու անվարժ
չերեւալու եւ միանգամայն սորվելիքին հիմունքն

առնելու համար առանձին առաջնորդի մը հարկաւորութիւն կայ: Ուստի կարծենք թէ հայ հասարակութեան առեւտրական գործունէութեանը մեր կողմանէ պակասաւոր ծառայութիւն մ'եղած կ'ըլլար, եթէ այս կարգի գրքի մը մէջ վաճառականութեան մասն համառօտիւ անցած ըլլայինք:

Յուսանք որ այս գրքն աշխատասիրութիւնն իւր վախճանին հասնելով՝ աղգին մտաւորական եւ գործառնական յառաջադիմութեան նպաստաւոր ըլլայ, եւ առաջնորդ մը գրչութեան այս ճիւղին մէջ ախորժակները կրթելու:

GUIDE

ÉPISTOLAIRE

OBSERVATIONS SUR L'ART ÉPISTOLAIRE.

LA correspondance est aussi ancienne que l'écriture. Elle est un supplément à la conversation, ou plutôt une conversation réelle entre des personnes absentes.

Il est aussi nécessaire de bien écrire que de bien parler. Presque tout le monde pense, comme Buffon, que « *Le style est l'homme même* » ; il faut toujours avoir cette pensée présente en écrivant.

On comprend par STYLE, en général, la manière d'exprimer ses pensées de vive voix ou par écrit. Les mots étant choisis et arrangés selon les lois de l'harmonie et du nombre, relativement à l'élévation ou à la simplicité du sujet qu'on traite, il en résulte ce qu'on appelle le STYLE.

Chaque genre d'ouvrage en prose demande le style qui lui est propre. Le style oratoire, le style historique et le style épistolaire, ont chacun leurs règles, leur ton et leurs lois particulières.

Pour se former le style, il faut lire beaucoup les meilleurs écrivains, écrire soi-même, et soumet-

ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՆԱԽԱԳԻՏԵԼԻՔ ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՆ այնչափ հին է, որչափ հին է գրելու արուեստը: Նամակագրութիւնը խօսակցութեան ամբողջացուցում կամ մանաւանդ՝ հեռաւորաց մէջ իրական խօսակցութիւն մըն է:

Որչափ կարեւոր է աղէկ խօսիլ գիտնալը, նոյնչափ ալ հարկաւոր է աղէկ գրել գիտնալը: Գրելթէ ամէն մարդ Պիւֆոնին պէս կը մտածէ՝ թէ «Մարդն եւ իւր ոճը՝ նոյն են»,: Գրելու ասե՛ն՝ պէտք է մարդ այս մտածմունքը միշտ աչքին առջեւն ունենալ:

Սն ըսելով՝ ընդհանրապէս կ'իմացուի, իւր գաղափարները բերնով կամ գրով բացատրելու կերպը: Բառերուն՝ ներդաշնակութեան եւ համաձայնութեան կանոնաց համեմատ եւ գրուած նիւթին բարձրութեան կամ պարզութեան համաձայն ընտրութենէն ու կարգաւորութենէն յառաջ կու գայ Սն ըսածնիս:

Վաճէն տեսակ արձակ գրութիւն՝ իւր յատուկ ոճն ունի: Ինչպէս ճարտասանական ու պատմական ոճը, նոյնպէս նամակագրութեան ոճն իւր կանոնները, յատուկ բացատրութեան կերպն ու ասանձին օրէնքներն ունի:

Վղէկ ոճ ստանալու համար, պէտք է ամէնէն ընտիր գրուածքները շատ կարդալ, ինք իրմէ գրել,

tre ce qu'on écrit à un censeur judicieux; imiter d'excellents modèles, et s'efforcer de leur ressembler. Il faut aussi étudier les hommes et prendre, d'après nature, des expressions qui soient non-seulement vraies, comme dans un portrait ressemblant, mais vivantes et animées comme le modèle même du portrait.

Le style des lettres ne doit être ni emphatique, ni précieux, ni burlesque. Il doit être simple, coulant et, pour tout dire en un mot, naturel.

La connaissance parfaite et la scrupuleuse observation des règles du style épistolaire, sont à la fois la conséquence et l'indice d'une bonne éducation.

Dans le discours familier l'imagination seule travaille, les idées se succèdent, la parole les transmet, avant qu'on ait le temps ou le besoin de les disposer dans le meilleur ordre; aussi la conversation est-elle toujours écoutée avec une prévention favorable. Il n'en est pas de même d'une lettre. Dans le silence du cabinet le jugement doit prêter son appui à l'imagination, et sur une lettre écrite avec quelque soin on doit pouvoir reconnaître et apprécier le véritable mérite d'un homme, son esprit, son éducation, et même son caractère. On a dit avec raison: Celui qui écrit, envoie son portrait.

Le style épistolaire emprunte à la conversation la facilité de passer brusquement et sans préparation d'une idée à une autre, et s'épargne

գրածը գիտնականի մը դատաստանին տակ ձգել, երեւելի օրինակներու հետեւիլ եւ անոնց նմանելու ջանալ: Հարկ է նաեւ մարդկան բնաւորութիւնը ճշդիւ միտք առած ըլլալ, եւ միայն բնականէն առնուլ այնպիսի բացատրութիւններ՝ որոնք չէ թէ միայն ճշգրիտ ըլլան, ինչպէս նման պատկերի մը գծադրութիւնը ճշգրիտ է, այլ որոնց մէջ հոգի եւ կենդանութիւն տեսնուի, ինչպէս պատկերի մը բուն իսկական սկզբնատպին մէջ:

Նամակագրութեան ոճը՝ ոչ շքեղ ըլլալու է, ոչ բռնազրօսեալ եւ ոչ ծաղրածու. այլ պարզ, բնութայիկ ու մէկ խօսքով՝ բնական պէտք է ըլլալ:

Նամակագրութեան կանոններուն կատարեալ հմտութիւնն եւ անոնց զդուշաւոր պահպանութիւնը՝ աղէկ կրթութեան արդիւնք է եւ միանգամայն ցոյց:

Ընտանեկան խօսակցութեան մէջ՝ միայն երեւակայութիւնն է գործողը. դաղափարներն իրար կը յաջորդեն ու բերանը կ'արտաբերէ, եւ ժամանակ չ'ըլլար եւ ոչ ալ հարկաւորութիւն կը մնայ մտքին դաղափարներն ըստ կարի կարգաւորելու. ասկէ զատ՝ խօսակցութիւնը միշտ պատրաստական ներդրամութեամբ մտիկ կ'ըլլուի: Բայց նամակին բանն ուրիշ է: Սենեկին հանդարտութեան մէջ՝ պէտք է որ խորհրդածութիւնն երեւակայութեան օգնութեան հասնի, այնպէս որ բաւական մտադրութեամբ գրուած նամակէ մը՝ մարդ կարող ըլլայ գրողին բուն արժէքը, խելքը, կրթութիւնն ու նաեւ բնաւորութիւնը ճանշնալ ու արժեցընել: Աւստի եւ իրաւամբ ըսուած է՝ թէ՛ Նամակ գրողն իւր պատկերը կը խաւրէ:

Նամակագրութեան ոճն ընտանի խօսակցութենէն այն գիւրութիւնը փոխ կ'առնու, որ շուտով եւ առանց պատրաստութեան մէկ դաղափա-

ainsi le travail de fondre avec art les parties du sujet.

Le devoir, l'amitié, la politesse, l'intérêt, sont les liens de la société; à eux seuls se rattachent les divers genres du style épistolaire. Que l'on écrive donc une lettre familière, affectueuse, ou d'affaires, le premier soin doit être de bien sentir sa position et celle de celui à qui l'on écrit; il faut en quelque sorte se mettre en présence, en rapport avec lui, afin de se rendre compte de ce qu'on a à dire et de la manière dont on doit l'exprimer. C'est presque toujours avec les yeux de l'amour-propre que celui qui reçoit une lettre la juge; aussi ne saurait-on y apporter trop de soin, d'attention et de ménagements.

La prolixité est un écueil que l'on n'évite pas assez soigneusement. Il faut, dit-on, écrire comme on parle; cela se peut, si toutefois on parle bien; encore faut-il avoir grand soin de dire les choses avec une précision concise, qui ne nuise ni à l'élégance ni à la lucidité.

Il y a des esprits tellement vifs qu'ils ne trouvent pas d'expressions assez rapides pour exprimer leurs idées; chez d'autres la lenteur et la réflexion causent le même embarras. Nous conseillons dans ce cas de faire un brouillon avant d'écrire une lettre. En le corrigeant on trouvera toujours l'expression propre et la tournure élégante.

բէն միւսին կ'անցնի, որով զբեւոյն նիւթին ալ մասերը ճարտարութեամբ ամբողջի մը ձուլելու աշխատութիւնը կը բարձուի :

Ընկերութեան անդամներն իրարու հետ պարտքի, բարեկամութեան, քաղաքավարութեան եւ շահու կապերով կապուած են. ուստի եւ աս պլելայլ կապերէն կախում ունին նամակագրութեան զանազան կերպ սճերը: Անոր համար թէ բնտանեկան, թէ բարեկամական եւ թէ գործքի վերաբերեալ նամակ մը գրուած ատեն՝ գլխաւոր մտադրութիւնն ան պիտի բլլայ որ մարդ թէ իւր եւ թէ նամակն բնդուողին դիրքն աղէկ ճանչնայ, եւ զանիկայ այնպէս կենդանի կերպով աչքին առջեւ բերէ, իբրեւ թէ իրօք ներկայ բլլար. ան ատեն աւելի յայտնի կը զգայ բսելքն ու բսելու կերպը: Նամակ առնողն զնամակը գրեթէ միշտ անձնասիրական աչքով կը դատէ, ուստի ոչինչ զգուշութիւն կամ մտադրութիւն կամ ակնածութիւն երբեք չափազանց համարուելու է:

Երկայնրանութիւնը պակասութիւն մըն է, որմէ շատերը բաւական չեն զգուշանար: Այնպէս պէտք է գրել, կ'ըսեն, ինչպէս որ կը խօսուի: Ասիկայ կարելի է, բաւական որ գրողն աղէկ ալ խօսի. դարձեալ պէտք է միտ գնել բսուածն անանկ ճշգրութեամբ բացատրելու՝ որ ոչ վայելչութեան վնասէ եւ ոչ բացայայտութեան:

Կան այնպէս վառվառն մտքեր, որոնք իրենց գաղափարացը շուտութեանը բառ չեն կրնար հասցընել, ուր որ ուրիշները նոյն նեղութեան մէջ կ'իյնան՝ դանդաղ ու մտածող բլլալէն: Այսպիսիներուն խորհուրդ կու տանք, որ նամակ մը գրելէն յառաջ ծրագիրը շինեն, ետքէն սրբագրելու ատեն յարմար բացատրութիւնն եւ վայելչ գարձուածները գիւրաւ կը գանեն:

Avant de mettre la main à la plume, il faut attentivement réfléchir sur les divers sujets dont on doit composer sa lettre. Tout le reste n'est qu'accessoire.

Que l'on écrive à un supérieur, à un égal ou à un subordonné, le premier soin est donc de se rendre compte à soi-même de ce que l'on doit ou veut exprimer.

On doit éviter les longues périodes. Une lettre ne doit en rien ressembler à un livre ou à un article de journal.

Le style coupé a une vivacité, un mouvement qui conviennent dans une lettre. Il faut toutefois éviter de devenir obscur en voulant être bref.

Les personnes distinguées sont ordinairement jalouses du respect qui leur est dû, par rapport à leur naissance, leur fortune, ou à leur rang élevé. Ce serait donc aussi bien un manque de prudence que de respect, de s'adresser à des supérieurs comme on le ferait envers des égaux.

La politesse ne permet pas qu'on écrive par interrogation à une personne qui nous est supérieure. On peut cependant employer cette figure en l'accompagnant d'un correctif respectueux. Par exemple, si quelque curiosité nous portait à nous informer d'une chose, nous pourrions dire: Pardonnez-moi, Monsieur, la liberté que je prends de vous demander quelle est cette personne dont vous m'avez dit tant de bien etc.

C'est encore une impolitesse, quand on fait mention des parents de ceux à qui on écrit, de les désigner en disant crûment: Votre frère, votre

Չե՞սքը դրիչ առնելէն յառաջ՝ պէտք է
գրուելու նամակին զանազան նիւթերուն վրայ
մտադրութեամբ խորհրդածել. մնացածն երկրոր-
դական բան է :

Ուստի թէ վերնագունի, թէ հաւասարի եւ
թէ ստորնագունի մը նամակ դրուած առեն,
զլիսաւոր միտ գնելու բանն է՝ որ մարդ ըսելիքը
զիանայ :

Երկայն պարբերութիւններէ խորշելու է :
Նամակն ամենեւին դրբի կամ լրագրի հատուածի
նմանութիւն պիտ'որ չունենայ :

Կարճ ու կարուկ խօսուածքը՝ նամակի յարմար
կենդանութիւնն ու շարժումը կ'ունենայ : Պակայն
պէտք չէ համառօտութեան միտ գնելով՝ նամակը
մութ եւ անիմանալի ընել :

Պատուաւոր անձինք՝ հասարակօրէն իրենց
ազգատոհմին, հարստութեան եւ բարձր առ-
տիճանին վայելող յարգութեան նախանձախրն-
դիր են : Ուստի եւ մէկը թէ խոհեմութեան
եւ թէ յարգութեան զէմ պակասձ կ'ըլլայ, ե-
թէ անոնց հետ իբրեւ իւր հաւասարներուն հետ
խօսի :

Քաղաքավարութիւնը չի ներեր՝ վերնագոյն
մէկու մը գրով բան հարցընել, եթէ ոչ միայն
խոնարհական ձեւեր գործածելով : Օրինակի աղա-
զաւ՝ եթէ բանի մը վրայ տեղեկութիւն առնուլ
ուզուի, կրնայ հետեւեալ կերպով գրուիլ. Նե-
րեցէք, Տէր, որ կը համարձակիմ հարցընել, թէ
նվ է ան անձը, որուն վրայ ինձի այնչափ գովեստ
խօսեցաք եւ այլն :

Նոյնպէս անքաղաքավարութիւն է, նամակն
առնողին ազգականները նամակին մէջ յիշած ա-
ռեն, Չեր եղբայրը, Չեր հօրաքոյրն ըսելով յա-

tante; on doit dire: Monsieur votre frère, Madame votre tante.

Il est convenu qu'on ne doit pas prier une personne au-dessus de soi de faire des compliments à une autre, quand même elle la toucherait de fort près; ou si on le fait, c'est toujours avec quelque correctif. Par exemple: Souffrez que Madame de X. trouve ici les assurances de mon respect etc. — Il faut, surtout, bien se garder que ces compliments ne s'adressent pas à une personne au-dessous de celle à qui l'on écrit. A l'égard des personnes que l'on peut prier, ces compliments ne doivent jamais être insérés dans le corps d'une lettre, mais dans un *post-scriptum*.

Tout le talent dans une lettre consiste à dire ce qu'il faut dire, à le dire bien, et à ne dire que cela.

Les plus sages préceptes, les meilleurs exemples, n'enseigneront jamais à écrire bien une lettre; c'est dans le cœur et l'esprit, c'est dans la connaissance du monde surtout, que l'on peut exclusivement puiser le talent d'écrire avec élégance, charme et correction. Aussi ne prétendons-nous pas, par nos avis, faire des écrivains; nous voulons seulement tracer les règles générales et particulières qui aideront à se former un style facile.

աաջ բերել. պէտք է բսել Չեր պատուական (Տեր) եղբայրը, Չեր ազնիւ (Տիկին) հօրաբոլորը կամ մօրաբոլորը:

Յայանի է թէ չի վայելէր բարձրաստիճան մէկու մը միջոցան ուրիշին բարեւ գրել, թէպէտ նոյն անձն անոր շատ մերձաւոր բլլայ. այսպիսի խնդրուածք մը կրնայ միայն վայելուչ դարձուածով մ'բլլուիլ: Օրինակի աղաղաւ. Շնորհք բրէք, որ այս գրովս ք. Տիկինն իմ անկեղծ մեծարանացս հաւաստիքն ընդունի: — Զգուշանալու է մանաւանդ, որ չբլլայ թէ բարեւ խրկած մարդդ՝ նամակն ընդունողէն խոնարհագոյն աստիճանի մէկն բլլայ: Իսկ որոնց որ ներելի է նոյն խնդրուածքն բլլուիլ, պէտք չէ երբէք բարեւները նամակին մարմնոյն մէջ աւնուլ, այլ Յետագրութիւն բսուած մասին մէջ:

Նամակագրութեան բովանդակ արուեստն ան է, որ ինչ որ պէտք է բսել ան բսուի, բսուածն աղէկ բսուի եւ բսելիքէն աւելին չբսուի:

Որչափ իմաստուն կանոններ ալ աւանդուին, որչափ ընտիր օրինակներ ալ տրուին, չի կրնար մէկը քաջ նամակագիր բլլալ. այլ միայն իւր մտօքն ու սրտովը եւ գլխաւորաբար կենցաղաղէտ ծանօթութիւններով կրնայ պերճ, յանկուցիչ եւ անսխալ գրելու ձիրքը վաստակիլ: Մենք ալ չենք համարիր՝ որ մեր տալու խրատներովը մատենագիրներ յառաջ պիտ'որ բերենք. այլ կ'ուզենք միայն քանի մ'ընդհանուր եւ մասնաւոր կանոններ տալ, որ նամակագրութեան ընթացիկ սճ մը ստանալու կրնան օգնել:

Արթուր Բաբայան

CONVENANCES ÉPISTOLAIRES.

Quelques formalités unanimement adoptées composent le cérémonial épistolaire; c'est avouer que l'on manque d'usage, que de les omettre. Quand on écrit à des étrangers surtout, il faut les suivre scrupuleusement. Ces formalités concernent le papier, l'inscription, la souscription, le corps de la lettre, la date, les post-scriptum, l'adresse etc. Nous allons essayer d'indiquer successivement toutes les formalités qui constituent le cérémonial.

Du papier.

Le choix des matériaux, sans être fort essentiel, est pourtant nécessaire: écrire avec de très-gros papier, n'est permis qu'aux gens des plus basses classes. Le choix du papier doit être en rapport avec les personnes, l'âge, le sexe, la condition des correspondants. Il est extrêmement impoli d'écrire une lettre sur une simple feuille de papier, même lorsqu'il s'agit d'un billet; il faut toujours que le feuillet soit double, n'écrirait-on que deux ou trois lignes.

De l'inscription et de la souscription.

Des titres.

On appelle inscription et souscription d'une lettre le titre avec lequel on s'adresse à ceux auxquels on écrit.

Ce titre se place en *vedette*, c'est-à-dire isolément dans une ligne, au tiers ou à la moitié

ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԸՏՅԵՄՔԸ

Նամակագրութեան պատշաճքը՝ քանի մը առհասարակ ընդունուած ձևերն են, որոնց պահպանութեան զանցառութիւնը աշխարհքի սովորութեանց անտեղեկութիւն կը ցուցնէ: Չլիսաորարար օտարականներու նամակ գրած ատեն նոյն ձևերը մեծ զգուշութեամբ պէտք է պահել: Աս ձևերը կը պատկանին թղթին, վերնադրին, ստորագրութեան, նամակին մարմնոյն, թուականին, յետագրութեան, հասցէին եւ այլն, որոնց վրայ ատեղս կարգաւ կը խօսինք:

Թուղթ:

Թղթի ընտրութիւնը թէեւ ոչ մեծապէս էական, սակայն հարկաւոր բան է: Հաստ թղթի վրայ նամակ գրել՝ ամենաստորին աստիճանի մարդկան գործ կը համարուի: Թղթին ընտրութեան մէջ պէտք է թղթակցին անձը, հասակը, սեռը եւ հանդամանքն աչքի առջեւ ունենալ: Նամակ մը կամ նաեւ սոմնակ մը կէս թերթի վրայ գրել՝ մեծ անբաղաբավարութիւն է. թերթը հարկաւ կրկին ծալուած ըլլալու է, թէեւ վրան գրուելէն երկու երեք տող բան ըլլայ:

Վերնագիր, վերջաւորութիւն կամ ստորագրութիւն եւ պատռասնոսն:

Նամակի վերնագիր ու ստորագրութիւն կ'ըսուին ան երկու անուններն՝ որոնցմով մեք զմեզ գրերնիս ընդունողին կ'ուղղենք:

Վերնագիրն այն անունը կամ տիպոսն է՝ որ առանձին տողով մը երեւին կամ վերէն երբորդ

de la page, selon le respect que l'on doit à ceux auxquels on écrit. C'est ce même respect qui règle aussi l'espace que l'on doit mettre entre la vedette ou inscription, et le commencement de la lettre; il varie selon la considération qu'on leur doit; cela s'appelle *donner la ligne*: plus la personne est respectable, soit par ses vertus ou son âge, soit par ses fonctions ou son rang, plus il doit y avoir de blanc.

Il est de bon goût d'abrégé son titre quand on signe une lettre à un particulier.

DES TITRES

Titres et Adresses

Sur l'adresse.

Au Pape.	A Notre Très-saint Père le Pape N. . .
A un Cardinal.	A son Eminence Monseigneur le Cardinal de N. . .
A un Archevêque.	A sa Grandeur Monseigneur l'Ar- chevêque ou Evêque de N. . .
A un Evêque.	Au Très-Révérénd Père, Abbé de N. (Ordre de S. Benoît).
A l'Abbé d'un Monastère.	Monsieur, très-Révérénd, Abbé N. . .
A un Abbé.	Au Révérend, très-Révérénd Père N. Religieux au couvent de N. . .
A un Religieux.	

Տասին եւ կամ կէսին վրայ կը գրուի, դիմացինին պարտուպատշաճ յարգութեան համեմատ: Նոյնպէս վերնագրին եւ բուն նամակին մէջ [Թող արուելու պարապ միջոցը՝ անոր արուելու յարգութեան աստիճանէն կը շափուի. որչափ մէկն իր բարութեանը կամ հասակին եւ ունեցած պաշտօնին կամ աստիճանին կողմանէ յարգութեան արժանի է, այնչափ աւելի ճերմակ միջոց պէտք է [Թողուլ:

Վայելուչ է առանձնական մէկու մը գրուած նամակին մէջ՝ իւր պատուանունը համառօտագրութեամբ դնել:

EN FRANÇAIS.

propres aux Ecclésiastiques.

En vedette.	Dans le corps de la lettre.
Très-Saint Père.	Votre Sainteté.
Monseigneur.	Son } Eminence. Votre }
Monseigneur.	Votre Grandeur.
Monsieur.	Vous.
Monsieur.	Vous.
Mon Père;	Vous.
Mon Révérend Père.	

Sur l'adresse.	
A un Empereur ou à un Roi.	A sa Majesté N. Empereur ou Roi de . . .
A une Impératrice ou à une Reine.	A sa Majesté N. Impératrice ou Reine de . . .
Aux princes (du sang).	A son Altesse (Royale), Monseigneur le Prince de N. . .
Aux Marquis, Comtes, Barons.	A Monsieur, Monsieur le Marquis, le Comte, N. . .
Aux présidents des chambres, ministres et ambassadeurs.	A son Excellence Monsieur N., Ministre (de l'Intérieur) ou Président, etc.
Aux personnes qui n'ont pas de titre.	Monsieur, Monsieur N. . . Madame, Madame N. . . Mademoiselle, Mademoiselle N.

Հ Ա Յ Ե Ր Է Ն

Եկեղեցականաց

Հասցէ.

Քահանայապետի.	Ա. Ա. Սրբազան Քահանայապետ Ա. Ա.
Կարդինալի.	Ա. Ա. Վսեմափառ Ամենապատիւ Տէր Ա. Ա. Կարդինալ.
Կաթողիկոսի.	Ա. Ա. Աստուածապատիւ (Գերերջանիկ, սրբազան) Հոգեւոր Տէր, Ա. Ա. Կաթողիկոս . . .
Աբբեպիսկոպոսի, Եպիսկոպոսի.	Ա. Ա. Ամենապատիւ Գերապայծառ Տէր Ա. Ա. Վարդապետ (Աբբ)եպիսկոպոս . . .

propres aux Laïques.

En vedette.	Dans le corps de la lettre.
Sire.	Votre Majesté, (Imperiale, Royale).
Madame.	Votre Majesté.
Monseigneur.	Votre Altesse (Royale).
Monsieur (le comte).	Votre Excellence.
Monsieur le (ministre.)	Votre Excellence.
Monsieur.	Monsieur.
Madame.	Madame.
Mademoiselle.	Mademoiselle.

Պ Ա Տ Ո Ւ Ա Ն Ո Ւ Ն

Պատուականներ:

Վերնագիր.	Գարսին.
Սրբազան Հայր.	Ձեր Սրբութիւնը.
Վսեմափառ Ամենապա- տիւ Տէր.	Ձեր Վսեմափառ Տէրու- թիւնը.
Աստուածապատիւ (Գեր- երջանիկ, սրբազան) Հո- գեւոր Տէր.	Աստուածապատիւ (Գեր- երջանիկ, սրբազան) Հո- գեւոր Տէրութիւնդ.
Ամենապատիւ Գերա- պայծառ (սրբազան) Տէր.	Ամենապատիւ, Գերա- պայծառ (սրբազան) Տէրութիւնդ.

5030²
47

	Հասցէ.
ԱբբաՏօր.	Առ Գերապատիւ Գերբյարգելի Տէր եւ Հայր Ա. Ա. Վարդապետ (ընդհանրական) ԱբբաՏայր . . . ուխտին.
Պարզ Աբբայի կամ ՎանաՏօր.	Առ Յարգոյապատիւ Գերբյարգելի Տէր եւ Հայր Ա. Ա. Վարդապետ եւ Աբբայ . . .
Արժանօր Վարդապետի.	Առ մեծարգոյ Վերապատուելի Հայր Ա. Ա. Վարդապետ . . .
Վարդապետի.	Առ Մեծարեալ Արժանապատիւ Տէր Ա. Ա. Վարդապետ . . .
Քահանայի կամ Երիցու.	Առ Յարգելի եւ Պատուական Տէր Ա. Ա. Քահանայ . . .

Աշխարհականաց

Կայսերկամ թագաւորի.	Առ Մեծազօր Վեհափառ Ա. Ա. կայսր կամ ինքնակալ (թագաւոր) . . .
Իշխանի.	Առ Պերճապատիւ Հոյակապ Տէր եւ իշխան Ա. Ա. . .
Ազնուականի.	Առ Ազնուազարմ Մեծաշուք Տէր Ա. Ա. . .
Բարձրաստիճան անձանց.	Առ Բարձրապատիւ Տէր Ա. Ա. խորհրդական (դահերեց եւ այլն) . . .
Երեւելի անձանց.	Առ Մեծապատիւ Տէր, Ա. Ա. . .
Հասարակ քաղաքացւոյ.	Առ Պատուական Տէր Ա. Ա. . .
Տիկնոջ եւ Օրիորդի.	Առ Ազնիւ Տիկին կամ Օրիորդ Ա. Ա. . .

Վերնագիր.

Գերազատիւ Գեղյար-
դելի Աբբահայր Տէր .

Յարգոյապատիւ Տէր վա-
նահայր կամ Գեղյար-
դելի Տէր Աբբայ .

Մեծարդոյ Վերապա-
տուելի Հայր .

Արժանապատիւ Տէր
Վարդապետ .

Յարգելի եւ Պատուական
Տէր .

Մարմին .

Գերազատիւ Հայրու-
թիւնդ .

Գերազատիւ տէրու-
թիւն կամ Գերազա-
տուութիւն Չեր .

Վերապատուութիւնդ .

Արժանապատիւ Տէրու-
թիւնդ .

Յարգութիւնդ կամ
յարգոյ Տէրութիւնդ .

Պատուանուններ :

Մեծափառ կամ Վեհա-
փառ Տէր .

Պերճապատիւ Հոյակապ
Իշխան .

Ազնուազարմ Հոյակապ
Տէր .

Բարձրապատիւ Տէր .

Մեծապատիւ Տէր .

Սիրելի եւ Պատուական
Տէր կամ Պարոն .

Ազնիւ Տիկին կամ Օ-
րիորդ .

Կայսերական կամ ար-
քայական Վեհափա-
ռութիւնդ .

Պերճապատիւ Տէրու-
թիւնդ .

Մեծաշուք Տէրու-
թիւնդ .

Բարձրապատիւ Տէրու-
թիւնդ .

Մեծապատիւ Տէրու-
թիւնդ .

Հրամանքնիդ կամ Հրա-
մանքդ .

Ազնուութիւնդ .

De la souscription.

On appelle souscription d'une lettre la manière dont on la termine. Cette souscription doit toujours renfermer l'expression du sentiment que l'on éprouve pour celui auquel on s'adresse. Ainsi l'on peut exprimer *sa tendresse et ses respects* à des parents; un *profond respect* aux personnes que l'on vénère; un *respectueux attachement* à celles que l'on aime et que l'on respecte; une *considération distinguée* à celles qui méritent de l'estime; on peut assurer de *son estime particulière* ses inférieurs, ou être leur *affectionné serviteur*; toujours du respect pour les dames, et jamais de la tendresse. Après la phrase qui exprime le sentiment, on doit mettre en vedette le titre quel'on accorde à la personne avec laquelle on correspond.

Modèle de Souscription.

Veillez agréer l'assurance du profond respect avec lequel je suis,

Monsieur,
votre dévoué serviteur.
N. N.

Modèles pour commencer une lettre.

J'ai reçu la lettre dont il vous a plu de m'honorer.

J'ai reçu la lettre que vous avez eu l'obligeance de m'écrire.

վերջաւորութիւնն եւ ստորագրութիւնն :

Վերջաւորութիւնն կ'ըսուի՝ նամակ մը վերջացրնելու կերպը : Վերջաւորութիւնը միշտ նամակն ընդունողին ունեցուած զգածման յայտարար է : Այսպէս ազգականաց՝ սէր եւ շարգութիւն կը ցուցուի, խորին մեծարանք անոնց՝ զորոնք կը մեծաբէնք, շարգահասն սէր անոնց՝ զորոնք կը սիրենք ու կը յարգենք, եւ խորին շարգանք անոնց՝ որոնք յարգութեան արժանի են. իրմէ ստորին անձանց՝ ստանձինն համարող կ'ընայ ցուցուիլ : Կանանց յարգութիւնն միայն եւ ոչ երբեք մտերմութիւն պէտք է ցուցրնել : (Ասոնք ըստ մեծի մասին զազդիւրէնի յատուկ վերջաւորութիւններ են) Ստորագրութեանէն անմիջապէս ետքը՝ բաց միջոցի վրայ պէտք է նամակն ընդունողին պատուանունը գրել :

Վերջաւորութեան օրինակ :

Հաճեցէք ընդունիլ խորին յարգանացս հաւաստիքը, որով եմ՝

Ազնուութեանդ

Անձնանուէր ծառայ

Ա. Ա.

Գաղղիերէնի յատուկ սկզբնաւորութեան օրինակներ :

Ընդունեցայ ան նամակը՝ որով զիս հաճեցաք պատուել :

Ընդունեցայ ան թուղթն՝ որ ինձի գրելու շնորհք բոխք :

J'ai reçu la lettre que vous avez pris la peine de m'écrire.

J'ai reçu votre lettre du 12 du mois.*

Modèles pour terminer une lettre.

Je suis avec le plus profond respect.

Je suis avec un attachement parfait.

Je suis de votre Majesté, de votre Altesse etc. le très-humble serviteur.

Daignez, Madame, me permettre; ou: permettez que j'aie l'honneur de vous présenter mes hommages respectueux.

Dans l'attente de (*objet de la demande*) que je sollicite de votre bienveillance, j'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect, Monsieur (*qualités*), votre serviteur N. N.

J'espère que Monsieur (l'administration, le tribunal etc.) prenant en considération la justice de ma demande, daignera me l'accorder; dans cet espoir, j'ai l'honneur d'être etc.

Veuillez me croire pour la vie, Monsieur etc.

Agréé de nouveau l'assurance de ma parfaite considération.

Agréé mes civilités respectueuses.

N'ayant rien autre chose d'intéressant à vous dire, je vous salue avec une considération distinguée.

Dans l'attente de vos nouvelles, je vous salue avec une parfaite estime.

Je vous salue bien amicalement.

* Une collection plus ample de modèles pour commencer une lettre, se trouve parmi les "lettres de commerce", de ce recueil.

Ընդունեցայ ան գիրն՝ որ ինձի գրել յանձն առիք:

Ամոյս 12ին գրած նամակնիդ ձեռքս հասաւ*:

Դատողիերենի յատուկ վերջապորոշեան օրինակներ:

Էմ ամենախորին մեծարանօք:

Կատարեալ հպատակութեամբ՝ կը մնամ:

Մեծախառութեանդ, Ձեր Բարձրութեան եւ այլն ամենախոնարհ ծառայ:

Հաճեցէք ներել, Տիկին, որ յարգական մեծարանքս Ձեզի ընծայեմ:

(Այս ինչ) աղաչանացս կատարուելուն սպասելով, որուն համար Ձեր բարեւեր խնամքը կը խնդրեմ, կը խոստովանիմ զիս ամենախորին մեծարանօք Տէր (եւ պատուանունը) նուստ ծառայ Ձեր Ա. Ա.

Ար յուսամ որ Ձեր Ազնուութիւնը (Տէրութիւնը, Գատաստանարանը եւ այլն) իրաւացի աղաչանացս ունին դնելով՝ խնդիրքս ինձի շնորհէ. այս ակնկալութեամբ . . . :

Ցկեանս (անձնանուէր ծառայ):

Արկին մեծարանացս յայտարարութիւնը, շնորհք բրէք հաճութեամբ ընդունեցէք:

Ընդունեցէք յարգական մեծարանքս:

Ուրիշ կարելոր բան մը չունենալով, առանձինն մեծարանօք կ'ողջունեմ զՁեզ:

Ձեր ցանկալի լրերուն սպասելով, կատարեալ յարգութեամբ զՁեզ կը բարեւեմ:

Հաս սիրով բարեւ կ'ընեմ:

* Սկզբնաւորութեան բազմաթիւ օրինակներ կը գտնուին առ ժողովածոյքին առեւարական նամակներուն մէջ:

Agréez mes civilités empressées.

Je vous salue, Monsieur, bien sincèrement.

Je vous présente mes salutations bien cordiales.

J'ai l'honneur de vous saluer.

N'ayant rien de plus à vous dire qui mérite votre attention, je vous salue très-sincèrement.

Je présente mes civilités respectueuses à Madame *** et vous salue de tout mon coeur.

Le soussigné présente ses hommages respectueux à Madame ***.

J'attends votre réponse, et vous prie d'agréer l'assurance de mon parfait dévouement.

Le courrier étant sur le point de partir, je finis en vous assurant de mon constant attachement.

Je n'ai rien de plus à vous dire pour l'instant, et je vous renouvelle l'assurance de ma considération distinguée.

Recevez, Monsieur, l'assurance des sentiments d'estime et de considération avec lesquels j'ai l'honneur d'être etc.

Mon tendre et respectueux attachement ne finira qu'avec ma vie.

Dans l'attente d'une prompte réponse etc.

Veillez excuser la peine que je vous donne.

Agréez l'expression de ma gratitude pour les politesses dont vous ne cessez de me combler.

Les sentiments que vous m'avez inspirés, Monsieur, sont aussi sincères que durables.

Ընդունեցէք խոնարհական մեծարանքս :
 Ընդունեցէք անկեղծ սիրոյ ողջոյնս :
 Սրտագին բարեւներս Ձեզի կ'ընծայեմ :

Ձձեզ ողջունելու պատիւ կ'ունենամ :

Մտազբուժեան արժանի գրելու ուրիշ բան
 չունենալով, զՁեզ անկեղծութեամբ կ'ողջունեմ :

Խորին մեծարանօք կ'ողջունեմ *** Տիկինը, եւ
 զՁեզ ալ սրտանց կ'ողջունեմ :

Ստորագրողս կը համարձակիմ խորին յար-
 գութեան ողջոյնս մատուցանել *** Տիկնոջ :

Գրոյս շնորհալի պատասխանին մնալով, կ'ա-
 զաչեմ որ անկեղծ հպատակութեանս հաւաստիքը
 հաճութեամբ ընդունիք :

Թղթատարը ճամբայ ելլելու վրայ ըլլալով,
 նամակս կը վերջացրնեմ զՁեզ իմ հաստատ մտեր-
 մութեանս վրայ ապահովցրնելով :

Առ ժամս Հրամանոցդ արժանի գրելիք մը
 չունենալով, կը կրկնեմ առանձին մեծարանաց
 ողջոյնս :

Ընդունեցէք, պատուական Տէր, յարգանացս
 եւ հպատակութեանս հաւաստի ցոյցերը :

Իմ բարեկամութիւնս ցկեանս պիտ'որ տեսէ :

Ձեր անյապաղ պատասխանին սպասելով . . . :

Ար խնդրեմ Ձեզի տուած նեղութեանս նե-
 րեցէք :

Ձեր ամէն առթի մէջ ինձի ցուցուցած բա-
 րեբարութեանց համար ունեցած երախտագէտ
 զգածմունքս՝ շնորհք բրէք ընդունեցէք հաճու-
 թեամբ :

Ձեր ինձի ազգած զգածումները թէ անկեղծ
 են եւ թէ անջնջելի :

Comptez à jamais, Monsieur, sur la reconnaissance et l'attachement etc.

Reçois l'assurance, mon cher ami, que tu trouveras toujours dans ton ami sincérité et attachement.

Du corps de la lettre.

Le corps de la lettre (le discours par lequel on exprime le sujet de sa correspondance), doit commencer au-dessous de la vedette, plus ou moins bas, selon le respect que vous devez. On doit éviter de commencer par les mots *vous* et *votre*, qui formeraient une liaison avec le titre mis en vedette; il faut aussi rejeter toutes ces formules banales: c'est pour m'informer de l'état de votre santé — celle-ci est pour avoir l'honneur — en réponse à la vôtre, je vous écris ces lignes etc.

Il est impoli d'envoyer une lettre où il y a des ratures ou des surcharges, et l'on ne doit jamais rien mettre en abréviation: les dates et les sommes peuvent s'y écrire en chiffres.

On doit laisser au bas de chaque page l'espace d'environ deux lignes en blanc, et l'on ne recommence à écrire sur le *verso* qu'à la hauteur où se trouve la vedette au *recto*.

On laisse toujours sur le côté gauche du papier une large ligne blanche du haut en bas: elle s'appelle *marge*.

Si dans le corps de la lettre on parle d'une tierce personne, on doit toujours faire précéder son nom et sa qualité du mot *Monsieur*.

Lorsqu'on prie quelqu'un de faire, ou qu'on

Ապահով եղէք, մեծարգոյ Տէր, երախտագիտութեանս եւ սիրոյս վրայ . . . :

Ապահով եղիք, սիրելի բարեկամ, որ բարեկամէդ միշտ սէր եւ անկեղծութիւն պիտ'որ գտնես :

Նամակին մարմինը :

Նամակին մարմինը՝ բուն թղթակցութեան մասը, նամակն բնդունողին պարտուպատշաճ յարգութեան համեմատ՝ վերնագրէն քիչ շատ վար կը սկսի : Զգուշանալու է քանի մը շատ հասարակ եղած սկզբնաւորութիւններէն . ինչպէս . Ողջունագրիս վախճանը՝ Չեր առողջութեան վիճակն իմանալն է : — Աս նամակը կը գրեմ (այս ինչ բանի) պատիւ ունենալու համար : — Չեր թղթին պատասխան հետեւեալ տողերը կը գրեմ :

Անբաղարավարութիւն է մէկու մը նամակ խաւրել, որուն մէջ քերուածներ կամ յաւելուածներ բլլան . նոյնպէս երբեք չի վայելեր համառօտագրութեամբ կամ պատուով գրել : Թուական ու համրանք կրնան թուանշանով գրուիլ :

Ամէն երեսին վարի ծայրը, երկու տողի չափ պարապ թող տալու է, եւ մէկալ երեսն անցնելու ատեն ճիշդ ան տեղէն կը սկսուի՝ ուր առաջին երեսին մէջ վերնագիրը գրուած է :

Թղթին ձախ կողմը վերէն վար պարապ շերտ մը թող կը տրուի, որն որ շոռաւնցը կ'անուանուի :

Ուր որ նամակին մէջ երրորդ անձի մը վրայ խօսք կ'ըլլայ, պէտք է միշտ անուանը կամ պաշտօնին հետ ջեռ կամ Պարոն տխաղսոր կցել :

Եթէ մէկէ մը խնդիրք մ'ունինք կամ իրմէ

désire savoir quelque chose, il faut bien se garder de se servir de formes impératives qui pourraient blesser. Au lieu de dire: Ordonnez, Monsieur, qu'on vienne à ma rencontre, il faut se servir d'expressions qui adoucissent ce que cette phrase a d'impérieux; par exemple: Oserais-je, Monsieur, vous prier d'envoyer etc? Si l'on interroge, on dira: Excusez-moi, ou pardonnez-moi, si je prends la liberté de vous demander etc.

Les lettres du premier de l'an, de fête s'écrivent ordinairement à l'avance, de manière à parvenir la veille ou le jour même. Cette mesure est exigée envers des parents; pour amis et connaissances intimes on a la semaine qui suit, et pour toute autre personne le mois entier.

Quelque courte que soit une lettre, elle ne doit jamais finir à la première page. Il faut conserver pour le revers une partie du corps de lettre, ne fût-ce qu'un ou deux mots.

De la date.

La date sert à constater le lieu d'où l'on écrit, ainsi que le jour et l'année. Dans les lettres d'affaires et de commerce on date au haut de la page vers la droite; mais dans celles où le respect commande de ne pas s'écarter du cérémonial, il faut dater à la fin, à gauche, et un peu plus bas que la signature. Dans un billet qui doit être remis

բան մ'իմանալ կը բաղձանք, պէտք է զգուշանալ հրամայական ձեւեր բանեցրնելէն, որ դիմացինը կրնայ վշտացրնել: Օրինակի աղադաւ փոխանակ ըսելու, Պատուիրեցէք, Տէր, որ դիմացս դան. պէտք է այնպիսի բացատրութիւն մը գործածել, որ նոյն հրամայական կերպը մեղմացրնէ. ինչպէս. Արնամ՝ արգեօք համարձակիլ, Տէր, Չեզի աղաչել, որ դիմացս խաւրէք եւ այլն: Նոյնպէս հարցում բրած առնն. Ներեցէք ինձի, որ կը համարձակիմ Չեզի հարցրնել եւ այլն:

Ան նամակները՝ որոնցմով մէկու մը կամ նոր տարւոյ կամ անուան բարեմաղթութիւն կ'ընենք, հասարակօրէն ժամանակէն յառաջ կը գրուին, որպէսզի նախընթաց իրիկունք կամ ճիշդ նոյն օրը նամակն ընդունողին ձեռքը հասնին: Աս շափր պահելն ազգականներու մէջ հարկ է. բարեկամներու եւ ծանօթներու համար՝ շարաթ մը, իսկ ուրիշ որեւիցէ անձի համար ամիս մը ուշ գրելու ժամանակ կայ:

Նամակ մը որչափ կարճ ըլլայ, երբեք պէտք չէ որ առաջին երեսին մէջ լմրննայ. մաս մը մէկալ երեսին համար պահելու է, թէպէտ եւ մէկ երկու բառ ըլլայ:

Թոռակիւն:

Թուականը կը ցուցրնէ նամակին գրուած օրն ու տարին, ինչպէս նաեւ տեղը: Գործքի եւ վաճառականութեան նամակներու մէջ, թուականը երեսին վերի կողմը գէպ ի աջ կը գրուի. իսկ ան նամակներուն մէջ, որոնց մէջ յարգութիւնը՝ նամակադրութեան կանոններուն խիստ պահանջատրութիւնը կը պահանջէ, թուականը վերջը վերջաւորութենէն քիչ մը վար ձախ կողմը պէտք է գրել:

dans le courant du jour, on se contente de marquer l'heure où l'on écrit.

Des post-scriptum.

On appelle ainsi ce qu'on ajoute quand une lettre est terminée; *post-scriptum* veut dire *écrit après*. On les marque ordinairement par les deux initiales P. S.; quelques personnes se servent de celles-ci, N. B., ce qui veut dire *nota bene* (remarquez bien, notez bien). Les *post-scriptum* sont bannis des lettres de cérémonie: il n'y a que l'intimité qui puisse les tolérer.

De la manière de cacheter les lettres.

Lorsqu'on écrit à quelqu'un qui jouit d'une haute considération par les emplois qu'il occupe, il faut mettre ses lettres sous enveloppe.

On ne se sert jamais que de *cire* pour cacheter les enveloppes ou les lettres que l'on envoie aux gens en place.

La cire rouge est généralement employée. La cire noire est pour le deuil.

Il y a des pains à cacheter de toutes les couleurs, et on s'en sert indistinctement; le cas de deuil fait seule exception: alors ils doivent être noirs.

Lorsque la lettre est cachetée avec de la cire et qu'on y appose l'empreinte d'un chiffre, d'une devise ou d'un blason, ce blason, ce chiffre ou cette devise doivent être droits, si l'on écrit à des inférieurs; couchés horizontalement, si l'on écrit à des égaux; entièrement renversés, si c'est à un supérieur que l'on écrit.

Տոմսակի մը մէջ, որ նոյն օրն բնդունողին ձեռքը պիտ'որ հասնի, բաւական է միայն ժամը նշանակել:

Յետգրութեան :

Յետգրութեան կ'անուանուի՝ նամակին ան մասը, որն որ նամակը լմբննալէն ետքը վրան կ'աւելցուի: Յետգրութեանը՝ գրութե'նէ ետքն աւելցուած բսել է եւ հայերէնի մէջ հասարակօրէն Յ. Գ. սկզբնագրերով կը նշանակուի: Յետգրութեանը՝ կարգաւորեալ նամակներու մէջ չի գործածուիր, միայն մտերմական նամակներու մէջ թոյլ տուեալ է:

Նամակը կնքելոո վրայ:

Թէ որ նամակն այնպիսի մէկու մը կը գրուի, որ ունեցած պաշտօններուն համար յարգութեան արժանի է, նամակը պէտք է փաթեթի մէջ դնել:

Պաշտօն մ'ունեցող եւ բարձրաստիճան անձի մը նամակը կամ փաթեթը կնքելու համար, միայն կնքամամ կը գործածուի:

Սովորաբար գործածուածը կարմիր կնքամամն է. միայն սգոյ ժամանակ սեւ կը գործածուի:

Նշխարքն առանց գունոյ զանազանութեան կրնայ գործածուիլ. միայն սգոյ ժամանակ սեւ պիտ'որ բլայ:

Նամակը կնքամամով կնքուած ատեն, անուանագիրը, վերնագիրը կամ զինանշանը շիտակ կը կոխուի, երբ որ իրմէ ստորին մէկու մը կը գրուի, պատկած՝ երբ որ իրեն հաւասարի, եւ շրջուն՝ երբ որ իրմէ վերնագունի մը:

De l'adresse.

Une adresse bien mise doit désigner le nom et la profession de celui à qui l'on écrit, le lieu de sa résidence, la rue et le numéro, si c'est une ville, quelquefois même le quartier. On ne doit jamais oublier d'indiquer le pays, la contrée où est situé le lieu de la résidence.

Si le lieu de cette résidence n'est pas un bureau de poste, il faut avoir soin d'indiquer le plus prochain.

Il n'est plus du tout reçu de mettre à Monsieur, à Madame; on supprime la préposition.

Si l'on écrit à une personne qui voyage et que l'on soit convenu qu'elle trouvera sa lettre au bureau de poste, on mettra, au lieu de l'indication de la rue, du quartier et du numéro: *poste restante*.

Si l'on écrit à quelqu'un dans la ville que l'on habite, au lieu du nom de cette ville on met: *en ville* (en son palais, en son hôtel).

Les pétitions doivent être pliées en quatre et mises sous enveloppe. L'enveloppe doit être cachetée en cire rouge, à moins que la personne à qui on adresse la pétition ne soit en deuil; alors il faudrait la cacheter en cire noire.

Հասցե կամ Երեսագիր:

Ազէկ շարագրուած Հասցէի կամ Երեսագրի մը մէջ պէտք է նամակն բնդունողին անունը, արուեստը, բնակութիւնը, փողոցն ու տան թիւը, եւ եթէ բնակած տեղը քաղաք է, երբեմն նաեւ քաղաքին թաղը կամ արուարձանը յայտնի նշանակուած բլաւ: Պէտք չէ մտնալ նաեւ բնակած տեղոյն գաւառը նշանակելու:

Եթէ նոյն տեղը նամակատան գրասենեակ չկայ, նոյն տեղոյն ամէնէն մերձաւոր նամակատունը պէտք է վրան գրել:

Երբ որ ճամբորդութեան մէջ եղող մէկու մը կը գրուի, եւ հետք յառաջագոյն խօսք եղած է որ իրեն ուղղուած նամակները նամակատան գրասենեակը կը գանէ, ան ատեն նամակին վրայ փողոցը, արուարձանը եւ տան թիւը նշանակելու տեղ, մնալի ի նամակատան կը գրուի:

Եթէ թղթակցութիւնը մի եւ նոյն քաղաքին մէջ կ'ըլլայ, քաղաքին անունը չի գրուիր, այլ Հոս (իւ պալատը, ապարանքը) կը գրուի:

Աղերսագրերը քառակուսի ծալուած՝ փաթեթի մէջ կը գրուին: Փաթեթը կարմիր կնքամսմով կը կնքուի. բայց եթէ աղերսագիրն բնդունողը սքոյ մէջ է, ան ատեն սեւ կնքամսմ գործածելու է:

CHAPITRE I.

LETTRES DE FÉLICITATION.

I.

Lettres de bonne année, de fêtes et d'anniversaires.

DANS ces sortes de lettres le mieux est de souhaiter tout simplement une bonne année etc., et de demander aux personnes dont on cultive l'amitié, la continuation de leurs bontés, en les assurant d'une gratitude constante.

Lorsqu'on les adresse à des personnes avec qui l'on est sur le ton de la familiarité, de la liberté du *tout dire*, il est permis d'y mêler quelques-unes de ces réflexions morales que fait naître dans toutes les âmes la succession des années.

Les lettres des enfants qui écrivent à leurs parents, doivent avoir pour caractères principaux la tendresse et le respect; quand on s'adresse à ses parents et à ses supérieurs, on ne peut leur parler comme on le fait à ses amis et à ses égaux. Si leur bonté vous permet d'user d'un langage enjoué, il faut que ce soit avec tant de sobriété et de discrétion, qu'on remarque toujours dans votre écrit le respect comme le sentiment qui y domine.

ԳԼՈՒԽ Ա.

ԹՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Ա.

Նոր տարւոյ, անուան եւ տարեդարձի շնորհաւորութեան նամակներ:

Աս տեսակ նամակներու մէջ ամէնէն ազեկը պարզ կերպով երջանիկ նոր տարի եւ այլն բարեմաղթելն է, եւ որոնց որ բարեկամութիւնը վայելել կ'ուզենք, անոնցմէ խնդրել որ բարեկամական զգածումներն անկէ ետքն ալ հաստատ պահեն, մեր կողմանէ իրենց անմուաց երախտագիտութիւն խոստանալով:

Երբ որ շատ ընտանի մէկու մը կը գրենք, որուն ամէն մտածածնիս առանց ակնածութեան ըսելու համարձակութիւն ունինք, կրնանք նամակին մէջ քանի մը բարոյական խորհրդածութիւններ ալ խառնել, զորոնք տարւան փոփոխութիւնն ամէնուն մտքին մէջ յառաջ կը բերէ:

Տղոցմէ ծնողաց զբուած նամակներուն զբլխաւոր նկարագիրը պիտ'որ բլլայ սէր եւ մեծարանք: Ծնողաց կամ բարձրաստիճան մէկու մը զբուած տունն, չի կրնար անոնց հետ նոյն կերպով խօսուիլ՝ ինչ կերպով որ բարեկամներու եւ հաւասարներու հետ կը խօսուի: Եթէ իրենց մարդասիրութիւնը համարձակ լեզու մը բանեցընել թոյլ կու տայ, այնպիսի շափաւորութեամբ եւ խոհեմութեամբ պիտ'որ բլլայ, որ

Si, par hasard, vous vous trouvez forcé de relever une erreur qui leur est échappée, et qu'il vous importe de détruire, faites-le avec tant de ménagement qu'ils soient persuadés que cette tâche a été pour vous une véritable peine. Du reste, que votre cœur, et non votre esprit, vous dicte toujours les plus beaux sentiments: c'est l'essentiel. Aimez, et vous apprendrez facilement à le dire.

On offre souvent un cadeau à quelqu'un dans la personne de ses enfants ou de sa femme, surtout à l'époque du premier de l'an. Partout, lorsqu'on a reçu un cadeau de quelque valeur, on fait une visite, ou si l'on est éloigné, on adresse une lettre de remerciement.

Lettres d'un enfant à son père et à sa mère.

1.

Mon cher papa et ma chère maman,

Mon maître m'a donné la tâche de vous présenter de mon écriture pour étrennes, et je me suis bien appliqué pour vous écrire avec soin ce compliment de jour de l'an. Soyez persuadés, mes chers parents, que je serai toujours bien sage, afin que vous soyez contents de moi.

Je vous embrasse de tout mon cœur,
votre bien affectionné fils.

նամակին մէջ մեծարանաց զգածումը միշտ տիրող
երեւայ: Եթէ բառ պատահման իրենց մէկ սխալ-
մունքն իմացընել հարկ կ'ըլլայ, դարձեալ այն-
պիսի ճարտարութիւն բանեցընելու է, որ յայտ-
նապէս տեսնուի թէ ասիկայ գրողին ո՞չափ դժ-
կամակութիւն կը պատճառէ: Ընդհանրապէս զե-
ղեցիկ զգածմանց ազդող՝ աւելի սիրտը պիտի ըլլայ
քան թէ միտքը. ասիկայ գլխաւոր բանն է: Սի-
րենք, ան ատեն իմացընելը դիւրին է:

Շատ անգամ, մանաւանդ նոր տարւոյն, որդ-
ւոյ կամ ամուսնեաց անուամբը պարզեւ կը խրկուի:
Սովորութիւնը կը պահանջէ, որ եթէ բնծան մե-
ծագին բան մըն է, բնդունողը տուողին այցելու-
թեան երթայ, կամ եթէ իրարմէ շատ հեռու կը
գտնուին՝ շնորհակալութեան նամակ գրէ:

Տղոս սը իր հօրն ու մօրը գրած նամակները:

1.

Սիրելի Հայր եւ սիրելի Մայր:

Ղարպետս ինձի յանձնեց՝ որ իրրեւ նոր
տարւոյ բնծայ Հրամանոցդ իմ գրէս օրինակ մ'ըն-
ծայեմ, եւ շատ ջանք բքի որ աս նոր տարւոյ բա-
րեմաղթութիւնս աղէկ գրեմ: Հաստատ գիտցէք,
սիրելի ծնողք, որ միշտ Ձեզի հնազանդ ըլլալու
փոյթ պիտի տանիմ, որպէս զի վրաս գոհ ըլլաք:

Ձեռուքնիդ սրտանց կը համբուրէ

Ձեր խանդակաթ որդին:

2.

Mes bien-aimés parents, je ne crois pouvoir mieux commencer l'année, qu'en faisant des vœux pour votre bonheur et en priant Dieu de vous continuer sa protection. J'espère que vous serez contents de moi à l'avenir; si je vous ai causé quelque chagrin, je vous en demande bien pardon, et je ferai tous mes efforts pour ne plus retomber dans les mêmes fautes. Soyez assurés de mes bonnes intentions, et acceptez, je vous prie, ce petit compliment de votre enfant qui vous aime de tout son cœur.

3.

Mes chers parents, je vous prie d'agréer, à l'occasion de la nouvelle année, ce faible essai de mon travail; ce sont sans doute des étrennes de bien peu de valeur, mais elles vous prouveront que je cherche à reconnaître vos sacrifices et vos bons soins par mon zèle et par mon assiduité. J'espère que mes progrès répondront à mes bonnes intentions, et que je serai à même, l'année prochaine, de vous offrir un cadeau plus digne de vous.

En agréant ce témoignage de ma reconnaissance, recevez l'expression des vœux sincères que je ne cesse de former pour votre bonheur.

Votre tout affectionné fils.

2.

Ասործեմ թէ առաջիկայ նոր տարիս լաւագոյն կերպով չէի կրնար սկսիլ, սիրելի Ծնողք, բայց եթէ Ձեզի երջանկութիւն մաղթելով եւ Աստուծմէ խնդրելով՝ որ զՁեզ ասկէ ետքն ալ իւր հզօր պաշտպանութեան տակ պահէ: Ար յուսամ որ ասկէ ետքը վրաս դո՛հ կ'ըլլաք. եւ եթէ երբեմն զՁեզ վշտացուցի, Ձեզմէ թողութիւն կը խնդրեմ, եւ խոտտանամ ամէն ջանք ընել՝ որ չըլլայ թէ մէյ մ'ալ նոյն պակասութեանց մէջ իյնամ: Տարի յառաջադրութեանս վրայ ապահով եղէք, եւ կ'աղաչեմ որ Ձեր խանդակաթ որդւոյն սս դոյզն բարեմաղթութիւնն ընդունիք:

3.

Նոր տարւոյս առթովը, սիրելի Ծնողք, իմ աշխատութեանս փոքր մէկ ցոյցը՝ շնորհք բրէք հաճութեամբ ընդունեցէք: Ստոյգ է ընծայածս մեծազին բան չէ, սակայն Հրամանացդ կը ցուցնե՛ որ Ձեր ինծի համար բրած զսհերուն եւ աշխատութեանց, իմ եռանդովս եւ փութովս փոխարէն ընել կը բաղձամ: Ար յուսամ որ Աստուծոյ եւ Ձեր օրհնութեամբը, ասկէ ետքն ընելու յառաջադիմութիւնս՝ ունեցած բարի դիտաւորութեանցս համեմատ գայ, եւ եկած տարի Ձեզի աւելի արժանաւոր պարգեւ մը կարենամ ընել:

Նրախտագիտութեանս սս ցոյցին հետ՝ կը խնդրեմ որ Ձեր բարօրութեան համար անկեղծ բարեմաղթութիւններս ալ ընդունիք:

Ձեր խանդակաթ որդին:

4.

Mes chers parents,

Vous ne serez pas réveillés au commencement de cette année par les baisers et les souhaits de votre fils, et elle s'écoulera probablement avant que j'aie le bonheur de vous revoir. Je fais bien des vœux pour que vous la passiez dans la joie et qu'aucun événement fâcheux ne trouble votre sérénité. Croyez, mes chers parents, que j'obéirai sans cesse à vos ordres, et m'y conformerai toujours avec plaisir. Adieu, mon bon père et ma chère mère. Je vous embrasse tendrement.

Votre respectueux fils.

5.

Mon très-cher père, je croirais manquer au plus sacré de mes devoirs si je négligeais, au commencement de cette année, de vous renouveler les assurances de mon profond respect et de ma vive reconnaissance. Agréez donc, mon très-cher père, les souhaits ardents que je fais pour la continuation de votre santé et l'accomplissement de tous vos désirs. Puisse le Seigneur prolonger vos jours pour le bonheur de votre famille, et les rendre toujours heureux et tranquilles! Je vous supplie de croire que je ferai de jour en jour de nouveaux efforts pour mériter la continuation de vos bontés, et pour vous prouver, par mon respect et ma tendresse, la parfaite soumission avec laquelle je suis etc.

4.

Սիրելի Տնօղք:

Աստուծոյ անգամ տարւոյս սկիզբը՝ Ձեր որդւոյն բարեմաղթութիւններովը պիտ'որ շարթըննայր. եւ հաւանական է որ տարին պիտի անցնի ու ես զՁեզ անսնելու երջանկութիւնը չունենամ: Արդ, սիրելի Տնօղք, Ձեզի ուրախարար եւ շնորհատար նոր տարի կը մաղթեմ, եւ կը յուսամ որ ամենեւին դժբախտ արկած մը Ձեր ուրախութիւնը չվզողովէ: Ար խոստանամ, սիրելի Տնօղք, որ Ձեր հրամաններուն միշտ հնազանդ գտնուիմ, եւ սիրով հպատակիմ: Աղջամբ մնացէք, սիրելի Հայր, սիրելի Մայր. զՁեզ որդիական զթով եւ ձեռաց համբուրիւ կ'ողջունեմ՝

Ձեր ամենահնազանդ որդին:

5.

Առաջին գլխաւոր պարտքիս մէջ պակաս՝ կ'ըլլայի, սիրելի Հայր, եթէ տարւոյս սկիզբը խորին մեծարանացս եւ ջերմ երախտագիտութեանս ապացոյցը զանց առնէի Ձեզի նորոգել: Ընդունեցէք արդ, սիրելի Հայր, Ձեր անասան առողջութեան եւ Ձեր ամէն բաղձանաց կատարմանը համար բրած ջերմ բարեմաղթութիւններս: Աստուած բոլոր ընտանեաց երջանկութեան համար Հրամանոցը շատ շատ տարիներ, երանալից զուարթ օրեր շնորհէ: Ես իմ կողմանէս ամէն ջանք պիտ'որ ընեմ որ քան զօր՝ որ ասկէ ետքն ալ Ձեր բարեգութիւնամոյցն արժանի ըլլամ, եւ մեծարանքովս ու սիրովս ցուցնեմ կատարեալ հպատակութիւնս, որով եմ եւ այլն:

Un petit garçon ou une petite fille à son grand-papa.

Mon cher grand-papa (ou bon-papa)!

Je vous aime bien, je vous aime tous les jours de plus en plus, je vous aimerai toujours. Je n'ai que cela à vous dire, car je ne suis pas encore assez âgé(e) pour écrire un beau compliment. Mais mon cœur ne changera jamais, et je tâcherai de devenir meilleur(e) d'année en année, afin de ne pas perdre la tendresse de mon cher grand-papa.

A une dame qui a soigné notre éducation.

J'aurais cru, Madame, ne faire que remplir un devoir de pure courtoisie, en me présentant ce matin chez vous pour vous offrir l'expression de mes vœux, à l'occasion de la nouvelle année. Songez à tout ce que je vous doit depuis le moment où je suis né jusqu'à ce jour; représentez-vous tout ce que doit éprouver ce cœur qui est votre ouvrage; puis dites-vous à vous-même tout ce que je voudrais vous dire, et qui est bien au-dessous de tout ce que je sens etc.

A un instituteur.

Monsieur, ce serait de l'ingratitude que de laisser passer la solennité du jour de l'an sans vous témoigner ma reconnaissance pour tous les soins dont vous entourez ma jeunesse. C'est à vous, Monsieur, que je serai redevable des qualités qui

Պզտիկ տղայ մը իր պատրուկն:

Սիրելի Պապս:

Ձեզ սրտանց կը սիրեմ, եւ օրէ օր աւելի կը սիրեմ, եւ միշտ պիտ'որ սիրեմ: Աս է բոլոր բսելիքս, վասն զի դեռ չեմ մեծցած, որ Ձեզի գեղեցիկ շնորհաւորութիւններ գիտնամ բնել: Սակայն սիրտս երբեք պիտ'որ չփոխուի, եւ տարուէ տարի աւելի բարի բլլալու պիտ'որ աշխատիմ, որ պատուական պապուս միշտ սիրելի բլլամ:

Տիկնոջ մը՝ որ գրողիկն դաստիարակող/թիւնը հոգացած է:

Պարզ քաղաքավարական պարտք մը կատարած կը համարէի, ազնիւ Տիկին, եթէ աս առտու Ձեր առջեւն ելլէի նոր տարուոյս առթովը բարեմաղթութիւններս նուիրելու համար: Յիշեցէք, ազնիւ Տիկին, այն ամէն բարիքն՝ որ ես ծննդէնէս մինչեւ ցայսօր Ձեզի պարտապան եմ: Աչքի առջեւ բերէք մէյ մը, թէ ինչ պէտք է զգալ ան սիրան՝ որ Ձեր ձեռացը գործն է, եւ դարձէք Գուք Ձեզի բսէք ինչ որ ես կը բաղձամ Ձեզի բսել, գիտնալով միանգամայն որ աս ալ զգացածէս շատ աւելի նուազ է:

Վարժապետի մը:

Աններելի ապերախտութիւն բրած կը համարուէի, մեծարոյ Ղարթապետս, եթէ աս նոր տարուոյս զանց առնէի Ձեզի իմ երախտագիտութիւնս յայտնել, այն աշխատութեանց եւ հոգերուն համար՝ զորոնք աս հասակիս մէջ վրաս կը ցուցը-

font l'honnête homme et le citoyen utile. En vous remerciant de l'instruction que vous me donnez avec tant de dévouement et dont je sens le prix de plus en plus, je prends l'engagement d'apporter à l'avenir dans mes études cette assiduité et cette attention que vous avez le droit de réclamer.

Agréez, Monsieur, la nouvelle expression de mon attachement et de ma reconnaissance.

A un ami avec lequel on n'est pas très-intime.

Cher Monsieur, permettez à un ami qui se félicite tous les jours de porter un titre si doux, de joindre ses vœux à ceux qui vous seront adressés aujourd'hui. Je n'insisterai pas sur la sincérité des miens; vous ne sauriez douter de la chaleur avec laquelle je supplie le Ciel de faire le bonheur et de prolonger les jours de celui qui est la gloire de sa famille et la joie de ses amis. Votre famille a part aussi à mes vœux, et je vous prie d'être mon interprète auprès d'elle.

A une personne qu'on respecte.

Chaque jour de l'année voit naître un de mes vœux pour vous, Monsieur, mais un seul me permet de les exprimer. Cédant à l'impatience de mon cœur, je devance ce jour solennel, afin de hâter le

նէք: Չեզի պարտապան եմ ան ամէն բարեմասնութիւններն, որոնցմով կը յուսամ պատուաւ որ անձ եւ լաւ քաղաքացի բլլալ: Չեք ինձի այնպիսի անձնանուիրութեամբ տուած կըթութեան համար, որուն յարգն օր աւուր վրայ աւելի կ'իմանամ, շնորհակալութիւնս մատուցանելէն ետեւ, կը խոստանամ ասկէ ետքը ուսմանցս մէջ ան փոյթն ու մտադրութիւնն բնել, զոր Գուք իզմէ պահանջելու իրաւունք ունիք:

Հաճութեամբ բնդունեցէք սիրոյս եւ երախտագիտութեանս աս նոր յայտարարութիւնը եւ այլն:

Շատ ընտանի շեղող քարեկամի մը:

Ներեցէք, Տէր, բարեկամի մը՝ որն որ բարեկամութեան քաղցր անունը վրան կրելուն՝ իբր թէ ինքն իրեն խնդակից է ամէն օր, որ ինքն ալ այս օրս Չեզի բլլալու շնորհաւորութեանց հետ իր իզձերը միացընէ: Աւելորդ կը համարիմ բարեմազութութեանցս անկեղծութիւնն ի մէջ բերել, դիտնալով որ վստահ էք թէ ինչպիսի ջերմաջերմ ազօթիւք կը խնդրեմ Աստուծմէ՝ որ հաճի այնպիսի մէկու մը օրերն երկրնցընել, որ բնտանեացը պարծանքն ու բարեկամացն ուրախութիւնն է: Ար խնդրեմ որ Չեք պատուական բնտանեացն ալ բարեմազութութիւններս շնորհք բնէք հազորդել:

Մեծարող մարդու մը:

Թէպէտ օր չ'անցնիր տարւան մէջ՝ որն որ Հրամանոց Տէրութեանը համար նորանոր փափաքներս չտեսնէ, սակայն միայն օր մը ներեալ է ինձի զանանք Չեզի դրով ալ յայանել: Արտիս անշէջ

plaisir que j'éprouverai. Vous trouverez, dans ce témoignage anticipé, la preuve que de vos nombreux amis, il m'est aussi doux qu'honorable de me dire le premier. Que ce titre justifie mon empressement et me vaille votre indulgence!

A un supérieur.

Monsieur, votre inépuisable bonté mérite toute ma reconnaissance; je m'estime heureux de trouver enfin dans ce jour l'occasion d'exprimer hautement les vœux que je forme sans cesse dans le secret de mon cœur. C'est, en effet, la seule manière dont je puisse m'acquitter de tous les bienfaits dont vous m'avez comblé jusqu'à ce jour, et leur sincérité égale la générosité de votre âme. Mais ce ne sont que des vœux, et votre bienfaisance n'est jamais inactive. Cette réflexion, que je fais continuellement, m'apprend combien je suis encore loin de mériter tout ce que vous avez fait pour moi. Croyez au moins que si ma reconnaissance demeure stérile pour vous, rien ne pourra jamais l'affaiblir, et que ce sentiment ne s'éteindra qu'avec ma vie.

A un protecteur.

Monsieur, je ne puis laisser échapper l'occasion qui s'offre à moi de vous adresser l'hommage

Եւ անդն աս ցանկալի օրէն աւելի յառաջ կանխել
կու տայ ինծի, որովհետեւ ասով զգալու հաճու-
թեանս աւելի շուտ կը հասնիմ: Տէրութիւնդ
կանխահաս յայտարարութենէս կը տեսնէ յայտ-
նապէս, որ իմ պարծանքս եւ ուրախութիւնս՝ Չեր
բաղձաթիւ բարեկամացը մէջ առաջինն ըլլալն է:
Երանի թէ աս բարեկամի անունն իմ համարձա-
կութիւնս արդարացրնէր եւ Չեր ներողամտու-
թիւնը վատրկէր:

Վերևագրանի մը:

Չեր անսպառ բարութիւնը զիս շնորհակա-
լութեան կը ստիպէ, եւ ինք զինքս երջանիկ կը հա-
մարիմ, որ վերջապէս աս օրն ինծի պատեհ առիթ
մը տուաւ՝ որտիս մէջ զգացած բաղձանքներս ար-
տաբուստ ալ յայտնելու, որով կրնամ Չեր մինչեւ
հիմայ ցուցրցած երախտեաց փոխարէն մ'ընել,
Չանալով որ իզձերուս անկեղծութիւնը Չեր սրտին
մարդասիրութեանը հաւասարի: Մակայն դարձեալ
Չեր բարերարութիւնն արդիւնական է, իսկ իմ
բաղձանքներս պարզ բաղձանք են: Ասոնք անդա-
դար մտքիս մէջ յեզ, յեզելով աղէկ կ'իմանամ, որ
զեռ ինչչափ Չեր ինծի բրածներուն անարժան եմ:
Միայն թէ կրնամ զՉեզ վստահացրնել՝ որ թէեւ
Երախտագիտութիւնս անպտուղ է, բայց բան մը
կարող պիտ'որ չըլլայ զանիկայ տկարացրնել, եւ
նոյն զգածմունքը սրտիս մէջ միայն կենացս հետ
պիտ'որ մարի:

Պաշտպանի մը:

Չեմ կրնար Չեզի Երախտագիտութեանս
ցոյցն ընելու յարմար առիթը ձեռքէ թողուլ. ես

de ma gratitude. Je croirais avoir mal commencé l'année, si je ne vous donnais de nouvelles assurances de ma respectueuse reconnaissance, et si je ne vous demandais la continuation de votre protection qui m'est si précieuse. Croyez, Monsieur, que je ne négligerai rien pour la conserver.

Le ciel sait les vœux ardents que je fais pour votre santé et votre prospérité. Je puis vous assurer qu'ils ne sauraient être remplis, quelque bonheur qu'il vous arrive, et qu'on ne peut être avec un dévouement plus parfait et une plus vive reconnaissance etc.

Envoi d'un cadeau d'étrennes à un instituteur.

Monsieur, les soins empressés et scrupuleux que vous apportez sans relâche à l'éducation de mon fils vous ont acquis de nombreux titres à ma reconnaissance. Mais ce n'est pas par de simples remerciements que je puis payer la dette que j'ai contractée envers vous pour l'attention toute particulière et l'attachement que vous montrez à mon fils Paul; aussi ne saurais-je m'acquitter qu'en vous témoignant l'amitié sincère que j'éprouve pour vous. Si vous voulez me prouver que la mienne n'est pas sans quelque prix à vos yeux, vous accepterez avec indulgence et bonté le petit cadeau d'étrennes que je me permets de vous offrir. Je crois ne pas me tromper en pensant que vous ne possédez pas l'Encyclopédie de... et je m'estimerai heureux de pouvoir compléter ainsi votre bibliothèque. Regardez ce modeste présent

կը կարծեմ թէ աս նոր տարին ըստ օրինի սկսած
չեմ ըլլար, եթէ ոչ իմ յարգական շնորհակալու-
թեանս հաւաստիքը Չեզի նախընտրով, եւ Չեր պա-
տուական պաշտպանութիւնն ասկէ ետքն ալ խըն-
դրելով: Հաւատացէք, պատուական Տէր, որ բոլոր
Նանքս ան պիտ' որ ըլլայ՝ որ միշտ նոյն խնամոց ար-
ժանի ըլլամ:

Աստուած դիտէ Չեր առողջութեանն ու բա-
բօրութեանը համար սրտէս բխած ջերմաջերմ իղ-
ձերը: Արնամ զՉեզ ապահովցրնել, թէ որպիսի եր-
ջանկութեան ալ հասնիք, դեռ իմ փափաքներս
երբեք լիուի կատարուած չեն ըլլար, եւ թէ ոչ որ
կրնայ աւելի կատարելալ յարգութեամբ եւ ջերմ
երախտագիտութեամբ ըլլալ՝ Չեր . . . :

Վարպետի մը՝ նոր տարւոյ պարգեւով:

Որդւոյս կրթութեան վրայ ունեցած քրտնա-
ջան եւ խնամոտ հոգերնիդ, զիս բազմապատիկ կեր-
պով Չեզի երախտապարտըին: Խօսքով չեմ կրնար
յայտնել՝ Պօղոս որդւոյս վրայ ցուցրցած Չեր առ-
անձինն մտադրութեան եւ սիրոյն համար ու-
նեցած երախտագիտութիւնս, միայն սրտագին բա-
րեկամական զգածումներով կրնամ հատուցու-
մնել: Եթէ կ'ուզէք ցուցրնել որ իմ բարեկա-
մութիւնս Չեր առջեւն արժէք մ'ունի, ընդունե-
ցէք ներողամտութեամբ եւ սիրով աս նոր տարւոյ
պարգեւը, զորն որ կը համարձակիմ Չեզի ընծայել:
Եթէ չեմ սխալիր Ա. հեղինակին գիտութեանց բու-
ժանդակութիւնը չունիք, եւ ինք զինքս բախտաւոր
կը համարիմ, եթէ կարող ըլլամ ասով Չեր դրա-
տունն ամբողջացրնելու գործակից ըլլալ: Նկատե-
ցէք, պատուական Տէր, աս շնչին պարգեւը, իբրեւ
յիշատակ այնպիսի բարեկամի մը, որուն Չեր բա-

comme le souvenir d'un ami à qui votre affection est bien précieuse. Que Dieu vous conserve et bénisse vos efforts! Je souhaite que vous trouviez bientôt l'occasion de me transmettre de bonnes nouvelles de mon fils et vous prie d'agréer l'assurance de ma profonde estime.

Votre reconnaissant.

Lettre d'un fils à son père.

Mon très-cher père,

Ce jour où vous êtes né pour mon bonheur, me rappelle tout ce que je dois au ciel pour un si grand bienfait, et je lui en rends mille actions de grâces dans toute la sincérité de mon cœur. Ah! s'il écoute mes vœux les plus ardents, il m'offrira encore longtemps le plaisir inexprimable de vous témoigner les mêmes sentiments et la même joie.

Je suis avec un profond respect et une tendresse sans bornes, mon très-cher père etc.

A un ami pour l'anniversaire de sa naissance.

Je m'empresse, Monsieur, de vous souhaiter une heureuse fête. C'est une grande satisfaction pour moi de trouver l'occasion de vous renouveler le témoignage de la sincérité de mes sentiments. Vous ne doutez point, j'espère, des vœux que je fais pour vous et pour votre aimable famille, que j'embrasse de tout mon cœur.

Je suis, Monsieur, etc.

րեկանութիւնը պատուական է: Աստուած զՁեզ պահէ եւ Ձեր ամէն գործքերուն վրայ իր սուրբ օրհնութիւնը հեղու: Ար բաղձամ որ քիչ ժամանակէն առիթ գաննէք՝ որդւոյս վրայ բարի լեր տալու, եւ կը մնամ խորին մեծարանօք

Երախտապարտ:

Որդի մը իւր հօրը:

Այս օրս, սիրելի Հայր, որ Գուք իմ երջանկութեանս համար աշխարհքի լոյսը տեսաք, կը նորոգէ մտքիս մէջ թէ քանիպատիկ շնորհակալութիւն պարտական եմ Աստուծոյ՝ այսպիսի մեծ բարերարութեան մը համար, որուն անկեղծ սրտի բեր գոհութիւն կը մատուցանեմ: Եթէ եռանդազին խնդրուածքներս լսելի ըլլան, նոյն զգածումներն եւ նոյն ուրախութիւնն երկայն ժամանակ յայտնելու անպատմելի հաճութիւնն ինծի շնորհուած կ'ըլլայ:

Խորին յարգութեամբ եւ անչափ սիրով եմ, սիրելի Հայր եւ այլն:

Բարեկամի մը իւր ծննդեան տարեդարնին:

Ար փութամ, մեծարգոյ թարեկամ, Ձեզի շնորհաւոր տարեդարձ մը բարեմաղթել: Մեծ սրտի գոհութիւն է ինծի՝ զգածմանցս անկեղծութեան հաւաստիքը Ձեզի դարձեալ նորոգելու առիթ գաննելու: Ար յուսամ որ աներկբայ էք իղձբուս վրայ, գործնք Ձեզի եւ պատուական ընտանեացդ ունիմ: Եւ ես ամէնուր յարգութեան ողջոյնս մատուցանելով՝ կը մնամ . . . :

Réponse.

Monsieur, chaque année je réunis à une petite fête tous mes amis et ma famille; déjà, plus d'une fois, vous l'avez honorée de votre présence; serai-je moins heureux cette année? Vous ne voudriez pas rendre la fête incomplète. Au surplus, vous n'êtes pas maître de dire non; souvenez-vous qu'on ne doit jamais répondre par un refus à la demande qu'adresse un ami. Je compte donc sur vous.

Une petite fille pour l'anniversaire de la naissance de sa mère.

Chère maman,

C'est aujourd'hui l'anniversaire de ta naissance, et je n'ai point voulu laisser passer ce jour sans te répéter combien je t'aime. Dieu, que je prie soir et matin pour toi, accueillera sans doute avec bonté les vœux fervents de ta fille, et il me conservera longtemps encore la meilleure des mères.

Embrasse-moi, chère maman; tes baisers me porteront bonheur.

Պատասխան:

Ամէն տարի սովորութիւն ունիմ բարեկամներս ու ընտանիքս փոքր հանդիսի մը ժողովել, զորն որ արդէն քանի մը անգամ Ձեր ներկայութեամբը պատուեցիք: Այն բախար կը յուսամ որ աս տարի ալ ունենամ. վասն զի չեմ կարծեր որ Ձեր պակասութեամբը մեր հանդէսը պակասաւոր ուզէք թողուլ: Բայց ուրիշ բան մ'ալ կայ, որ չէք կրնար խնդրուածքս մերժել. յիշեցէք որ բարեկամի մը ազաշանքին երբեք զլացական պատասխան չի արուիր: Ուստի եւ Ձեր զալատեան սպասելով եւ այլն:

Պզտիկ աղջիկ մը՝ ինչ մօրը ծննդեան տարեդարձին:

Սիրելի Մայր:

Այսօր Հրամանոցը ծննդեան տարեդարձն է, եւ չուզեցի աս առիթը ձեռքէ փախցրնել առանց Ձեզի դարձեալ սիրոյս առաւելութիւնը յայտնելու: Առտու իրիկուն Ձեզի համար աղօթող եմ. անտարակոյս Աստուած Ձեր զաւկին ջերմ փափաքները կը լսէ եւ պատուական մայրս շատ տարիներու կը հասցրնէ:

Շատ գորովով ձեռքերնիդ կը պագնեմ, սիրելի Մայր. Ձեր սէրն իմ երջանկութիւնս է:

II.

Lettres de félicitation sur d'autres sujets.

On doit distinguer deux sortes de lettres de félicitation : dans les unes, dictées par l'amitié, on se réjouit avec un ami, parce qu'on prend un plaisir réel à ses avantages ; dans les autres, dictées par cet intérêt qu'on appelle *bienséance*, on félicite ses protecteurs ou ses égaux pour ne point être soupçonné d'ingratitude ou de jalousie.

Les premières de ces lettres sont faciles à faire. Il s'agit de sentir vivement ce qui intéresse un ami ; on peut ensuite dire tout ce que l'on veut.

Un peu d'enjouement ne gâte rien dans une lettre de félicitation à un ami ; il ôte aux compliments cette fadeur qui les accompagne presque toujours.

La longueur est un grand défaut ; une lettre de félicitation, n'étant le plus souvent qu'une série de paroles flatteuses, ne saurait être trop brève.

Ուրիշ նիւթերու վրայ շնորհաւորութեան նամակներ:

Շնորհաւորութեան նամակներն երկու տեսակ են. առաջիններուն մէջ բարեկամական խօսակցութեամբ բարեկամաց խնդակից կ'ըլլանք, վասն զի անոնց յաջողութեանը վրայ ճշմարտապէս կ'ուրախանանք. իսկ երկրորդներուն մէջ քաղաքավարութիւնը կը պարտաւորէ զմեզ՝ մեր պաշտպաններուն կամ հաւասարներուն բարեմաղթութիւն ընել, որ չըլլայ թէ ապերախ կամ նախանձոտ երեւանք:

Առաջին տեսակ նամակները գրելը դիւրին է. բաւական է անձամբ ու ներքուստ զգալ մեր բարեկամին հաճոյականն ու օգտակարը, անկէ ետքն ուղածնիս կրնանք ըսել:

Բարեկամներու գրուած շնորհաւորութեան մէջ քիչ մը զուարթութիւն վնաս չունի, վասն զի ստով քաղաքավարական խօսքերուն սովորաբար կից եղած անհամութիւնը կը բարձուի:

Այսպիսի նամակներու մէջ՝ երկայնբանութիւնը մեծ պակասութիւն է. ինչու որ շնորհաւորութեան նամակն, որ ըստ մեծի մասին քաղաքավարական խօսքերու շարք մըն է, որչափ կարճ ըլլայ՝ այնչափ աւելի աղէկ է:

Félicitations à une personne qui a obtenu un emploi élevé.

Monsieur, je suis trop bon citoyen pour ne pas me réjouir du choix que le roi a fait, en vous nommant pour remplir les fonctions importantes de (*les désigner*). C'est une heureuse acquisition que fait le gouvernement, car votre sagesse et vos lumières donnent la certitude que l'espoir que l'on fonde sur vous ne sera pas déçu.

Si le bon citoyen se réjouit, vous ne devez pas douter de la satisfaction qu'éprouve l'ami sincère; agréez donc ses félicitations, et croyez toujours à son attachement désintéressé.

A un ami intime, sur le même sujet.

Monsieur, parmi les nombreuses lettres de félicitation qui ont abondé ces jours-ci chez votre portier, vous êtes sans doute étonné de n'avoir pas trouvé un petit mot de votre ami, et peut-être pensez-vous qu'il est bien lent à vous témoigner la joie qu'il a dû éprouver en apprenant votre nomination. Cessez d'être surpris, mon ami, et croyez que c'est par calcul que j'ai paru négligent. Maintenant que la foule est passée, je me plais à penser qu'en lisant mon billet, vous ne le confondrez pas avec ceux dictés par le devoir, l'intérêt, l'étiquette . . . ou quelque chose de pis.

Բարձր պաշտօնի հասնող մեկու մը :

Չէ թէ միայն իբրեւ բարեկամի, այլ նաեւ պարզապէս իբրեւ քաղաքացւոյ ուրախարար է ինձի ան ընտրութիւնն, որով վեհափառ թագաւորը զՉեզ (այս ինչ) բարձր պաշտօնին կոչեց: Ասով տէրութեան մեծ օգուտ մ'եղաւ, որովհետեւ Չեր իմաստութիւնն ու աշայլջութիւնն երաշխաւորութիւն մըն են՝ որ Չեր վրայ գրուած յոյսը պարապի չ'ելեր:

Եթէ իբրեւ լոկ քաղաքացի այսպէս, նրչափ եւս աւելի անկեղծ պիտ'որ բլլայ խնդակցութիւնս իբրեւ բարեկամ: Հաճութեամբ ընդունեցէք ուրեմն բարեմաղթութիւններս, եւ ընդ միշտ վստահ եղէք ճշմարիտ սիրոյս վրայ:

Նոյն նիւթի վրայ՝ ընտանի բարեկամի մը:

Անշուշտ զարմացած պիտ'որ բլլաս, յարգոյ Բարեկամ, որ աս օրերը քեզի ուղղուած բազմութիւ շնորհաւորութեան նամակներուն մէջ իմ կողմանէս ալ երկտող գիր մը չգտար, եւ կարելի է մտածած բլլաս որ քու (աս պաշտօնին) ընտրուելու գ վրայ զգացած ուրախութիւնս կը դանդաղիմ յայտնել: Սակայն վերջ տուր զարմանացդ, եւ հաւատա որ ցայս վայր անհող երեւալս մասնաւոր նպատակ մ'ունէր: Հիմայ հաճ սրախ կը մտածեմ որ խուսն բազմութիւնն անցաւ, եւ իմ ողջունազիրս կարգացած ատենդ ստիպուած ու շահու կամ ձեւի համար . . . կամ գուցէ աւելի անարդ նպատակաւ գրուածներուն հետ չես շփոթեր:

A un protecteur qui a obtenu de l'emploi.

Ce n'est pas vous, Monsieur, que je félicite de ce qui n'est qu'un acte de justice: à qui doit-on de tels emplois, si ce n'est à ceux qui réunissent la probité aux lumières et le zèle à la capacité? Mais je vois l'allégresse de vos amis, et surtout la satisfaction de vos subordonnés; c'est donc à ceux-ci que je dois et que j'adresse mes compliments. Je vous en ferai un de condoléance, puisque l'emploi le plus honorable n'est souvent que la charge la plus pénible. Toutefois celle-ci ne dépassera ni vos forces ni votre courage; et, quant à vos talents, il y a longtemps que vous avez prouvé qu'ils lui étaient supérieurs.

Lettre de félicitation à un ami sur une récompense qu'il a reçue pour des services rendus.

On vous rend la plus honorable justice en ce jour, mon cher ami, et je ne saurais vous exprimer que bien faiblement la joie que j'en éprouve. Je ne me mets point en peine de vous le persuader par un long discours: votre mérite et l'amitié qui nous lie suppléeront à mon peu d'éloquence et vous l'exprimeront plus vivement que je ne pourrais le faire la plume à la main; elle vous fera ressouvenir que je suis pour la vie, etc.

Կոր պաշտօնի հաւամք պաշտպանի մը :

Չեզի արուած պաշտօնը, մեծարգոյ Տէր, պարզ արդարութեան պարտք մըն էր, անոր համար ալ շնորհաւորութեանս անկարօտ: Արձն անկէն այսպիսի պաշտօններ, բայց եթէ անոնց՝ որոնց վրայ առաքինութեան հետ հանձար եւ եռանդեան հետ յաջողակութիւն եկած միացած են: Սակայն կը տեսնեմ Չեր բարեկամաց ուրախութիւնը եւ մանաւանդ Չեր հպատակներուն խնդութիւնը. ուստի իմ բարեմաղթութիւններս անոնց բնելու պարտական եմ: Իսկ Չեզի պէտք էի աւելի ցաւակից ըլլալ քան թէ ուրախակից, որովհետեւ շատ անգամ ամէնէն պատուաւոր պաշտօնը՝ ամէնէն ծանր բեռն է: Միայն թէ այդ բեռը ո՛չ Չեր զօրութենէն վեր է եւ ո՛չ Չեր քաջասրտութենէն. իսկ Չեր մտաց կարողութիւններն՝ արդէն շատ առիթներու մէջ ցուցուցիք որ այդ բեռան ծանրութենէն վերագոյն են:

Բարեկամի մը՝ վարձատրոյթեան առթիւ շնորհաւորոյթիւն:

Այսօր Չեզի, պատուական Բարեկամ, փառաւոր հատուցում եղաւ, որուն վրայ զգացած ուրախութիւնս չեմ կրնար բաւական բացատրել: Չաշխատիմ զՉեզ երկայն ճառերով համոզեցնելու. Չեր արդիւնքն եւ մեր փոխադարձ բարեկամութիւնը՝ զբշիս ճարտարութենէն պակասձք կը լեցընեն: Իմ զբիշս այսօր Չեզի միայն ան պիտ'որ յիշեցընէ, որ բոլոր կենացս մէջ եմ, եւ այլն:

Sur une convalescence.

A quelles inquiétudes m'avait livré votre maladie! Dans la crainte de l'empirer, j'ai dû vous les taire; mais aujourd'hui que la plus heureuse convalescence nous permet plus que de l'espoir, je puis et dois parler. Pour que votre santé se rétablisse avec solidité, il faut qu'elle revienne avec précaution; c'est comme la lumière que des mains habiles rendent peu à peu aux yeux qui en furent longtemps privés. Mais pourquoi insister sur la prudence avec une personne qui en a autant que vous! Je n'ajouterai qu'un mot: c'est qu'en vous consacrant des soins, ce n'est pas à vous seul que vous les donnerez. Songez à vos enfants, à vos parents, à vos amis, songez à moi; et vivez longtemps pour tous.

Lettre de civilité pour un mariage.

Monsieur, comme je prends part à tout ce qui vous touche, permettez que je vous témoigne ma joie sur le mariage de Mademoiselle votre fille. Sans m'arrêter aux considérations de fortune, qu'on prise néanmoins dans le siècle où nous sommes, l'éloge qu'on m'a fait des qualités de Monsieur votre gendre, me prouve que je dois vous féliciter de votre choix sous tous les rapports. Les qualités sont surtout la chose essentielle, car j'ai toujours ouï dire que la vertu demeure, et que la fortune quelquefois s'en va.

Հիասկոխութեան վստակցն անցուցած մեկոն մը:

Ի՞նչչափ մտմտուք եւ հոգ եղաւ ինձի Ձեր հիւանդութիւնը. եւ բանն աւելի չդէշցընելու համար, հարկ եղաւ որ վախս Ձեզմէ ալ ծածուկ պահեմ: Հիմայ որ այսպիսի ուրախարար ապաքինութիւն մը՝ կատարեալ առողջութեան յոյս կուտայ, կրնամ եւ պէտք եմ զգացածս խօսքով ալ յայտնել: Առողջութեան հաստատուիլն աչաց լուսոյն կը նմանի. մէկն որ երկայն ատեն աչքին լոյսը կորսընցուցած է, պէտք չէ որ մէկէն ի մէկ լուսոյ նայի. նոյնպէս Ձեր առողջութիւնն որպէսզի հաստատուն ըլլայ, պէտք է որ կամաց կամաց տեղը զայ: Բայց Ձեզի պէս խոհեմ մէկու մը ինչն խոհեմութիւն կը քարոզեմ: Միայն թոյլ տուէք որ խօսք մ'ալ ըսեմ. այսինքն՝ եթէ Գուք Ձեզի հոգ տանելու ըլլաք, միայն Ձեզի հոգ տարած չէք ըլլար: Մտքերնիդ բերէք Ձեր տղաքը, ազգականները, բարեկամները եւ զիս ալ. եւ մեր ամէնուս համար շատ շատ տարիներ ապրեցէք:

Հարասնեաց շնորհաւորոյթիս:

Որովհետեւ Ձեզի վերաբերեալ ամէն իրաց սրտանց մասնակից եմ, ներեցէք որ նաեւ Ձեր ազնիւ օրիորդին պատկամներ վրայ զգացած ուրախութիւնս Ձեզի յայտնեմ: Առանց յիշեցընելու ան պարագան, որ Ձեր պատուական փեսան ստացուածոց տէր է եզեր, թէպէտ ասոր վրայ է հիմնական աշխարհքիս գլխաւոր մտադրութիւնը, իր բարեմասնութեանցը վրայ լսած դովեստներս զիս կը վստահացընեն Ձեր ընտրութիւնն ամէն նկատմամբ բարեբախտ անուանելու: Իսկան բան՝ բարութիւնն է, վասն զի ես միշտ լսած եմ՝ որ Առաքինութիւնն է մնացական, իսկ հարստութիւնը գնացական շատ անդամ:

A un ami qui vient de se marier.

Monsieur, j'ai appris avec la joie la plus vive l'union heureuse que vous venez de former; je vous en félicite très-sincèrement. Vous possédez une personne aussi vertueuse que charmante; votre sort ne peut qu'être heureux. Permettez, Monsieur, que je présente mes civilités à votre aimable épouse; et croyez tous deux que votre bonheur mutuel me cause une véritable joie.

D'un officier à un général nouvellement promu.

Que de fois, en voyant fuir l'ennemi qui cé-
dait à vos talents et à votre courage, n'ai-je pas
formé le vœu de vous saluer Général! Enfin mes
vœux sont accomplis. Veuillez être persuadé que
personne n'en éprouve plus de satisfaction que
moi. Ce n'est pas une faveur que vous avez obte-
nue; on n'a fait que vous rendre justice, et c'est
ce qui m'a engagé à vous exprimer ma satisfaction.
Je craindrais de faire rougir celui qui ne devrait
son élévation qu'à une protection puissante ou au
hasard.

Excusez la franchise un peu brusque, mais
loyale, d'un soldat qui se fait gloire de servir sous
vos ordres, et qui souhaite que vous n'entendiez
prononcer son nom que pour apprendre qu'il a
fait une bonne action.

Բարեկամք մը պատկան :

Չեր պատկանն լուրն առնելով շատ ուրախացայ, եւ ասոր համար սրտանց խնդակից եմ Չեղի: Առաքինի եւ բարեհաւան անձ մը կենակից ունիք, եւ Չեր ապագայ վիճակն երջանիկ է: Ներեցէք, սիրելի Բարեկամ, որ իմ բարեմաղթութիւններս Չեր սիրելի ամուսնոյն նուիրեմ, եւ երկուքնիդ ալ հաւատացէք որ Չեր երջանկութիւնն ինձի ճշմարիտ ուրախութիւն է:

Պաշտօնակալ մը՝ անորոշութիւնի գործակալի մը:

Քանի քանի անգամ թշնամիներուն Չեր քաջութեանն ու քաջասրտութեան տեղի տալը տեսած ատենս՝ զՉեղ մէյ մը զօրավար ողջունելու փափաքներէն սիրտս կը բաբախէր: Հասայ վերջապէս բաղձանացս: Արնամ զՉեղ ապահովցրնէլ, որ ոչ զք կրնայ իզմէ աւելի ասոր վրայ ուրախութիւն զգալ: Եղածը Չեղի շնորհք չէ, արդարութիւն է. եւ ասոր համար միայն խնդակից եմ Չեղի: Մէկն որ կամ հզօր պաշտպանութիւն ունենալով կամ պատահական դէպքով մը՝ աս պատուոյն բարձրանար, այնպիսոյն աս շնորհակալութիւնը չէի ըներ, որ զինքը շամբըցրնէմ:

Ներեցէք ինձի պէս զինուորի մը պարզ բայց անկեղծ համարձակութեան, որ Չեր հրամանատարութեան ներքեւ ծառայելն իրեն պարծանք կը համարի, եւ կը բաղձայ որ իւր անունը՝ միայն քաջագործութիւն մ'ընելուն լուրն առած ատենս նիդ լսէք:

A un jubilaire au sujet de sa fête.

Aux hommages sans nombre qui vous seront adressés aujourd'hui pour vos cinquante années de service, je viens joindre mes félicitations qui ne seront ni les moins chaleureuses ni les moins sincères. Un demi-siècle déjà s'est écoulé depuis que vous avez mis vos talents au service de la patrie; et le contemporain de plusieurs générations, le vieillard vénérable et vénéré respandit encore de tout l'éclat de ses facultés intellectuelles.

Les semences que vous avez déposées ont produit de riches moissons. Tous ceux qui vous connaissent, paient à vos rares qualités un juste tribut d'estime et d'admiration; vos supérieurs applaudissent au zèle, à la loyauté dont vous faites preuve dans l'exercice de vos fonctions; vos subordonnés voient en vous un modèle à suivre; du cercle de vos enfants, s'élève un concert de bénédictions pour tous les bienfaits dont votre cœur paternel les a comblés: digne récompense de votre noble caractère!

Veuille le Ciel vous accorder les forces et la santé nécessaires pour cheminer en paix sur le soir de votre vie vers le terme de notre pèlerinage terrestre, et vous laisser jouir du bonheur qu'on éprouve à faire servir ses talents au triomphe de tout ce qui est bon, noble et beau!

Daignez accueillir, Monsieur, cette faible marque de mes sentiments à votre égard; ils partent d'un cœur pur autant que sincère, et vous prouveront la profonde estime etc.

Յիսուսմեայ հանդես կատարողի մը:

Անթիւ շնորհաւորութեանց հետ, որ այսօր Չեր ծառայութեան յիսնամեայ հանդիսին առթիւ Չեր Չեր կ'ըլլան, եւ ալ կը միացընեմ իմիններս, որ ջերմութեան եւ անկեղծութեան կողմանէ ուրիշներէն վար չեն մնար: Ահա դարե մը ի վեր Չեր ձիւրքերը հայրենեաց ծառայութեան նուիրած էք, եւ բազմաթիւ սերունդներու ականատես զանուելէն ետքն ալ՝ դեռ պատկառելի բազմամեայ հասակի մէջ մտաւոր կարողութեանց լիութեան մէջն էք:

Չեր սերմանած սերմն առատ պտղաբերեց: Չքնաղ առարկնութեանցդ ամէն ճանչցող՝ մեծարանաց ու զարմանաց արդար տուրքը կը վճարեն: Մեծերուն ծանօթ է Չեր պաշտօնի մէջ ցուցուցած եռանդն ու արդարասիրութիւնը. հպատակներուն առջեւ մեծարդի օրինակ մըն էք հետեւելու. եւ Չեր զաւակացը ժողովը՝ Չերմէ տեսած երախտեաց համար խնդալից սրտիւ շնորհակալութիւն կը մատուցանեն. եւ առ է ազնիւ սրտի մը արժանաւոր վարձքը:

Աննայ խաղաղական երեկոյին մէջ՝ շնորհէ Չերի Ատուած, մեր երկրաւոր պանդխտութեան եզրը քայլելու հարկաւոր զօրութիւնն ու առողջութիւնը, եւ ան երջանկութիւնն զգալ տայ՝ զորն որ իր տաղանդները բարի եւ ազնուական գործքերու բանեցուցած մէկը կը վայելէ:

Այսպիսի զղածման բացատրութիւնը հաճութեամբ ընդունեցէք, որ մտքուր եւ անկեղծ սրտէրխած՝ վկայ են անպայման մեծարանացս եւ այլն:

CHAPITRE II.

LETTRES DE CONDOLÉANCE.

POUR l'ordinaire on se borne dans ces sortes de lettres à témoigner simplement la part que l'on prend à la perte qui y donne occasion. Quelques réflexions religieuses n'y sont pas déplacées. On peut louer la personne qui est le sujet des larmes, quand on écrit à quelqu'un qui la chérissait beaucoup; mais en général, ces matières demandent beaucoup de délicatesse, et il vaut peut-être mieux se tenir en deçà, que d'aller imprudemment trop loin.

Pour consoler un malade.

On m'apprend, mon cher ami, l'accident qui vous cloue sur un lit de douleur: je sympathise à ce malheur avec toute la sincérité de l'amitié. Ce n'est point du courage que je vous souhaite, mais des forces: elles sont nécessaires au corps pour tempérer les pénibles assauts d'une âme inquiète. Pour supporter les maux qui vous assiègent, il ne vous faut qu'un peu de philosophie et de résignation; elles s'augmenteront en vous par l'idée aussi vraie que consolante de l'intérêt que vous portent vos amis, et que partage celui qui se fait gloire d'en être le premier.

ՅԱՆՎԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Այս տեսակ նամակներու մէջ հասարակօրէն պարզ կերպով մէկուն դժբախտութեանը վրայ ունեցած ցաւերնիս կը յայտնենք: Յաւակցութեան նամակներուն մէջ քանի մը կրօնական խորհրդածութիւններ ալ խառնել շատ վայելուչ է: Արքանայք նաեւ մեռած կամ ողբացուած անձը դովել, եթէ նամակն այնպիսի մէկու մը կը գրենք՝ որուն ինք շատ սիրելի էր. բայց ընդհանրապէս առ նիւթը մեծ զգուշութիւն կը պահանջէ. աւելի աղէկ է քիչ, քան չափէն աւելի:

Հիշուող մը սփոյնելոս:

Մեծ ցաւով լսեցի ան դժբախտ արկածն՝ որ զՁեզ անկողինը ձգեր է, եւ կը փութամ բարեկամական անկեղծ ցաւակցութիւնս յայտնել: Աչթէ քաջասրտութիւն կը մաղթեմ Ձեզի, որ արդէն ունիք, այլ զօրութիւն՝ որ մարմնոյն մեծապէս հարկաւոր է եւ տաղտկութենէն նեղուած սիրտը կը կազդուրէ: Յաւոյ համբերելու համար քիչ մը փիլիսոփայ բլլալու եւ համակամութիւն ունենալու է: Անտարակոյս մեծ մխիթարութիւն է Ձեզի նաեւ բարեկամաց ցուցուցած ցաւակցութիւնը, եւ առանձինն իմս, որ անոնց մէջ առաջին բլլալս ինձի պարծանք կը համարիմ:

A un fils qui vient de perdre son père.

La perte bien douloureuse que vous venez de faire, Monsieur, m'a causé une vive et pénible impression; veuillez bien être persuadé que je partage très-sincèrement vos regrets, vos chagrins. Je chéris, je révère mon père, et je sens, en faisant un retour sur moi-même, toute l'étendue du malheur qui cause en ce moment votre profonde affliction. Non, je ne chercherai pas à en diminuer l'excès, il est trop légitime; vous devez vos pleurs à l'auteur de vos jours, c'est un tribut sacré, c'est un tribut filial que vous ne sauriez trop payer sur sa tombe. Pleurez, pleurez donc; vos larmes vous honorent et prouvent la sensibilité de votre âme, la bonté de votre cœur.

Cependant, Monsieur, il est un terme à tout; la nature, en nous imposant la douleur de nous perdre tous successivement, ne nous exempte pas des devoirs de la société; vous-même ne voudriez pas qu'un jour votre fils se consumât éternellement de douleur sur votre tombeau. Aussi, en mourant votre père vous a laissé pour héritage, avec ses vertus et sa réputation, l'obligation de l'imiter. Bientôt votre mérite le fera oublier, ou plutôt on le retrouvera tout entier en vous.

A une dame sur la mort de son mari.

Je n'ai pas appris, Madame, sans le plus vif chagrin, la triste nouvelle de la mort de votre

Որդոսն յն՝ հօրը մահուանը վրայ:

Չեր դառն կորուստը վրաս խորին ու ցաւազին ազդեցութիւն մ'ըրաւ, եւ հաւատացէք որ յանկեզձ սրտէ Չեղի ցաւակից եմ եւ սղակից: Որովհետեւ ես ալ հայրս կը սիրեմ ու կը յարգեմ, ազէկ կրնամ երեւակայել թէ որչափ սաստիկ է այդ ազէտաբեր արկածին Չեղի տուած ցաւը: Չէ, չեմ ուզեր անոր սաստկութիւնը նուազցնել, որովհետեւ արդար եւ իրաւացի է: Այդ արտասունքները պարտական էք Չեր հօրը՝ որմէ կենաց լոյսը տեսած էք. ասիկա նուիրական պարտք մըն է, որդիական պարտք մըն է՝ զոր իրեն զերեզմանին վրայ չէք կրնար լիապէս հատուցանել: Աացէք, ուրեմն, լացէք, Չեր արտասունքները Չեղի պատիւ են, որովհետեւ Չեր հօգւոյն եւ սրտին բարութեան նշանակ են:

Սակայն ամէն բան չափ ու սահման ունի: Բնութիւնը մեր վրայ իրար ետեւէ ետեւ կորսնցնելու ցաւալի հարկը դնելով, բնկերութեան ունեցած պարտքերնէս զմեզ ազատ չ'ընէր: Գուք իսկ չէիք կրնար բաղձալ՝ որ որ մը որդինիդ Չեր զերեզմանին վրայ ցաւէն հիւծի եւ մաշի: Չեր հայրը մեռած ատեն իր առաքինութեանցն ու պատուոյն հետ՝ նաեւ իր հետոց ետեւէն երթալու պարտաւորութիւնը Չեղի ժառանգութիւն թող տուաւ: Կը յուսանք որ քիչ ժամանակէն Չեր անձնական արդիւնքը՝ զինքը բոլորովին մոռցնել կամ մանաւանդ թէ զինքը Չեր անձին վրայ կատարեալ դանել կու տայ:

Տիկնոջ յն՝ իր ամուսնոյն մահուան վրայ:

Չեր պատուական լծակցին մահուանը արամահան գոյժը զիս անմխիթար սգով լեցուց: Իրեն ե-

époux; encore jeune, il vous promettait un bonheur dont son mérite, ses qualités et son excellent cœur vous donnaient la garantie. D'ailleurs celui que vous venez de perdre, ne m'était-il pas uni par les liens d'une sincère amitié, qui s'est noblement montrée de son côté par plusieurs services? Je ne vous offre pas des consolations, elles seraient déplacées en ce moment. Non, je mêlerai mes larmes sincères aux vôtres. La religion surtout vous fournira des consolations d'un ordre supérieur, et qui adouciront l'excès de votre chagrin. Il est une autre vie pour l'homme vertueux, une vie qui le récompense éternellement de ses bonnes actions. Déjà, Madame, votre époux vous y garde sous ses auspices; il vous engage principalement à supporter votre douleur avec courage, avec une résignation chrétienne; et vos enfants ne vous imposent-ils pas la loi sacrée de vivre?

Recevez l'assurance que je me ferai un devoir religieux de vous continuer les sentiments d'attachement et d'estime que vous m'avez toujours inspirés, et que, dans cette circonstance, vous et vos enfants, vous pouvez réclamer de moi tous les bons offices qu'il sera en mon pouvoir de vous rendre.

Réponse.

Pardonnez, Monsieur, au peu d'ordre ainsi qu'à la brièveté peut-être impolie de ma lettre; mais ma cruelle situation ne me sert que trop d'ex-

րիտասարգութիւնը, արդիւնքը, բարութիւնն ու
 ազնիւ սիրտը ինչչափ երջանկութիւն չէին Չեղի:
 Չեր կորսրնցուցած անձն ինծի ալ պատուական էր,
 որովհետեւ երկայն ժամանակէ վեր անկեղծ բարե-
 կամութեան կապ մը զմեզ իրարու հետ կը միա-
 ցրնէր, որուն ինք իր կողմանէ ալ բազմաթիւ ցոյ-
 ցեր տուած է: Գիրս մխիթարութեան գիր չէ,
 վասն զի մխիթարական խօսքերն աս միջոցիս ան-
 պատշաճ ու անյարմար են. մանաւանդ թէ իմ
 արտասուքս Չեր արտասուաց հետ կը խառնեմ:
 Գլխաւորաբար կրօնը Չեղի գերբնական մխիթա-
 րութիւններ կրնայ շնորհել, որոնք Չեր ցաւոց
 սասակութիւնն անտարակոյս կը մեղմացընեն: Ա-
 ուաքինի մարդուն համար ուրիշ աշխարհք մ'ալ
 կայ, ուր հոս գործած բարեգործութեանցը յաւի-
 տենական վարձքը կ'ընդունի: Անկէ հիմոյ Չեր
 պատուական լծակցին աչքը վրանիդ կը նայի, եւ
 զՉեղ՝ ցաւերնիդ քաջութեամբ եւ քրիստոնէա-
 կան համակամութեամբ տանելու կը յորդորէ:
 Որդւոց տէր բլլալն ալ Չեղի զատ պարտք մըն է
 երկայն ապրելու:

Հաւատացէք որ սրբազան պարտք մը կը հա-
 մարիմ Չեր ինծի ազդած բարեկամական ու մե-
 ծարանաց զգածումներն ասկէ ետքն ալ հաստատ
 պահել, եւ աս յարաբերութեանց մէջ Գուք եւ
 Չեր սիրելի որդիքը՝ կրնաք ինծմէ ձեռքէս եկած
 ամէն ծառայութիւնները յուսալ:

Պատասխան:

Ներեցէք, Տէր, նամակիս կարգաւորեալ շքլ-
 լալուն ու թերեւս անպատշաճ ալ կարծութեանը:
 Գտնուած աղէտալի վիճակս յուսամ որ զիս Չեր

cuse. Vos consolations ont fait couler de nouveau mes larmes, et c'est une obligation de plus que je vous ai, puisqu'elles m'ont un peu soulagée du fardeau de mes regrets. Mes sentiments religieux, je l'espère, ainsi que ce que je dois à mes enfants, me feront triompher de mes peines; mais c'est du temps seul, ce grand médecin de l'âme, que j'attends quelque adoucissement à mes chagrins. Au sein de ma douleur, il m'est bien doux d'avoir un ami qui sait y compatir; et si quelque chose pouvait me consoler, ce serait le généreux et délicat intérêt que vous avez la bonté de me témoigner. Je sens toute la valeur de vos procédés, et vous prie de croire qu'il m'est doux de penser que, dans mes malheurs, il m'est resté dans votre attachement un refuge aussi précieux; mais pour le moment, je ne puis que vous remercier de vos officieuses intentions. Veuillez bien agréer l'assurance du parfait dévouement avec lequel j'ai l'honneur d'être.

Consolations à un ami sur la mort d'un de ses enfants.

Très-cher ami,

La lettre où tu m'annonces la mort de ton petit N., ce garçon si plein d'espérances, m'a navré de tristesse, et la part que je prends à ton malheur est d'autant plus vive que j'en ai eu, comme tu le sais, de semblables à déplorer. Crois-moi pourtant, mon cher ami, il y a loin de la dou-

առջևւր բաւականէն աւելի կ'արդարացնէ: Չեր մխիթարական խօսքերն ինծի դարձեալ արտասուաց հեղեղ մը թափել տուին, որուն համար Չեզի մեծապէս շնորհակալ պէտք եմ բլլալ, որովհետեւ աւսով ինք զինքս քիչ մը սփոփած կը զգամ: Ար յուսամ որ սուրբ կրօնի ազդմունքն եւ որդւոցս ունեցած պարտքս՝ ցաւոցս վրայ յաղթանակել կուտան ինծի. սակայն միայն ժամանակը, ան որ մարդու հողւոյն մեծ բժիշկն է, պիտի կարենայ ազիտորմ ու դառնակակիծ ցաւերու մխիթարութիւն ճարել: Յաւերուս մէջ ինծի մեծ մխիթարութիւն է բարեկամ մ'ունենալս՝ որ ինծի հետ վշտակցիլ գիտէ. եւ եթէ կայ բան մը որ կրնայ զիս սփոփել, Չեր ինծի ցուցուցած քաղցր ու մեծանձնական ցաւակցութիւնն է: Չեր սա վարմանց յարզն աղէկ կը ճանչնամ, եւ հաւատացէք որ մեծապէս մխիթարական է ինծի գիտնալս՝ թէ դժբախտութեանցս մէջ միակ ապաւէն մ'ունիմ Չեր բարեկամութիւնը: Սակայն առ այժմ Չեր յօժարակամ պատրաստութեան համար՝ միայն շնորհակալ կրնամ բլլալ: Հաճութեամբ ընդունեցէք կատարեալ անձնանուիրութեանս հաւատարիքը, եւ այլն:

Բարեկամս մը՝ զառկիւն մահուանը վրայ:

Սիրելի Բարեկամ:

Ի խոր խոցեց սիրտս այն թուղթն՝ որով քու սիրուն Ա. իդ., այնպիսի յուսալից զառկի մը մահն իմացուցիր. եւ քու դժբախտութեանդ վրայ ունեցած ցաւակցութիւնս հարկաւ այսչափ սաստիկ է, վասնզի ինչպէս գիտես, ես ալ նոյնպիսի կորուստներ ունեցած եմ ողբալու:

leur qu'on éprouve en perdant un enfant dans un âge si tendre, à celle que cause la mort d'un fils ou d'une fille dont le cœur et l'esprit sont déjà formés, dont l'éducation et l'instruction n'ont été obtenues qu'au prix de mille sacrifices, et qui était à la veille de réaliser toutes les espérances de ses parents.

Mais la religion est là pour verser un baume salutaire sur les plaies de notre âme et pour nous apprendre que la main d'un Père veille d'en haut sur nous, et que ce qui nous cause les douleurs les plus vives doit tourner au profit de notre sanctification. Nous connaissons déjà tous deux les rudes épreuves auxquelles l'homme est exposé ici-bas. Quand nous songeons à l'incertitude de l'avenir réservé à nos enfants, aux souffrances, aux tribulations de tout genre qui les attendent à leur entrée dans le monde, nous ne pouvons nous empêcher d'éprouver une sorte de soulagement et de repos d'esprit en les voyant disparaître si tôt de cette vallée de misères.

Oui, cher ami, cette pensée m'a consolé chaque jour davantage dans mes chagrins les plus cruels, et je ne doute nullement qu'elle n'adoucisse l'amertume de ta douleur. Veuille le Ciel que tu trouves dans de nombreux sujets de joie une ample compensation à tes peines actuelles! C'est ce que te souhaite du fond de l'âme

ton tout affectionné.

Consolations offertes à un ami devenu veuf.

Monsieur, la nouvelle de la mort de votre digne épouse m'a pénétré de la plus vive douleur.

Սակայն հաւատա որ տակաւին մատաղ հասակի մէջ ձեռքէ ելած աղու մը վրայ զգացուած ցաւը շատ տարբեր է ան ցաւէն՝ զոր մարդ կը զգայ այնպիսի զաւկի մը մահուան վրայ, որուն սիրան ու միտքը կերպաւորուած, կրթութիւնը հազար զոհեր արժած ըլլայ, եւ որն որ ծնողացը յոյսերն արդէն կատարելու վրայ ըլլայ:

Միայն կրօնը կրնայ մեր հոգւոյն վերջերուն վրայ փրկաւէտ բալասան մը թափել. անիկայ մեղի կը սորվեցնէ թէ երկնաւոր Հօր մը պաշտպանութեան տակն ենք, որ մեր ամէնէն զժնդակ ցաւերը մեր օգտին կը դարձնէ: Երկուքնիս ալ բոս բաւականի գիտենք թէ մարդ այս աշխարհքիս մէջ ինչպիսի դառն փորձերու տակ ինկած է. եւ մտածելով մեր որդւոց անստոյգ ապագան, եւ աշխարհք սոք կոխելու առեւնին՝ վրանին դալու կերպ կերպ նեղութիւնները, պէտք ենք մսիթաբուիլ, տեսնելով որ ժամանակէն յառաջ աս արտասուաց հովան կը յափշտակուին:

Այո՛, այո՛, սիրելի Քարեկամ, աս մտածութիւնն ինձի միշտ մսիթարական եղած է՝ ամենամեծ կակիճներու մէջ ալ. եւ չեմ տարակուսիր որ Քեղի ալ նոյնպէս կ'ըլլայ: Հիմակուան վշտացդ գիմացը, Աստուած տայ որ բիւր ուրախառիթ յաւնողութիւններով առատ հատուցումն բնդունիս: Այսպէս կը բաղձայ սրտանց,

քու ամենամտերի՛մ բարեկամդ:

Բարեկասի մը՝ կեռչը մահուանը վրայ:

Չեր պատուական ամուսնոյն մահուան ցաւալի լուրը զիս խոր տրամութեան մէջ ձգեց: Աշ-

Le monde perd en elle l'ornement de son sexe, chacun de ses amis un cœur aimant et dévoué, sa famille une mère accomplie, ses enfants le guide le plus sûr et le plus tendre, et vous, pauvre ami, vous perdez dans celle que vous pleurez toutes ces qualités réunies. Je n'essaierai pas de vous dépeindre combien je compatis à votre cruelle épreuve, et les paroles me manquent pour vous offrir, hélas! de stériles consolations. Quelle douleur fut plus légitime! quelles larmes coulèrent sur un plus tragique événement! Ah! les pleurs seuls peuvent adoucir les souffrances de l'âme et soulager un cœur oppressé. En ce moment solennel toute pensée humaine est impuissante à ranimer le courage défaillant; il n'y a qu'un regard tourné vers le ciel qui ait le don de soutenir la nature succombant sous le poids de la douleur.

Puissiez-vous trouver une consolation efficace dans l'espoir qu'un monde meilleur vous verra réuni pour toujours à l'objet de votre affection! Puisse l'Être tout-bon vous dédommager par de nouveaux bienfaits des pertes auxquelles vous ont condamné ses augustes décrets!

Recevez en même temps l'assurance que, dans la bonne comme dans la mauvaise fortune, personne ne prend une part plus vive et plus sincère que moi à tout ce qui vous concerne. Je suis avec les sentiments de l'estime la plus profonde
votre très-dévoûé ami.

խարհք՝ իրմով իր սեռին մէկ զարգը կորսնցուց,
բարեկամները սիրելի եւ հաւատարիմ սիրտ մը, իր
ընտանիքն անգին մայր մը, իր որդիքներն իրենց
ամէնէն ապահով ու սիրական օգնականը, իսկ
Գուք, պատուական Բարեկամ, բոլոր աս չքնաղ
յասկութեանց բովանդակութիւնը: Չեմ ուզեր
պարապ տեղ Չեզի պատահած դժբախտ արկածին
վրայ ունեցած ցաւակցութիւնս նկարագրելու աշ-
խատիլ. զՉեզ մխիթարելու խօսք չունիմ: Երբ
կրնայ ցաւ մը ասկէ աւելի արդար ու իրաւացի բլլալ-
որ արատունքներն ասկէ աւելի աղէտաբեր արկածի
համար թափուած են: Ա՛հ, միայն արատունքն է որ
կրնայ հոգւոյն կսկիծը մեղմացընել, եւ սրտին
վրայի ծանր բեռը քիչ մը թեթեւցընել: Աս մի-
ջոցիս ամէն մարդկային մտածմունք անգոր է եւ
ակար՝ կորսուած քաջասրտութիւնը կազդուրելու.
ցաւոց բեռան տակ ընկճած բնութիւնը՝ միայն
դէպ ի երկինք հայեցուած մը կրնայ կանգնել:

Երանի՛ թէ ան ակնկալութիւնը Չեզի կատա-
րեալ մխիթարութիւն մը տար, որ լաւագոյն աշ-
խարհք մը երբեմն Չեր սիրելւոյն հետ զՉեզ դար-
ձեալ պիտ'որ քովէ քով բերէ: Ամենաբարին Աս-
տուած նորանոր բարեբարութիւններով մոցընել
տայ Չեզի այն կորուստն որ իր անքննելի դատաս-
տանը Չեր վրայ բերաւ:

Այսու առթիւ կը յաւելում յայանել՝ որ թէ
յաջողութեանց եւ թէ ձախորդութեանց մէջ Չեր
առաջին սրտակիցն է՝ ամենայն մեծարանօք՝

Չեր մտերիմ բարեկամը:

Consolations à une personne victime d'un malheur.

Monsieur, la nouvelle du malheur qui est venu vous frapper, m'a profondément ému, et en vous offrant mon compliment de condoléance, je vous donne une preuve non équivoque de la part bien vive que je prends à votre triste situation. Je me figure aisément combien cette catastrophe inattendue a dû vous abattre; elle est encore trop récente pour que vous puissiez imposer entièrement silence à votre douleur. Le temps, qui guérit tous les maux, versera un baume salulaire sur les plaies de votre âme et y ramènera peu à peu le calme et la tranquillité; d'autre part la religion et la raison elle-même vous engageront à supporter avec résignation le sort qui vous est échu. Une fois qu'on s'est bien convaincu que la souffrance est un mal nécessaire, on se soumet plus volontiers, et l'on regarde comme un devoir de supporter avec fermeté les épreuves qui sont le lot, sinon de tous, du moins de la plupart. Cette manière d'envisager la vie est assurément le meilleur moyen de supporter les souffrances et de reprendre courage, en même temps que la consolation la plus efficace.

Je vous supplie, mon cher Monsieur, d'ouvrir votre cœur navré à ces considérations que je vous soumets, et les nuages de mélancolie qui obscurcissent en ce moment votre front s'évanouiront, dissipés par l'espoir que le sort ne vous sera pas éternellement contraire. Puissé-je apprendre bientôt que mes vœux à votre égard se sont réalisés! C'est le désir le plus ardent de votre sincère ami.

Չախորդոյթեան հանդիպած մեկու մը :

Չեր գլուխն եկած դժբախտութեան լուրը
 զիս ի խոր խոցեց : Այս դէպքին վրայ ցուցուցած
 կարեկցութիւնս՝ միանգամայն ցոյց մ'ըլլայ Չեր
 ներկայ աղէտալի վիճակին մէջ ունեցած անկեղծ
 վշտակցութեանս : Գիւրին է ինձի բմբռնել՝ թէ
 այդ անակնկալ հարուածն ինչչափ ի կոր կործանած
 է զՉեր, որն որ դեռ շատ նոր ըլլալուն՝ առ այժմ
 անկարելի կ'ըլլայ Չեր սրտին ցաւերը խաղաղել :
 Ժամանակն՝ որ ամէն ցառոց բժիշկն է, ինք Չեր
 սրտին վրայ մխիթարութեան փրկաւէտ բալասանը
 պիտ'որ թափէ եւ հանդարտութիւն ու խաղաղու-
 թիւն պիտ'որ պարգևէ : Եւ դարձեալ սուրբ հաւ-
 ատքն եւ նոյն ինք բանականութիւնը՝ վշտերնիդ
 հանդարտ սրտով տանելու պարտք կը դնեն վրա-
 նիդ : Անգամ մը համոզուելէն ետքը՝ թէ հար-
 կաւոր չարիք մըն է նեղութիւնը, մարդ կամա-
 կար կը հնազանդի, եւ պարտք կը համարի քա-
 ջութեամբ տանիլ ան վշտաց, որոնք եթէ ամէնուն
 չէ՝ զոնէ մարդկան մեծ մասին անհրաժեշտ բաժինն
 են : Աեանքն առ կերպով նկատելը՝ նեղութեանց
 համբերելու, զմեզ կանգնելու եւ մխիթարելու
 միակ միջոց է :

Ար խնդրեմ, Տեր, բացէք Չեր թախծեալ
 սիրան առ մտածութեանց առջեւ, եւ Չեր երեսը
 պատող արտմութեան ամպերը կը փարատին՝ առ
 քաղցր յուսով թէ բախտը Չերի միշտ հակառակ
 պիտ'որ չէլլէ : Երանի՛ թէ քիչ ժամանակէն լսէի
 որ սրտազին իղձերս կատարուեր են : Առ է Չեր
 անկեղծ բարեկամին ջերմ բաղձանքը :

Արամ

CHAPITRE III.

LETTRES DE RECOMMANDATION.

RECOMMANDER quelqu'un, c'est réclamer pour lui la protection dont un homme en place nous honore, ou la tendresse qu'un ami nous a vouée. On mêle ordinairement dans les lettres de recommandation l'éloge de la personne à laquelle on s'intéresse: c'est justifier ses sentiments pour elle, afin de lui concilier ceux des autres. Lorsque l'on confie sa lettre à la personne même en faveur de qui l'on écrit, il est poli de la lui remettre avec un cachet volant, pour qu'elle puisse lire tout ce qu'on dit d'avantageux sur son compte. On a soin de prendre des lettres de recommandation quand on va dans une ville où l'on ne connaît personne; quelque mérite que l'on ait, elles sont au moins utiles pour se faire connaître, et suppléent au mérite tant qu'il n'est pas connu. On ne doit point recommander trop légèrement. En se déclarant la caution du recommandé, il ne faut point s'engager sans réflexion.

ՅԵՆՉՆԵՐԸ ԲՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՎ ԵՐԿՆԵՐ

ՅԵՆՉՆԵՐԸ ԲՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ուրիշ բան չէ՛ եթէ ոչ՝ մէկուն համար բարձրաստիճան անձի մը պաշտպանութիւնը կամ բարեկամի մը սէրը խնդրել: Հասարակօրէն յանձնարարութեան նամակներուն մէջ՝ յանձնուած մարդուն գովութիւնը կ'ըլլայ, ասիկայ անոր վրայ ունեցած համարումն իրաւացի ցուցնել է, ուրիշներուն սէրն իրեն վաստրկելու համար: Թէ որ նամակը՝ յանձնուած մարդուն ձեռքը պիտի տրուի, վայելուչ է բաց կնքով տալ, որպէս զի իր վրայ ըսուած նպաստաւոր բաները կարող ըլլայ կարգալ: Յանձնարարութեան նամակն այն տեղեաց համար կը խնդրուի, ուր մէկն ամենեւին ծանօթ չունի: Որչափ մէկն արգիւնաւոր անձ ալ ըլլայ, դարձեալ աս կերպ նամակները գոնէ զինքը ծանչցրնել տալու համար հարկաւոր են, եւ միանգամայն չճանչցուած արգիւնքին տեղը կը բռնեն: Մարդ յանձնելու մէջ շատ թեթեւ պէտք չէ ըլլալ, եւ ոչ ուրիշի մը համար երաշխաւոր ըլլալով՝ առանց մտածելու բեռան տակ մանել:

A un ami, pour lui recommander un autre ami.

On demande avec confiance à qui accorde avec facilité. Permettez-moi donc de solliciter vos bons offices en faveur de celui qui vous remettra cette lettre. C'est un homme de bien, aussi recommandable par des vertus solides que par des qualités aimables. Il se rend dans votre ville, où probablement il s'établira, pour peu qu'il soit secondé.

Ce n'est pas trop présumer de votre obligeance, que d'en attendre de favorables effets pour mon ami.

Pour recommander un voyageur.

Monsieur, m'autorisant de votre officieuse bienveillance et de nos liaisons d'amitié, je prends la liberté de vous recommander un de mes amis qui voyage et se propose de faire un séjour de quelque temps dans votre ville. Comme il n'y connaît absolument personne, il lui sera bien précieux de jouir de votre société et d'être admis, sous vos auspices, dans les maisons que vous fréquentez.

Mon ami d'ailleurs est digne à tous égards de l'accueil avantageux que je sollicite ici pour lui.

Pour demander la protection d'une personne en faveur d'une autre.

Après m'avoir longtemps protégé, Monsieur, vous allez sans doute vous étonner de me voir

Բարեկամ մը՝ ոտքիչ քարեկամի յանձնելոռ համար:

Աղաչանքը սիրով կատարողին վստահութեամբ կը դիմուի. այս յուսով կը համարձակիմ թղթարեբիս համար Հրամանոցդ մարդասէր խնամքը խնդրել: Այդ պատուական անձը՝ թէ հաստատուն առաքինութեանցը եւ թէ քաղցր բնաւորութեանը համար՝ ամենայն յանձնարարութեան արժանի է: Հիմայ Ձեր քաղաքը կու գայ, եւ կ'երեւայ թէ բնակութիւնը հոն պիտ'որ հաստատէ՝ եթէ իրեն ձեռք բռնող մը գտնուի:

Ար յուսամ որ Հրամանոցը մարդասիրութենէն բարեկամիս նպատարը բնգունելութիւն մը սպասել՝ վստահութեան չափն անցած չըլլայ:

Ճամբորդ մը յանձնելոռ համար:

Ձեր մարդասիրութեան ու մեր հին բարեկամութեան վրայ վստահացած, կը համարձակիմ Ձեզի բարեկամներէս մէկը յանձնել, որն որ ճամբորդութեանը մէջ քիչ մը ժամանակ Ձեր քաղաքը մնալու միտք ունի: Եւ որովհետեւ հոն ամենեւին ծանօթ չունի, իրեն շատ հաճոյական բան կ'ըլլայ, եթէ կարենայ Հրամանոցդ բնկերութիւնը վայելել եւ Ձեր սատարութեամբն ամէն յաճախած տեղերնիդ մուտ գտնել: Միանգամայն բարեկամս Ձեզմէ խնդրած բնգունելութեանս արժանի է ամէն նկատմամբ:

Մեկոռ մը համար պաշտպանութիւն խնդրելոռ:

Երկայն ժամանակ Ձեր պաշտպանութիւնն ինձի վայելել տալէն ետեւ, անշուշտ պիտ'որ զար-

encore au nombre de ceux qui sollicitent vos bontés.

C'est pour le fils d'un de mes amis que je sollicite. Je le connais assez pour pouvoir vous assurer qu'il cherchera toujours à mériter votre protection. Examinez-le, Monsieur, sondez ses talents, et ouvrez-lui une carrière où votre obligeance a introduit tant de sujets précieux.

C'est un nouveau service que vous rendrez à l'État, auquel vous attachez un homme déjà utile à sa famille, dont il deviendra alors le soutien.

Je n'insiste pas davantage, parce que je n'ai point oublié que, dès qu'on vous a montré quelque bonne action à faire, toute sollicitation devient superflue.

D'un père pour prier un tiers de veiller sur son fils.

En sollicitant de votre obligeance un service important, je vous offre en échange tous ceux qui peuvent vous être utiles ou agréables. Il s'agit de veiller un peu de près sur mon fils qui est en apprentissage dans votre ville. C'est, au fond, un excellent sujet, vif, aimable, docile et doux ; mais avec un cœur d'or, il a quelquefois la tête légère, et saura difficilement résister à la contagion de l'exemple et à l'occasion. Votre qualité de père de famille est pour moi un sûr garant que vous comprendrez l'importance du service que j'attends de vous.

J'instruis mon fils, par le même courrier, de la démarche que je prends la liberté de faire auprès de vous, en lui recommandant bien d'avoir

մանաբ զիս դարձեալ Չեր բարերարութեան զի-
մոզներուն մէջ տեսնելով: Բարեկամներէս մէկուն
որդւոյն համար Հրամանոցը խնդիրք մ'ունիմ: Ես
զինքն աղէկ կը ծանշնամ, եւ վստահ եմ որ երբեք
ինք զինքը Չեր պաշտպանութեան անարժան պի-
տ'որ չցուցնէ: Շնորհք բրէք քննեցեք հանձարը,
պատուական Տէր, եւ զործքի մը դրէք զինքը,
ինչպէս ուրիշ այնչափներու բրած էք:

Ասով տերութեան նոր ծառայութիւն մը
մատուցած կ'ըլլաք, այնպիսի պաշտօնաակեր մ'ալ
աւելցրնելով, որն որ հիմայ արդէն իր ընտանեացն
օգտակար է եւ ետքէն անոր նեցուկը պիտ'որ ըլլայ:

ՉՉերդ աւելի չեմ թախանձեր, շատոնց զիտ-
նալով որ միայն բարիք ընելու առիթ մը Հրամա-
նոցը ցուցնել բաւական է:

Հայր մը՝ իր որդիէն ուրիշի մը հոգացողութեան
կը յանձնէ:

Չեր բարութեան մեծ խնդիրք մ'ունիմ ընե-
լու, որուն փոխարէն ես ալ պատրաստ եմ Չերկի
ամէն օգտակար ու հաճոյական ծառայութիւնը
մատուցանելու: Խնդիրքն է որդւոյս վրայ քիչ մը
մօտանց հսկելու նկատմամբ, որն որ ձեր քաղաքը
վարպետի քով է: Թէպէտ ինք բարեբարոյ, կայ-
տառ ու սիրելի եւ բնութեամբ հեղ ազայ մըն է,
սակայն բարեսրտութեանը հետ քիչ մ'ալ թե-
թեւ զլուխ է, եւ կը վախնամ որ շար օրինակներու
եւ վտանգաւոր առիթներու ապականութեանցը
չկարենայ դէմ դնել: Չեր ընտանեաց հայր ըլ-
լալը՝ ինձի ապահով երաշխաւորութիւն մըն է, որ
խնդրած ծառայութեանս ծանրակշռութիւնն ա-
ղէկ կ'իմանաք: Աս բանս արդէն այսօրուան թղթա-
տարաւ որդւոյս ծանուցած եմ, իրեն պատուիրե-

pour vous, Monsieur, autant de soumission, d'égards et de respect que pour moi-même. Ce serait un grand repos d'esprit pour moi de savoir que vous surveillez sa conduite, et que, quand je serai dans le cas de lui faire passer quelque argent, vous ne trouverez pas mauvais que je vous l'adresse pour le lui remettre. Pardonnez-moi de vous causer cet embarras, et surtout ne vous gênez pas de me demander tous les services que je pourrais vous rendre.

D'une dame pour recommander une domestique.

Ayant appris que vous n'avez pas de domestique en ce moment, je me fais un vrai plaisir de vous recommander N., qui se trouve sans place; elle a servi dans plusieurs maisons, et a d'excellents certificats de ses maîtres. C'est donc un véritable cadeau que je crois vous faire; car en vous engageant à prendre cette fille à votre service, je suis persuadée d'avance que vous n'aurez qu'à vous féliciter d'avoir eu confiance en ma recommandation.

J'ai été charmée d'apprendre par une lettre que M. votre frère a eu l'obligeance de m'écrire, il y a quinze jours, que votre santé et celle de votre estimable famille sont bonnes, et je me réjouis de ce qu'il s'offre une occasion de vous prouver mon empressement à vous être utile.

Veillez m'écrire au plus tôt si vous êtes contente de ma recommandée. Vous savez du reste combien je prends d'intérêt à tout ce qui vous touche. Dans cet espoir je vous prie d'agréer l'expression des sentiments affectueux etc.

լով որ Չեզի նոյն հպատակութիւնը, նոյն ակնա-
 ծութիւնն ու մեծարանքը ցուցնէ, զորն որ ինձի
 կը ցուցնէր: Մեծ սրտի հանդարտութիւն կ'ըլլայ
 ինձի, երբ գիտնամ որ Գուք իր ընթացքին վրայ
 կը հսկէք, եւ իրեն ստակ խաւրած ատենս Գուք
 կ'աւնուք ու ետքէն իրեն կը յանձնէք: Աղաչեմ
 տուած նեղութեանս ներողամիտ եղէք, եւ որեւ-
 իցէ ձեռքէս եկած ծառայութիւն իզմէ խնդրելէն
 մի քաշուիք:

Տիկնոջի մը՝ աղայիսիև մը յանձնելոս:

Ասեցի որ աս միջոցիս աղանոյ կարօտութիւն
 ունիք, եւ մեծ ուրախութեամբ կը յանձնեմ
 Չեզի զԱ. որ առանց գործքի մնացած է. ինքը շատ
 բնամոխրներու քով ծառայած է եւ վաւերական
 վկայութիւններ ունի: Ասով ստուգիւ Չեզի պար-
 դեւ մ'ըրած կը համարիմ, որովհետեւ աներկբայ
 եմ որ յանձնարարութեանս վստահանալով՝ զինք
 ծառայութեան առնելնուդ վրայ Չեզի երանի պի-
 տի տայ:

Ասկէ տասնուհինգ օր յառաջ Չեր պատուա-
 կան եղբորը գրած նամակէն Չեր եւ ազնիւ ընտա-
 նեացդ ողջ առողջ ըլլալն իմանալով, մեծապէս
 ուրախացայ, եւ հիմայ Չեզի օգտակար ըլլալու ա-
 ուիթ մը գանկելուս վրայ շատ ուրախ եմ:

Աղաչեմ որ անյապաղ ծանուցանէք ինձի,
 թէ արդեօք յանձնած անձիս վրայ գոհ էք: Գի-
 տէք արդէն որ ամէն գէպքի մէջ ինչչափ հող ու-
 նիմ վրանիդ: Աս յուսով՝ կը խնդրեմ բարեկամա-
 կան սիրոյս հաւաստիքը հաճութեամբ ընդունեցէք:

CHAPITRE IV.

LETTRES DE DEMANDES ET DE REMER- CÈMENTS.

UNE grande clarté dans l'exposé des motifs qui justifient la demande, beaucoup de simplicité dans l'énoncé de la demande même, plus de modestie encore en parlant des titres qui peuvent la fonder : voilà les principaux caractères des lettres de demande. Elles veulent surtout beaucoup d'adresse, afin de rendre favorable à nos désirs la personne qui peut les satisfaire. Parlez à son cœur, intéressez son amour-propre, faites valoir vos rapports avec elle ; développez l'importance que vous attachez à la grâce demandée, peignez surtout la durée et la vivacité de la reconnaissance que vous en conserverez etc.

Une demande accordée exige une lettre de remerciements. C'est à la nature de la grâce reçue à déterminer le degré du sentiment des lettres de cette espèce ; c'est aussi au caractère du bienfaiteur à en régler le style. En général, la diction doit être respectueuse sans bassesse, légère sans inconvenance, gaie même, sans excès. Souvent on laisse entrevoir qu'à la première occasion l'on usera

ԱՂԱՉԱՆՆՑ ԵՒ ԺՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

ԱՂԱՉԱՆՆՑ նամակներուն գլխաւոր յատկութիւնները պիտ'որ բլլան, աղաչանքը յառաջ բերելու մէջ՝ շատ բացայայտ խօսուածք, իրաւացի պատճառները բացատրելու մէջ՝ մեծ պարզութիւն, եւ մանաւանդ խնդիրքն ընելնուս իրաւանցն ակնարկութեանը մէջ՝ չափաւորութիւն: Աղաչանաց նամակներուն մէջ խնդրուածքնիս ընդունելի ընելու համար՝ մանաւոր ճարտարութիւն մը կը պահանջուի: Նամակն ընդունողին սիրար ձեռք առնելու ենք, այնպէս որ ինք իր պատուոյն համար յորդորամիտ բլլայ, եւ դարձեալ ջանալու ենք որ մեր իրեն հետ ունեցած յարաբերութեանց զօրութեամբը գործենք: Մեր խնդիրքն իրօք կարելոր բան պէտք ենք ցուցնել, եւ գլխաւորաբար մեր մշանջնաւոր եւ սրտագին երախտապարտութիւնն ակներեւ նկարագրել:

Խնդրուածք մ'ընդունելէն ետեւ՝ պէտք է շնորհակալութեան թուղթ գրել: Աս կերպ նամակներուն մէջ՝ շնորհակալութեան բացատրութեան աստիճանը՝ եղած շնորհքին որպիսութենէն կը չափուի. նոյնպէս նամակին տրուելու ոճը՝ բարերարին աստիճանէն կախում ունի: Ընդհանրապէս շնորհակալութեան նամակներուն ասացուածքը յարգական պիտ'որ բլլայ՝ առանց ցա-

de retour; quelques personnes vont même jusqu'à prier de la faire naître. Cette manière de s'exprimer n'est point delicate; elle a l'air de regarder le bienfait comme une sorte d'emprunt que l'on sera exact à rembourser: et par là, se mettant en quelque sorte de niveau avec le bienfaiteur, on révolte sa vanité.

Le grand art est de ne voir que lui sans aucun retour sur soi-même; de donner au service rendu tout le prix dont il est susceptible; de vanter avec finesse le crédit, la générosité, l'obligance de celui à qui l'on est redevable, et de l'assurer d'une reconnaissance que le temps ne saurait borner. Tout se réduit à ce conseil: Ne soyez point ingrat, ou si par malheur, vous l'étiez, faites votre possible pour ne point le paraître.

DES PÉTITIONS.

Lorsqu'on présente une pétition, une requête, un mémoire à quelque personne revêtue d'une dignité ou d'un emploi qui lui accorde un titre distinctif, on doit avoir l'attention d'employer

ծութեան, թեթեւ՝ առանց անպատեհութեան, զուարթ՝ առանց չափազանցութեան: Շատերը նամակին մէջ կ'իմացընեն որ առաջին առթիւ իրենց երախտագիտութիւնը պիտ'որ ցուցընեն. ոմանք ալ մինչեւ առիթ կը խնդրեն: Սակայն աս բացատրութեան կերպը ազնուութիւն չունի, եւ կարծես թէ եղած երախտիքն իբրեւ փոխ մը կը նկատէ, զորն որ ճշդիւ հատուցանել կը խոստանայ, որով աղաչաւորն ինք զինքն իւր բարերարին հետ իբր թէ հաւասար աստիճանի մէջ դնելով՝ կրնայ անոր վշտացուցիչ բլլալ:

Բուն մեծ ճարտարութիւնն ան պիտի բլլայ՝ որ մարդ միայն տուողը աչքին առջեւ բռնէ, առանց ինք զինքը մտածելու. դատած երախտեացը պարտուպառչած արժէքը տայ, նրբութեամբ դովէ երախտաւորին մեծութիւնը, առատաձեռնութիւնն ու մարդասիրութիւնը, եւ ցուցընէ թէ իւր երախտագիտութեանը պիտի չկարենայ երբեք ժամանակը չափ դնել: Աս ամէնը՝ հետեւեալ խրատիս մէջ կ'ամփոփուի. Մի բլլար ապերախտ, եւ եթէ եղած ևս դժբախտութեամբ՝ ձեռքէդ եկածն ըրէ որ ապերախտ չերեւաս:

ԱՂԵՐՍԱԳԻՐ ԿԱՄ ԽՆԳՐԱԳԻՐ

Պատուոյ կամ պաշտօնի տէր ուստի եւ յատուկ պատուանուն ունեցող բարձրաստիճան անձի մը՝ աղերսագիր, աղաչանաց թուղթ, յիշատակագիր մը մատուցուելու որ բլլայ, պէտք է միտ դնել

exactement tous les titres et qualités de cette personne, et suivre à son égard le cérémonial que prescrit l'usage; ces titres et qualités doivent être écrits tout au long et jamais en abrégé. On doit donner à son papier une marge d'environ le quart de la largeur de la page, et mieux du tiers. On ne doit commencer une pétition qu'à deux ou trois doigts de la hauteur du papier. Le mot *Monseigneur* ou *Monsieur* doit toujours être rentré plus ou moins, suivant la dimension du papier. On doit laisser entre le mot *Monseigneur* ou *Monsieur* et le corps de la pétition, un intervalle proportionné à la dimension du papier et au rang de la personne. Les mots *Sire*, *Votre Majesté* etc., doivent être rappelés dans le cours de la pétition, et alors écrits d'un caractère un peu plus gros que le corps de l'écriture. On ne doit faire usage de chiffres que pour indiquer les années ou des sommes d'argent. Si la pétition ne peut pas tenir dans une seule page, et que l'on soit obligé de la continuer sur une autre (ce que l'on doit, autant qu'il est possible, éviter, car la concision fait toujours le mérite de ces sortes d'écrits), il faut recommencer la page suivante à la hauteur des premières lignes du recto (1re page). La date se place indistinctement à la fin, du côté gauche, presque en ligne avec la signature, ou au commencement en haut de la page et sur la droite. Si la pétition doit être présentée par la personne elle-même, elle ne

որ աղերսագրին մէջ նոյն անձին ամէն պատուանուններն ու յորջորջանքները ճշդութեամբ գրուին եւ սովորական յարգական ձեւերը պահուին:

Պատուանուններն ու յորջորջանքներն ամբողջ պէտք է գրել եւ ոչ երբեք կրճատմամբ կամ համաօտադրութեամբ: Թղթին շորսին կամ մանուանդ թէ երեքին մէկը՝ լուսանցք պիտի թողուի, եւ վերնագրէն վեր երկու երեք մատ ձերմակ միջոց մնայ, որուն վրայ Մեծաշոռք կամ Ազնուագարս՝ Տիր եւ այլն բառերը թղթին մեծութեանը համաձայն քիչ շատ ներսէն կը գրուին: Նոյն վերնագրին եւ բուն աղերսագրին մէջ՝ թղթին մեծութեանը եւ աղերսագրին ընդունող անձին՝ աստիճանին համեմատ աւելի կամ քիչ պարագ միջոց թող կը արուի: Վեհախառ Տիր, Չեր Մեծախառնութիւնն եւ նման բառերը նամակին ընթացքին մէջ՝ տեղ տեղ կրկնելու եւ բուն մարմնոյն գրէն աւելի մեծ գրով գրելու է:

Իսկ թուանշան՝ միայն տարւոյ թիւ կամ դրամոց դումար ցուցնելու կրնայ գործածուիլ: Եթէ աղերսագիրը մէկ երեւոյն մէջ չլսննայ եւ թուղթը հարկ ըլլայ դարձնել, (որմէ կարելի եղածին չափ զգուշանալու է, վասն զի աղերսագրին միշտ կարճը յարգի է,) ան ատեն երկրորդ երեւոյն ճիշդ նոյն տեղէն կը սկսուի՝ ուր որ առաջին երեւոյն վրայ աղերսագրին մարմինը սկսուած է: Թուականը նամակին վերջը՝ ձախ կողմը գրելթէ ստորագրութեան հետ հաւասար դժի վրայ եւ կամ սկիզբը՝ աջ կողմը կը գրուի: Եթէ աղաշաւորն զթուղթը անձամբ

doit point être mise sous enveloppe, mais seulement pliée en quatre et présentée telle. L'enveloppe doit être cachetée en cire rouge, à moins que la personne à qui on adresse la pétition ne soit en deuil; alors il faudrait la cacheter en cire noire. Le pain à cacheter ne s'emploie que d'égal à égal. L'adresse doit contenir les dignités, qualités et titres qui sont relatés en tête de la pétition.

Lettre d'invitation.

Cher ami, c'est demain l'anniversaire de ma naissance. Toutes les personnes que j'aime y seront; il faut donc que tu y viennes aussi. Je t'attends pour demain. Ta chambre est prête et je t'assure que ce jour ne serait pas complètement heureux pour moi, si tu manquais à la réunion de mes amis. Jusqu'à présent tu as été le premier à m'offrir ton bouquet; c'est ce qui me fait espérer que nous te verrons demain parmi nous. Adieu, cher ami, jusqu'à demain.

Invitation à un ami pour assister à un baptême.

Très-cher ami, mon vœu le plus ardent vient d'être exaucé. Ma femme m'a donné un fils, notre premier enfant, et se trouve elle-même dans l'état le plus satisfaisant, ce qui rend ma joie complète. Maintenant je vous rappellerai la promesse que vous m'avez faite, d'être le parrain de notre premier-né. Dans l'espoir que rien ne vous empêche-

պիտ'որ մատուցանէ, ան ատեն առանց կնքելու՝ միայն չորս ծալուած կը մատուցուի: Փաթեթը միշտ կարմիր կնքամամլ կը կնքուի, միայն եթէ թուղթն ընդունողը սգոյ մէջ է՝ սեւ կնքամամլ: Աշխարհք միայն հաւասարաց մէջ կը զործածուի: Հասցէին վրայ ալ նամակին վերնադրին մէջ նշանակուած պատուանունները, յորջորջանքներն ու տիտղոսները պիտ'որ գրուին:

Հրահարանաց նամակ :

Սիրելի Բարեկամ, վաղը ծննդեանս տարեգարծն է, բոլոր բարեկամներս հրաւիրած եմ, դուն ալ պէտք չէ որ մէջերնէս պակաս ըլլաս: Աւաղը անշուշտ քեզի կը սպասեմ, խուցդ պատրաստ է, եւ դիտցիր որ աս օրւան ուրախութիւնս թերի կ'ըլլայ, եթէ դուն ալ բարեկամներուս ժողովքին մէջ չգանուիս: Մինչեւ հիմայ ծաղկի փունջդ ընծայելու մէջ դուն առաջինն էիր. ասիկայ ինծի յոյս կու տայ՝ որ վաղը գլխդ մէջերնիս կը տեսնենք: Մնաս բարով սիրելի բարեկամ, մինչեւ վաղը:

Կնքահայրոթեան հրահար :

Սիրելի բարեկամ, փափաքս կատարուեցաւ: Աստուած ինծի առջինեկ մանչ զուակ մը պարգեւեց, որուն մօրն ալ վիճակն աղէկ է եւ ասով ուրախութիւնս կատարեալ կ'ըլլայ: Հիմայ մեր անդրանիկ որդւոյն կնքահայր ըլլալու խոստումնիդ Չեզի կը յիշեցընեմ, եւ յուսալով որ արդէք մը չէք ունենար, դՉեղ ինչպէս նաեւ Չեք ազնիւ Տի-

ra de tenir cet engagement, je vous invite, ainsi que votre chère épouse, à vous trouver le 13 courant à 4 heures chez moi pour prendre part à cette joyeuse fête. Faites-moi promptement savoir que vous nous procurerez le plaisir d'assister au baptême de notre enfant et croyez aux sentiments tout particuliers d'estime et de considération que vous a voués

votre tout affectionné.

Invitation du même genre à un personnage plus haut placé.

La sympathie que vous m'avez montrée dans tous les événements qui se sont passés au sein de ma famille, m'a prouvé, d'une manière aussi douce à mon cœur que flatteuse pour mon amour-propre, combien vous vous intéressez à mon bonheur et à celui des miens. C'est ce qui m'a enhardi à vous communiquer la nouvelle de la délivrance de ma femme; et les témoignages de bienveillance que vous m'avez donnés au sujet de cette augmentation de ma famille me font espérer que vous accueillerez avec indulgence la prière respectueuse que je vous adresse d'être, le 4 de ce mois après-midi, témoin dans l'église N. au baptême de notre nouveau-né.

Plein de la vive affection que mon cœur ressent pour vous depuis longtemps, je serai on ne peut plus sensible à votre bonté si vous consentez à exaucer mon humble demande, et j'y trouverai un nouveau sujet de nourrir pour vous les sentiments de profonde vénération que je vous ai voués pour la vie.

Votre très-obéissant serviteur.

կինը՝ կը հրաւիրեմ, որ ամսոյս 13ին ժամը 4ին
տունս հրամայէք՝ աս ուրախական հանդիսին մաս-
նակից ըլլալու: Ար խնդրեմ՝ որ ժամ մը յառաջ
ծանուցանէք թէ աս մեր անդրանիկ որդւոյն կնքա-
հայրութեան հրաւերն ընդունելի է Ձեզի, որով
զմեզ պիտ'որ ուրախացրնէք: Ամենայն սիրով եւ
բարեկամական մեծարանօք՝

անձնանուեր:

Կոյնպիսի հրաւերի՝ բարնարաստիանն մեկոռ մը:

Իմ եւ ընտանեացս վրայ ամէն առթի մէջ
Հրամանոցդ ունեցած խնամքը՝ ինձի քաղցր եւ
հաճոյական միանգամայն խրախուսիչ կերպով ցու-
ցուցած է թէ որչափ հոգ ունիք մեր վրայ: Ասկե-
քաջալերուած՝ կը համարձակիմ Աստուծոյ ինձի
զաւակ մը պարգեւելուն աւետիքը Հրամանոց հա-
ղորդել: Յիշելով ընտանեացս աճմանը վրայ Ձեր
բրած բարեմաղթութիւնները, կը յուսամ որ
ներողամտութեամբ կ'ընդունիք ընելու խնդիրքս,
այսինքն՝ որ ամսոյս 4ին ժամը 3ին (Ա.) եկեղեցւոյն
մէջ՝ նորածին որդւոյս մկրտութեան հանդիսին
կնքահայրութեամբ ներկայ գտնուիք:

Հաս ժամանակէ վեր սրախ մէջ Հրամանոցն
ունեցած կենդանի սիրոյս վրայ նոր երախտագի-
տութիւն մ'ալ պիտ'որ աւելնայ՝ եթէ խոնարհա-
կան աղաչանքս ընդունելի ըլլայ, եւ նոր առիթ մը
խորին յարգութեանս առաւելութեանը, որով
ցկեանս եմ՝

Ամենահնազանդ ծառայ Ձեր:

Invitation pour un jour de naissance.

Monsieur, le 13 de ce mois est l'anniversaire du jour de naissance de mon cher époux, et vous trouverez naturel que je désire lui rendre cette journée aussi agréable que possible, et qu'il le mérite par sa tendresse pour les siens. J'ai résolu de lui faire la surprise d'une petite fête, et de n'y inviter que les personnes que je sais lui être attachées par les liens de la plus intime amitié. Dans ce nombre vous occupez la première place, comme vous n'en sauriez douter; je vous serais donc infiniment obligée si vous vous rendiez à mon instante prière en consentant à embellir de votre présence cette petite fête de famille. Le succès de ma démarche me prouvera que la femme de votre ami a aussi des titres à votre affection. C'est dans cet espoir que je vous prie d'agréer l'assurance de ma considération toute particulière

votre toute dévouée.

Invitation à souper.

Je prends la liberté de vous prier, vous et Madame votre épouse, de vouloir bien honorer de votre présence un souper sans façons que je donnerai le 10 de ce mois. Comme quelques-uns de mes amis ont promis de se rendre à mon invitation, j'espère bien ne pas recevoir de refus de votre part. Ma femme et moi vous saluons bien amicalement et je vous prie d'agréer l'assurance de ma parfaite estime.

Ժննդեան տարեդարձի հրահեր:

Ամսոյս 13ին սիրելի ամուսնոյս ծննդեան տարեդարձն է, եւ որովհետեւ պարտքն ու վայելչութիւնը կը պահանջէ՝ որ նոյն օրը կարելի եղածին շատ ուրախական օր մ'ընենք, որուն արժանի է մեր վրայ իր ցուցուցած խնամքն ալ. ուստի միտքս գրի, որ իրեն յառաջուրնէ շիմացուցած՝ փոքրիկ ուրախութիւն մը պատրաստեմ, եւ միայն իւր շատ մտերիմ բարեկամները հրաւիրեմ: Գիտէք որ Հրամանքդ անոնց մէջ առաջին տեղին ունիք. ուստի շատ մեծ շնորհք մ'ըրած կ'ըլլաք ինծի, եթէ ազաւանքիս հաւանելով մեր ընտանեկան հանդէսը Ձեր ներկայութեամբը յանձն առնուք պատուել: Այս բաղձանացս կատարուելէն պիտ'որ իմանամ՝ եթէ Ձեր բարեկամին լծակիցն ալ մասն ունի այն քաղցր բարեկամութեան մէջ: Աս յուսով եւ առանձին մեծարանօք ու յարգութեամբ սրտանց կ'ողջունէ զՁեզ՝

Ձեր անձնանուէր ազախներ:

Բնթրեաց հրահեր:

Այս համարձակիմ Հրամանքնիդ աղնիւ Տիկնոջդ հետ մէկտեղ ամսոյս 10ին երեկոյեան պարզ ընթրիքի մը հրաւիրել: Եւ որովհետեւ քանի մը բարեկամներ խոտաացան որ ներկայ կը գտնուին, կը յուսամ որ Ձեզմէ ալ ընդունելու պատասխանս ժխտական չ'ըլլար: Առանձինն բարեկամաբար կ'ողջունենք Հրամանքնիդ ես ու ամուսինս: Իմ առանձինն խորին մեծարանքս հաճութեամբ ընդունելով՝ գիտցէք զիս:

D'un fils à son père, pour lui demander la permission de le venir voir.

Demain étant le jour fixé pour le commencement des vacances, je m'estimerai heureux s'il vous plaît de me permettre de les passer à la maison, car j'ai grande envie de revoir mon cher papa et ma chère maman, ma sœur et mes autres parents. Si ma demande obtient votre approbation, mon maître m'ayant dit de m'adresser à vous, je me préparerai pour mon voyage au commencement de la semaine. Alors j'espère vous exprimer de vive voix combien je suis

votre obéissant fils.

Réponse à la précédente.

Mon cher fils, au reçu de ta lettre, nous avons résolu, ta mère et moi, après de sérieuses réflexions, d'écrire à ton maître relativement à la demande que tu nous as faite. Je suis charmé de voir qu'elle lui convienne; car, crois-moi, nous sommes aussi impatients que tu peux l'être, de te revoir. Ton désir me flatte d'autant plus, qu'il est une preuve de ton attachement pour nous; prépare-toi donc, le plus tôt possible, pour ton voyage. En attendant crois-moi etc.

Pour prier un ami de nous prêter quelque argent.

Cher ami, je me trouve en ce moment un peu gêné, et je croirais blesser ton attachement pour moi, en m'adressant à d'autres pour le service que je désire obtenir de ta complaisance.

Որդի մը հօրմէն զիկքը տեսնելոս հրաման կը
խնդրէ:

Ազը պարագոյ աւուրց սկիզբն բլլալով՝ մեծ
բախտ կը համարիմ: Ինծի եթէ Ձեր հրամանաւը
կարենամ նոյն օրերը տունն անցընել, որովհետեւ
սիրելի հօրս, մօրս, քրոջս ու ազգականներուս տե-
սոյն կարօտած եմ մեծապէս: Արարեալս ըսաւ՝ որ
աս բանիս վրայ Հրամանոցը գրեմ: Արդ թէ որ
խնդրուածքիս կը ղեջանիք, շարթուս սկիզբը ճամ-
բայ ելլելու պատրաստուիմ, եւ կը յուսամ ան
տանն կենդանի ձայնիւ ըսել թէ եմ՝

Ձեր հնազանդ որդին:

Պատասխան:

Սիրելի որդեակ, մայրդ եւ ես հասուն խոր-
հրդածութենէ ետքը որոշեցինք որ մեզի ըրած
աղաչանքիդ նկատմամբ վարպետիդ գրենք: Աւրախ
եմ մեծապէս որ ինքն ընդդիմութիւն չունի, որով-
հետեւ հաւատաւ ինծի մենք ալ մեր կողմանէ
նոյնչափ մեծ կարօտով կը փափաքինք զքեզ տես-
նել: Քու այդ աղաչանքդ մեծապէս գիւր կ'ընէ
որտիս, որդիական սիրոյդ ապացոյցն բլլալուն: Աւս-
տի որչափ կրնաս շուտով ճամբայ ելլելու պատրաս-
տուէ: Աս այժմ ընդունէ սիրոյ սղջոյնս եւ ողջ լեր:

Բարեկամէ մը՝ ստակ փոխ ուղեկոս համար:

Սիրելի բարեկամ, աս միջոցիս քիչ մը դրա-
մական ներդրութեան մէջ գանուելով, մտածեցի որ
եթէ ուրիշի մը գիմեմ՝ քեզի պէս բարեկամ մը
վշտացուցած պիտի բլլամ, եւ ես այդ բարութիւնը

Fais-moi donc le plaisir de me prêter la somme de . . . ; je m'empresserai de te la remettre dans le plus court délai possible ; tu obligeras infiniment ton meilleur ami etc.

Du même genre, mais moins familière.

Cher Monsieur, j'aurais bien vivement désiré que cette lettre ne contînt, comme à l'ordinaire, que des épanchements d'amitié ; mais malheureusement un sort malencontreux ne me permet pas de m'en tenir à ces témoignages si doux, et la gêne dans laquelle je me trouve en ce moment me force à commettre peut-être une indiscretion, en vous priant de me rendre le service de me prêter la somme de . . . Je ne vous dissimulerai pas qu'il en coûte beaucoup à ma sensibilité et à ma fierté de vous faire une semblable demande ; je m'étais flatté à tort, comme il paraît, que la pureté de notre attachement ne serait jamais ternie par des services de cette nature. Non, non, je ne le pense pas, car j'éprouve moi-même au fond du cœur la ferme résolution de vous témoigner mon dévouement aussitôt que vous vous trouverez dans la nécessité d'en réclamer des preuves. Je cesse donc de rougir en quelque sorte de l'emprunt que je prends la liberté de vous faire, et vous prie de compter sur mon exactitude à acquitter promptement cette dette, ainsi que sur la reconnaissance et les sentiments d'amitié avec lesquels je suis etc.

քու մարդասիրութենէդ կը բաղձամ ընդունիլ :
 Ուստի շնորհք բրէ (այսչափ ստակ) հասցուր ին-
 ծի, եւ ապահով եղիր որ ձեռքէս եկածը կ'ընեմ
 կարելի եղածին շտի շուտ ետ դարձընելու : Ասով
 ընդ միշտ երախտապարտ կ'ընես :

Բարեկամդ Ա. Ա.

Նոյնպիսի նամակ մը՝ անուագ ընտանեկան ունով :

Որչափ ալ բաղձալի էր ինծի՝ որ աս թուղթս
 ամէն անգամուան սովորական նամակներուս պէս
 բարեկամական զգածումներով միայն լեցուէր, սա-
 կայն դժբախտութեամբ ձախող արկածներ նոյն
 քաղցր սահմանէն դուրս ելլելու կը ստիպեն զիս,
 եւ գտնուած վիճակիս նեղութիւնը՝ կարելի է ան-
 խոհեմութեան գործք մ'ընել կու տայ ինծի,
 Հրամանոցմէ խնդրելով որ (այսչափ) գումար մը
 ինծի շնորհք բնէք փոխ տալ : Չեմ ուզեր ծած-
 կել՝ թէ ինչչափ բնութեանս ու սրտիս ծանր կու
 դայ այսպիսի խնդրուածք մ'ընել : Ես միտքս դրած
 էի՝ որ մեր բարեկամութեան անբժուութիւնն երբեք
 այս կարգի ծառայութիւններով պիտի չարատա-
 որի, բայց կ'երեւայ թէ սխալեր եմ : Չէ, չէ, ալ
 այսպէս չեմ մտածեր. այլ սրտիս մէջ հաստատ
 անկուած կը գտնեմ, որ ես ալ անձնանուէր ծա-
 ռայութեամբ Հրամանոցդ օգնական ըլլալու պա-
 տրաստ եմ, առաջին անգամ որ առիթ պատահի.
 եւ այսպէս յիշեալ փոխը խնդրելու համարձակու-
 թեանս վրայ շատ բան չի մնար պատկառելու :
 Պարտքս ճիշդ ժամանակին հասուցանելուս ապա-
 հովութեանը հետ, ընդունեցէք երախտագիտու-
 թեանս եւ բարեկամական սիրոյս հաւաստիքը
 որով եմ եւ այլն :

Pour demander à quelqu'un sa protection.

Plusieurs fois vous m'avez invité à user de votre crédit en me promettant de me seconder dans tout ce qui pourrait m'être utile. Je n'ai pas encore eu le bonheur de pouvoir vous prouver combien je croyais à vos promesses; mais enfin l'occasion se présente et je réclame votre obligeance. Je demande au ministre . . . (*mettre ici ce qu'on demande.*)

Vous connaissez mes titres, et je crois ma demande juste. Je suis même persuadé que, quand je n'aurais pas l'honneur d'être connu de vous, vous n'en emploieriez pas moins tout votre crédit à me faire obtenir ce qui fait l'objet de mes vœux.

Soyez persuadé, Monsieur, que quand même le succès ne couronnerait pas ma tentative et vos efforts, je n'en demeurerais pas moins etc.

Pour demander des renseignements sur quelqu'un.

1.

Monsieur, avant de terminer une affaire importante avec M. B., qui a habité fort longtemps dans votre commune, je souhaiterais avoir quelques renseignements sur sa fortune et sur sa moralité. Tout en lui inspire la confiance; et je ne doute nullement que ce que vous aurez à m'apprendre sur lui, ne confirme l'estime qu'il s'est acquise dans les relations que nous avons eues ensemble. Mais avant de conclure une affaire dont peut dépendre ma fortune, j'ai jugé prudent de

Երկրոս մը պաշտպանուած թիւնը խնդրեցոս համար :

Շատ անգամ համարձակութիւն տուած էք ինձի՝ Ձեր հոգը պաշտպանութիւնը վայելելու, խոստանալով որ ամէն առիթներու մէջ Ձեր օգնութիւնն ինձի չէք զլանար : Մինչեւ հիմայ այդ բախտը չունեցայ՝ որ Հրամանոցը ցուցնէի թէ որչափ Ձեր խոստմանը վրայ վստահ եմ : Սակայն վերջապէս հասաւ ժամանակը եւ ահա առիկ Ձեր մարդասիրութեանը դիմելու կը համարձակիմ : (Հոս խնդիրքը նշանակեցոս է :)

Պատճառներս ծանօթ են Ձեզի, եւ ինձի կերբեւայ թէ ազաչանքս իրաւացի բլլայ, մանաւանդ թէ ապահով ալ եմ, որ եթէ Ձեզի ծանօթ բլլալու պատիւն ալ չունենայի, սակայն եւ այնպէս բոլոր Ձեր ազդեցութիւնն ի դորձ կը դնէիք բազմանքիս կատարման օգնելու համար : Ապահով եղէք, մեծարգոյ Տէր, որ եթէ աս փորձս եւ Ձեր աշխատութիւնը բազմացուած վախճանին հասցրնելու ալ չբլլան, այսու ամենայնիս կը մնամ եւ այն :

Երկրոս մը վրայ տեղեկութիւն տունեցոս համար :

1.

Բ. Պարոնին հետ կարեւոր գործք մը լմբնցրնելէն յառաջ, կը բազմայի իւր դրամական վիճակին եւ համարմանը վրայ տեղեկութիւն տանուլ, որովհետեւ նոյն անձը երկայն ժամանակ Ձեր կողմերը կեցած է : Ինք ամէն կողմանէ վստահութեան արժանի կերբեւայ, եւ ոչ ալ տարակոյս ունիմ, որ Ձեր տալու տեղեկութիւններն ալ իրեն հետ ծանօթանալէս ետեւ վրան ունեցած համարու մտաւրի շահաստանն : Սակայն հետն այնպիսի գործք մը լմբնցրնելէն յառաջ, ուսկից իմ ապագայ դրամ-

prendre quelques informations. J'espère, Monsieur, que vous penserez comme moi, et que, ne trouvant pas ma demande déplacée, vous me donnerez les renseignements qui peuvent justifier la confiance que M. B. m'a inspirée.

Recevez, Monsieur, mes remerciements exprimés.

2.

Monsieur, il s'est présenté hier chez moi un jeune homme qui déclare avoir été, pendant un an, à votre service. Il se nomme . . . Comme j'ai le plus grand intérêt à n'admettre dans ma maison que des gens qui ont l'habitude du travail et de bonnes mœurs, je vous prie instamment de me dire confidentiellement et sans détours, ce que je puis attendre de cet homme, et si on a lieu d'être satisfait de son travail. Peut-être me trouverai-je quelque jour assez heureux pour reconnaître par un autre service celui que je vous prie de me rendre en ce moment.

Agréé etc.

Pour faire souvenir d'une promesse.

Monsieur, lors de mon séjour à *** l'année dernière, j'eus l'honneur de vous rendre mes devoirs, et vous eûtes la bonté de me faire espérer que je recevrais une bourse pour m'aider à poursuivre mes études. Vous voulûtes bien permettre que je vous rappellasse votre obligeante promesse quand l'année serait écoulée; je prends donc la liberté de vous en faire souvenir en vous adres-

մական բախտս կրնայ կախուած ըլլալ, խոհեմական բան կը համարիմ իր վրայ ծանօթութիւն առնուլ: Ար յուսամ որ զիս չէք մեղադրեր՝, եւ աղաչանքս անպատշաճ չհամարելով՝ չէք զլանար ինձի իր վրայ տեղեկութիւն մը տալ, որով անտարակոյս նոյն անձին վրայ ունեցած վստահութիւնս պիտ'որ արդարանայ: Ձերմ շնորհակալութեամբ՝ . . .

2.

Երեկ ինձի երիտասարդ մ'եկաւ՝ որ կ'ըսէր թէ տարի մը Ձեր ծառայութեան մէջն էր. անունը Ա. է: Արդ՝ որովհետեւ տունս միայն աշխատասէր ու բարեբարոյ անձինք կ'առնում, ուստի Ձեզի թախանձանօք կ'աղաչեմ, որ ընտանեբար եւ բացայայտ ըսէք թէ այդ մարդէն ինչ կրնամ յուսալ եւ թէ կրնամ դործքին վրայ դո՛հ ըլլալ: Արեւի է Ձեզի տուած աշխատութեանս՝ ժամանակաւ ուրիշ ծառայութեամբ փոխարէն ընելու բարեբախտութիւնը կ'ունենամ: Աղջ լերուք:

Խոստում մը յիշեցըննչոս համար:

Անցեալ տարի՝ Ա. քաղաքն եղած ատենս, երբոր Հրամանոցդ իմ մեծարանքս ընելու պատիւն ունեցայ, Հրամանքնիդ մեծ մարդասիրութեամբ նոյն միջոցին ուսմունքս յառաջ տանելու համար ինձի գրամական ձեռնտուութիւն մը հոգալու յոյս կու տայիք. մանաւանդ թէ համարձակեցուցիք զիս՝ որ տարին անցնելէն ետեւ խոստումնիդ Ձեզի յիշեցընեմ: Արդ կը համարձակիմ հիմայ նոյնը մըտ-

sant les témoignages que j'ai reçus de mes professeurs à cette université. Autant je me suis efforcé jusqu'à ce jour de me distinguer par mon zèle et la régularité de mes mœurs, autant je m'appliquerai dorénavant à mériter la protection de mes bienfaiteurs et le secours pécuniaire dont j'ai un si grand besoin. Plein de ces sentiments et d'une profonde gratitude, j'ai l'honneur de vous présenter l'hommage de mon respectueux dévouement.

Pour demander une place.

1.

Sire,

Un ancien militaire dont la conduite a toujours été exempte de reproches, qui a eu l'honneur et la gloire de porter les armes sous le commandement de son Souverain dans les mémorables campagnes de . . . où il servait comme simple soldat dans la compagnie de . . . et que des blessures honorables ont forcé à la retraite dans le lieu de sa naissance, où il vit du seul produit de la pension que le gouvernement accorde à tout militaire retiré, sollicite de la bienveillance de Votre Majesté l'emploi de . . . que le décès de . . . laisse maintenant vacant, et que par ses connaissances dans cette partie de . . . il peut remplir aussi bien que celui qui l'occupait.

Sire, cette faveur, d'autant plus flatteuse pour lui qu'il la tiendra directement de la bienfaisance de Votre Majesté, sera le soutien et le bonheur d'une famille dont il est devenu chef, et

քերնիդ բերել, համալսարանին ուսուցիչներէն առած վկայականներս ալ խրկելով: Ինչպէս մինչեւ հիմայ փութոյ եւ վարուց լաւութեան մէջ անբարեգիւտ դանուեցայ, նոյնպէս ասկէ ետքն ալ պիտի ջանամ ինք զինքս արժանի ցուցնել բարեբարներուս պաշտպանութեանը, եւ դրամական օգնութեան՝ որուն այնչափ կը կարօտիմ: Այսպիսի զգածումներով եւ խորին երախտագիտութեամբ լեցուած, յարգական անձնանուէր ծառայութիւնս Հրամանոցը հաւաստելով՝ կը մնամ եւ այլն:

Պաշտօն մը խնդրելոն համար:

1.

Մեծափառ Տէր:

Վարուց մէջ անսագիւտ զինուոր մը, որ իր թագաւորին հրամանացը ներքեւ (այս ինչ են այս) հաշակաւոր ճակատներուն մէջ զէնք կրելու պատին ու պարճանքն ունեցաւ, եւ ան միջոցին (այս ինչ) գնդին (այս ինչ) դասակին մէջ իրբեւ հասարակ զինուոր ծառայելէն ետքը, առած պատուաւոր վերքերը զինքը հրաժարելու եւ իր ծնրնդեան տեղը քաշուելու ստիպեցին, ուր պարզապէս ամէն ծառայութենէ ելած զինուորականներու շնորհուած հասութովը կ'ապրի, Չեր Մեծափառութեան կը դիմէ Ա.ին մահուամբը դատարկ մնացած (այս ինչ) պաշտօնը խնդրելու համար, զորն որ աս մասին մէջ ունեցած ծանօթութիւններովն իւր նախորդին չափ աղէկ կատարելու ինք զինքը բաւական կը համարի:

Մեծափառ Տէր, աս շնորհքն՝ որ ամենախոնարհ աղաչաւորիս անզուգական շնորհք մըն է, վասն զի ուղղակի Չեր Մեծափառութեան բարեհաճութենէն կը սպասէ, նեցուկ ու երջանկու-

que chaque jour la reconnaissance portera à adresser des vœux au ciel pour la conservation et la prospérité de Votre Majesté.

J'ai l'honneur d'être etc.

2.

A Son Excellence, M. le ministre . . .

Une place de . . . étant devenue vacante dans la ville de . . . par le décès (la destitution, *ou* la démission) du sieur N., je supplie Votre Excellence de daigner m'accorder sa protection auprès de Sa Majesté, afin d'être nommé en remplacement dudit sieur N. Les connaissances que j'ai acquises dans cette partie du service par un travail continu de . . . ans, les certificats de capacité et de bonne conduite délivrés par . . . que j'ai l'honneur de vous soumettre, sont les titres d'après lesquels, Monsieur . . . , je sollicite votre bienveillance.

Dans l'attente de voir agréer ma demande, j'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect,
de Votre Excellence,
le très-humble serviteur.

3.

La place de votre . . . étant devenue vacante par la mort de . . . , muni de lettres de recommandation et de certificats honorables que j'ai l'honneur de présenter à votre Altesse Royale, qui

Թիւն պիտ'որ բլլայ ընտանեաց մը՝ որուն ինք գլուխն է եւ որոնց երախտագիտութիւնը՝ Չեր Աւհափառութեան յաջողութեանն եւ փառաւորութեանը համար Բարձրելոյն ջերմաջերմ ազաւանքներ պիտի ուղղէ անպակաս:

2.

Առ Բարձրապատիւ Տէր պաշտօնեայ . . . :

Արովհետեւ (այս ինչ մեկրոն) վախճանելովք (հրաժարելովք եւ այլն) Ա. քաղաքին մէջ (այս ինչ) պաշտօնը դատարկ մնացած է, կը համարձակիմ Չեր Բարձրութեան ազաւել, որ վեհափառ կայսեր յանձն առնուք միջնորդ բլլալ, որ խոնարհ ծառանիդ անուանուի վերոյիշեալ Ա. ին տեղ, (Այսչափ) տարւնէ ի վեր այս կարգի պաշտօններու մէջ անքնդհատ աշխատութեամբ ստացած ծանօթութիւններս եւ յաջողակութեան ու բարի վարմանցս վկայականները, զորոնք հիմայ Չեր Բարձրութեան առջեւ դնելու պատիւ կ'ունենամ, իմ փաստերս են, որոնց վրայ վստահացած՝ Չեր Բարձրութեան այս խնդրոյ գիրս կ'ուղղեմ:

Ազաւանացս ընդունելութեան քաղցր յուսովք կը մնամ,

Չեր Բարձրութեան

Ամենախոնարհ ծառայ:

3.

(Այս ինչ պաշտօնը, այս ինչ մարդոն) մեռնելովք դատարկ մնացած բլլալով, կը համարձակիմ յանձնարարական թղթերս եւ անստղիւտ վարուց ու յաջողակութեան բարի վկայականներս Չեր

attesteront ma moralité et ma capacité, je sollicite la faveur d'entrer à son service en remplacement de . . .

Dans l'attente d'une réponse favorable, Monseigneur, j'ai l'honneur d'être, avec le plus profond respect,

de Votre Altesse,

le très-obéissant serviteur.

Pour une personne destituée de sa place.

Un ordre de Votre Majesté qui me prive de la place de . . ., que je tenais de sa bienveillance, vient de me porter un coup d'autant plus sensible que j'ignore la cause qui a pu me faire encourir une pareille disgrâce.

Une conscience pure, une conduite sans reproches, une stricte exactitude à remplir les fonctions qui m'étaient confiées, voilà, Sire, ma justification.

Que Votre Majesté daigne se faire rendre un compte exact de mes actions, elle sera convaincue que les rapports qui ont provoqué ma destitution sont sans fondement, que sa religion a été surprise, et que jamais je ne me suis rendu indigne de la confiance dont elle m'avait honoré.

D'après cette conviction, Sire, j'ose espérer de la justice de Votre Majesté la faveur que j'en sollicite d'être réintégré dans la place que sa bonté avait daigné m'accorder. Ce nouveau bienfait, Sire, sera aussi pour moi un nouveau motif de reconnaissance dont mon cœur s'acquittera par les

Բարձրութեան առջեւն հանել ու խնդրել, որ
Ա.ին տեղ Չեր ծառայութեան մէջ առնուիմ:

Կպատուար պատասխանի մը սպասելով, կը
մնամ՝ ամենախորին յարգանքը՝

Չեր թագաւորական Բարձրութեան
Ամենահազանդ ծառայ:

Պաշտօնէն վար առնուած մեկը:

Ահա Զափառութեանդ առանձինն շնորհքովք
մինչեւ հիմայ (այս ինչ) պաշտօնը վարելէս ետքը,
հիմայ յանկարծ արքայական բարձր հրամանաւ
նոյն պաշտօնէն զրկուիլս անհնարին հարուած
մ'եզաւ ինծի, մանաւանդ որ այդ շնորհքէն իյնա-
լուս պատճառն ամենեւին անմանօթ է ինծի:

Սակայն վկայ են անմեղութեանս՝ խղճիս մա-
քրութիւնը, վարմանցս անստղիւտ ընթացքն ու
պարտուցս կատարման մէջ ցուցուցած մեծ ճշդու-
թիւնս:

Եթէ յանձն առնու արքայական Մեծափա-
ռութիւնդ՝ իմ գործքերուս վրայ ճիշդ ու խիստ
քննութիւն մ'ընել տալ, անշուշտ կը համոզուի՝
որ զիս պաշտօնէս զրկելու համար արուած տեղե-
կութիւններն անհիմն են, եւ Չեր Մեծափառու-
թեան վրաս ունեցած վստահութեանն ինք զինքս
երբեք անարժան չեմ ցուցուցած:

Աս համոզմամբ կը համարձակիմ Չեր Մեծա-
փառութեան արդարասիրութենէն խնդրել զիս նոյն
պաշտօնին մէջ դարձեալ հաստատելու շնորհքը:
Աս նոր բարեբարութիւնը, Մեծափառ Տէր, ինծի
երախտադիտութեան նոր գրդիւ մը պիտ'որ բլայ,
որուն հասուցու մը պիտ'որ ընէ սիրտս, Մեծափա-

vœux sincères qu'il fera chaque jour pour la conservation et la prospérité de Votre Majesté. J'ai l'honneur d'être etc.

Pour demander des secours.

Les bienfaits que reçoivent chaque jour de Votre Altesse Royale les malheureux qui implorent votre bienfaisance, prouvent assez que vous êtes le protecteur des infortunés. A ce titre, une pauvre veuve chargée de trois enfants, victime depuis six mois de deux funestes événements inattendus, la mort de son mari arrivée par une chute dans un bâtiment de Votre Altesse Royale, où il travaillait, et l'incendie de sa maison, a recours à la sensibilité de votre âme généreuse, et implore un soulagement à la misère à laquelle elle vient bénir d'être réduite.

Cet acte de bienfaisance de Votre Altesse Royale, en portant la consolation dans le sein d'une famille désolée, augmentera le nombre de ceux que la reconnaissance pousse chaque jour à votre nom.

J'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect etc.

Pour obtenir une diminution du droit de fermage après un événement désastreux.

Un de vos fermiers, victime malheureuse d'un incendie, (d'une grêle, d'une inondation) ainsi qu'il est notoire dans toute la commune et qu'il a été authentiquement constaté par le procès-

ութեանդ օրրստօրէ պայծառութեան եւ երջանկութեան համար եռանդազին իղձեր Աստուծոյ ուղղելով անդադար:

Օգնութիւն խնդրելոյ համար:

Տէրութեանդ մարդասէր խնամոցը դիմող դժբախտներուն ամէն օր բնդունած բարիքները, ըստ բուականին կը ցուցնեն՝ որ Չերթագաւորական Բարձրութիւնը աղքատաց եւ թշուառացելոց պաշտպանն է: Երեք օրդուոց տէր խեղճ այրի մը, որ վեց ամսէ վեր երկու աղէտալի ու յանկարծահաս պատահարներու զոհ եղած է. — որ են՝ նախ իւր երկանը Չերթագաւորական Բարձրութեան ապարանքին մէջ գործելու ատենը վերէն վար իյնալով մեռնիլը, եւ երկրորդ իր տանն այրիլը, — կը համարձակի Չերթագաւորական Բարձրութենէն դանուած խղճալի վիճակին համար օգնութիւն խնդրել:

Հաւատացէք, մեծափառ Իշխան, որ աս մեծ բարեգործութեամբ՝ որով թագաւորական Բարձրութիւնդ դժբախտ գերդաստանի մը մխիթարութիւն պիտ'որ շնորհէ, պիտ'որ բազմանայ ամէն օր Չերտունն երախտապարտ սրախ օրհնողներուն թիւը:

Ամենախորին յարգութեամբ եւ այլն:

*Դժբախտ արկածի մը պատճառաւ վարձակաշոռ-
թեան պայմանները թեթեոցընելոյ աղերս:*

Չեր վարձակալներէն մէկը, որ կրակի (կարկտահարի, ջրի ողողման) դժբախտ զոհ եղած է, կը խնդրէ Չեր արդարութենէն եւ մարդասիրութենէն, որ իւր վարձակալութեան պայմաններն ըստ

verbal du maire de l'endroit, implore de votre justice et de votre humanité une diminution de prix de son fermage, que par cet événement désastreux il se trouve dans l'impossibilité d'acquitter en entier.

Cet acte de bienfaisance de votre part, Monsieur le . . . , ne fera qu'ajouter aux sentiments de reconnaissance et de respect avec lesquels il a l'honneur d'être etc.

Pour obtenir un passeport.

Le sieur N. a l'honneur de vous exposer que des affaires importantes de commerce (de famille etc.) exigent sa présence en . . . ; que depuis un mois il s'est présenté différentes fois au bureau des passeports pour l'étranger, et qu'on lui en a toujours refusé la délivrance sans lui faire connaître le motif de ce refus, ce qui l'a déterminé à prendre la liberté de la solliciter de la justice de Votre Excellence et de la protection qu'elle a toujours accordée (au commerce etc.) En attendant cette faveur etc.

Pour obtenir le paiement d'une fourniture.

Le . . . du mois . . . j'ai eu l'honneur de fournir pour le compte de Votre Altesse Royale, d'après les ordres qui m'en ont été donnés pour votre . . . (*désigner les objets*); depuis plus de . . . mois je sollicite en vain de votre . . . le paiement

կարի թեթեւան, վասն զի այդ աղէտալի պատա-
հարն անկարելի բրած է ամբողջական վճարումը:
Յիշեալ դէպքը՝ բոլոր հասարակութեան մէջ ծա-
նօթ է, եւ տեղւոյս քաղաքապետէն վաւերական
արձանագրութեամբ հաստատուած:

Այսպիսի բարերարութեան գործք մը, Տէր,
աւելի եւս պիտ'որ աւելցնէ երախտագիտութեան
եւ մեծարանաց զգածումներս՝ որոնցմով պարծանք
կը համարիմ ըլլալ:

Անցագիր մ'ընդունելո՞ւ համար:

Ինձի պատիւ կը համարիմ Ձեր Բարձրու-
թեան ծանուցանել, որ առեւտրական (ընտանե-
կան, եւ այլն) ծանրակշիւ գործքեր զիս Ա. քա-
ղաքն երթալու կը ստիպեն: Չորս շաբաթ է որ
կրկին եւ կրկին անգամ անցազրոյ գրասենեակը
կ'երթամ կու դամ, եւ անցագիրս չեմ կրնար
առնուլ, եւ ոչ ալ շարուելուն պատճառը կը ծա-
նուցանեն ինձի: Ասով ինչ զինքս պարտաւորեալ
կը տեսնեմ՝ Ձեր Բարձրութեան արդարութեանը
բողոքելու, այն հզօր պաշտպանութիւնը խնդրե-
լով, որ Ձեր Բարձրութիւնն ամէն առեւտրական
(վաճառականութեան եւ այլն) շնորհած է: Ազաջանացս
կատարուելուն սպասելով՝ կը մնամ եւ այլն:

Յանձնողս՝ վստայաց վնարմուկներն ընդունելո՞ւ
համար:

(Այս ինչ) ամոռն (այս) օրը՝ ինձի եղած
հրամանին համեմատ՝ ի հաշիւ Ձեր թագաւորական
Բարձրութեան (այս ևս այս վստայոքը) ներս յանձ-
նած եմ: Սակայն (այսչափ) ամէն աւելի է որ
վճարմունքը Ձեր Բարձրութեան Ա. պաշտօնա-

de cette fourniture. Chaque fois que je me présente pour l'obtenir, ma demande est éludée par de futiles raisons. Comme il n'entre pas sans doute, Monseigneur, dans vos intentions de retenir le prix de pareilles fournitures, et qu'il ne peut y avoir dans le refus de paiement de la part de votre . . . que mauvaise volonté ou malversation, j'ai recours, Monseigneur, à votre justice, et vous supplie d'interposer votre autorité, pour que mon comte soit soldé.

J'ose espérer, Monseigneur, que vous daignerez prendre en considération la légitimité de ma demande, et m'accorder la faveur que je sollicite de votre bonté et de votre équité.

Pour demander une audience particulière.

1.

Ayant à communiquer à Votre Excellence une Plainte (ou un Mémoire, ou des Renseignements, etc.) sur . . . (*énoncer brièvement le motif*), je la supplie de vouloir bien m'accorder une audience particulière, et si elle daigne m'octroyer cette faveur, me faire connaître le jour et l'heure où je pourrai avoir l'honneur de me présenter devant elle.

J'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect etc.

2.

Je supplie Votre Excellence de daigner m'accorder une audience particulière, afin d'avoir

տերէն կը խնդրեմ եւ չեմ բնդունիր: Ամէն ազաշելուս՝ սնտաի պատճառանքներով խնդիրքս կը մերժուի: Արդ՝ որովհետեւ Ձեր թագաւորական Բարձրութեան մտայր բոլորովին հակառակ է եղածը, եւ այդ զլացման պատճառը՝ միայն Ա. պաշտօնատէրին կամք շունենալը կամ դուցէ կաշառքի ակնկալութիւն կրնայ ըլլալ, անոր համար Ձեր Բարձրութեան արդարասիրութեան կը դիմեմ, եւ կ'աղաչեմ որ հաճիք Ձեր հզօր ազդեցութեան միջամտութեամբը հրամայել՝ հաշիւս վճարուի:

Քաջայոյս եմ որ Ձեր թագաւորական Բարձրութիւնը խնդիրքս օրինաւոր կը ճանչնայ, եւ մտադրութեան արժանի կը համարի, եւ իւր բարութենէն ու արդարակորովութենէն սպասածս ինծի կը շնորհէ:

Առսննակիան ունկնդրութիւն մ'ընդունելու
համար:

1.

Ձեր Բարձրութեան (այս կամ այն ինչ բանի) վրայ քանքատ մը (յիշատակագիր մը կամ տեղեկութիւններ) հաղորդել բազմալով, կ'աղաչեմ որ շնորհք ընէք ինծի առանձին ունկնդրութիւն մը տալու հաճիք, եւ եթէ աս մարդասիրութիւնն ընել յանձն առնուք, կը խնդրեմ օրն ու ժամը որոշել՝ որ կարենամ Բարձրութեանդ ներկայանալու պատիւն ունենալ:

Խորին մեծարանօք եմ եւ այլն:

2.

Ձեր Բարձրութեան կ'աղաչեմ՝ որ հաճիք ինծի առանձնական ունկնդրութիւն մը շնորհել:

l'honneur de lui communiquer de vive voix une affaire importante qui entre dans les attributions de son ministère.

En attendant la décision de Votre Excellence sur cette demande, j'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect etc.

Pour demander des renseignements sur une personne à un ambassadeur.

Dans le courant du mois de . . . de l'année dernière, mon mari (*ses nom, prénom et profession*) a quitté sa patrie pour aller porter à . . . une branche d'industrie inconnue dans ce pays, où elle est de première nécessité. N'ayant reçu depuis son départ aucune nouvelle et me trouvant dans l'impossibilité de me procurer des renseignements positifs sur sa personne, j'ose prendre la liberté de m'adresser à Votre Excellence, et la supplier de prendre des informations sur le compte de ce père de famille, dont le silence laisse une épouse et des enfants dans la plus grande inquiétude, et d'avoir la bonté de m'en faire donner connaissance. Quel que soit le résultat, j'aurai, Monsieur, la plus sincère reconnaissance pour cet acte de complaisance, et serai toujours, avec le plus profond respect, etc.

A une dame pour solliciter des secours.

Madame,

Une pauvre mère de famille, chargée de cinq enfants, et dont le mari est dans ce mo-

որպէս զի կարող ըլլամ Հրամանոց պաշտօնարանին վերաբերեալ կարեւոր մէկ գործքին վրայօք Ձեր Բարձրութեան կենդանի ձայնիւ զոյգ մը խօսք հաղորդել:

Ձեր Բարձրութեան որոշմանն սպասելով, խորին յարգանքօք կը մնամ եւ այլն:

Դեասպանի մը՝ մեկոս մը վրայ տեղեկոսթիակն խընդրելոս համար:

Անցեալ տարի (Յոռիս) ամօղն մէջ (այս անուամբք եւ մահաւնուամբք եւ արոնուստիս) ամուսինս հայրենիքէն հեռացած էր՝ ճարտարութեան ճիւղ մը (այս ինչ տեղը) փոխադրելու համար, ուր նոյն արուեստը բոլորովին անձանօթ եւ շատ հարկաւոր էր: Արդ ստորագրեալս նոյն ժամանակէն վեր իրմէ լուր մ'ընդունած չըլլալով եւ չկրնալով ուրիշ կերպով տեղեկութիւն առնուլ՝ կը համարձակիմ Ձեր Բարձրութեան դիմել, աղաչելով որ իր վրայ հարկաւոր տեղեկութիւններ առնուք եւ ինձի հաղորդէք, որովհետեւ իր լուրստիւնը տառապեցուցիչ անհանդստութեան մը մէջ ձգած է զիս: Գիտցած ըլլաք որ հետազօտութիւննիդ ինչ եւք ալ ունենալու ըլլայ, սակայն եւ այնպէս աս շնորհքին համար բոլոր կենացս մէջ Ձեզի շնորհապարտ կ'ըլլամ:

Խորին մեծարանք եմ եւ այլն:

Տիկնոջ մը՝ իրմե օգնութիակն խնդրելոս համար:

Ազնիւ Տիկին:

Հինգ զաւկի բեռան տակ մնացած խեղճ բնտանեաց հայր մը՝ այս միջոցին ձեռքին վրայ վերք

ment hors d'état de travailler par une blessure qu'il a reçue au bras, connaissant votre âme sensible et compatissante, a recours à vous, et vous supplie de lui faire prendre part aux secours que la bienfaisance des personnes de votre connaissance prodigue journellement aux malheureux. Ce n'est que momentanément qu'elle sollicite ce soulagement, d'autant plus pénible pour son cœur que jamais elle ne s'est vue dans cet état de détresse, et que le travail de son mari a toujours subvenu aux besoins de sa famille. Sa reconnaissance pour ce bienfait égalera le profond respect avec lequel elle a l'honneur d'être etc.

Offres de service de la part d'un ouvrier.

Monsieur,

Depuis plus de dix ans je travaille pour mon compte et jusqu'ici je n'ai jamais eu besoin de solliciter de l'occupation, parce que mes ouvrages se recommandaient d'eux-mêmes par le fini de l'exécution et la modicité de mes prix. Mais une maladie grave qui m'a cloué plus de trois mois sur un lit de souffrance, m'a fait perdre la plupart de mes pratiques et a dévoré mes faibles épargnes, en sorte qu'il m'est impossible de nourrir ma femme et mes trois enfants, si je ne réussis à me créer de nouvelles occupations.

Dans cette position malheureuse, je prends la liberté de m'adresser à vous, sachant que les affaires très-étendues auxquelles vous vous livrez

մը հանելով, գործք գործելու անկարող ըլլալուն՝ տառապեալ լծակիցը Հրամանոցդ բարեգութ սրբափն ազնուութեանը վստահացած՝ Չեզի կը դիմէ, եւ ազերսանօք կը խնդրէ որ Չեր ծանօթներուն բարեսրտութենէն ամէն օր աղքատաց բաշխուած նպաստից զինքն ալ մասնակից ընէք: Այս մարդասիրութիւնը՝ քիչ ժամանակուան համար միայն Չեզմէ կը խնդրէ: Արնաք իմանալ, ազնիւ Տիկին, թէ աս խնդիրքն ընելը՝ որչափ դժուարին եղած է իրեն, մանաւանդ որ երբեք այսպիսի խեղճ վիճակի մէջ չէ գտնուած, եւ էրկանն աշխատութիւնն ընտանեաց կարօտութիւնը լեցընելու միշտ բաւական եղած է: Չեր ազախնոյն՝ այսպիսի բարեբարութեան մը համար ունենալու երախտագիտութիւնը՝ յաւելուած պիտի ըլլայ ան խորին մեծարանաց, որով եմ:

Արոսեստասար մը որ գործք կը խնդրէ:

Պատուական Տէր:

Տասը տարիէ աւելի է՝ որ միշտ իմ հաշուիս կը գործեմ, եւ մինչեւ հիմայ երբեք գործք խնդրելու հարկաւորութիւն չէի ունեցած. վասն զի գործուածքներուս կատարելութիւնն ու ամնութիւնն ամէն պտեն բաւական յանձնարարութիւն մ'եղած է անոնց: Քայց ծանր հիւանդութիւն մը՝ որ զիս երեք ամսէ աւելի ցաւոց անկողնոյ վրայ բեւեռեց, յաճախորդներուս մեծ մասն իզմէ հեռացուց եւ ինայութեամբ մէկդի գրածս հատուց. այնպէս որ հիմայ բոլորովին անկարելի է ընտանիքս պահել՝ եթէ նոր գործք մը գտնելու չըլլամ:

Աս ողորմելի վիճակիս մէջ համարձակեցայ Չեզի դիմել, գիտնալով որ Չեր գործքերուն ընդարձակութիւնն իմ գործակցութեանս ալ պէտք

nécessitent le concours de mon industrie, et vous supplie de m'honorer de vos commandes et d'être bien persuadé que je satisferai à toutes vos exigences, autant et peut-être mieux que beaucoup d'autres, par les soins que j'apporterai à la confection de mes ouvrages.

Veillez avoir égard à la triste position dans laquelle je me trouve sans l'avoir méritée, et m'honorer de votre confiance, en recevant l'assurance de mon respectueux dévouement.

Lettre de remerciement à une personne qui nous a rendu service.

Monsieur *ou* Madame.

Je suis pénétré du service que vous m'avez rendu, et ce qui me charme le plus, c'est que vous m'avez accordé votre protection, sans que je l'aie sollicitée. Par la noblesse de votre action, jugez, Monsieur *ou* Madame, de ma reconnaissance et de mon respect. Si rien n'égale vos bontés, rien non plus n'égale le sentiment qui me les fait reconnaître.

A un bienfaiteur qui cherche à se cacher.

Monsieur,

Une main secourable m'a comblé de bienfaits, et cependant je ne puis être heureux, car je ne puis exprimer ma reconnaissance. Tout me porte à croire que vous connaissez mon bienfaiteur. Veuillez donc être auprès de lui l'interprète de mes sentiments. Dites-lui que depuis longtemps il

ունի, եւ կ'աղաչեմ որ Չեր յանձնարարութիւններովը զիս պատուէք: Արնաք ապահով ըլլալ որ ուրիշներուն չափ եւ գուցէ աւելի ալ ճշդութեամբ ըստ ամենայն մասին դո՛հ կ'ընեմ, գործուածքներուս կատարելութեանն՝ ամէն կերպով միտ գնելով:

Ա'աղաչեմ միտ դրէք խեղճ վիճակիս՝ ուր ինկած եմ առանց իմ յանցանքիս, եւ զիս Չեր վստահութեամբն երջանկացուցէք, իմ կողմանէս մեծարանալից անձնանուիրութիւնս ընդունելով:

Շնորհակալութեան և սուսկ՝ մեկոռն ըրած յարողութեանը:

Պատուական Տէր կամ Ազնիւ Տիկին:

Չեր ինծի ըրած մեծ բարութիւնը՝ սիրտս թափանցած է, մանաւանդ որ առանց իմ խնդրելուս՝ Գուք Չեր պաշտպանութիւնն ինքնակամ մատուցիք: Չեր գործողութեան ազնուականութենէն կրնաք, Տէր իմ, չափել իմ ալ երախտագիտութիւնս եւ Չեղի ունեցած յարգութիւնս: Ինչպէս չկայ բարերարութիւն որ Չերինին հաւասարի, նոյնպէս եւ ոչ իմ երախտագիտութեանս կրնայ ուրիշ երախտագիտութիւն մը հաւասարիլ:

Անծանօթ մնալ ուզող յարերարի մը:

Պատուական Տէր:

Նպատամատոյց ձեռք մը զիս անհամար երախտօք լեցուց. բայց եւ այնպէս սիրտս դեռ դո՛հ չ'ըլլար, քանի որ երախտագիտութիւնս յայտնել չեմ կրնար: Ինծի կ'երեւայ՝ որ Գուք ան բարերարս կը ճանչնաք, ուստի կը խնդրեմ որ յանձն առնուք իրեն իմ մտացս թարգմանն ըլլալ:

aurait reçu mes remercîments, s'il n'avait pas mis tant de soin à se cacher. Dites-lui que la manière délicate dont il m'a obligé, plus encore que ses bienfaits, m'attachent à lui pour jamais. Dites-lui que c'est en vain qu'il chercherait à se soustraire à mes recherches, que je le découvrirai, et qu'alors je publierai, avec autant d'éclat qu'il aura mis de soin à être ignoré, et ses bienfaits et ma gratitude. Dites-lui enfin que s'il est beau de faire le bien en cachant la main qui l'opère, ce serait un crime à celui qui en est l'objet, de priver la société du récit d'une si belle action. Qu'il veuille donc ne pas s'étonner s'il découvre que je suis devenu bavard et indiscret et que j'en fais part à d'autres. C'est vous, Monsieur, que j'assurerai de la vivacité de mes sentiments, puisque c'est vous que je charge de les exprimer.

Remercîments adressés à un roi.

Sire,

C'est le cœur profondément ému que je viens déposer aux pieds de Votre Majesté l'hommage de ma vive reconnaissance pour la faveur insigne qu'Elle a daigné m'accorder en exauçant mon humble prière. C'est déjà pour moi une félicité inexprimable d'avoir été jugé digne par Votre etc. d'une distinction qui m'honore aux yeux de mes concitoyens et me prouve que mes loyaux services n'ont pas été méconnus. Je vais redoubler de zèle

որ բռէք իրեն թէ շատ ժամանակէ ի վեր շնորհա-
կալութեան ցոյց մը կ'ընդունէր իզմէ, եթէ ինք
զինքը ծածկելու աշխատած չըլլար: Բռէք դար-
ձեալ՝ որ ան քաղցր վարմունքը՝ որով զիս երախ-
տապարտ բրաւ, բրած բարիքներէն աւելի սիրտս
ընդ միշտ իրեն հետ կապեց: Իմացուցէք իրեն՝ որ
վայրապար է իմ հետազօտութիւններէս խուսա-
փելը. ես զինքը կը գանեմ. եւ ան ատեն որչափ
ինք անձանօթ մնալու աշխատեցաւ, այնչափ աւելի
մեծաձայն իմ երախտագիտութիւնս ալ գովու-
թեամբ կը հռչակեմ: Բռէք իրեն վերջապէս՝ որ
եթէ բարի գործք է բարիք ընելը՝ բարեբար ձեռքը
ծածկելով, սակայն բարիքն ընդունողին համար
յանցանք է՝ այնպիսի զեղեցիկ գործքի մը պատ-
մութիւնն աշխարհքի անձանօթ պահելը: Աւստի
եւ չզարմանայ, եթէ իմանալու ըլլայ որ շատխօ-
տութեամբ եւ անխօհեմութեամբ նոյնն ուրիշնե-
րուն ալ կը հազորդեմ: Ահաւասիկ Չեղի կը բա-
նամ, Տէր, սրտիս եռանդազին զգածմունքը, վասն
զի Չեղի կը յանձնեմ որ բարեբարիս յայտնէք
սիրտս:

Թուգաւորի մը շնորհակալութեան նամակ:

Մեծափառ Տէր:

Չեր Ահհափառութեան իմ խոնարհ աղա-
ջանացս զիջանելով, ինձի բրած բարձր շնորհքին
համար՝ շարժած սրտիւ շնորհակալութիւնս Չեր
Ահհափառութեան ոտքը կը դնեմ: Անպատմելի
երջանկութիւն է ինձի, Չեր Ահհափառութեան
զիս այնպիսի պատուոյ մը արժանի համարելը, որն
որ զիս քաղաքակցացս առջեւ կը փառաւորէ, եւ
սրտիս մէջ ան մխիթարական խորհուրդը կը զար-
թուցանէ՝ որ անկեղծ ծառայութիւններս անձա-

pour répondre à la confiance de mon auguste bienfaiteur dont le suffrage sera ma plus douce récompense. Jusqu'à mon dernier soupir je resterai,

de Votre Majesté
le très-humble et très-obéissant serviteur.

Remercîments à un créancier dont on a obtenu un délai.

Ce n'est pas sans anxiété que je voyais s'approcher le 1^{ier} juin, jour auquel j'avais promis de vous rembourser les dix napoléons d'or que vous m'aviez prêtés, incapable que je me sentais de satisfaire à cette obligation. Plus je craignais que vous ne m'en fissiez souvenir, plus j'éprouve de joie de pouvoir m'acquitter de mes engagements. Recevez donc cette somme avec mes vifs remercîments; l'indulgence que vous m'avez montrée vous a acquis de nouveaux titres à ma reconnaissance. Je ne me rappellerai jamais sans émotion le service que vous m'avez rendu, et ce souvenir ne fera qu'accroître les sentiments de profonde estime et de haute considération avec lesquels j'ai l'honneur d'être etc.

Pour remercier d'un livre prêté.

Monsieur, je m'empresse de vous renvoyer le livre ci-joint que vous avez eu la bonté de me prêter pour quelque temps. Je vous suis doublement reconnaissant; car outre l'obligeance dont

նօթ չեն մնացած: Ապահով եղէք՝ որ իմ բարձր բարեբարիս վստահութեան աւելի եւս արժանի ըլլալու համար, որուն հաճութիւնն իմ ամենամեծ վարձքս է, ծառայութեան եռանդս կրկնապատիկ պիտ'որ ըլլայ, եւ մինչեւ կենացս վերջին շունչը պիտ'որ ըլլամ:

Ձեր Աւհափառութեան

Ամենախոնարհ եւ ամենահնազանդ ծառայ:

Պարտատիրոջ մը՝ շնորհակալութեան նամակ, հատուցման պայմանաժամն երկընցրեկուն համար:

Մեծ անձկութեամբ կը տեսնէի Յունիսի Նին մօտենալը, որ օրը Ձեր ինծի փոխ առած տասը Նարուէնն ոսկին ետ դարձրնելու խոստում բրած էի, որովհետեւ անկարելի էր պարտքս նոյն միջոցին վճարելը: Արշափ որ սրտադողի մէջ էի՝ թէ Գուք ինծի ազդարարութիւն պիտ'որ ընէք, այնչափ ալ հիմայ ուրախ եմ որ կրնամ հատուցանել: Արդ ընդունեցէք սա դրամոց գումարը, իմ ջերմ շնորհակալութեամբս մեկտեղ: Ինծի ցուցուցած ներողամտութիւննիդ երախտադիտութեանս աւելնալուն նոր պատճառ մ'եղաւ: Ձեր այս մեծ ծառայութիւնն երբեք չեմ կրնար առանց սիրտս ելլելու միտքս բերել, եւ ասոր յիշատակը խորին յարգութիւնս օրէ օր կ'աւելցրնէ:

Փոխ առած գիրք մը նա դարձուցած ստեղծ:

Հրամանոցմէ քիչ մը ժամանակուան համար փոխ առած գիրքս կը փութամ ետ դարձրնել, յայտնելով որ Հրամանոցը կրկին շնորհակալութիւն պարտական եմ, որովհետեւ Ձեր ինծի բրած

vous avez fait preuve à mon égard, c'est à vous que je serai redevable d'une lecture qui m'a instruit autant qu'intéressé. Je saisis cette occasion pour vous renouveler l'assurance des sentiments d'estime et de considération avec lesquels j'ai l'honneur d'être etc.

Pour remercier d'un service rendu.

Très-cher ami,

Combien je me sens heureux d'avoir reçu de vous une preuve aussi éclatante de bienveillance et d'intérêt! Pour un cœur plein d'une amitié aussi dévouée, rien de plus doux que de se voir ainsi payé de retour. J'essaimerais vainement de vous dépeindre ce que j'éprouve à la pensée de posséder un ami tel que vous; il n'y a que l'espoir de vous convaincre un jour du prix que j'attache à votre amitié et que je n'en suis pas indigne, qui puisse me consoler de mon impuissance actuelle. Votre cœur si aimant et si tendre vous dira, mieux que je ne pourrais le faire, ce que le mien éprouve de sentiments affectueux, et m'est un sûr garant que votre attachement pour moi sera aussi durable que sincère. Recevez ici l'assurance solennelle que ni le temps ni les circonstances ne pourront altérer en rien l'affection que je vous ai vouée, qu'elle ne fera que s'accroître de jour en jour et que je compterai sans cesse à honneur de me dire

votre très-reconnaissant et dévoué.

Հաճութենէն զատ՝ նաեւ այնպիսի գեղեցիկ զբքէ մը այլեւայլ տեղեկութիւններ քաղելուս համար ալ Չեղի շնորհապարտ եմ: Աս առիթը կ'առնում նաեւ արժանաւոր մեծարանացս հաւասարը նորոգելու, որով եմ . . . :

Մեզի խորոթիւն ըրած մեկոս մը շնորհակալ ըլլալոս համար:

Սիրելի Բարեկամ:

Քանի երջանկութիւն է ինձի՝ Չեր մարդասիրութեան եւ խնամոց ակներեւ ցոյցը: Բարեկամի մը անձնանուէր սրտին չկայ այնպէս հաճոյական բան մը՝ ինչպէս տեսնել որ իւր բարեկամութեան նոյնպիսի պատրաստականութեամբ փոխարէն կ'ըլլուի: Թէ Չեղի պէս բարեկամ մ'ունենալուս սիրտս ինչ կը զգայ՝ անօգուտ ջանք է նկարագրելու աշխատիլ: Միայն աս յուսով կրնամ ինք զինքս հանդարտեցնել, որ որ մը կարող ըլլամ գործքով ցուցնել, թէ Չեր բարեկամութիւնն ինչ բարձր արժէք ունի իմ աչքիս առջեւ, եւ թէ անարժան չեմ եղեր այնպիսի բարեկամութեան մը: Չեր ազնիւ սիրալիր սիրտը՝ իմ կրցածէս աւելի կրնայ Չեղի բուել, թէ իմ սիրտս ինչ կը զգայ, եւ անիկայ ինձի համար ստոյգ երաշխատորութիւն մըն է, որ Չեր բարեկամութիւնը թէ անկեղծաւոր ու թէ մշտատեւ է: Հաւատացէք որ սչ ժամանակ եւ սչ որեւիցէ հանդամանք կարող պիտ'որ ըլլան սէրս այլայլել կամ նուազեցնել, այլ մանաւանդ որ քան զօր պիտ'որ աւելնայ ու հաստատուի, եւ միշտ պարծանօք պիտ'որ կոչեմ զիս՝

Չեր երախտապարտ անձնանուէր:

*Pour remercier des félicitations reçues au sujet
d'un jour de naissance.*

Très-digne ami,

La lettre que vous m'avez fait l'amitié de m'écrire au sujet de l'anniversaire de ma naissance m'a si agréablement surpris que je ne veux pas tarder un seul instant de vous en témoigner ma vive gratitude, quoique les paroles soient impuissantes à rendre ce que j'éprouve pour vous. Je saisirai avec joie chaque occasion qui s'offrira de vous donner de nouvelles preuves de mon amitié aussi sincère qu'inaltérable. Si vos vœux bienveillants doivent s'accomplir et que le Ciel m'accorde la faveur de célébrer encore souvent mon jour de naissance, je le bénirais d'autant plus d'un si grand bienfait qu'il n'y a pas longtemps que je puis vous donner des preuves de l'estime profonde et de l'affection invariable que vous a vouées votre ami.

Envoi d'un cadeau à un médecin.

Monsieur le docteur,

Souffrez que je vous renouvelle par écrit les remerciements que je vous ai déjà adressés de bouche pour la manière aussi habile qu'affectueuse dont vous m'avez traité dans ma dernière maladie. Je ne sais que trop combien il me sera toujours impossible de reconnaître les obligations que j'ai contractées envers vous; car qu'est-ce qu'une somme, fût-elle même considérable, auprès de la santé et même de la vie, ce trésor d'une valeur inestimable, si l'on en doit la conservation aux

Բարեկամի մը՝ ծննդեան օրն ըրած բարեմայթոս-
թեան շնորհակալութիւն:

Պատուական Բարեկամ:

Ծննդեանս տարեդարձին առթոյն ինձի գրած նամակնիդ զիս այնպէս ուրախացուց, որ չեմ ուզեր վայրկեան մը սրտագին շնորհակալութիւններս յապագել, թէպէտ եւ անկարող ըլլան խօսքերս սրախ չափ խօսիլ: Ամէն առիթ ուրախութեամբ պիտ'որ գործածեմ անկեղծ ու անփոփոխ բարեկամութեանս նորանոր ցոյցերը տալու համար: Եթէ Ձեր բարեկամական իղձերը կատարուին, եւ Աստուած ինձի ծննդեանս տարեդարձը շատ անգամ տօնելու շնորհքն ընէ, ան առե՛ն առ շնորհքին համար Աստուծոյ անոր համար ալ շնորհակալ պիտ'որ ըլլամ, որ մեր այս նոր բարեկամութեամբը՝ երկայն առե՛ն առիթ կ'ունենամ մեծարանացս եւ անփոփոխելի սիրոյս ցոյցերը Ձեզի ընելու:

Բժշկի մը՝ պարգևոյ մեկտեղ:

Մեծարոյ Տէր Բժիշկ:

Ներեցէք որ վերջին հիւանդութեանս առե՛ն Ձեր ի գործ գրած յաջողակութեան եւ սիրալիր վարմանց համար արդէն բերնով ըրած շնորհակալութիւնս գրով ալ յայտնեմ: Շատ աղէկ գիտեմ, որ Ձեզի ունեցած պարտքս երբեք կարող պիտ'որ չըլլամ հատուցանել: Արովհետեւ ճարտար բժշկի մը քաջութեամբը՝ առողջութեան մանաւանդ թէ կենաց անգին գանձը դարձեալ ստանալուն համեմատութեամբ ինչ է գրամական հատուցում մը, թէեւ առատ ըլլայ: Սակայն ինչ

soins éclairés d'un excellent docteur? Mais enfin nous n'avons pas d'autre moyen d'acquitter de semblables dettes, et si je dois vous en croire, je pourrais me flatter d'avoir satisfait jusqu'ici à vos justes exigences. Cependant mon cœur sent vivement qu'il ne s'est acquitté que d'une manière imparfaite, et je désire ardemment vous témoigner de quelque façon ma gratitude qui ne s'éteindra qu'avec ma vie. Veuillez donc accepter le présent joint à cette lettre comme une preuve de ma profonde reconnaissance; j'ai tâché, en en confiant l'exécution à l'un de nos plus habiles artistes, de lui donner quelque prix à vos yeux. Si cet envoi pouvait vous être agréable, j'aurais atteint le but principal de mes efforts. Je suis avec l'estime la plus sincère

votre tout dévoué.

Pour accepter une invitation à souper.

Monsieur, l'invitation que vous avez eu l'obligeance de nous adresser, à ma femme et à moi, est trop flatteuse pour que nous ne saisissons pas cette occasion de profiter de la bonne fortune qui s'offre à nous de pouvoir jouir de votre agréable société. Nous aurons soin de nous rencontrer demain soir chez vous à l'heure que vous nous avez indiquée, et nous nous réjouissons d'avance en songeant aux heures agréables qu'il nous sera donné de passer dans votre aimable famille et avec des amis dont nous faisons grand cas.

ճար՝ որ աս կարգի պարտքերնիս հատուցանելու
ուրիշ միջոց չկայ, եւ ինչպէս դուք բսիք՝ աս
նկատմամբ դո՛հ էք վրաս: Բայց սիրաս ինձի կ'ազդէ՝
որ դեռ չնորհակալութիւնս անկատար կերպով
յայտնած եմ. ուստի եւ շատ բազմալի է ինձի՝
ուրիշ ցոյց մ'ալ տալ երախտադիտութեանս:
Արդ կ'ազաչեմ որ հաճութեամբ ընդունիք, իբրեւ
չնորհակալու մտացս նշան՝ նամակիս հետ խաւ-
րած պարգեւս, որն որ մեր առաջին կարգի ճար-
տար արուեստագէտներէն մէկուն նկարել տուած
եմ, որպէս զի կարող բլլայ Ձեր առջեւը յարգ մը
դանել, որ եթէ իրօք Ձեզի հաճելի բլլայ՝ ան ատեն
ես ալ դիտած վախճանիս հասած կ'բլլամ: Ամե-
նայն անկեղծ յարգութեամբ եմ՝

Ձեր անձնանուէրը:

Ընթրեաց հրատեք մ'ընդոռնեչոս համար:

Ձեր ինձի եւ ամուսնոյս խաւրած հրաւերը՝
մեզի այնպէս ուրախարար է, որ չենք կրնար Ձեր
հաճոյական ընկերութիւնը վայելելու աս յարմար
առիթը ձեռքէ փախցրնել: Ար ջանանք որ վաղն
իրիկուն պայմանեալ ժամուն Ձեր տունը գրա-
նուինք, եւ արդէն հիմակուրնէ կ'ուրախանանք ան
զուարթարար ժամերուն վրայ, որ Ձեր սիրելի ըն-
տանեաց շրջանին եւ պատուական բարեկամներուն
մէջ պիտ'որ անցրնենք:

CHAPITRE V.

MONITOIRES, LETTRES DE REPROCHES, D'EXCUSES, DE NOUVELLES, D'AVERTISSEMENT.

Lettres de reproches.

CELUI qui fait un reproche laisse quelquefois trop conduire sa plume par l'humeur, et il oublie les convenances; le reproche alors, au lieu d'amener des excuses ou un raccommodement, ne peut qu'augmenter l'éloignement et conduire à la haine. La chose devient même d'autant plus facile que le reproche est plus ou moins mérité. S'il est fondé, celui qui le mérite, s'obstine à ne point revenir sur ses pas, et il aggrave ses torts pour prouver qu'il n'en a pas eu; si, au contraire, le reproche est hasardé, il irrite la sensibilité, et l'on rougit d'être lié avec une personne soupçonneuse ou susceptible. Le plus sûr, dans une lettre de reproches, est de prendre le ton du badinage, et d'employer ce persiflage que les gens de la bonne compagnie possèdent si bien; alors vous facilitez à la personne dont vous croyez avoir à vous plaindre, les moyens de retour; la réprimande l'aigrirait, le reproche la touche. Un style dont le badinage tempère la rigueur, lui donne la confiance du repentir.

ՅՈՐԳՈՐԸՆԸՅ, ՅԸՆԴԻՄԸՆՈՒԹԵԸՆ, ԶԸՏԸԳՈՎՈՒԹԵԸՆ,
ՆՈՐԸԼՐՈՑ, ԱԶԳԸՐԸՐՈՒԹԵԸՆ ՆԸՄԸԿՆԵՐ

Յանդիմանութեան նամակներ:

ԵՐԲԵՄՆ յանդիմանողը՝ վայելչութիւնն աչքէ հեռացրնելով իր դժկամակութիւնը սանձարձակ կը թողու, որով յանդիմանութիւնը թողութիւն խնդրել տալու կամ հաշտութիւն յառաջ բերելու տեղ՝ տարածայնութիւնն աւելի կը մեծցրնէ եւ ատելութիւն կը գրգռէ, յանդիմանութեան աւելի կամ պակաս իրաւացի ըլլալուն համեմատ: Եթէ յանդիմանութիւնն արդար է՝ յանդիմանողը կը խոտանայ, եղածը չ'ուզեր ուղղել, եւ սխալած շերեւալու համար՝ յանցանքին վրայ կը պնդէ կը մնայ: Իսկ եթէ անհիմն է՝ կը վշտանայ, եւ կասկածոտ կամ դիւրագրգիռ մէկու մը հետ բարեկամութիւն ունենալուն վրայ կ'ամշնայ: Ուստի յանդիմանութեան նամակի մէջ ամէնէն ապահովն է՝ ընկերական լեզու բանեցրնել եւ պնդիտի թեթեւ հենդնութիւն մը գործածել, զորն որ կըթեալ մարդիկ աղէկ դիտեն: Ասով՝ եթէ մէկու մը դէմ արտունջ մ'ունինք, ուղղուելու ճամբան կը դիւրացրնենք, ուր որ կշտամբութիւնը կը զայրացրնէ եւ յանդիմանութիւնը կը վշտացրնէ: Երբ որ խօսուածքին խստութիւնը կատակարանութեամբ մեղմացած է, դիմացինին վստահութիւն կու տայ որ զզջումն անպատու չի մնար:

Lettres d'excuses.

C'est aussi l'une des premières qualités sociales que celle qui nous porte à manifester le regret d'avoir eu des torts, et le désir de les réparer. Tout consiste dans la manière dont on s'y prend pour qu'ils s'oublient.

C'est aux circonstances à déterminer la manière dont il convient de faire des excuses; mais, de quelque façon qu'on s'y prenne, le dépit, la contrainte, ne doivent jamais se laisser entrevoir. Il faut avouer ses torts et ne les point augmenter par la manière dont on les avoue, ou en les niant.

D'après ce que nous venons de dire, il est aisé de voir quel doit être le ton d'une lettre d'excuse. Il faut y paraître touché d'avoir pu déplaire, disposé et empressé à réparer le passé, modéré dans tout ce qu'on dit, facile dans la manière de s'exprimer, enjoué même si l'on écrit à un ami, pourvu qu'on ne se montre ni suffisant ni railleur.

Lettres de nouvelles.

Toutes les nouvelles ne doivent pas être écrites; il en est que la charité chrétienne, l'humanité, la prudence, nous interdisent. Les nou-

Թողութիւն խնդրելու նամակներ :

Ընկերական կենաց գլխաւոր առաքինութիւններէն մէկն է՝ որ մարդ գործած սխալմանը վրայ ունեցած ցաւը յայտնէ, եւ ցուցնէ թէ կը բազմայ ուղղել : Գլխաւոր ճարտարութիւնն իր սխալմունքը մտցնել տալու վրայ է :

Արդարացուցման կերպը պարագաներէն կախում ունի. սակայն ինչ եղանակ ալ բռնուելու ըլլայ, երբէք դժկամակութիւն կամ բռնադրօնութիւն պիտ'որ չտեսնուի : Պէտք է իրաւունք չունենալը յայտնի ճանչնալ, եւ ոչ երբէք անպատեհ խոստովանութեամբ կամ ուրանալով իրն աւելի մեծցնել :

Ըսուածէն կրնայ իմացուիլ՝ թէ Թողութիւն խնդրելու նամակի մը մէջ ինչ լեզու բանեցնելու է : Պէտք է իմացնել որ ահա՞մութիւն պատճառած ըլլալնուս վրայ կը ցաւինք, եւ թէ պատրաստ ենք եղածն ուղղելու : Ամէն բուռածին մէջ չափ պահելու է, բացատրութեան կերպը բնական, դիւր-իմաց ըլլալու է, բարեկամի մը գրուած ատեն կրնայ նաեւ զուարթ ո՞՞ մը բռնուիլ, բայց միշտ զգուշանալու է ամբարտաւան եւ ծաղրածու երեւալէն :

Նորայրոց նամակներ :

Ամէն նոր դէպք հարկ չէ գրել : Անն լրեր՝ որ թէ եղբայրական սիրոյ, թէ մարդավարութեան եւ թէ խոհեմութեան դէմ է պատմելը : Նամակի մէջ

velles peu intéressantes par elles-mêmes, ou pour ceux à qui vous les envoyez, les nouvelles peu certaines, doivent être proscrites d'une lettre; du moins, ces dernières ne doivent être données que selon le degré de certitude qu'elles ont.

Ne vous faites jamais porteur de mauvaises nouvelles, on vous soupçonnerait de malignité; si vous êtes chargé d'en annoncer quelqu'une, que votre prudence choisisse le moment, et que la sensibilité donne à vos paroles cet air d'intérêt qui adoucit le malheur.

Un récit doit être clair, court et vraisemblable. Il y faut de la chaleur et de la rapidité; la première satisfait l'esprit et l'imagination, la seconde enchaîne la curiosité. On doit prendre le ton grave ou badin selon la nature de l'événement qu'on raconte.

Pour rappeler amicalement un paiement en retard.

Cher ami,

Je t'ai écrit, il y a trois semaines, pour te prier de me rembourser la somme que je t'avais prêtée environ six mois auparavant, attendu que le terme de ce paiement que tu avais fixé toi-même au premier octobre, est depuis longtemps

առնելու չէ ան լրերն որ ըստ ինքեան նամակն
ընդունողին հետաքրքրական չեն կամ թէ ան-
ստոյգ են. եւ կամ գոնէ անստոյգ լրերուն՝ եղածէն
աւելի ստուգութիւն ապու չէ:

Պէտք չէ երբեք դժբախտ լրերու բօթաբեր
ըլլալ, որ մանաւանդ շարակամութեան կասկած կը
բերէ դրողին վրայ: Աթէ մէկու մը դժբախտ լուր
մը հաղորդելու յանձնարարութիւն ունինք, ան
ատեն խոհեմութեամբ յարմար ժամանակ բնորե-
լու ենք, եւ խօսքերնուս այնպիսի ցաւակցութեան
կերպարանք մը պիտ'որ ասնք, որն որ դժբախտու-
թիւնը կարենայ մեղմացընել:

Պատմութիւն մը պէտք է բացայայտ, համա-
ռօտ ու հաւանական ըլլալ: Պատմութեան մէջ
ջերմութիւն եւ արագութիւն հարկաւոր է. առա-
ջինը միտքն ու երեւակայութիւնը գոհ կ'ընէ, իսկ
ետքինը հետաքրքրութիւնը կը գրաւէ: Պատմութեամբ
դէպքին համաձայն՝ պէտք է ծանր կամ թեթեւ
ոճով գրել:

Որչափս մ'անարդար մը բարեկամարար յիշեցընելո՞ւ
կամար:

Սիրելի Բարեկամ:

Երեք շաբաթ է որ գրած ազաչած եմ Քեզի,
որ ամիս մը յառաջ տուած փոխա ետ դարձընես,
որովհետեւ պայմանեալ ժամանակն որ Գուն ինք-
նին Հոկտեմբեր 1ին կապած էիր, շատնց անցաւ:
Ես ալ աս միջոցիս զանազան վճարմունքներու

expiré. Je suis moi-même en ce moment réduit à une gêne assez pénible par suite de divers versements qu'il m'a fallu faire. Je suis surtout en butte aux réclamations incessantes de N., qui n'a pas encore touché les cent écus qu'il doit recevoir tous les trois mois et dont l'échéance a eu lieu le premier juin de cette année. Il m'a écrit hier que si, dans le délai de huit jours, il n'avait pas reçu cet argent, il se trouverait dans l'obligation de porter plainte. Cela étant ainsi, je ne vois pas d'autre moyen de me débarrasser de N., qu'en faisant un appel à ton obligeance. Veuille donc me tirer d'embaras, comme je t'ai aidé moi-même à en sortir. Si tu m'envoies actuellement six napoléons d'or, je pourrais, en y joignant quelques fonds disponibles, satisfaire les exigences de N. Persuadé que tu prends une vive part à ma position critique, je ne doute pas que tu ne fasses tout ce qui est en ton pouvoir pour me venir en aide dans le plus bref délai. Compte sur tout mon désir de t'être utile en toute circonstance et crois à l'affection sincère de ton tout dévoué etc.

Lettre pour reprocher une négligence dans une commission.

Monsieur,

J'avais pris la liberté de vous charger d'une commission, et vous avez eu la bonté de me promettre qu'elle serait remplie; j'y comptais, c'était une chose importante pour moi. Faut-il vous rappeler que vous l'avez complètement oubliée? Je me fâcherais bien, mais où cela me conduirait-il? A perdre votre amitié, que je prise beaucoup,

պատճառաւ ստակի նեղութեան մէջ եմ: Գլխաւորաբար Պր. Ա. ին ձեռքէն շատ կը նեղուիմ, վասն զի 100 սկուար տակաւին չկրցայ վճարել, որ երեք ամիս մէյմը պիտ'որ վճարուէր, եւ օրն էր՝ տարւոյս Յունիսի մէկը: Արդ ասիկայ երէկ ինծի կը գրէ, որ եթէ այս ութ օրուան մէջ ստակը չընդունի, պիտի ստիպուի զիս ամբաստանել: Իրերն աս վիճակիս մէջ բլլալով, Ա. էն ազատելու ուրիշ միջոց չեմ տեսներ, բայց եթէ Քու բարութեանդ դիմել: Օգնէ ինծի այս նեղութեան ատեն, ինչպէս ես ժամանակին Քեզի օգնեցի: Եթէ առժամս վեց Նարուէնն ոսկի խաւրելու բլլաս, քիչ մը բան ալ իմ կողմանէս վրան գնելով՝ կրնամ Ա. ին պահանջքը հատուցանել: Հաստատութեամբ դիմեալով որ այս նեղութեան վիճակիս վրայ անտարբեր չես կրնար մնալ, չեմ տարակուսիր որ ձեռքէդ եկածը կ'ընես՝ կարելի եղածին չափ շուտով ինծի օգնութեան հասնելու: Ապահով եղիր որ ամէն դիպուածոց մէջ Քեզի օգտակար բլլալու կը փափաքիմ, ամենայն բարեկամական սիրով:

Յանձնարարոյթեան մը կատարման մէջ եղած անփոյթոյթոյթեան դեմ:

Մեծարդոյ Տէր:

Չեզի յանձնարարութիւն մ'ընելու համարձակեցայ, եւ Պուք Չեր սովորական բարութեամբը կատարելու խօսք տուիք: Ես ասոր վստահացած էի ու գործքն ալ ինծի մեծապէս կարելու էր: Արնամարդեօք Չեզի յիշեցրնել, որ Պուք անիկայ բոլորովին մոռցար: Պէտք էի Չեր վրայ բարկանալ, սակայն ասոր ալ ծայրն ուր կը տանէր, բայց եթէ

sans raccommo-der mon affaire qui est tout-à-fait manquée. J'aime mieux vous dire que je ne pense plus à tout cela, et que j'entends bien que vous en fassiez autant. Je parie que vous n'osez pas m'écrire. Il faut vous mettre à votre aise, et vous dire que la paix est faite avant que la guerre ait éclaté. Ainsi que tout aille comme autrefois, sauf à moi à ne plus vous donner de commission.

Votre dévoué.

A une personne qu'on a offensée.

C'est déjà un trop grand malheur que de vous avoir offensé, Monsieur: je n'y ajouterai pas celui d'une opiniâtreté coupable et ridicule. Après le tort que l'emportement me fit commettre, je ne crois pas le réparer, mais au moins l'adoucir, en vous en offrant l'aveu. J'y joins aussi l'expression de mes regrets qui sont d'autant plus vifs que, dans la discussion qui s'éleva entre nous, mes prétentions étaient moins fondées en droit que dictées par l'amour-propre.

Puissent ces motifs réunis, en me gagnant votre indulgence, me mériter l'oubli du passé et le retour de votre amitié!

Չէր պատուական բարեկամութիւնը կորսնցընելու, առանց գործքիս օգուտ մ'ըլլալու, որ ալ երեսի վրայ մնայ: Աւստի լաւագոյն կը համարիմ Չեզի բսել, որ ես անոր վրայ ամենեւին չեմ մտածեր, եւ կը յուսամ որ Գուք ալ նոյնպէս կ'ընէք: Ազէկ գիտեմ որ ինծի նամակ գրելու չէք համարձակիր. բայց հանդարտեցէք ու դիտցէք որ պատերազմ չեղած խաղաղութիւն եղաւ, որով մէջերնիս ամէն բան յառաջուան պէս կը մնայ, ի բաց առեալ որ Գուք իզմէ ասկէ ետքը յանձնարարութիւն չէք բնդուներ:

Ամենախոնարհ ծառայ:

Մեկու մը՝ զորն որ վշտացուցած եւք:

Չձեզ վշտացընելա, Տէր, արդէն մեծ դրժբախտութիւն մըն է, անոր համար հիմայ մեղադրելի ու ծաղրական յամառութեամբ մը չեմ ուզեր դժբախտութիւնը մեծցընել: Յանկարծական կրից բերմամբ Չեզի դէմ յանցաւոր ըլլալէն ետքը, չեմ կարծեր որ դարման մը կարենամ ճարել. սակայն կը յուսամ որ անկեղծ խոստովանութեամբս քիչ մը կը մեղմացընեմ: Ասոր վրայ կ'աւելցընեմ նաեւ զգացած ցաւոյս խոստովանութիւնը, եւ անոր համար աւելի սիրտս կը մորմոքի՝ որ այն բանակառութեան մէջ իմ կարծեալ իրաւունքներս այնչափ ճշմարտութեան վրայ հիմնեալ չէին, որչափ անձնասիրութենէ յառաջ եկած:

Երանի՛ թէ աս պատճառները Չեզ ներողամտութիւնը վաստակելով անցեալը մոռցընել տար եւ Չեզ բարեկամութիւնը ինծի դարձեալ շահէր:

D'un jeune homme qui avait offensé son père.

Oserai-je, après la mauvaise conduite que j'ai tenue, espérer que vous m'écouteriez, si je vous prie d'agréer, non pas une excuse, mon cher père, mais quelque motif pour l'atténuer? Je ne le confie pas au papier, parce que c'est votre oreille seule qui doit l'entendre. Votre colère sera apaisée, mon cher père, quand vous saurez que mon plus grand chagrin est de penser aux peines que je vous ai causées, ainsi qu'à ma chère mère. Je n'ai pas eu une seule nuit de repos depuis que je vous ai quittés, et je suis sûr que je n'en aurai point que je n'aie reçu la permission de me jeter à vos genoux et d'y implorer votre pardon.

Lettre pour s'excuser d'avoir tardé longtemps à répondre.

Monsieur, je reçois la lettre par laquelle vous me reprochez de n'avoir pas répondu à celles que vous m'avez écrites précédemment. Je vous prie de suspendre un peu votre jugement, jusqu'à ce que vous m'ayez fait la faveur d'écouter ce qui m'a forcé au silence. Il a été long, je l'avoue; mais il ne provient nullement de mon indifférence. Depuis la lettre que je vous écrivis le . . . je n'ai pas eu le loisir de mettre un instant la main à la plume. (*Détailler la cause du silence.*) Je n'ai pu que penser à mes amis, et j'ai assez souffert moi-même de ne pouvoir m'entretenir avec eux. Vous voyez qu'il y a plus sujet de me plain-

Մրդիկ մը՝ որն որ հայրը վշտացուցած է :

Արնամ համարձակիլ արդեօք յուսալ, որ Չեզի դէմ այնպէս անշնորհք վարուելէս ետքը, դարձեալ ինծի ունկնդրութիւն շնորհէք: Ընելիքս չէ թէ իմ անձինս ջատագովութիւն է, այլ միայն պատճառ մը յառաջ բերել՝ որով յանցանացս ծանրութիւնը քիչ մը թեթեւնայ: Սակայն աս բանս թղթին չեմ վստահիր, վասն զի կը բաղձամ որ միայն Գուք իմանաք: Ինծի դէմ ունեցած բարկութիւննիդ կ'իջնայ անտարակոյս, եթէ գիտնաք որ իմ բուն մեծ սրտացաւս է՝ որ զՉեզ եւ սիրելի Մայրս այնպէս սրգոյցուցի: Չեզմէ բաժնուելէս ի վեր՝ դեռ գիշեր մը հանգիստ չեմ ունեցած եւ ոչ ալ պիտի ունենամ, մինչեւ որ հրաման չտաք որ Չեր ոտքն իյնամ եւ Չեզմէ թողութիւն խնդրեմ:

Պատասխանը շատ ոռչացուցած ըլլալուն համար թողութիւն խնդրել:

Ընդունեցայ ան նամակն որով նախընթաց գրերնուդ երկար ատեն պատասխան չտալուս համար քանքատ կ'ընէք: Ար խնդրեմ որ ներողամտութեամբ մտիկ ընէք այդ երկար լռութեանս պատճառները, եւ անկէ ետքը դատաստան կարէք: Ար խոստովանիմ որ մեծ եղաւ պատասխանիս յապաղումը, բայց եւ ոչ փոքր անհողութիւն մըն էր պատճառը: Ա երջին անգամուն գիրս Չեզի գրելէս վեր եւ ոչ վայրկեան մը ժամանակ ունեցայ ձեռքս գրիչ առնելու: (Հոս պիտք է շեշտուի պատճառները մանրամասնաբար յառաջ բերել): Քարեկամներուս վրայ՝ միայն մտածել կրնայի, եւ հետեւին խօսակցիլ չկրնալ՝ մեծ նեղութիւն էր

dre que de me blâmer, aussi ai-je saisi le premier moment favorable pour vous prier de me croire incapable de manquer à vous témoigner, toutes les fois qu'il me sera possible, que je suis et que je veux toujours être etc.

D'un domestique à son maître.

Monsieur,

La maladie qui a été cause de mon éloignement d'auprès de vous, me laisse aujourd'hui assez de force pour vous écrire cette lettre. Mes parents ont pris de moi un soin tout particulier, et, grâce à leurs attentions, dans peu ma santé sera entièrement rétablie. Je serai toujours charmé de servir un maître aussi bon et aussi équitable que vous. Je me transporterai chez vous, j'espère, vers la fin de cette quinzaine, et je vous prie de me croire toujours etc.

Pour excuser quelqu'un.

Je prends la plume, Madame, pour vous écrire en faveur d'une personne qui a eu le malheur de vous offenser, et qui me prie de tâcher de vous décider à lui accorder une entrevue. Elle m'assure qu'elle pourra vous expliquer sa conduite et vous apprendre qu'elle est plus à plaindre qu'à blâmer. Je vous assure, Madame, que je serais moi-même la dernière personne à plaider la cause de celui qui aurait eu la hardiesse de vous offenser sciemment; la connaissance que j'ai du cœur de mon ami me persuade qu'il est incapable d'agir

ինծի ալ: Ար տեսնէք ուրեմն որ աւելի կարեկցու-
թեան քան թէ կշտամբու թեան արժանի եմ, եւ
հիմայ ահաւասիկ առաջին պատեհ առիթը կը
փութամ ձեռք առնել, որպէս զի ցուցընեմ թէ
չեմ կրնար կարելի եղած ժամանակը շուցընել
թէ եմ, եւ այլն:

Ժառայի վը իւր տիրոջը:

Պատուական Տեր:

Հիւանդութիւնս որ Ձեր քովէն հեռանալուս
պատճառ եղաւ ինծի, հիմայ Ձեզի աս նամակը
դրելու չափ ոյժ կու տայ: Ազգականներս վրաս
մարդասէր խնամք ցուցուցին, եւ իրենց հողացու-
ղութեամբը քիչ ժամանակէն առողջութիւնս կա-
տարելապէս դարձեալ պիտ'որ գանեմ: Միշտ մեծ
ուրախութիւն է ինծի Ձեզի պէս բարեբար եւ ար-
դարասէր տիրոջ մը ծառայել: Գալ շաբթուն
վերջերը կը յուսամ որ կարենամ Ձեր քովը գալ,
եւ կ'աղաչեմ որ համարիք զիս միշտ, եւ այլն:

Մ'եկը շատագովեցո՞ւ համար:

Ձեռքս գրիչ կ'առնում, ազնիւ Տիկին, գրժ-
բախտ մեկու մը բարեխօսն բլլալու համար, որն որ
զՁեզ վշտացուցած բլլալով ինծի կ'աղաչէ որ զՁեզ
հաւանեցընեմ իրեն հետ աեսութիւն մ'ընելու:
Ձիս կ'ապահովցընէ որ ինքն իր վարմունքը կրնայ
արդարացընել եւ ցուցընել թէ աւելի արդահա-
տանայ քան թէ պարսաւանայ արժանի է: Հաւ-
ատացէք, ազնիւ Տիկին, որ ես վերջինը կ'ըլլայի
այսպիսի մեկու մը դատը պաշտպանելու, եթէ
զՁեզ գիտութեամբ վշտացընելու յանդգնած բլ-
լար: Բայց բարեկամիս վրայ ունեցած աղեկ ծա-

ainsi. Si vous consentiez donc à lui procurer l'occasion de se disculper, ce serait pour moi un bonheur particulier d'avoir à lui annoncer une nouvelle aussi agréable.

Un ouvrier s'excuse de livrer trop tard l'ouvrage promis.

Monsieur, quelque juste que soit le blâme que j'ai mérité par ma négligence, vous reconnaîtrez vous-même que je puis alléguer quelques excuses, si vous me permettez de vous énumérer les causes qui ont agi d'une manière si défavorable sur mes affaires. Le lendemain du jour où votre commande m'est parvenue, j'ai eu le désagrément d'avoir à renvoyer brusquement un de mes garçons, et celui que j'avais pris pour le remplacer s'est montré si incapable que force m'a été de le congédier au bout de peu de jours. En outre, la mauvaise humeur que ce double incident m'avait causée m'a rendu malade et m'a forcé de garder le lit. Par suite de ces circonstances fâcheuses, mes affaires ont eu tellement à souffrir que je me suis vu forcé de manquer de parole non-seulement à vous, Monsieur, mais à plusieurs autres personnes pour qui j'ai l'honneur de travailler. Veuillez donc ne pas attribuer ce retard à mon mauvais vouloir, mais bien aux conjonctures critiques dans lesquelles je me suis trouvé placé. J'ose compter cette fois-ci sur votre indulgence, et puis vous assurer que l'ouvrage en question vous sera livré dans trois jours, et en outre, que vous serez servi dorénavant avec la plus grande exactitude.

նօթութիւնս զիս կ'ապահասցնէ՝ որ ինք այնպիսի բանի մը անկարող է: Արդ եթէ ինք զինքն արդարացնելու համար իրեն առիթ մը տալու կը հաճիք, ինծի մեծ երջանկութիւն կը համարիմ իրեն այսպիսի հաճոյական լուր մը ծանուցանելը:

Արոսկեստանոր մը խոստացած գործքն ուշ լինելը ներշնչան համար ինք զիեքը կը շատագոյփ:

Որչափ իրաւացի ալ բլայ մեղադրութիւնը՝ որուն յապաղմամբս արժանի եղայ, սակայն եւ այնպէս Դուք ինքնին պիտի ճանչնաք որ արդարացուցման տեղի ունիմ՝ եթէ կը ներէք որ գործքիս արդեւքները յառաջ բերեմ: Չեր յանձնարարութիւնն ընդունելէս որ մը ետքը գործաւորներէս մէկը ճամբայ դնելու հարկադրեցայ, եւ անոր տեղն առածս այնչափ անյաջողակ էր՝ որ քանի մը որ ետքը ան ալ ստիպուեցայ քովէս հանել: Ասկէ զատ աս երկու դէպքերուն վրայ ունեցած նեղասրտութիւնս զիս հիւանդացուց եւ անկողին մտնելու ստիպեց: Աս ձախորդ պարագաներուն մէջ գործքերս այնչափ ետ մնացին՝ որ չէ թէ միայն Չեղի տուած խօսքս բռնելն անկարելի եղաւ, այլ նաեւ ուրիշ շատերուն՝ որոնց համար կը գործեմ: Ուստի կ'աղաչեմ աս յապաղումն անհողութեան գործ շահամարիք, այլ պարզապէս վրայէ վրայ եկած դժբախտութեանց: Ար յուսամ որ աս անգամ Չեր ներողամտութեանն արժանի բլամ: Աստահ եղէք որ գործքն երեք օրէն կ'ընդունիք եւ անկէ ետքը վրաս տրանջելու առիթ չէք ունենար:

En vous priant de m'honorer de nouvelles commandes, je vous réitère l'assurance de ma considération distinguée et de mon respectueux dévouement.

Pour s'excuser d'avoir manqué à une invitation.

J'ai mille excuses à vous faire, Monsieur, pour ne m'être pas rendu hier à votre invitation, ainsi que je l'avais promis; une affaire imprévue et de la dernière importance pour moi, est venue m'appeler ailleurs, au moment même où j'allais m'acheminer vers votre demeure. J'en suis désolé, et n'aurai point de repos que je n'aie entendu de votre bouche que vous ne m'en voulez pas.

Réponse.

Je ne vous pardonne pas aussi facilement, et je vous en voudrai tant que vous n'aurez pas réparé votre faute. Voyez si vous êtes pressé de venir.

Pour s'excuser de renvoyer trop tard un livre qu'on avait emprunté.

Je vous renvoie avec mes remerciements empressés le livre que vous avez eu l'obligeance de me prêter, et j'espère pouvoir m'excuser à vos yeux, bien que les apparences semblent m'accuser d'une négligence coupable. J'ai dû faire, il y a quinze jours, un petit voyage dont je ne suis revenu qu'hier. A mon départ j'eus soin de charger

Ազտչելով որ նոր յանձնարարութիւններով
զիս հաճիք պատուել, կը նորոգեմ արժանաւոր
մեծարանացս ու անձնանուէր ծառայութեանս
հաւատիրքը:

Հրաւերի մը շերթաշունկ համար թողոթիւն
խնդրել:

Երէկ Ձեր հրաւերին չզալուս բիւր պատ-
ճառներ ունիմ ջատագովութեան: Թէպէտ եւ
չնորհակալութեամբ ընդունած էի հրաւերը, սա-
կայն անակնկալ եւ շատ կարեւոր դործք մը, ճիշդ
նոյն միջոցին որ Ձեր տունը զալու վրայ էի, զիս
ուրիշ տեղ մը կանչեց: Մեծապէս կը ցաւիմ ասոր
վրայ, եւ պիտի չհանդարտիմ մինչեւ որ Ձեր բեր-
նէն լսեմ թէ ինձի չէք սրգողած:

Պատասխան:

Այնպէս զիւրաւ չեմ ներեր, եւ մինչեւ որ
յանցանքնիդ չուղղէք՝ սրգողած կը մնամ: Այ նայ-
եցէք որ պէտք էք փութալ զալու թէ ոչ:

Գիրք մը ուշ ետ դարձնելու համար ինք զիկրը
չստացովել:

Ձերմ շնորհակալութեամբ ետ կը խաւրեմ
ան գիրքն որ ինձի հաճեր էիք փոխ տալ, եւ կը
յուսամ որ այսչափ ուշ ետ դարձնելու համար
կարենամ Ձեր առջեւն արդարանալ, թէպէտ երեւ-
ոյթն ինձի դէմ խօսի: Ասկէ տասնուհինգ օր յա-
ռաջ հարկադրեցայ փոքր ճամբորդութիւն մ'ընել
որմէ դեռ երէկ դարձայ: Ճամբայ ելլելէս յառաջ

ma femme de vous renvoyer le jour même le livre en question. Or, soit que j'aie oublié de lui dire votre nom, comme elle l'assure, soit qu'elle l'ait mal entendu, toujours est-il qu'elle ne savait plus, moi parti, à qui le faire parvenir; et comme elle ne croyait pas que la chose pressât considérablement et qu'elle se figurait que je serais plus tôt de retour, elle a laissé le livre tranquillement dans un coin. J'ai donc été fort désagréablement surpris en le retrouvant chez moi hier soir à mon arrivée et en lisant la lettre par laquelle vous me le réclamiez. Veuillez donc me pardonner un tort bien involontaire commis à mon insu et qu'on n'aura plus à l'avenir à me reprocher. Je compte sur votre amitié dont j'ai eu déjà tant de preuves et vous renouvelle l'expression de mon respectueux attachement.

Excuses adressées à un chef auprès duquel on s'est vu calomnié.

Monsieur,

S'il faut en juger par la lettre que vous m'avez fait l'honneur de m'écrire le 5 de ce mois, on semble m'avoir dépeint comme un homme suspect, indigne de votre confiance et de vos bontés. J'ose pourtant me flatter de m'être fait connaître jusqu'ici comme un fonctionnaire intègre, et ma conscience m'absout en secret de toute accusation dirigée contre moi. Mais si l'on m'a imputé des faits de nature à me compromettre, je vous prie bien respectueusement qu'il soit procédé à une enquête sévère et d'avoir l'extrême obligeance de m'en faire connaître le résultat. L'esprit de justice dont

ամուսնոյս բացայայտ յանձնած էի, որ գիրքը նոյն օրը ետ խաւրէ: Սակայն կամ ես Չեր անունն իրեն բռելու մտայած ըլլալով, ինչպէս ինք կը հաստատէ, կամ ինք սխալ հասկըցած ըլլալով, վերջապէս իմ ճամբայ ելլելէս ետեւ գրքին որուն խրկուելէքք մտացեր, եւ կարծելով որ աճապարելու բան չկայ եւ թէ իմ հեռաւորութիւնս աւելի կարճ պիտ'որ ըլլայ, գիրքը հանդարտիկ անկիւն մը թողուցեր է: Երէկ իրիկուն տուն հասած ատենս, գիրքը դուտունս դանկելուս եւ Չեզմէ նամակ մ'ընդունելուս վրայ շատ զարմացայ, որուն մէջ ինձմէ կը պահանջէիք որ ետ դարձնեմ: Երեցէք ակամայ զանցառութեանս, զոր ուրիշ անգամ երեսս զարնելու առիթ չէք ունենար: Աստահ եմ Չեր բարութեան վրայ, որուն անհամար ցոյցերը տեսած եմ, եւ կ'ողջունեմ զՉեզ խորին մեծարանօք:

Զրպարտութեան մը դեմ մեծի առջեւ շտապօր-
փութիւն:

Պատուական Տէր:

Չեր ամոսոյս Ծին գրած նամակէն կ'երեւայ որ զիս առջեւնիդ իրրեւ կասկածելի եւ Չեր փտահութեան ու բարեկամութեան անարժան անձ մը զրպարտեր են: Սակայն ես կը կարծեմ որ մինչեւ հիմայ իրրեւ պատուաւոր պաշտօնատէր վարուած եմ, եւ խիղճս ի ներքուստ զիս ամէն մեղադրութենէ ազատ կը կացուցանէ: Բայց թէ որ բուռնները զիս յանցաւոր կը ցուցնեն, ան ատեն ամենայն մեծարանօք կ'աղտչեմ որ խիստ քննութիւն ըլլայ, եւ հետեւանքը շնորհք ընէք ինձի ծանուցանել: Ամէնուն ծանօթ արդարասիրութիւննիդ թող պիտի շտայ որ պաշտօնատէր մը սուտ ամբաս-

chacun sait que vous êtes animé, ne vous permettra pas de laisser un employé, sous le poids d'une accusation mensongère, devenir le but des calomnies d'hommes pervers et de leur jalouse haine. La bienveillance que vous m'avez témoignée jusqu'ici est d'un trop grand prix à mes yeux pour que je ne sollicite pas de voir éclaircir une affaire dont la conclusion peut seule me rendre le calme et le repos. Veuillez donc accueillir ma prière avec bonté, et recevez l'assurance des sentiments respectueux avec lesquels j'ai l'honneur d'être,

Monsieur,

votre très-humble et très-obéissant serviteur.

Excuses à une personne qui a besoin d'argent.

Je suis désespéré d'apprendre que vous soyez dans un si grand embarras, d'autant plus qu'il n'est pas en mon pouvoir de vous aider aucunement, mes affaires étant presque en aussi mauvais état que les vôtres. Je suis, Monsieur, votre humble serviteur.

Refus à une demande d'emprunt.

Je suis désolé de n'avoir pas été informé quelques jours plus tôt du désir que vous aviez, car alors j'aurais été en état de vous prêter la somme que vous me demandez et je l'aurais fait avec bien du plaisir. Sans contredit je vous aurais remis cet argent bien plus volontiers qu'à une autre personne qui a reçu la semaine dernière de moi tout ce que j'avais d'argent comptant dispo-

տանութեան մը բեռան տակ՝ շարամիտ զրոյար-
տութեան եւ վրէժխնդիր ատելութեան նշուակ
բլլայ: Հրամանոցդ մինչեւ հիմայ ինծի ցուցուցած
բարեւորութիւնն աչքիս առջեւը մեծ յարգ ունի,
ուստի եւ ջերմ եռանդեամբ կ'աղաչեմ որ խնդիրը
լուսաւորուի, վասն զի անոր լուծումը միայն կրնայ
ինծի խաղաղութիւն եւ հանգստութիւն տալ: Հա-
ճութեամբ բնդունեցէք աղաչանքս եւ բոլորանուէր
հպատակութիւնս՝ որով կը մնամ

Տէրութեանդ

Ամենախոնարհ եւ ամենահնազանդ ծառայ:

Մտակ խնդրողի մը:

Մեծ ցաւով իմացայ որ սարկի մեծ նեղու-
թեան մէջ էք եղբր, եւ աւելի կը ցաւիմ որ
ձեռքէս չի դար կերպով մը Ձեզի օգնել, որովհե-
տեւ իմ գործքերս ալ Ձերիններուն պէս գեշ վի-
ճակի մէջ են: Ողջ լեբուք:

Խնդրուած փոխը զրանալու համար:

Շատ կը ցաւիմ որ Ձեր բաղձանքը քանի
մ'որ յառաջ չիմացայ, որովհետեւ նոյն միջոցին
դեռ կարող էի խնդրած սարկի գումարնիդ մեծ
հաճութեամբ տալ: Տարակոյս չկայ որ աւելի սի-
րով Ձեզի կու տայի, քան թէ ուրիշ մէկու մը՝
որ անցեալ շարաթ ունեցած բոլոր պատրաստ
ստակս առաւ: Հաւատացէք՝ որ Ձեզի այս ժխաա-
կան պատասխանը տալու ստիպուած բլլալս մեծ

nible. Soyez convaincu qu'il m'en coûte beaucoup de vous répondre par un refus et que je saisirai la première occasion qui s'offrira de vous témoigner les sentiments d'estime et d'affection sincère que vous a voués
votre sincère ami.

A un père sur la maladie de son fils.

Monsieur,

Le sentiment de mes devoirs et l'intérêt tout particulier que m'inspire M. votre fils, qui a déjà passé quelque temps chez moi, m'obligent à vous prévenir que depuis peu il est indisposé. Le médecin, il est vrai, ne croit pas pouvoir en ce moment se prononcer d'une manière positive sur la tournure que la maladie prendra, mais il craint qu'elle n'ait bientôt un caractère nerveux. Désirant, en cas de malheur, n'encourir aucun reproche, je m'empresse de vous faire connaître les choses telles qu'elles sont, dans l'espoir que vous vous déciderez à faire à M. votre fils une visite qui le réjouirait vivement. Il regarde lui-même son indisposition comme si peu grave, que ne voulant troubler en rien sa sécurité, je me suis fait scrupule de l'informer que je vous écrivais. Soyez d'ailleurs persuadé que nous n'épargnerons rien pour qu'il reçoive tous les soins nécessaires à son prompt rétablissement.

Je regrette vivement que notre correspondance s'ouvre par les nouvelles fâcheuses que je suis appelé à vous transmettre, et vous prie d'agréer l'assurance de ma considération la plus distinguée.

Votre obéissant serviteur.

ցաւ է սրախս, եւ թէ առաջին առիթն որ պատահի մեծարանքս եւ անձնանուէր ծառայութիւնս պիտ'որ ջանամ Ձեզի գործքով ալ ցուցընել:

Հօր մը՝ որդիոյն հիշատակութեանը վրայ:

Մեծարգոյ Տէր:

Երախտագիտութեան պարտքն ու ժամանակէ մ'ի վեր քովս բնակող Ձեր սիրելի որդւոյն վրայ ունեցած սէրս, զիս կը ստիպեն Հրամանոցը ծանուցանել, որ անիկայ քանի մ'օրէ վեր անհանգիստ է: Թէպէտ եւ բժիշկը կ'ըսէ թէ հիմակու հիմայ հիւանդութեան ինչ ընթացք բռնելիքին վրայ որոշ բան մը չի կրնար ըսուիլ, սակայն կը վախնայ որ շրջայ թէ ջղաձգական կերպարանք մ'առնու: Բազմալով որ եթէ հիւանդութիւնը դժբախտ հետեւութիւն մ'ունենայ՝ ես պարտաւոր չմնամ, ուղեցի իրաց վիճակը Ձեզի իմացընել, յուսալով որ Ձեր ազնիւ որդին այցելութեամբ մը կ'ուրախացընէք: Ինք իր հիւանդութիւնն այնպէս թեթեւ բանի տեղ կը դնէ, որ չհամարձակեցայ իրեն իմացընել թէ Ձեզի պիտ'որ գրեմ: Ուրիշ կողմանէ ապահով եղէք որ իր շուտ առողջանալուն ինչ որ պէտք է՝ անխնայ կը հոգացուի:

Շատ կը ցաւիմ որ մեր թղթակցութիւնն այսպիսի անհաճոյ լրով մը սկսաւ, եւ կը խնդրեմ որ խորին մեծարանքս ընդունելով, ծանչնաք զիս
 Ձեր հնազանդ ծառայ:

Pour annoncer la mort de son père à un ami du défunt.

C'est le cœur navré de douleur que je vous annonce la perte irréparable que les miens et moi avons faite dans la personne de mon bon père, qui a succombé à une attaque d'apoplexie, le 10 de ce mois. Lié depuis nombre d'années avec celui que nous pleurons, vous avez été à même d'apprécier les qualités de son cœur et les dons de son esprit, et vous savez ce qu'il était pour sa famille, ainsi que pour tous ses parents et ses amis. Vous comprendrez donc mieux que personne toute l'étendue de notre perte et combien nos regrets sont légitimes.

Puissions-nous nous voir à notre tour l'objet de cette bienveillance et de cet intérêt dont vous donâtes à mon père des preuves si multipliées, et rassurés à cet égard, jeter sur l'avenir un regard moins sombre et moins inquiet! Veuillez agréer l'expression de notre dévouement respectueux, et en particulier des sentiments de profonde estime avec lesquels j'ai l'honneur d'être

votre très-dévoué.

Pour annoncer à un père la mort de son fils.

Plus les coups du sort sont rudes et inattendus, plus il importe de nous rappeler combien tout ici-bas est périssable, et plus nous devons élever nos regards vers le Maître du monde sans la volonté duquel il ne tombe pas un passereau sur la terre. Qui plus que vous, Monsieur, est familiarisé avec ces grandes vérités que la religion et la rai-

Իսր հօրը մահը՝ անոր խարեկամներեն մեկուն
 իմացընելոռ համար:

Անմխիթար սրտիւ կը ծանուցանեմ Չեզի
 այն աննորողելի կորուստը, զորն որ ես ու իմին-
 ներս մեր սիրելի Տօրը մահուամբը կրեցինք: Աս-
 թուած մը ամսոյս 10ին հայրերնիս մեզմէ յափըշ-
 տակեց: Գուք բարեյիշատակ հանգուցելոյն բազ-
 մամեայ բարեկամն, անոր հոգւոյն ու սրտին աղնիւ
 յատկութիւնները կը ծանշնայիք, եւ զիտէք թէ
 ինչ էր անիկայ իւր ընտանեացն եւ բարեկամացը.
 ուստի որեւիցէ անձէ աւելի կարող էք մեր բրած
 կորստեան մեծութիւնը եւ մեր ցաւոց արգար
 բլլալն ըմբռնել:

Երանի՛ թէ մեզի ալ նոյն բարեկամութիւնն
 ու նոյն մարդասիրական խնամքը ցուցնէիք, որուն
 բազմութիւ ցոյցերը մեր պատուական Տօրը տուած
 էք. ասով մեզի այնպիսի մխիթարութիւն չնոր-
 հած կ'ըլլաք, որն որ մեր ազագան մեզի նուազ
 տխուր կ'երեւցնէ: Ընդունեցէք մեր խոնարհ հպա-
 տակութիւնը եւ առանձինն իմ խորին մեծարա-
 նացոյս յայտարարութիւնը որով եմ՝

Չեր անձնանուէր:

Հօր մը՝ որդիոյն մահն իմացընելոռ համար:

Որչափ որ բախտին հարուածները գժնդակ
 ու յանկարծահաս են, այնչափ աւելի պէտք ենք
 երկրաւոր իրաց անցաւորութիւնը մտածել եւ մեր
 աչքն Անոր ամբառնալ՝ առանց որուն կամացն եւ
 ոչ ճնճղուկ մը գետին կ'իյնայ: Ո՞վ կայ, պատուա-
 կան Տէր, Չեզմէ աւելի կրօնի եւ բանաւորութեան
 աս ճշմարտութիւններովը զգածեալ: Ուստի վըս-

son nous enseignent? Aussi c'est avec une confiance entière en votre courage et l'énergie de votre âme que je vais vous communiquer des nouvelles qu'un pénible devoir m'oblige à vous transmettre.

Il y a peu de jours encore, M. votre fils était plein de santé et de vie, l'ornement de la jeunesse de notre ville, chéri et respecté de tous ceux qui avaient le bonheur de le connaître, et estimé, comme il méritait de l'être, dans ma famille au sein de laquelle il vivait depuis six mois.

Le 4 de ce mois, il fit avec quelques amis une promenade en bateau sur la rivière qui baigne notre ville. Cette excursion s'était heureusement terminée et la barque avait atteint la rive, quand au débarquement le pied glissa à votre malheureux fils qui disparut en un clin d'œil à tous les yeux. Plusieurs bateliers du voisinage accoururent aussitôt avec leurs embarcations et réunirent leurs efforts pour retrouver celui que les eaux avaient englouti; mais ils ne parvinrent qu'après dix minutes à ramener vers le bord un corps inanimé qu'on transporta immédiatement dans la maison la plus voisine. Pendant plusieurs heures on mit tout en œuvre pour le rappeler à la vie; mais ce fut en vain. Une apoplexie foudroyante avait mis rapidement fin à son existence.

Hier on a rendu à votre fils les derniers honneurs; un grand nombre d'étudiants qui habitent notre ville, suivaient le convoi. Puisse le Ciel vous tendre une main secourable et adoucir, s'il se peut, la douleur poignante d'un père à qui la mort enlève un fils si plein d'espérances! Plein d'une tristesse profonde que partagent ici tous ceux qui connais-

տա հուսթեամբ կը յուսամ որ քաջութեամբ ու արիութեամբ կը լսէք ան ազէտալի լուրը, որ ցաւազին պարտք մը զիս կը հարկադրէ Ձեզի ծանուցանել:

Գեռ ասկէ քանի մը օր յառաջ՝ Ձեր ազնիւ որդին առողջութեան եւ առողջութեան կենդանի պատկերն էր եւ քաղքիս երիտասարդաց զարդը: Ամէն ճանչցող կը սիրէր զինքն ու կը յարգէր, եւ իմ բնատանիքս՝ որոնց մէջ կէս տարիէ վեր կը բնակէր, զինքն իր արժանեաց համաձայն կը մեծարէր:

Ամոռոյս 4ին քանի մը բարեկամաց հետ մեր քաղքին առջևի գետին վրայ նաւով խաղաղիկ զբօսանք մ'ընելէն ետեւ, նաւէն ցամաք ելլելու ատեն՝ Ձեր սիրելի որդւոյն ոտքը սահեցաւ եւ ինքն յանկարծ ամէնուն աչքէն աներեւոյթ եղաւ: Մտտեղեբէն շատ մը նաւավարներ անմիջապէս օգնութեան վազեցին իրենց նաւակներովը, եւ վտանգեալը գտնելու եւ աղատելու համար ձեռքերնէն եկածն բրին. բայց հազիւ տասը բոպէ ետքը կրցան անկենդան մարմինը ցամաք հանել: Անմիջապէս մօտակայ տուն մը տարին, ուր քանի մը ժամ կենդանացրնելու համար ամէն կարելի փորձ փորձուեցաւ. սակայն աւանդ, յանկարծական իջուածք մը իրեն կենացը վախճան տուած էր:

Երէկ թաղման հանդէսը կատարուեցաւ, եւ մեր քաղքին ուսանողքը մեծ բազմութեամբ զինքը յուղարկեցին: Առտուած Հրամանոց օգնական բլայ, եւ Ձեր ցաւերը մեղմանան, եթէ կարելի է այնպիսի յուսալից որդւոյ մը կորստեան վրայ հօր մը զգացած ցաւը մեղմանալ: Խօր արտմութեամբ՝ որուն բարեյիշատակ հանդուցելոյն ամէն

saient le défunt, je vous prie d'agréer l'assurance de ma considération la plus distinguée et de mon dévouement respectueux.

Rapport adressé à un père sur la conduite de son fils.

La lettre que vous m'avez fait l'honneur de m'adresser pour vous informer de la vie que mène votre fils, m'a été d'autant plus agréable que je n'ai que des nouvelles satisfaisantes à vous transmettre à ce sujet. Il est lui-même une preuve vivante que vous lui avez inculqué dès le plus bas âge les notions les plus saines du juste et de l'honnête, et s'il persévère dans cette voie salutaire, c'est qu'il a mis à profit l'exemple édifiant qu'on lui offrait dans sa famille. Il est excessivement réservé, serviable et plein de docilité; s'acquitte avec zèle et empressement des commissions qu'on lui confie, acquiert chaque jour de nouvelles connaissances et déploie un savoir-faire qui me comble de joie. Son extérieur plaît à tout le monde; il tient beaucoup à la propreté et s'habille avec un goût exquis. Poli et complaisant envers tout le monde, il sait joindre à ces qualités une dextérité de manières pleine de grâce. Un trait distinctif de son caractère, c'est qu'il ne recherche nullement les plaisirs dont les jeunes gens de son âge sont ordinairement si avides; le dimanche, en particulier, après s'être promené quelque temps, il aime à faire à la maison une lecture utile et instructive. Tous ceux qui le connaissent s'attachent à lui et le citent aux autres comme un modèle à suivre. Vous pouvez donc être pleinement rassuré à son

ճանչուորնն ըն ալ մասնակից են, կ'աղաչեմ որ
 Հաճութեամբ ընդունիք արժանաւոր մեծարանացս
 ու անձնանուէր հպատակութեանս հաւաստիքը:

Հօր մը՝ իւր որդւոյն ընթացքին վրայ տեղեկոս-
 թիւն:

Ինծի կը գրէք որ Ձեր որդւոյն ընթացքին
 վրայ տեղեկութիւն տամ: Ձեր այդ թուղթը մեծ
 ուրախութիւն պատճառեց ինծի, վասն զի աս
 նկատմամբ Ձեզի գոհացուցիչ լրեր կրնամ հաղոր-
 դել: Ձեր սիրելի որդին կենդանի ապացոյց մըն է՝
 որ Գուք մատաղ հասակէն վեր անոր սրտին մէջ
 բարութեան եւ համեատութեան ծանօթութիւնը
 անկած էք, եւ հիմայ նոյն ճամբուն մէջ յառաջ
 երթալն ընտանեացը մէջ տեսած բարի օրինակնե-
 րուն հետեւութիւնն է: Խօսուածքին չափէ դուրս
 զգուշաւոր է, հլու եւ քաղցրաբարոյ: Իրեն յանձ-
 նուած գործքերը մեծ փութով կը կատարէ, եւ
 օրէ օր գիտութեան ու յաջողակութեան մէջ
 մեծ յառաջագիժմութիւն կ'ընէ, որն որ ինծի ան-
 պայման ուրախութիւն է: Իր արտաքին երեւոյթն
 ամենուն հաճոյական է. մաքրութեան մեծ փոյթ
 ունի. եւ իւր կոկ հագուածքը կը ցուցնէ թէ
 ճաշակի տէր է: Անցաղաղարութիւնը բարեկիրթ
 ու ընտանեկան է, եւ բոլոր ընթացքին մէջ շնորհք
 ու վայելչութիւն կայ: Բնաւորութեանը գլխաւոր
 մէկ առանձին աղէկութիւնն ալ է՝ որ ամենեւին
 իր հասակակից երիտասարդաց պէս զուարճու-
 թեանց ետեւէ չ'իյնար: Աիրակի օրը քիչ մը
 պարտելէն ետքը, աունը օգտակար ու կրթական
 դիրք մը կարգալով կ'անցընէ: Ամէն ճանչցողները
 զնրքը կը սիրեն եւ ուրիշներուն հետեւելու օրի-
 նակ կը ցուցնեն: Աւստի կրնաք վրան կատարեալ

égard, et s'il persiste dans ces bonnes habitudes, comme il est permis de l'espérer, il sera un jour l'orgueil de son père. Je m'associe de grand cœur à la satisfaction que vous devez ressentir d'avoir un fils si accompli, et saisis cette occasion pour vous renouveler l'assurance de ma considération toute particulière.

CHAPITRE VI.

DES BILLETS.

LES billets supposent une sorte de familiarité entre ceux qui les envoient. On en écrit aussi à des inférieurs; on n'en reçoit pas d'eux. Ils diffèrent d'une lettre, en ce qu'ils n'exigent aucun cérémonial, qu'ils sont plus courts, qu'ils ne portent qu'un simple nom pour adresse, que jusqu'à la manière tortillée ou bizarre de les plier, ils bravent toute étiquette; qu'enfin ils ne s'emploient guère que pour faire une invitation, accompagner un petit présent, annoncer un événement de société, se donner même une simple marque de souvenir, et tenir lieu d'une visite.

On met la date au haut du papier, et on commence le discours à deux doigts au-dessous.

գոհ ըլլալ, եւ եթէ աս բարի յատկութեանց մէջ
կը յարատեւէ, ինչպէս կրնայ յուսացուիլ, ան-
շուշտ օր մը իւր հօրը պարծանքը կ'ըլլայ: Չե՞ր
այսպիսի բարեկիրթ սրդի մ'ունենալուն վրայ զգա-
ցած ուրախութեան ես ալ սրտանց ուրախակից
ըլլալով, աս առիթը կ'առնու՞մ առանձին մեծա-
րանացս յայտարարութիւնը դարձեալ նորոգելու:

Գ Լ ՈՒ Խ Զ .

Տ ՈՄ Ս Ե Կ

ԻՐԱՐՈՒ տոմսակ խրկողներուն մէջ տեսակ մը
ընտանութիւն կ'ենթագրուի, այնպէս որ իրմէ
ստորնագունին տոմսակ կը գրուի, բայց ոչ վերնա-
գունին: Տոմսակը նամակէն ասով միայն կը տար-
բերի, որ տոմսակը նամակագրութեան կարգերը
չի պահանջեր, նամակէն աւելի կարճ կ'ըլլայ, վեր-
նագրի ակզ պարզապէս անունը միայն կը գրուի,
մինչեւ նաեւ գալարուն կամ ուրիշ այլակերպ
ծալուածքովն ամէն քաղաքավարական ձեւերէ
ազատ է: Տոմսակ կը գործածուի հրաւեր մ'ընե-
լու, փոքր պարգեւ մը խաւրելու, օրրստօրական
դէպք մը ծանուցանելու, պարզապէս բարեկամը
մտցած չըլլալուն նշան մը տալու համար, կամ
նաեւ փոխանակ այցելութիւն մ'ընելու:

Տոմսակներու մէջ թղթին վերելք թուա-
կանը կը գրուի, իսկ ըսելիքն անկէ երկու մաս վա-
րէն կը սկսուի:

Billets pour inviter à dîner etc.

1.

Monsieur et Madame C. présentent leurs respects à Monsieur et à Madame D. et les prient de leur faire l'honneur de venir dîner avec eux, jeudi à midi.

2.

Monsieur et Madame X. font mille compliments à Madame N. et la prient de vouloir bien lui faire l'honneur de venir dîner chez eux lundi prochain. On se mettra à table à midi et demi.

3.

Monsieur et Madame S. souhaitent le bon jour à Monsieur E. et le prient de leur faire l'amitié de venir dîner avec eux mercredi prochain.

4.

Nous aurons mardi prochain une soirée musicale; nous serons très flattés de vous posséder et d'y mettre votre talent à contribution. Ne trompez pas notre espoir.

5.

Je vous invite, ma chère, à venir prendre le thé avec moi; je serai seule, et j'espère que vous voudrez bien me procurer le plaisir de votre charmante compagnie; ne me refusez pas cette grâce. Adieu.

յ՛աշի եւ այլն հրատիրելոս տոմսակներ:

1.

Գ. Պարոնն ու Տիկինը՝ Գ. Պարոնին եւ Տիկնոջ բարեւ կ'ընեն, եւ կ'աղաչեն որ հինգշաբթի կէսօր իրենց քով ճաշելու հրամայեն:

2.

Ք. Պարոնն ու Տիկինը՝ Ա. Տիկնոջ շատ շատ բարեւ կ'ընեն, եւ կ'աղաչեն որ երկուշաբթի կէսօր իրենց սեղանակիցն ըլլայ: Ժամը կէսին սեղանի պիտի նստուի:

3.

Ս. Պարոնն ու Տիկինը՝ ՂԷ. Պարոնը յատուկ սիրոյ սղջունիւ ու բարեկամաբար շորեքշաբթի օրւան պարզ կէսօրւան կերակրոյ կը հրաւիրեն:

4.

Եկած շորեքշաբթի իրիկուն երաժշտական ակումբ մ'ունինք. մեծ ուրախութիւն կ'ըլլայ մեզի՝ եթէ Գուք ալ Ձեր ներկայութեամբը մեր հանդէսը պատուելու եւ Ձեր տաղանդը ցուցնելու ըլլաք: Մեր յոյսը պարագի մի հանէք:

5.

Ար հրաւիրեմ զՁեզ, սիրելի Բարեկա՛մ, որ ինձի հետ շայ խմելու հրամայէք: Ես առանձին եմ, եւ կը յուսամ որ Ձեր սիրական ընկերութեամբը զիս ուրախացնէք: Աս շնորհքն ինձի մի զանաք:

Réponses.

1.

Monsieur et Madame D. auront l'honneur de se rendre avec autant d'empressement que de plaisir à l'invitation de Monsieur et de Madame C.

2.

Monsieur et Madame N. acceptent l'honneur que veulent bien leur faire Monsieur et Madame X., et ils ne manqueront pas de se trouver à l'heure dite, pour jouir de leur agréable invitation.

3.

Monsieur et Madame N. sont désolés de ne pouvoir répondre à l'honneur que leur font Monsieur et Madame X., mais ils s'étaient déjà engagés.

4.

Monsieur E. accepte l'invitation de Monsieur et de Madame S. et leur fait mille compliments.

5.

Madame X. s'empressera de se rendre à l'invitation qu'elle a eu l'honneur de recevoir de Madame Z.

6.

Mille compliments de Madame X. Elle ne manquera pas de se rendre à l'invitation de Madame Z.

Պատասխան:

1.

Գ. Պարոնն ու Տիկինը Գ. Պարոնին եւ Տիկնոջ հրաւերն ամենայն փութով ու սիրով ընդունելու պատիւն ունին:

2.

Ա. Պարոնն ու իւր կողակիցը՝ Ք. Պարոնին եւ Տիկնոջ իրենց բրած պատիւը շնորհակալութեամբ կ'ընդունին, եւ անոնց բարեկամական հրաւերը վայելելու համար որոշեալ ժամուն հոն գտնուելու չեն պակսիր:

3.

Ա. Պարոնն ու Տիկինը շատ կը ցաւին՝ որ Ք. Պարոնին եւ Տիկնոջ իրենց բրած պատիւը չեն կրնար ընդունիլ, ուրիշ մէկու մը խօսք տուած ըլլալով:

4.

Է. Պարոնը՝ Ս. Պարոնին եւ Տիկնոջ հրաւերը կ'ընդունի եւ իրենց շատ շատ բարեւ կ'ընէ:

5.

Ք. Տիկինը՝ Զ. Տիկնոջ հրաւերքին կը ջանայ գտնուիլ:

6.

Ք. Տիկինը շատ շատ բարեւ կ'ընէ, եւ Զ. Տիկնոջ հրաւերն ամենայն սիրով կ'ընդունի:

7.

Madame X. est désespérée de ne pouvoir accepter l'invitation de Madame Z., mais un devoir indispensable la force de sacrifier le double plaisir que l'invitation lui promettait.

8.

Je vous remercie infiniment, ma chère, de votre obligeante invitation; mais je suis extrêmement fâchée de ne pouvoir l'accepter, parce que nous attendons compagnie ce soir. Pour demain, vous pouvez disposer de moi; et si vous ne venez pas me voir le matin, j'irai certainement vous trouver le soir.

Après un bal.

1.

Monsieur et Madame N. ont l'honneur de présenter leurs hommages affectueux à Monsieur et à Madame X., ainsi qu'à leur aimable famille; ils espèrent bien qu'ils auront goûté le plus agréable repos, après les douces fatigues du bal.

2.

Mille compliments de la part de Madame V. à Madame L. et à ses jeunes demoiselles; elle espère qu'elles sont arrivées sans accident à la maison, et qu'elles sont parfaitement remises des fatigues de la dernière soirée.

7.

Ք. Տիկինը՝ Չ. Տիկնոջ հրաւերն ընդունիլ չկարենալուն վրայ շատ կը ցաւի: Անհրաժեշտ գործք մը զինքը կը ստիպէ նոյն հրաւերքէն յուսացած կրկին հաճութենէն հրաժարիլ:

8.

Մեծապէս շնորհակալ եմ Ձեր հաճոյական հրաւերին համար, սակայն շատ կը ցաւիմ որ չեմ կրնար ընդունիլ, որովհետեւ մենք ալ աս իրիկուն ընկերութեան մը կը սպասենք: Ապրը պատրաստ եմ Ձեր հրամանացը, եւ եթէ Գուք կէսօրէն յառաջ ինձի չէք կրնար դալ, ես անշուշտ իրիկունը Ձեր քովն եմ:

Պարսնանդիկ մը ետքը:

1.

Ն. Պարոնը եւ Տիկինը՝ Ք. Պարոնին եւ Տիկնոջ եւ իւր սիրելի ընտանեացն ամենայն մեծարանօք բարեւ կ'ընեն, եւ կը յուսան որ պարահանդէսին քաղցր յոգնութենէն ետքը հաճոյական հանգիստ մը վայելած ըլլան:

2.

Վ. Տիկնոջէն Լ. Տիկնոջ եւ իր ազնիւ դուստրններուն շատ շատ բարեւ: Ար յուսայ որ երջանկութեամբ տուն հասած եւ վերջին երեկոյեան ակմբին յոգնութենէն կատարելապէս հանգչած ըլլան:

Réponse.

Madame L. et ses filles sont sensibles à l'intérêt que leur témoigne Madame V. ; elles sont arrivées saines et sauvées, et se portent toutes bien.

Billets pour donner rendez-vous à quelqu'un.

1.

Si Monsieur S. peut m'accorder un moment d'entretien demain matin à onze heures, il obligera beaucoup Monsieur F. qui viendra le voir, et lui expliquera quel en est le motif.

2.

Monsieur R. ayant une chose importante à communiquer à Monsieur F. il le prie de vouloir bien se donner la peine de venir passer quelques instants auprès de son lit, où Monsieur R. est retenu par une indisposition grave.

3.

Monsieur R. aurait quelque chose d'important à communiquer à Monsieur D. Il le prie de lui indiquer le jour et l'heure où il pourra se rendre chez lui. Il espère que Monsieur D. voudra bien lui pardonner cette importunité.

4.

Je viens d'arriver de Paris; si vos occupations vous permettent de venir chez moi, je vous apprendrai des nouvelles qui vous feront plaisir. Je serai toute la journée à la maison; ainsi vous pouvez choisir l'heure.

Պատասխան:

Լ. Տիկինն ու իւր ազնիկները շնորհակալ են
Վ. Տիկնոջ: Ողջ առողջ տուն հասած եւ ամէնքն
ազէկ են:

Ժամադրութեան տոմսակներ:

1.

Եթէ Ս. Պարոնը վաղն առտու ժամը տաս-
նու մէկին խօսակցելու համար վայրկեան մը կրնայ
շնորհել, մեծ ծառայութիւն մ'ըրած կ'ըլլայ Փ.
Պարոնին, որն որ պիտի գայ զինքը տեսնէ եւ
պատճառը կ'իմացընէ:

2.

Ռ. Պարոնը՝ Փ. Պարոնին կարելոր բան մը
հաղորդել ուզելով, կ'ազաչէ որ իր տունը գալու
աշխատութիւնը յանձն առնու, որովհետեւ Ռ.
Պարոնը ծանր անհանգստութեամբ մը անկողին
մնալու ստիպուած է:

3.

Ռ. Պարոնը՝ Գ. Պարոնին կարելոր բան
մ'ունի հաղորդելու, ուստի կ'ազաչէ որ օրն ու
ժամն որոշէ, որ կարենայ զինքը տունը գտնել: Այ-
լուսայ որ Գ. Պարոնն այդ նեղութեան ներողա-
միտ կ'ըլլայ:

4.

Գեռ նոր հասայ Փարիզէն: Եթէ ժամանակ-
նիդ կը ներէ ինձի հրամել, շատ հաճոյական լրեր
ունիմ Ձեզի տալու: Ամբողջ օրը տունն եմ, ուս-
տի երբ որ ուզէք՝ կրնաք հրամել:

5.

Monsieur A. se trouvant obligé d'aller à la campagne demain, prie Monsieur G. de ne pas se donner la peine de passer chez lui. Monsieur A. sera bien aise de voir Monsieur G. après-demain, à l'heure qui lui sera la plus convenable.

Billet laissé chez une personne qu'on n'a pas trouvée.

Monsieur R. a eu l'honneur de passer chez Monsieur T., pour l'entretenir d'une affaire importante; il repassera demain à six heures du soir. Monsieur T. l'obligera beaucoup s'il peut se trouver chez lui à cette heure.

Pour des marchands.

1.

Je prie Monsieur N. de venir chez moi jeudi à onze heures, et d'apporter des échantillons de différentes espèces de . . .

2.

Je prie Madame O. de remettre à mon domestique (au porteur) la robe qui m'a été promise pour aujourd'hui.

Billets de faire part d'un mariage.

Ces billets se font au nom du père et de la mère des futurs époux, ou à celui de leurs tuteurs,

5.

Պարոն Ա. վաղը զեղ երթալու ստիպուած
 ըլլալով, և Պարոնին կ'աղաչէ որ իրեն գալու աշ-
 խատութիւնը զանց առնէ: Սակայն Պարոն Ա.ին
 մեծ ուրախութիւն կ'ըլլայ՝ եթէ վաղը չէ մէկալն
 օր և Պարոնը տեսնելու ըլլայ՝ հոգ չէ թէ ժամը
 քանիին:

Երկը տուն շտապ տուն թող տրուած
 տոմսակ:

Ռ. Պարոնը՝ կարեւոր գործքի մը վրայ խօսե-
 լու համար Գ. Պարոնին տունը գալու պատիւն
 ունեցաւ: Աչոյն իրիկուն ժամը վեցին դարձեալ
 կու գայ, եւ Գ. Պարոնին մեծապէս երախտապարտ
 կ'ըլլայ, եթէ զինքը նոյն ժամուն տունը գտնէ:

Վաստակակներու համար:

1.

Ն. Պարոնը կ'աղաչուի՝ որ հինգշաբթի առ-
 տու ժամը տասնումէկին ինծի գայ եւ զանազան
 տեսակ (կերպասի) օրինակներ հետը բերէ:

2.

Ը. Տիկինը շորհք ընէ իմ ծառայիս (տամ-
 սակը բերողին) ձեռքը՝ սյսօրւան համար ինծի
 խոստացած զգեստը յանձնել:

Հարսանեաց մը լուրը տարու տոմսակներ:

Այսպիսի տոմսակները հասարակօրէն նշա-
 նուածներուն հօրը եւ մօրը կամ իրենց խնամա-

ou au leur, s'ils sont majeurs et ont perdu leurs parents. Ils sont ordinairement imprimés, et sur papier à lettre. Il est d'usage d'en envoyer deux sous le même pli: l'un au nom du père et de la mère de la future épouse, l'autre à celui des parents de l'époux.

Monsieur et Madame (*les noms*) ont l'honneur de vous faire part du mariage de Monsieur (*le nom*), leur fils, avec Mademoiselle (*le nom*).

(Quand on veut faire des billets d'invitation à la bénédiction nuptiale, on ajoute:) Et vous prie d'assister à la bénédiction nuptiale, qui leur sera donnée en l'église paroissiale de (*indiquer laquelle*) le (*indiquer le jour et l'heure*).

(Si l'on veut inviter quelqu'un au repas de nocce, on doit l'ajouter à la main au bas de ces billets.)

Billet de faire part d'accouchement.

Monsieur N. a l'honneur de vous faire part de l'heureuse délivrance de son épouse (*ou de Madame . . .*) qui est accouchée hier (*indiquer le sexe de l'enfant*). La mère et l'enfant se portent bien.

Billet de faire part d'un décès.

Ces billets ne s'envoient qu'après l'enterrement: ils sont écrits à la troisième personne et

կայներուն, եւ եթէ իրենք չափահաս ու ծնողք-
նին մեռած են, իրենց անուամբը կը շինուին։
Ասոնք սովորաբար նամակի թղթի վրայ տպուած
կ'ըլլան։ Սովորութիւն է նաեւ նոյն փաթեթի
տակ երկու հաս խաւրել, մէկը յանուն հարսին,
մէկայլը յանուն փեսային ծնողացը։

(Այս անոռն) Պարոնն եւ (այս անոռն) Տիկինը
մեծ պատիւ կը համարին հրամանոցդ ծանուցանել
որ իրենց որդին Պարոն Ա., Բ. որիորդին հետ
պիտ'որ պսակուի։

(Իսկ հարսանեաց հանդիսին ալ հրաւիրելու
համար կ'աւելցուի.) Եւ կ'ազաշենն որ պսակին
հանդիսութեան ներկայ դանուիք, որն որ (այս
ինչ) ժողովրդապետական եկեղեցւոյն մէջ (օրն ու
ժամը նշանակելոոս է) պիտ'որ կատարուի։

(Հարսանեաց սեղանին հրաւերը տամակին
տակը ձեռագրով պէտք է աւելցրնել։)

Զրուակ մը ծանուցանելու տոմսակ։

Ա. Պարոնն իրեն պատիւ կը համարի Ձեզի
ծանուցանել իր ամուսնոյն (կամ . . . Տիկնոջ)
բարեբախտ որդեծնութիւնն, որով երեկ (մանչ,
սղջիկ) զուակ մը աշխարհք բերաւ։ Մայրն ու
սղան սղջ առ սղջ են։

Միկոս մը մահը ծանուցանելու տոմսակ։

Աս տամակները թաղմանէն ետքը կը խաւ-
րուին, դրողն երրորդ դէմք կը դործածէ եւ տամ-

s'impriment sur papier à lettre de grandeur ordinaire.

MM. P. ont l'honneur de vous faire part de la perte qu'ils viennent de faire de (*mettre ici les noms et prénoms etc. du défunt*) décédé en sa maison.

CHAPITRE VII.

LETTRES D'AFFAIRES ET DE COMMERCE.

LA concision et la netteté sont les deux grandes règles des lettres de commerce. Ne dire que ce qu'il faut et l'énoncer clairement, c'est ce qui en constitue le mérite, parce que, dans les affaires de commerce, l'utilité réciproque est la seule chose qu'on envisage; d'ailleurs le négociant, qui a besoin de son temps, doit le ménager pour lui-même, et avoir la même attention pour les autres. Ainsi les cérémonies, les compliments, et plus encore l'esprit, l'enjouement, la plaisanterie, doivent en être bannis, ou y trouver rarement place. On entre en matière sans préambule, et l'on passe d'un article à l'autre sans chercher de transition; ce serait un défaut de paraître s'occuper le moins du monde de la manière dont on doit s'énoncer: on

սակները նամակի թղթի վրայ սովորական մեծութեամբ տպուած կ'ըլլան:

Պարոն Ա. Ա. կը փութան իրենց մեծ մէկ կորուստը Չեզի իմացընել, զորն որ կրեցին յանձին (հոս պէտք է հանգոռոցելոյն անոռնն ու մահանոռնը ևս այլն նշանակել), որն որ իր տանը մէջ (այս ինչ օրը) լաւագոյն կենաց փոխեցաւ:

Գ Լ ՈՒ Ս Է .

ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

ՆԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆ Եւ բացայայտութիւն՝ առեւտրական նամակներուն երկու զլիսուոր կանոններն են: Առեւտրական նամակի մը մէջ՝ պէտք է միայն հարկաւոր եղածն ըսել եւ ըսածը բացայայտ մեկնել. վասն զի վաճառականութեան մէջ զիտուածը միայն երկու կողման օգուան է: Բաց ասկէ՝ վաճառականը, որ իր ժամանակին կարօտ է, պէտք է ժամանակը խնայութեամբ զործածէ, եւ ուրիշներուն համար ալ նոյն նկատմունքն ունենայ: Ուստի քաղաքավարական ձեւեր, մանաւանդ կատակարանութիւն եւ ծաղրարանութիւն՝ առեւտրական նամակներէն դուրս կը մնան կամ գէթ շատ քիչ անգամ կը զործածուին: Գրուելու նիւթը կը սկսուի առանց յառաջարանի, եւ առանց շքաններ ընելու՝ մէկ նիւթէն մէկալին կ'անց-

ne s'amuse guère à tourner des phrases quand on a la tête remplie d'affaires.

Quant à la forme, on met ordinairement en haut ou à la tête de la lettre, sur la gauche, le nom du correspondant à qui l'on écrit, et de la ville où il demeure, et sur la droite le lieu d'où l'on écrit et la date. On laisse environ un doigt de blanc, et l'on commence le texte de la lettre. On termine la lettre par quelque assurance de son zèle et de son dévouement, etc.

On doit observer, quant à la signature, de la placer assez près de la dernière ligne pour qu'on ne puisse rien écrire au-dessus; nous croyons aussi devoir signaler l'inconvénient qu'il y a, lorsque le texte d'une lettre en remplit une page tout entière, de mettre seulement les politesses d'usage au haut de la page suivante.

նուի. այնպէս որ մեծ սխալմունք կ'ըլլայ բացա-
տրութեան կերպին վրայ մտածելով ժամանակ ան-
ցընելը, վասն զի միտքն զբաղմունքներով լեցուած
մէկը՝ խօսքի դարձուածներով չի զբօսնուր:

Իսկ ձեւին նկատմամբ պահանջուածն աս է.
Թղթակցին (այսինքն՝ որոռն նամակը կը գրուի)
անունը եւ բնակած քաղաքը՝ հասարակօրէն նա-
մակին վերի կողմը կամ գլուխը դէպ ի ձախ կը
դրուի, եւ աջ կողմը՝ նամակին գրուած տեղն ու
թուականը: Աերնագրին ու նամակին մէջտեղը
գրեթէ մատնաչափ մը պարագ միջոց թող կը
արուի: Նամակը կը վերջացուի պատրաստական
ծառայութեան բացատրութեամբ:

Ստորագրութիւնը՝ պէտք է միտ դնել որ
վերջին տողին անմիջապէս տակը դրուի, որպէս զի
անկէ վեր մէկն ուրիշ բան կարող չըլլայ գրել: Նոյն-
պէս անպատահութիւն մըն է՝ որ նամակին մար-
մինն ամբողջ երես մը լեցընէ. եւ միայն սովորական
քաղաքավարական խօսքերը մնան միւս երեսին:

I.

Circulaires * et offre de services.

Création d'une maison de commission.

1.

Nous avons l'honneur de vous prévenir que nous venons de former ici, à dater de ce jour, une société sous la raison de . . . pour le commerce de commission.

Les arrangements que nous avons pris et les capitaux que nous apportons dans les affaires, nous permettront de donner les facilités d'usage sur les consignations qui pourront nous être adressées, et de soigner les intérêts de nos amis avec toute l'aisance et la promptitude désirables.

C'est dans cette conviction que nous prenons la liberté de vous offrir nos services, espérant que nos connaissances commerciales et l'expérience que nous avons acquise des affaires sur cette place, depuis plusieurs années que nous nous y sommes fixés, nous mettront à même de justifier votre confiance. Ci-bas vous avez nos signatures respectives dont nous vous prions de prendre note pour n'ajouter foi qu'à elles seules.

Pour de plus amples renseignements sur nous s'adresser à M. N. à S.; MM. N. N. à R.

* On appelle circulaire toute lettre par laquelle on annonce à une maison de commerce la création ou la cessation, l'acquisition ou la vente, la cession ou la continuation d'un établissement quelconque; ou bien encore le changement qu'a subi la signature d'une maison par suite de la retraite, du décès d'un associé ou de tout autre événement.

Ա.

Յրջարերականք* ու առուտուրի առաջարկութիւն:

Բանձնարարութեան տակ մը հաստատոհիշը:

1.

Պատիւ կը համարինք Չեզի ծանուցանել՝ որ
աս օրւքնէ սկսեալ՝ աս տեղս առեւտրական յանձն-
արարութեան վախճանաւ Ա. Ա. ստորագրու-
թեամբ ընկերութիւն մը հաստատեցինք: Մեր
բրած կարգադրութիւններն եւ առուտուրի մէջ
դորձածած դրամագլուխք, զմեզ բաւական կ'ընեն
մեզի խրկուած վաճառքի յանձնարարութիւններուն
ստիճական զիւրութիւնները տալ, եւ ընդհանրա-
պէս մեր բարեկամաց շահուն համար բաղձացուած
ամէն ճշդութեամբ եւ շուտութեամբ ծառայել:

Աս ենթագրութեամբ միայն կը համարձա-
կինք մեր ծառայութիւնը Չեզի առաջարկել, յու-
սալով որ վաճառականութեան մէջ ունեցած հրմ-
տութիւննիս եւ երկայնժամանակեայ բնակու-
թեամբ աս տեղւոյս առուտուրին վրայ ստացած
փորձառութիւննիս զմեզ կարող կ'ընեն Չեր վրս-
տահութիւնը վաստակելու: Մաղաչենք որ վարի
ստորագրութեանց միտ զնէք եւ միայն անոնց
հաւատք ընծայէք:

Մեր վրայ Չեզի աւելի ընդարձակ տեղեկու-
թիւն կրնան տալ՝ Պր. Ա. Ի . . . , ՊՊ. Ա. Ա. Ի . . . :

* Շրջարերական կը կոչուի ան նամակը, որով վաճառականութեան
տան մը կը ծանուցուի առուտուր մը հաստատելը կամ դադարեցը-
նելը, զնէք կամ ծախելը, թողուլը կամ շարունակելը, եւ կամ
նաեւ զփոզներէն մէկուն ընկերութեան կըլելովը, մեռնելովը կամ
ուրիշ զեպքով մը վաճառականութեան տանն ստորագրութեան
փոխելը:

2.

Nous avons l'honneur de vous informer que nous formons, à dater de ce jour, sous la raison de ***, une société de commerce qui s'appliquera spécialement à la branche de la commission en denrées coloniales. Nous serions charmés que nos services pussent vous être agréables, persuadés que notre ponctualité et la manière loyale avec laquelle nous exécuterions vos ordres nous assureraient votre confiance, et tourneraient à notre avantage réciproque.

Cessation de commerce.

Mon âge avancé et les circonstances fâcheuses qui pèsent depuis quelques années sur la branche de commerce que j'exploitais jusqu'ici, m'ont depuis longtemps inspiré le désir de quitter le commerce pour passer en paix le reste de mes jours.

Le moment étant venu où je puis réaliser ce désir, je me fais un devoir de vous annoncer que, à dater de ce jour, je me retire des affaires. Comblé, pendant ma longue carrière commerciale, de marques de bienveillance et d'amitié, j'ose me flatter que ces témoignages me suivront dans ma retraite et que vous me garderez une place dans votre souvenir.

Agréez, Monsieur, l'assurance de tout mon dévouement.

2.

Աս թղթովս Չեզի կը ծանուցանենք որ այսօրընէ սկսեալ *** ստորագրութեամբ վաճառականութեան ընկերութիւն մը հաստատած ենք, որուն գլխաւոր ծիւղը գաղթականութեան վաճառքներու յանձնարարութիւն է: Մեզի մեծ ուրախութիւն է եթէ մեր ծառայութիւնը կարենայ Չեզի հաճոյ ըլլալ: Համոզուած ենք որ Չեր հրամանները ճշդիւ կատարելիս եւ հաւատարմութիւննիս տեսնելով՝ Չեր վստահութիւնը մեզի կը շնորհէք, որով երկու կողմանէ ալ փոփոխակի օգուտ կ'ունենանք:

Առոկտոբր մը դադրեցընել:

Իմ ծերութիւնս եւ քանի մը տարիէ ի վեր գործքերուս ձախորդ ընթացքը, երկայն ժամանակէ ի վեր գործքէ ետ քաշուելու եւ մնացած օրերս խաղաղութեան մէջ անցընելու բաղձանքը զարթուցած էին սրտիս մէջ:

Հիմայ այս բաղձանքն ի գործ դնելու ժամանակն եկած ըլլալով, ինձի պարտք կը համարիմ Չեզի ծանուցանել, որ այսօրընէ սկսեալ՝ գործքերէս ետ կը քաշուիմ: Վաճառականութեանս երկարատեւ ընթացքին մէջ Չեզմէ մարդասիրութեան եւ բարեկամութեան բաղձաթիւ ցոյցեր ընդունելէս ետեւ՝ մեծ յոյս ունիմ որ նոյն զգածումներն այս առանձնութեանս մէջ ալ կը շարունակէք, եւ Չեր յիշատակին մէջ ինձի համար տեղ մը կը պահէք:

Հաճութեամբ ընդունեցէք խոնարհական հպատակութեանս հաւատարմը եւ այն:

Արթուր Չեզ

Dissolution d'une société de commerce.

Monsieur, nous avons l'honneur de vous annoncer que notre raison de commerce cessera d'exister à partir de ce jour. Quant aux affaires que nous avons l'intention d'entreprendre, nous nous réservons de vous en entretenir plus tard, nous bornant pour le moment à solliciter de votre part la continuation de la confiance dont vous nous avez honorés jusqu'ici et pour laquelle nous vous remercions vivement. Notre société sous la raison. . . ne subsistera plus que pour sa liquidation, dont le sieur G. Dubois reste chargé.

Recevez l'assurance de notre considération distinguée.

Liquidation d'une maison de banque.

Les pertes considérables que nous avons subies dans notre commerce d'actions et la chute récente de quelques maisons étrangères qui a compromis gravement nos intérêts, nous ont décidés de liquider notre maison de banque.

Vous verrez par l'état ci-joint que notre solvabilité est complète. Il dépendra de la réalisation de notre actif et du recouvrement des sommes qui nous sont dues, que nos créanciers soient payés intégralement. En tout cas la perte, s'ils en ont une à subir, sera peu considérable.

Veillez en conséquence nous faire savoir, au plus tôt, s'il vous convient de vous en remettre, pour ce qui vous est dû, au résultat de la liquidation.

վաճառակաւնութեան ընկերութեան մը շոռոռիլը :

Պարտք կը համարինք Ձեզի ծանուցանել, որ մեր ընկերութիւնն աս օրերնէ ետեւ դադրած է : Իսկ ասկէ ետքը սկսելու գործքերնուս վրայ ետքէն Ձեզի հարկաւոր տեղեկութիւնները կու տանք . առ այժմ՝ բաւական համարելով աղաչել՝ որ ասկէ ետքն ալ շարունակէք մինչեւ հիմայ մեզի ցուցուցած մարդասիրութիւննիդ եւ վստահութիւննիդ, որուն համար Ձեզի սրտանց շնորհակալ կ'ըլլանք : Մեր տան ստորագրութիւնը միայն մեր հաշիւները փակելու համար պիտ'որ արժէ, զորն որ Պարսն Կ. Տիւպոս պիտի կատարէ :

Ընդունեցէք մեր մեծարանքը եւ այլն :

Գրաւասակաւնի մը իւր հաշիւները կարգի դնելը :

Բաժանորդութեան թղթերով վաճառակաւնութեան մէջ բրած մեծամեծ կորուսանիս, եւ քանի մը դրսի աներուն յանկարծական անանկութիւնները՝ որ մեր շահուն մեծապէս վտանգ հասուցին, կը ստիպեն զմեզ որ մեր գրաւասակաւնին հաշիւները փակենք :

Այս թղթիս մէջ գրուած վիճակագրէն կը տեսնէք որ կատարեալ հատուցանելու վիճակի մէջ ենք, եւ թէ մեր ստացուածքը դրամ ընելնէս եւ դրսի առնելիքներն ընդունելնէս կախուած է՝ մեր պարտատէրները կատարեալ գոհ ընել կարենալը : Ինչպէս որ ըլլայ՝ եթէ վնաս մ'ալ կրեն, մեծ գումարի մը չի հասնիր :

Հաճեցէք բոս կարի շուտով ծանուցանել թէ արդեօք կը հաւանիր որ Ձեր պահանջմունքն ալ հաշիւներու փակման ելքին տակ ձգենք :

Nous pensons que cet exposé sincère de notre situation vous prouvera notre vif désir de sauvegarder les intérêts de nos créanciers, et c'est ce qui nous donne l'espoir que vous agréerez nos offres.

Recevez, Monsieur, l'assurance des sentiments d'estime et de dévouement avec lesquels nous avons l'honneur d'être etc.

(suivent les signatures.)

Annonce d'un décès et de la continuation d'un commerce.

C'est le cœur pénétré de douleur que je vous annonce la mort de mon mari, négociant en cette ville, décédé le 12 du mois dernier.

Les nombreuses marques d'estime et d'affection que le défunt avait reçues de ses correspondants et dont il s'était toujours montré digne, me font espérer que l'on me témoignera la même bienveillance et le même intérêt.

En vous annonçant que je continuerai les affaires de mon mari avec mon fils aîné, sous la même raison de commerce et sans y apporter aucun changement, je puis vous donner l'assurance que nous agirons tout-à-fait dans l'esprit du défunt et suivant ses principes, et que nous chercherons par là à nous rendre toujours plus dignes de la confiance que nous vous prions instamment de nous accorder.

Veillez prendre note de notre double signature et agréer l'assurance etc.

(suivent les signatures.)

Ար կարծենք որ մեր վիճակին վրայ տուած աս յայանի տեղեկութիւննիս՝ Չեզի ըստ բաւականին կը ցուցնէ թէ մեր անկեղծ բաղձանքն է՝ մեր պարտաւէրներն որչափ կարելի է անվնաս պահելու աս է նաեւ որ Չեք բարեյօժար հաւանութիւնն ընդունելու մեծ յոյս կու տայ մեզի:

Ընդունեցէք մեր յարգանաց ու անձնանուէր ծառայութեան հաւաստիքը որով եւ այլն:

(Մտորագրող թիւնները:)

Մեկուն մահոռական ետեւ ստոռտորիկ շարունակողունը մանողում:

Տրամազգած սրտիւ կը ծանուցանեմ Չեզի որ իմ լծակիցս, քաղաքիս վաճառականը, անցեալ ամսոյն 12ին լաւազոյն կենաց փոխեցաւ:

Բարեյիշատակ հանգուցելոյն իր վաճառակիցներէն ընդունած բարեկամութեան եւ մեծարանաց բաղձաթիւ ցոյցերը, որոնց իրօք ալ արժանի եղած էր, ինձի մեծ յոյս կու տան որ նոյն մարդասիրութիւնն ու բարութիւնն ինձի ալ կը ցուցնեն:

Արդ հիմայ Չեզի իմացընելով որ սուանց փոփոխութիւն մ'ընելու եւ ստորագրութիւնը նոյն պահելով հանգուցեալ լծակցիս դորձքերը անգրանիկ որդւոյս հետ պիտ'որ շարունակեմ, կրնամ զՉեզ ապահովընել որ հանգուցելոյն մտացն ու սկզբանցը բոլորովին համաձայն պիտ'որ աշխատինք զմեզ միշտ աւելի արժանի ցուցնելու Չեք վստահութեան՝ զոր ջերմաջերմ կը խնդրենք:

Հաճեցէք մեր կրկին ստորագրութեան միտ դնել եւ ընդունեցէք եւ այլն:

(Մտորագրող թիւնները:)

Vente ou cession d'un fonds de commerce.

Nous avons rempli, dans notre circulaire du . . . , le pénible devoir de vous annoncer le décès de notre bien-aimé frère et oncle Z., négociant en vins de cette ville, et nous vous avons fait part de notre intention de continuer provisoirement ce commerce avec l'assistance de M. *** en qualité de commis-gérant chargé de la procuration.

Aujourd'hui nous avons l'honneur de vous informer que nous avons vendu ce commerce, avec tout l'actif et le passif, à M. N. qui vous en annoncera lui-même la continuation par une circulaire.

Nous pouvons vous recommander M. N. comme un jeune homme parfaitement solvable et très-rangé qui, nous en sommes convaincus, se montrera digne de la confiance qu'on voudra bien lui montrer.

En ajoutant que la procuration accordée à M. Z. expire aujourd'hui, nous vous prions d'agréer l'assurance de notre dévouement.

(suivent les signatures.)

Sortie d'un associé et entrée d'un autre.

L'âge avancé de notre sieur M. . . et son état de souffrances continuelles le déterminent à se retirer de notre association à partir de ce jour. Il regarde comme un devoir de payer son tribut de

Առողջապահի մը ծախսերը :

Մեր (այս ինչ օրուան) շրջաբերականով մեր պատուական եղբոր եւ հօրեղբոր՝ քաղքիս Չ. դինեֆաճառին մահը Չեզի իմացընելու դառն պարտքը կատարեցինք, եւ ծանուցինք որ իրմէ մեզի ժառանգութիւն թող տրուած դինուոյ առուտուրը առ ժամանակ մի *** Պարոնին իբրեւ գործակատարի եւ հոգարարձուի օժանդակութեամբը պիտի շարունակենք :

Արդ հիմայ աս թղթով պատիւ կը համարինք Չեզի ծանուցանել՝ որ նոյն առուտուրը բոլոր ստացուածքովն ու պարտքերովը Ա. Պարոնին ծախեցինք, որն որ շրջաբերականով մը անոր շարունակուելուն վրայ հարկաւոր տեղեկութիւնները պիտ'որ տայ Չեզի :

Արնանք զԱ. Պարոնը՝ իբրեւ հատուցման կարող եւ պատուաւոր մարդ Չեզի յանձնել, որն որ ինչպէս համոզուած ենք, Չեր վտահալութեանն ինք զինքն արժանի պիտի ցուցնէ :

Ասոր վրայ աւելցրնելով նաեւ որ Չ. Պարոնին տրուած հոգարարձութիւնն այսօրընէ դադրած է, կ'աղաչենք հաճութեամբ ընդունեցէք մեր անձնանուէր հպատակութիւնն եւ այլն :

(Մտորացրոտթիւնները :)

Վաճառակցի մը՝ ընկերոտթեանն ելլելը եւ ոտիջ մեկոռ մը մտնելը :

Մեր Մ. Պարոնին ծերութիւնն ու հասակին հետ կապակցեալ անընդհատ հիւանդութիւնն ու տկարութիւնը, զինքն որոշեցին այսօրընէ մեր ընկերութեանէն ելլելու : Ինք անհրաժեշտ պարտք կը

gratitude à tous nos correspondants qui lui ont donné tant de marques de bienveillance et d'attachement pendant sa longue carrière commerciale, et il les prie de lui conserver un souvenir affectueux.

Nous avons en même temps l'honneur de vous annoncer que le fils de M. A. Girardin, M. Robert Girardin, devient notre associé.

Notre raison commerciale restera la même, nos affaires continueront comme par le passé et à l'aide des mêmes capitaux; nous tâcherons seulement, en redoublant d'activité, d'agrandir le cercle de nos opérations.

Veillez nous honorer souvent de vos commandes, et soyez assurés que nous mettrons toujours tous nos soins à les exécuter avec promptitude et ponctualité, ainsi qu'à soutenir la réputation dont notre maison jouit à si juste titre.

Veillez prendre note de la signature de notre Sieur R. et lui accorder la même confiance qu'à celle de nos autres associés.

Agréez l'assurance de notre estime et de notre dévouement.

(signatures.)

Établissement d'une filiale ou commandite sans changement de raison de commerce.

Je vous annonce par la présente que j'ai établi à . . . une succursale de ma maison de commerce d'ici, laquelle s'ouvre aujourd'hui.

Համարի մեր ամէն վաճառակից բարեկամներուն՝ վաճառականութեան երկարատեւ ընթացքին մէջ իրենց ցուցուցած բարերարութեան եւ սիրոյ բազմութիւնը ցոյցերուն համար շնորհակալութիւն մատուցանել եւ ազաշել որ ասկէ ետքն ալ զինքը շմունանն:

Միանգամայն կը ծանուցանենք որ Ա. Թիրարաւէն Պարոնին որդին՝ Պր. Ռոպեր Թիրարաւէն իրբեւ զովոյ մեր ընկերութեան մէջ մտաւ:

Մեր վաճառականութեան ստորագրութիւնն անփոփոխ կը պահենք, եւ առուտունիս մինչեւ հիմոյ եղածին պէս ու նոյն դրամագլխով կը շարունակենք. միայն մեր Թրութիւնը կրկնապատկելով՝ իրերը կարելի եղածին շափ ընդարձակելու պիտ'որ աշխատինք:

Ուստի կ'ազաշենք որ յաճախ յանձնարարութիւններով զմեզ պատուէք. եւ ապահով եղէք որ զանոնք շուտ եւ ճշգիւ կատարելով մեր վաճառականութեան տան իրաւամբ վայելած բարի համբաւը պահելու պիտ'որ նայինք:

Հաճեցէք մեր Ա. Պարոնին ստորագրութեան միտ դնել. եւ անոր ալ մեր միւս վաճառակիցներուն ստորագրութեան տուած վստահութիւնն սիգ շնորհել:

Ընդունեցէք մեր խորին մեծարանաց ու հպատակութեան հաւատարիքը եւ այլն:

(Մտորագրոն թիւնները:)

Երկրորդական վաճառատան մը հաստատոյիլը, առանց ստորագրոն թիւնը փոխելոյ:

Աս թղթով Ձեզի կը ծանուցանեմ, որ (այս ակոռն) քաղաքն իմ հաստեղուն վաճառականութեանս երկրորդական վաճառատուն մը հաստատեցի, որն որ այսօր իր գործունէութիւնը կը սկսի:

J'espère donner par là un grand développement à mes affaires et multiplier notablement mes débouchés. Ce changement n'en amènera néanmoins aucun dans la gestion de mes affaires, ni dans ma raison de commerce. Veuillez donc accorder la même confiance à mes lettres datées de . . . qu'à celles qui vous seront adressées d'ici.

En vous priant de me conserver vos sentiments de bienveillance, je vous réitère l'assurance de tout mon dévouement.

Annnonce de la concession d'une procuration.

Comme la surveillance que ma fabrique exige m'appelle à m'absenter souvent, je me suis décidé à donner à mon neveu S. qui travaille depuis plusieurs années dans mon bureau à mon entière satisfaction, plein pouvoir de signer en mon absence.

En vous faisant part de cette décision, je vous prie de prendre note de la signature de mon neveu ci-jointe et saisis cette occasion pour me recommander ainsi que mes affaires à votre bienveillante attention.

(signatures.)

Annnonce du retrait d'une procuration.

Nous avons l'honneur de vous prévenir que M. Z., jusqu'ici notre homme d'affaires, a quitté notre maison aujourd'hui, et qu'en conséquence la

Ար յուսամ ասով իմ դործոցս ասպարէզն
 ընդարձակել եւ վաճառքներս ծախելու նոր դուռ
 մը բանալ: Սակայն ասով իմ դործողութեանս
 կերպին եւ ստորագրութեանս մէջ ամենեւին փո-
 փոխութիւն պիտ'որ չըլլայ: Միայն կ'աղաչեմ որ
 (այս ակոսն) քաղաքէն դրուած նամակներուն
 նոյնպէս հաւատք ընծայէք՝ ինչպէս ասիկէ դրուած-
 ներուն կ'ընծայէք:

Չեր բարեկամական վարմունքին շարունակու-
 թիւնը խնդրելով, կը մնամ . . . :

Հոգաբարձոսթիւնն մը տալոս ծանոթոս:

Գործարանիս վրայ հսկելու համար՝ շատ ան-
 դամ անէն հեռանալու ստիպուած ըլլալով, որո-
 շեցի իմ եղբորորդւոյս Ս. Պարոնին՝ տուն չեղած
 ժամանակս թղթերուս ստորագրելու լիակատար
 իշխանութիւն տալ, որ երկայն ժամանակէ ի վեր
 դրասենեկիս մէջ գործելով զիս կատարելապէս
 դո՛հ բրած է:

Աս որոշումս Չեզի ծանուցանելով՝ կ'աղաչեմ
 որ եղբորորդւոյս աս թղթիս մէջ դրուած ստորա-
 գրութեան մտադիր ըլլաք: Այս առթիւ զիս եւ
 իմ առուտուրս Չեր բարեյօժար մտադրութեան
 յանձնելով . . . :

(Մտորագրոսթիւնները:)

Հոգաբարձոսթեանն մը ետ անոռնչոսն ծանոթոս:

Պատիւ կը համարինք Չեզի իմացընել՝ որ մեր
 հիմնական գործակատարը Պր. Չ. այսօր մեր
 քովէն ելաւ, ուստի եւ (այս ինչ թոռականով)

procuration que nous lui avons remise suivant notre circulaire du . . . est expirée.

Recevez, Monsieur, l'assurance de notre dévouement respectueux.

Pour offrir ses services.

MM. C. et Cie. nous ont informés que vous désirez entrer en correspondance avec une maison de notre ville pour en tirer une partie des denrées coloniales dont vous avez besoin, et que la nôtre vous a été recommandée. Cette recommandation est très-flatteuse pour nous, puisqu'elle nous offre la perspective de vous compter au nombre de nos correspondants. En vous proposant d'entrer en relation d'affaires avec nous, nous vous prions d'être bien convaincus que nous mettrons tous nos soins à vous prouver, par notre ponctualité à exécuter vos ordres, quel prix nous attachons à devenir correspondants d'une maison aussi respectable que la vôtre.

Agréé etc.

Pour proposer des affaires.

L'activité imprimée à notre fabrique de tabac en a tellement multiplié les produits que nous avons senti la nécessité de nous ouvrir de nouveaux débouchés et d'établir dans les grandes places de commerce des magasins de commission.

Ayant appris qu'il se fait chez vous une grande consommation de cigares, et votre maison nous ayant été particulièrement recommandée par nos amis MM. Z., nous prenons la liberté de vous de-

գրուած շրջաբերականին համեմատ իրեն յանձնած
հոգարարձու թիւննիս դադրեցաւ :

Ե՛մ ամենայն մեծարանօք եւ այլն :

Ինք ծառայոռթիւնն ընծայելոռ համար :

Կ. եւ Ը՛նկ. ձեռքով իմացանք՝ որ Չեզի
պէտք եղած դազթականութեան ապրանքներուն
մէկ մասն ասկէ ճարելու համար՝ քաղքիս վաճա-
ռականութեան տներէն մէկուն հետ հաղորդու-
թեան մէջ մտնել կը բաղձաք, եւ թէ մեր տունը
Չեզի յանձնուեր է : Այդ յանձնարարութիւնը
մեզի շատ հաճոյական է, վասն զի ասով զՉեզ մեր
վաճառակցաց թուոյն մէջ առած կ'ըլլանք : Արդ
Չեզի այս վաճառակցութիւնն առաջարկած ատեն-
նիս՝ միանգամայն կ'ապահովընենք զՉեզ թէ բու-
լոր ջանքերնիս պիտ'որ թափենք Չեր հրամանները
ճիշդ կատարելով՝ ցուցընելու թէ մեր առջեւն որ-
չափ յարգ ունի այդպիսի պատուաւոր տան մը հետ
հաղորդակցութեան մէջ ըլլալնիս :

Հաճութեամբ ընդունեցէք եւ այլն :

Առեւտրական գործք տոռչարկելոռ համար :

Մեր ծխախոտի գործատան տնրնդհատ գոր-
ծունէութեամբը, մթերքնիս այնչափ աճեցաւ որ
նորանոր ծախելու տեղեր եւ ընդարձակ վաճառա-
տեղիներու մէջ յանձնարարութեան խանութներ
հաստատել հարկաւոր տեսանք :

Գիտնալով որ Չեր քաղաքը զլանիկի գործ-
ածութիւնը յաճախ է, եւ միանգամայն Չեր
տունը մեր բարեկամ Չ. Պարոններէն մասնառ-
բապէս յանձնուած ըլլալով՝ կը համարձակինք

mander si vous seriez disposé à devenir notre commissionnaire pour cet article. Nous vous livrerions la marchandise franco à dix pour cent de rabais sur le prix de fabrique. Règlement tous les six mois et paiement en traites sur Marseille à courte échéance.

Dans l'attente de votre réponse nous vous saluons avec respect.

Formules pour terminer une circulaire.

Croyez que je ne négligerai rien de ce qui pourra me mériter votre confiance.

Jaloux de vous servir avec distinction, nous espérons que vous nous honorerez bientôt de vos ordres.

Je serais charmé que mon ministère vous fût de quelque utilité pour les consignations que vous pouvez être dans le cas de diriger sur notre place, ayant un vif désir de vous prouver combien j'aurais à cœur le soin de vos intérêts.

Croyez que j'ai un vif désir de cultiver une correspondance qui nous sera, je l'espère, réciproquement utile et agréable.

Հարցընեւ, թէ կը հաւանիք նոյնպիսի յանձնարարութեան խանութ մը վրանիդ առնուլ: Մենք ազրանքը ճամբու ծախքէ ազատ եւ գործատան գնէն $\frac{0}{10}$ վար գնով Չեղի կու տանք, ան թէութեամբ որ հաշիւները վեց ամիս մէյ մը տեսնուին, եւ ծախուածին ստակը Մարտիլիայի վրայ կարճ ժամադրութեամբ քաշուած փոխանակագրով վճարուի:

Չեր պատասխանին սպասելով կը մնանք լի մեծարանօք եւ այլն:

Յորջարերսիսնի մը վերջաւորութիւններ:

Ապահով եղէք որ Չեր վստահութիւնը վատրկելու համար իմ կողմանէս ամենեւին բանի մը չեմ խնայեր:

Չեր ակնարկութեանցը յօժարամիտ պատրաստականութեամբ՝ կը յուսանք քիչ ժամանակէն Չեր պատուական յանձնարարութիւններն բնդունիլ:

Ինձի մեծապէս ուրախայի կ'ըլլայ՝ եթէ այս քաղաքը գործառնութիւն մ'ունեցած ատեննիդ իմ ծառայութիւնս կարենամ Չեղի մատուցանել. որովհետեւ Չեր յաջողութեան ամենայն փութով կը բաղձամ գործակից ըլլալ:

Արնաք ապահով ըլլալ՝ որ սրտանց կը բաղձամ մեր առուտուրին շարունակութիւնը, որ կը յուսամ թէ երկու կողման ալ օգտակար ու հաճոյական ըլլայ:

II.

Lettres d'affaires commerciales.

Pour s'informer du prix du change.

1.

Je prends la liberté de vous demander par la présente à quel cours vous pourriez me céder du papier sur Londres à courte échéance, dont il me faudrait actuellement pour la valeur de 200 livres sterling.

En même temps je désirerais savoir combien vous me compteriez pour du papier sur Hambourg à deux mois.

Recevez mes salutations empressées.

Réponse.

En réponse à votre du . . . nous avons l'honneur de vous faire savoir que nous pouvons vous céder du papier à courte échéance sur Londres dont, depuis quelques semaines, notre place est inondée, au cours de $119\frac{1}{2}$, pour autant qu'il vous conviendra, et que nous attendrons vos ordres ultérieurs à cet égard.

Quant au papier sur Hambourg qui est excessivement recherché, nous le notons pour le moment à $88\frac{1}{4}$, et en vous adressant un bulletin de nos cours et de nos fonds, nous avons l'honneur etc.

Առևտրական գործառնութեանց թղթեր:

Փոխանակագրի գնոյն վրայ տեղեկութիւն առնելու համար:

1.

Ներկայ թղթովս կը համարձակիմ Չեզի հարցընել՝ թէ ինչ գնով կրնաք ինծի կարճ պայմանաժամով Անտանի դրամափոխութեան թուղթ տալ, որմէ ինծի հիմայ 200 սղէս լիննոց հարկաւոր է:

Այս առթով կը բողձայի գիտնալ նաեւ թէ ինչ գնով կը հաշուէք 2 ամսուան Համպուրկի լուծայաթուղթը:

Ողջ լեբուք:

Պատասխան:

Ամոյս . . ին դրած թղթերնուդ պատասխան՝ պատիւ կը սեպենք Չեզի ծանուցանել, որ կարճ պայմանաժամով Անտանի դրամափոխութեան թուղթ, որով քանի մը շարաթէ ի վեր մեր վաճառատեղին լեցուած է, 119¹/₂ով կրնանք տալ, որչափ որ պէտք ըլլայ: Ուստի Չեք հրամանին կը սպասենք:

Իսկ 2 ամսուան Համպուրկի լուծայաթուղթը՝ որ արտաքոյ կարգի կը փնտռուի, հիմայ 88¹/₄ով կը հաշուենք: Այս առթով Չեզի մեր լուծայափոխութեան թղթերուն եւ գոյքին գնոց ցուցակը խաւրելով՝ կը մնանք եւ այլն:

Pour s'informer du prix d'une marchandise.

Je vous prie de me faire savoir si vous avez maintenant de la bonne huile de salade, et à quel prix vous pourriez me la laisser.

Si vos conditions me conviennent et que la marchandise soit vraiment de bonne qualité et pure, je pourrais faire usage de 15 à 20 quintaux.

Dans l'attente de votre réponse je vous salue amicalement.

Réponse.

En réponse aux renseignements que vous avez bien voulu nous demander, nous nous empressons de vous faire savoir que nous pouvons vous fournir de l'huile d'olive première qualité, fraîche et pure de tout mélange. Si vous en prenez 15 à 20 quintaux, nous vous la passerons à . . . par quintal, le baril compris.

Nous serons charmés de recevoir de vous une commande à ce sujet, et en vous réitérant l'assurance que vous serez sans doute satisfaits de notre envoi, nous vous prions d'agréer nos salutations amicales.

Avis sur les cours de diverses marchandises.

Cet article baissera à mesure qu'il deviendra plus abondant.

Notre approvisionnement de coton est plus

վաճառքի մը գիւնն իմսնապոս հաւատար :

Կ'ազաչեմ ինծի իմացուցէք թէ արդեօք հիմայ աղցանի ընտիր ձէթ ունիք, եւ ինչ գնով կրնաք տալ :

Եթէ գինը համաձայնի եւ ձէթն իրօք ընտիր ու մաքուր բլլայ, կրնամ 15 — 20 կենդինարի հարկաւորութիւն ունենալ :

Պատասխանին սպասելով՝ զՉեզ բարեկամաբար կ'ողջունեմ :

Պատասխան :

Չեք հարցմանը պատասխան՝ կը փութանք ծանուցանել որ կրնանք Չեզի ընտիր տեսակ թարմ եւ ամենեւին անխառն ձէթ տալ : Եթէ 15 — 20 կենդինար առնելու բլլաք, կենդինարը՝ (այսչափի) կու տանք տակառով մէկտեղ :

Մեզի մեծապէս ուրախալի կ'ըլլայ ասոր նկատմամբ Չեզմէ հրաման մ'ընդունիլը, եւ զՉեզ դարձեալ ապահովցընելով որ վաճառքին վրայ ստուգիւ գոհ կ'ըլլաք՝ կ'ազաչենք որ ընդունիք :

Զանազան վաճառքներու ընթացքին յիստ կարն տեղեկութիւններ :

Աս վաճառքին շատնալուն համեմատութեամբ գինը պիտ'որ իջնայ :

Մեր բամբակի մթերքը հիմայ մէկ քանի ա-

fort en ce moment qu'il n'a été depuis quelques mois ; cependant les prix n'ont pas fléchi.

La seule partie importante se trouvait entre les mains d'un détenteur, qui vient de la placer à . . .

Les arrivages ont tellement découragé tout le monde ici, qu'il ne se vend absolument rien en ce moment.

Les arrivages de la Martinique et de la Guadeloupe en sucres et cafés ont mis nos prix au niveau de ceux de Londres.

En songeant aux variations qu'ont éprouvées en très-peu de temps les prix des provisions ; et que le riz surtout était descendu de 67 à 37 fl., nous ne nous faisons aucun reproche, quoique nous ayons certainement à regretter de n'avoir rien entrepris.

Les affaires en général sont calmes dans ce moment, mais on s'attend qu'elles reprendront sous peu.

Nous ne pensons pas que l'article aille beaucoup plus bas ; supposé qu'il baisse encore, plusieurs riches spéculateurs paraissent y avoir porté leur attention.

Les cafés ont fait un saut prodigieux.

Les cotons ne vont pas aussi bien qu'on au-

միս յառաջ եղածէն շատ աւելի առատ է. սակայն
եւ այնպէս գներն անշարժ մնացին:

Աս վաճառքին մէկհատիկ երեւելի մասը մէկ
հոգւոյ ձեռքն էր, որ (այսչափի) ծախեց:

Նոր հասած վաճառքներու շատութենէն հոս
ամէնքն այնպէս վհատեցան, որ աս միջոցիս ամե-
նեւին բան չի ծախուիր:

Մարդինիքէն ու Վուապուբէն այնչափ խա-
հուէ եւ շարքար հասաւ, որ մեր գները Ղանանի
գներուն հաւասարեցան:

Եթէ մտածենք որ քիչ ժամանակուան մէջ
վաճառքներուն գները սրչափ փոփոխութիւն կրե-
ցին, եւ զլիաւորաբար թէ բրնձին գինը 67 ֆիւ-
րինէն 37 ֆիորինի իջաւ, շենք կրնար զմեզ մեղա-
դրել. թէպէտ ստուգիւ ցաւ է մեզի՝ որ գործք մը
չկրցանք սկսիլ:

Գործքերն ընդհանրապէս հիմոյ թոյլ են,
սակայն յոյս կայ որ քիչ ժամանակէն դարձեալ
կենդանանան:

Չենք կարծեր որ աս վաճառքին գինն աւելի
իջնայ, սակայն կ'երեւայ թէ շատ ունեւոր շահա-
դէտներ գնոյն իջնալուն մտադիր կը սպասեն:

Խահուէին գինն անակնկալ կերպով բար-
ձրացաւ:

Բամբակը՝ վաճառատեղւոյս մէջ քիչ գրա-

rait dû s'y attendre, en considérant le peu qui s'en trouve sur la place.

S'il en arrivait beaucoup, ils tomberaient de suite à 45 Sh.

Les sucres bruts se soutiennent en proportion mieux que les terrés, et sont plus recherchés, parce qu'il en est moins arrivé.

Les ventes de rhum se sont bornées à quelques parties des Antilles, à . . . à bord. Ce liquide est en grand calme sans pouvoir trouver des acheteurs à des prix tant soit peu raisonnables.

Le soufre en canons, suivant la quantité plus ou moins forte qu'il y en a sur la place, varie de 14 à 15 francs le quintal.

Les affaires ont été assez actives ces jours-ci.

Nous sommes en ce moment surchargés de bois de Campêche et de morues: ces articles ne paieraient pas les droits; le dernier surtout est invendable.

Toutes les denrées coloniales ont beaucoup baissé; il en est de même sur tous les marchés de l'Europe.

Les acheteurs font peu d'offres en ce moment, dans la persuasion qu'il y aura de la baisse.

նուեւումն համար յուսացուածին շափ չի ծախուիր:

Եթէ շատ մթերքը գալու ըլլայ, գինն անմիջապէս 45 շիլլ կ'իջնայ:

Անգործ շարքը՝ զսուած շարքին համեմատութեամբ աւելի բարձր է, եւ քիչ եկած ըլլալուն պատճառաւ շատ կը փնտռուի:

Շարքաօղւոյ վաճառմունքը միայն քիչ մը Անգիլեան տեսակներու վրայ ամփոփուած մնայ, որոնք առանց կրողէքի . . . ով ծախուեցան: Աս հեղուկը միշտ թոյլ երթալու հետ է եւ ոչ շափաւոր գնով առնող կը գտնուի:

Գլանածեւ ծծմբին շատ կամ քիչ գտնուելուն համեմատ կենդինարք վաճառատեղւոյս վրայ 14—15 ֆրանգի մէջ է:

Աերջին օրերս առուտուրը բաւական բանուկ էր:

Հիմայ հոս քամիէշի փայտն ու ձողածուկը շափէ գուրս առատ է: Աս վաճառքներն իրենց մաքսը չեն կրնար հանել, մանաւանդ ետքինը՝ որ անվաճառ մնացած է:

Բոլոր գաղթականութեան վաճառքներուն գինը՝ ինչպէս Եւրոպայի ամէն վաճառանոցներուն մէջ, նոյնպէս հոս ալ շատ իջած է:

Գնողները շատ քիչ են, վասն զի կը կարծեն թէ գները պիտի իջնան:

Vous réfléchirez si quelques-uns de ces objets peuvent convenir pour retours.

Les marchandises de chez vous, en général, sont ici sans demande et en baisse.

Quelques mots sur les cours actuels de votre place nous feraient bien plaisir.

Vous nous obligeriez de nous noter, de temps à autre, les prix des cotons chez vous.

Les cotons s'écoulent facilement par petites parties, pour la consommation du moment.

Les affaires et la demande n'augmentent que lentement sur notre place, cependant elles augmentent.

Notre commerce, qui avait acquis depuis quelque temps une certaine activité, souffre beaucoup maintenant.

Les denrées coloniales tendent à la hausse, quoique jusqu'ici elles n'aient pas subi d'augmentation bien sensible.

Ordres donnés et reçus etc.

Veillez suivre la même marche à l'égard de notre dernier envoi.

Տեսէք որ արդեօք աս նիւթերէն մէկ քանին
ի գարձին բերելու Չեզի կը յարմարին:

Ընդհանրապէս այնտեղաց վաճառքները հոս
չեն փնտռուիր եւ իյնալու վրայ են:

Չեր վաճառատեղոյն հիմակուան ընթացքին
վրայ եթէ քանի մը խօսք գրէք՝ շատ հաճոյական
կ'ըլլայ մեզի:

Մեզի մեծ ծառայութիւն մ'ըրած կ'ըլլաք՝
եթէ ատեն ատեն բամբակին հոնտեղուան գինը
ծանուցանէք:

Բամբակը մասն մասն այժմու գործածութեան
համար շատ կ'երթայ:

Առուտուն ու գնողները մեր վաճառատեղոյն
մէջ թէեւ կամաց բայց միշտ յաճախելու վրայ են:

Մեր առուտուն որ ժամանակէ մ'ի վեր գոր-
ծունէութիւն մ'առած էր՝ հիմայ շատ ինկած է:

Գաղթականութեանց վաճառքները կ'երեւայ
թէ պիտի բարձրանան, թէպէտ մինչեւ հիմայ
յայտնի բան մը չտեսնուեցաւ:

Ապստրակք եւ ընդունելութիւն:

Ար խնդրեմ որ մեր այս անգամ խաւած
վաճառքին նկատմամբ ալ վերջին անգամուան ըն-
թացքը բռնէք:

Je suis vraiment fâché que cette spéculation ait tourné si mal pour vous; elle paraissait devoir être si bonne que tout le monde s'y est jeté, et c'est ce qui l'a rendue mauvaise.

Je regrette que vous n'ayez pas réussi: je n'ai épargné aucune peine pour obtenir un meilleur résultat, mais inutilement; on ne m'a pas fait une seule offre.

Je n'ai rien terminé avec lui, et j'attends vos ordres ultérieurs pour faire un arrangement positif.

Nous comptons sur vos soins à cet égard, espérant que vous ne négligerez rien de ce qui pourra être utile dans l'intérêt des parties.

Au reste, nous ne voyons rien pour l'instant qui présente le moindre avantage.

Mais sous peu de jours, nous espérons être à même de terminer définitivement cette affaire.

Je vous serais obligé si vous vouliez m'envoyer un marché écrit simulé.

Toute affaire en farine est absolument impraticable, attendu que . . .

Le prix est fait tous frais payés, vous n'aurez en conséquence rien à déboursier.

En vous recommandant bien de donner tous vos soins à la réception et livraison de cette caisse, nous . . .

Շատ կը ցաւիմ՝ որ Ձեր այդ փորձն այնպիսի դժբախտ ելք ունեցաւ. այնչափ մեծ յոյս կար՝ որ ամէն մարդ վրան թափուեցաւ, եւ ասով եղաւ որ ապականեցաւ :

Շատ կը ցաւիմ որ բաներնիդ անյաջող զնաց, եւ ամէն փորձ փորձեցի, սակայն պարապ տեղ. զնող եւ ոչ մէկ հոգի գտայ :

Իրեն հետ բան մը շորոշեցի. գործքը լմընցընելու համար Ձեր նոր հրամաններուն կը սպասեմ :

Գործքիս մէջ բոլոր յոյսերնիս Ձեր ջանքին վրայ է. անտարակոյս երկու կողման ալ շահուն մտադիր էք ամէն կերպով :

Բաց ասկէ՝ հիմակու հիմայ եւ ոչ փոքր շահու մը նշան կը տեսնուի :

Սակայն կը յուսանք որ քանի մ'օրէն աս գործքը կարենանք բոլորովին լմընցընել :

Չեզի մեծապէս երախտապարտ կ'ըլլամ եթէ ինծի կեղծեալ հաշիւ մը խաւրէք :

Ալիւրի առուծախ չկայ ամենեւին, վասն-
զի . . . :

Ամէն ծախքերը զնոյն մէջ հաշոււած են, ուստի Չեզի ուրիշ ծախք չի մնար բնելու :

Ազաչելով որ աս արկեղ բնդունելութեան եւ տուչութեան հոգ տանիր . . . :

Nous ne savons vraiment ce que nous devons faire, jusqu'à ce que vous nous ayez donné de nouvelles instructions.

Avant de fermer notre lettre, nous vous dirons si nous avons réussi à faire quelque chose.

J'ai été très-content de m'en défaire à ce prix.

J'ai tiré moi-même des échantillons au moment où l'on mettait sur le quai.

Faisant toujours attention aux frais considérables.

Vous pouvez compter que nous ferons tout ce qui dépendra de nous, pour arranger cette affaire le plus avantageusement possible.

Je suis en liaison avec une des premières maisons de . . .

La partie que nous vous avons expédiée, a été prise sans choix dans la même cargaison que ce que nous avons envoyé à nos autres amis.

Nous ne pouvons donc vous rendre compte de cette différence.

Peut-être qu'en marchandant, on l'aurait à quelque chose de moins.

Vous pouvez être assuré que je ferai tout

Մեղքներն իս չենք գիտեր, մինչեւ որ մեզի նոր
հրահանգներ խաւրէք:

Եթէ բան մը կարենանք յաջողցնել, նա-
մակնիս փակելէն յառաջ Ձեզի կը ծանուցանենք:

Հաս դոհ եմ որ այս գնով կըրցայ ձեռքէ
հանել:

Նաւէն հանուած առեն՝ ես անձամբ քանի մը
հաս օրինակ առի:

Միշտ ծախքերուն շատութեանը միտ դնելով:

Կրնար ապահով բլլալ՝ որ աս գործքը Ձեզի
ամէնէն շահաւոր կերպով լմընցընելու համար
ձեռքերնեւ եկածը կ'ընենք:

Ա. Ա. քաղքին առաջին կարգի աներէն մե-
կուն հեա հաղորդակցութեան մէջ եմ:

Նոյն վաճառքէն ուրիշ բարեկամներու ալ
խաւրէցինք, ուստի Ձեզի խրկուածն անոնց մէջէն
առանց բնարութեան առնուած էր:

Եւ այսպէս՝ այդ տեսնուած տարբերութեան
վրայ Ձեզի չենք կրնար համար տալ:

Կարելի է սակարկելով քիչ մը աւելի ածան
կրնար առնուիլ:

Կրնար ապահով բլլալ որ Ձեր վստահու-

ce qui dépendra de moi pour justifier votre confiance.

Livrable courant janvier. — Vendre à livraison.

Nous sommes persuadés que nos amis auront fait une bonne spéculation.

Avec toute apparence d'une nouvelle hausse.

Nous remarquons avec plaisir que vous vous disposez à envoyer ici un chargement de morue.

Vous pouvez compter que l'assurance sera faite aux conditions les plus modérées.

Toutes les affaires que vous voudrez bien commettre à mes soins, seront traitées avec la plus grande ponctualité.

Je suis persuadé que vous approuverez tout ce que j'ai fait pour les assurances.

Je ne saurais vous dire toutes les contrariétés que j'ai éprouvées.

Je me repens bien d'avoir entrepris cette opération.

Nous craignons d'être obligés de faire un sacrifice sur les chapeaux qui nous restent en magasin.

Թեան համեմատ վարուելու համար ամէն ձեռքէս
է կածք կ'ընեմ:

Յունուար ամսոյն մէջ դնողին պիտի յանձ-
նուի: — Մասն մասն պիտ'որ ծախուի:

Համազում ենք որ մեր բարեկամներուն ը-
րածն աղէկ շահագիտութիւն է:

Վասնղի յայտնի կ'երեւայ թէ գները նորէն
պիտի բարձրանան:

Շատ ուրախացանք՝ որ այս կողմը նաւ մը ձո-
ղածուկ պիտի խաւրէք եղեր:

Արնաք ապահով բլլալ որ ապահովէքն ըստ
կարի աժան պիտ'որ բլլայ:

Ինչ գործք որ իմ հոգացողութեանս յանձ-
նէք, մեծ ծշղութեամբ պիտ'որ կատարուի:

Համազում եմ որ ապահովագրութեանց
համար բրածներուս կը հաւանիք:

Չեմ կրնար խօսքով ըսել թէ որչափ դժուա-
րութիւններ կրեցի:

Աս գործքիս ձեռք զարնելուս շատ զղջացայ:

Ար վախնանք՝ որ մթերանոցին մէջ մնացած
զլխարկներուն վրայ կորուստ պիտ'որ ընենք:

Ces arrivages ont jeté un tel découragement sur la place, qu'il ne se fait aucune vente; sans cela, d'après le contenu de votre lettre, je ne refuserais pas une offre tant soit peu raisonnable.

Et cela, attendu l'impossibilité absolue où je suis de me défaire des soieries qui me restent encore en magasin.

Bien que je ne désire faire que le plus petit sacrifice possible, je ne vous donne cependant point de limite, persuadé que vous agirez pour le mieux de mes intérêts.

Cette affaire a été on ne peut plus malheureuse pour lui; mais j'espère qu'il pourra enfin faire payer quelque chose à M. . . .

Nous sommes certainement fort éloignés d'approuver ceux qui sacrifient la marchandise pour faire de l'argent; mais nous ne voyons pas non plus qu'un négociant commissionnaire soit excusable de garder les marchandises qui lui sont consignées et de spéculer dessus, lorsqu'il peut vendre à un cours raisonnable.

Si vous voyez quelques articles qui présentent un peu de marge, nous ferons volontiers un compte en participation avec vous, mais pour une somme peu considérable.

Les frais que ces marchandises supportent

Այս նոր հասած ապրանքները վաճառատեղ-
ւոյն մէջ այնչափ վճատութիւն յառաջ բերին, որ
ծախը բոլորովին դադրեցաւ. ապա թէ ոչ՝ Չեր
նամակին համաձայն՝ վարկեկ գին աւելող ալ բւ-
լար, կը ծախսէի:

Անոր համար որ մթերանոցին մէջ մնացած
մետաքսեղէնները ձեռքէ հանելն անկարելի եղաւ:

Թէպէտ կը բաղձամ կարելի եղածին չափ
քիչ փաստով ելլել, բայց եւ այնպէս՝ Չեղի որոշ
գին չեմ սահմաներ, որովհետեւ համոզուած եմ
որ ամէն կերպով իմ շահուս միտ կը դնէք:

Աս գործքն իրեն ասկէ աւելի դժբախտ ելլք
չէր կրնար ունենալ. սակայն կը յուսամ որ վեր-
ջապէս Ա. Պարոնէն քիչ մը բան կարող բլայ
կորզել:

Թէեւ չենք կրնար այնպիսիներուն իրաւունք
տալ՝ որոնք վաճառքնին կը զոհեն որ ստակ բնեն.
բայց եւ ոչ ալ կը կարծենք թէ կարենայ յանձն-
առու մը արդարանալ՝ երբ որ իրեն աւանդուածն
արժանաւոր գնով ծախել կրցած ատեն՝ պահէ,
եւ վրան շահագիտութիւններ բնէ:

Եթէ քանի մը տեսակ շահաւոր երեւցած
վաճառքներ պատահին, մենք ալ պատրաստ ենք
մեկտեղ գործելու, միայն թէ չափաւոր գրամով:

Աս վաճառքներուն համար հոս եղած ծախ-

ici, dépendent principalement de la longueur du temps qu'elles peuvent rester en magasin.

Maintenant nous vous laissons libres d'agir pour le mieux, s'il faut nous soumettre à une plus grande perte.

Commandes.

Me référant à ma circulaire du . . . et sur l'avis que m'en ont donné MM. *** qui m'ont remis votre adresse, je vous prie de m'envoyer dans le plus bref délai et, si possible, par le premier train, un tonneau de votre meilleur sirop, que vous me passerez, j'espère, au plus bas prix.

Si ce premier essai me réussit, vous pouvez compter recevoir de moi à l'avenir des commandes plus considérables. En attendant, je vous prie d'agréer mes salutations.

Réponse.

Je vous remercie de la commande d'un tonneau de sirop que vous avez eu la bonté de me faire et que j'ai eu le plaisir d'exécuter aujourd'hui. D'autre part j'ai l'honneur de vous remettre la facture montant à 238 fr. 75 cent., dont vous aurez la bonté de me créditer.

Vous serez satisfait de la qualité de la marchandise ainsi que du prix auquel je vous l'ai comptée, et j'espère que vous me ferez le plaisir de m'adresser bientôt de nouvelles commandes qui, vous pouvez y compter, seront exécutées avec le plus grand soin.

քերք՝ գլխաւորաբար մթերանոցին մէջ քիչ կամ շատ մնալէն կախում ունին:

Եթէ աւելի վնաս պիտ'որ կրենք, Չեզի արձակ իշխանութիւն կու տանք որ պատշաճ երեւոյածին պէս գործէք:

Ապստրակք:

Ամոցս (Յին) հանած շրջաբերականիս համեմատ, եւ Ա. Ա. Պարոններուն զՉեզ ինծի յանձնելովք, որոնք Չեր տան անունը խաւրեր էին, կը խնդրեմ որ անմիջապէս, եւ եթէ կարելի է առաջին շողեկառքով, Չեր բուն բնաթիւ օշարակէն ինծի տակառ մը խաւրէք, որ կը յուսամ թէ ըստ կարի վար գնով կը հաշուէք:

Եթէ աս առաջին փորձս յաջողի, միայք ունիմ եւսքէն մեծկակ յանձնարարութիւններ բնելու: Ողջ լերուք:

Պատասխան:

Մեծապէս շնորհակալ եմ Չեր մէկ տակառ օշարակի խնդիրքին համար, զորն որ այսօր ամենայն սիրով կատարեցի: Թղթիս մէջ կը գտնէք նաեւ ցուցակք, որուն գումարը՝ 238 Փր. 75 սնդ. է. շնորհք բրէք ինծի առնելք զբեցէք:

Կը յուսամ որ թէ օշարակին տեսակին եւ թէ Չեզի հաշուած գնոյն վրայ գոհ կ'ըլլաք, եւ քիչ ժամանակէն նոր ապստրակներ ալ կ'ընէք, որոնց ճշդիւ կատարման վրայ կրնաք միշտ ապահով ըլլալ:

Avis d'achats effectués.

Nous avons eu le plaisir de recevoir votre lettre du . . . et vous remercions des dispositions amicales dont vous y faites preuve envers nous. Nous avions d'abord peu d'espoir d'effectuer l'achat des 30 balles de véritable café Java au prix de 56—58 cent.; car les nouvelles qui nous sont parvenues dans l'intervalle sur les craintes qu'inspire la récolte prochaine à Java, avaient fait un peu hausser les prix; mais on a bientôt reconnu que ces nouvelles étaient exagérées, ce qui a ramené les cafés aux cours précédents et nous a permis d'exécuter vos ordres au minimum du prix que vous aviez vous-même fixé.

Nous avons expédié hier les balles à M. N. à Trieste par le capitaine de la *Patrie*, pour vous être envoyées sur-le-champ, et en vous faisant parvenir ci-joint la facture, nous vous prions de vouloir bien nous créditer de la somme de 1332 francs, après en avoir reconnu l'exactitude.

En nous recommandant tout particulièrement à votre bienveillance, nous vous prions etc.

Plaintes au sujet d'envois de marchandises.

Je vous informe par la présente de l'arrivée des amandes et du sucre candi dont votre lettre du . . . m'annonçait l'envoi et dont nous vous avons reconnu la valeur, 165 fl., de conformité.

Je suis satisfait des amandes, mais le sucre candi jaune-clair justifie mal son nom, et le prix de 34 $\frac{1}{2}$ florins m'aurait fait espérer une qualité supérieure.

Յաննևարարոյթեանց կատարման ծանուցում:

(Այս ինչ թողալանով) գրած նամակներդ ուրախութեամբ ընդունեցանք, որուն մէջ մեզի ցուցուած բարեկամական զգածմանց համար մեծապէս շնորհակալ ենք: Ի սկզբան շատ քիչ յոյս ունեինք որ 30 հակ բուն Ճաւայի խահուէն 56—58 սանդիմով կարող ըլլանք գնել, որովհետեւ աս միջոցիս՝ Ճաւայի հնձոց անյաջողութեանը վրայ ելած լրերով գները քիչ մը բարձրացած էին. սակայն նոյն լրերուն չափազանց ըլլալը շուտ իմացուեցաւ, եւ գները դարձեալ իրենց յստաջուան վիճակը մտան. այսպէսով կրցանք խնդրուած հակերը Չեր սահմանած ամէնէն վար գնով գնել:

Հակերն երեկ Բաղրի անուն նաւին նաւապետին ձեռքով Թրիէտ Պարոն Ա.ին ուղեւորեցինք, որ անմիջապէս Չերի հասցընէ: Թողթիս մէջ ցուցալին ալ կը գնենք եւ կ'աղաչենք որ 1332 Քրանք գումարը քննելէն ետեւ մեզի առնելիք զրէք:

Առանձին կերպով Չեր մարդասիրութեան յանձնուելով եւ այլն:

Ընդունուած վանարկերու վրայ քանքատ:

Աս թղթովս Չերի կը ծանուցանեմ, որ նուէն ու վանիչարարը հասան, որոնց յուղարկումը (այս օրը) գրուած նամակով ինձի ծանուցած էիք. եւ 165 Քիորին արժէքն ըստ հաշուի ծանչցանք:

Նշին վրայ գոհ եմ, բայց պայծառ դեղին վանիչարարն իւր անուանը համեմատ չէ, եւ ես 34¹/₂ Քիորինով աւելի ընտիր տեսակի մը կը սպասէի:

Ennemi né des discussions et de toute més-intelligence, il n'entre nullement dans mes vues de réclamer un rabais; mais j'attends de vous que vous consentirez à m'envoyer encore six caisses de la même qualité à 34 florins et vous prie de me répondre là-dessus prochainement.

Réponse.

Je vois avec plaisir par votre lettre d'aujourd'hui que vous êtes satisfait des amandes que je vous ai expédiées. En revanche je suis aussi surpris qu'affligé que vous soyez mécontent de la qualité du sucre candi jaune-clair. J'avais en magasin un dépôt considérable de sucre de cette sorte que j'ai vendu, à quelques caisses près, complètement, sans qu'il me soit parvenu aucune plainte à ce sujet. Mais afin de vous prouver que je désire faire mon possible pour vous complaire, je me suis décidé à vous laisser à 34 florins les caisses que vous m'avez demandées dernièrement. Je vous les ai déjà expédiées par le roulage ordinaire et vous prie de vouloir bien m'en créditer conforme valeur 92 fl.

Un commissionnaire est chargé de l'achat d'une partie de marchandises.

Dans la lettre dont vous nous avez favorisés le 2 de ce mois vous nous annoncez que le prix de la garance s'élève de . . . à . . . francs. Si vous pouvez nous en procurer d'une qualité aussi belle que celle que vous nous envoyâtes en février 18... , mais en aucun cas inférieure à cette dernière,

Վէճերու եւ դժտութեան անհաշտ թշնամի
բլլալով, միտքս դնոյ նուազում մը պահանջել չէ.
միայն կը յուսամ որ 6 արկղ նոյն տեսակ վանի-
շաքար 34 ֆիօրինով տալու կը հաւանիք, որուն
վրայ կ'աղաչեմ անյապաղ պատասխան տուէք:

Պատասխան:

Չեր այսօրւան նամակէն մեծ հաճութեամբ
իմացայ, որ խրկած նշիս վրայ դո՛հ էք. իսկ բաց
գեղին վանիշաքարը չհաւնելնուդ վրայ թէ կը
զարմանամ ու թէ կը ցաւիմ. որովհետեւ մթե-
րանոցիս մէջ նոյն տեսակ շաքարէն մեծ մթերք
մ'ունէի, եւ քանի մը արկղէ զատ՝ ամէնը ծախած
եմ առանց մէկ կողմանէ փոքր արտունջ մը լսելու:
Սակայն որպէս զի ցուցնեմ որ Չեր հաճոյքը կա-
տարելու համար ամէն ձեռքէս եկածն ընել կը
բաղձամ, յանձն կ'առնում նոր որոշուած արկղները
34 ֆիօրինով տալ: Ասոնք արդէն հասարակ կառ-
քով ճամբայ դրած եմ, եւ կ'աղաչեմ որ 92 ֆիօ-
րին արժէքն ըստ հաշուի ինձի առնելիք գրէք:

Մեկը՝ յանձնառոտիկն ցնդ մը վաճառք գնելու
յանձնարարութիւն կ'ընէ:

Չեր ամսոյս Չին գրած թղթին մէջ մեզի
ծանուցած էիք որ տորոնին գինը՝ . . . էն մինչեւ
. . . ֆրանք է: Եթէ կրնաք մեզի (այս ինչ տար-
նոյն) Փետրուար ամսոյն մէջ խրկածներնուդ պէս
ընտիր վաճառք հողալ, այնպէս որ ամենեւին մէկ
կողմանէ անկէ ստորին շրջայ, կ'աղաչենք որ մին-

nous vous prions d'en acheter environ 1000 kilos pour nous. Dans le cas où on pourrait l'avoir à.... francs, nous en prendrions 1500 à 2000 kilos. Ayez la bonté de nous répondre en tout cas par le retour du courrier si vous êtes en état d'exécuter notre commission et à quel prix. Si vous pouvez acheter à celui que nous vous fixons, nous vous prions de ne pas différer cet achat et de nous l'expédier par le premier bateau en partance. Quant à votre remboursement vous pouvez l'effectuer en tirant soit sur la maison M. à Paris, soit sur les frères Z. à Lyon, où nous vous ouvrirons le crédit nécessaire aussitôt que vous nous aurez donné avis de l'achat de la garance.

Dans l'attente d'une prompte réponse de votre part nous vous prions d'agréer etc.

Réponse. Envoi d'échantillons.

Nous avons pris note conforme de la commission dont vous nous chargez d'acheter environ 1000 kilos de garance belle qualité et pas inférieure à celle que vous avez reçue de nous en février 18... et à ... francs, ou 1500 à 2000 kilos de la même sorte à ... fr., et nous désirons vivement pouvoir réussir à vous satisfaire. Les prix de la garance ont monté depuis peu sur notre place par suite des demandes nombreuses arrivées d'Allemagne et d'Angleterre, malgré le résultat assez favorable de la récolte; aussi n'est-il plus possible aujourd'hui de l'avoir au même prix qu'il y a 15 jours. Cependant il y a encore quelques petites parties de belles marchandises de Zéland, dont la qualité, à ce que nous croyons, ne diffère

չեւ 1000 հազարակրամ գնէք: Բայց եթէ . . . ով կարող ըլլաք գնել, 1500 — 2000 հազարակրամ կ'առնուէք: Շնորհք ըրէք սուրհանդակին դառնալուն՝ մեզի իմացուցէք թէ մեր յանձնարարութիւնը կրնա՞ք կատարել եւ ինչ գնով: Եթէ մեր որոշած գնովը կրնաք գնել, կ'ազաշէնք որ չուշացրնէք, եւ վաճառքն առաջին նաւով ճամբայ գնէք: Իսկ վաճառքին զինն ընդունելու համար կամ Փարիզ Է. տան կամ Վիսն Չ. եղբարց վրայ կրնաք փոխանակագիր մը քարշէլ, որոնց մէկուն քով մենք՝ տարսնին գնուելուն լուրն առնելուս պէս՝ հարկաւոր եղած վարկը կը բանանք:

Վաղահաս պատասխանի մը սպասելով, կ'ազաշէնք որ հաճութեամբ ընդունիք եւ այլն:

Պատասխան: Օրինակներու տուարում:

Տեղեկացանք Ձեր բրած յանձնարարութեան, որ Ձեզի . . . ով 1000 հազարակրամի շափ ընտիր տեսակ տարսն գնէնք, որն որ Ձեր (այս ինչ տարսն) Փետրուարի մէջ մեզմէ ընդունածէն ստորին շրջայ, կամ թէ նոյն տեսակէն . . . Ֆրանքով 1500—2000 հազարակրամ գնէնք, եւ կը փափաքինք որ Ձեր այդ բաղձանքը կարենանք կատարել: Թեպէտ եւ հոս տարսնին հունձքը բուական առատ էր, բայց մօտերս Գերմանիայէն ու Անգղիայէն եկած բազմաթիւ յանձնարարութեանց պատճառաւ գնէրը բարձրացան, եւ հիմայ անկարելի է ասիէ տասնուհինգ օր յառաջ Ձեզի ծանուցուած գնով գնել: Սակայն հոս քանի մը կտոր Չէլանտի ընտիր տեսակէն կայ, որ լաւութեամբ կարճ ենք թէ վերջին անգամ Ձեզի խրկածներուս

pas sensiblement de celle que nous vous avons envoyée la dernière fois, et que nous espérons pouvoir obtenir à . . . fr. par 50 kilos, pourvu que votre réponse nous arrive par le retour du courrier.

Néanmoins, comme nous ne savons pas au juste si la qualité répondra tout-à-fait à votre attente, nous croyons bien faire de vous en envoyer ci-joint de petits échantillons.

Ayez la bonté de nous faire savoir immédiatement s'il vous convient d'en prendre et combien, et soyez convaincus que vos ordres seront exécutés ponctuellement et avec tout le soin désirable.

Confirmation d'ordres donnés.

Nous sommes fort reconnaissants des renseignements que vous avez eu l'obligeance de nous donner dans votre lettre du 15 de ce mois, ainsi que de l'envoi des échantillons de garance; quoique la qualité de cette dernière ne réponde pas complètement à nos désirs, nous accepterons deux tonneaux d'environ 600 kilos de l'espèce No. I. Nous en aurions pris volontiers le double, si le prix avait été moins élevé; vu ces circonstances, nous ne croyons pas prudent d'en acheter davantage, car il est plus que douteux que la hausse sur cet article soit considérable, ce qui fait que nous désirons nous borner à la quantité dont nous avons besoin.

Ayez l'obligeance de faire charger les deux tonneaux en question, par le premier voiturier qui partira et au plus juste prix, à l'adresse de MM. S. à Lyon, auxquels nous donnerons nos instructions ultérieures. Quant au montant de cet envoi,

դրեթէ կը հաւատարի, եւ որուն 50 հազարակրամը
 . . . Ֆրանքով կը յուսանք ձեռք բերել, եթէ պա-
 տասխաննիդ առաջին սուրհանդակով բնդունինք:

Բայց որովհետեւ ճիշդ չենք դիտեր՝ որ ար-
 դեօք նոյն տեսակն է Ձեր բաղձացածը, պատշաճ
 կը համարինք թղթիս հետ քիչ մը օրինակ խաւրել:

Հաճեցէք անմիջապէս ծանուցանել թէ կ'ու-
 ղէք առնուլ եւ սրչափ, եւ ապահով եղէք որ Ձեր
 յանձնարարութիւնը ճիշդ եւ ամենայն փութով
 կը կատարենք:

Բանձնարարութեան հաստատութիւն:

Ձեր ամսոյս 15ին նամակովը տուած տեղե-
 կութեանցը եւ տարոնի օրինակներուն համար մե-
 ծապէս շնորհակալ ենք. եւ թէպէտ տարոնին տե-
 սակը ճշդիւ մեր բաղձացածին պէս չէ, սակայն
 թիւ 1էն իբր 600 հազարակրամնոց 2 տակառ
 կ'առնունք: Մեծաւ սիրով կրկինն ալ կ'առնուինք՝
 եթէ զինն այնչափ բարձր չըլլար. իսկ աս դնով
 ասկէ աւելին գնել՝ խոհեմութիւն չենք համարիր,
 որովհետեւ գներուն դարձեալ բարձրանալուն
 հաւանականութիւն մը չ'երեւար. ուստի եւ միայն
 մեզի հարկաւոր եղածը գնելով զո՛հ կ'ըլլանք:

Շնորհք բրէք այդ երկու տակառներն առա-
 ջին սայլորդով եւ ամէնէն աժան կրողէքով Վիոն
 Ս. Պարոններուն հասցրնել, որոնց մենք ալ հար-
 կաւոր տեղեկութիւնները կու տանք: Իսկ ապրան-
 քին արժէքն բնդունելու համար թուականէն երկու

veuillez tirer à deux mois de date sur M. N. à Paris que nous chargeons de payer vos traites et qui vous le confirmera.

Dans l'espoir d'apprendre bientôt que notre commission a été exécutée, nous vous saluons respectueusement.

Envoi d'un compte d'achat simulé.

En réponse à la lettre que nous avons eu l'honneur de recevoir de vous le 24 de ce mois, nous pouvons vous assurer que, si vous nous consignez une partie de laine de mouton pour être vendue, vous pouvez compter que vos intérêts seront soignés au mieux sous tous les rapports. Pour vous mettre au fait des usances et frais de divers genres, nous vous adressons un compte de vente simulé qui vous instruira de tous les détails qu'il vous importe de connaître. Nous sommes prêts aussi à vous avancer jusqu'à la concurrence des deux tiers du montant des marchandises en retour de vos traites payables à trois mois.

Agréé etc.

Envoi de marchandises avec remboursement.

M. W. à Cracovie a commandé chez nous une petite partie de soieries, en nous chargeant de l'expédier à votre adresse et d'en tirer le montant sur vous à un mois de date. Supposant que cela vous conviendra, nous vous avons expédié hier par le chemin de fer une caisse . . . en y joignant la copie du compte qui monte à . . . fr.

ամեն վճարուելու փոխանակագիր մը քարշեցէք Փարիզ Պր. Ն.ին վրայ, որուն Չեր փոխանակազրեբը վճարելը կը յանձնենք եւ ինքն ալ նոյնը Չեզի պիտ'որ հաստատէ:

Մեր յանձնարարութեան կատարուելուն լուրն առնելու սպասելով, զՉեզ լի յարգութեամբ կ'ողջուենք:

Վաճառման կեղծեալ հաշոռի տարրով:

Ամոյս 24ին Չեզմէ եկած նամակին պատասխանելով, զՉեզ կ'ապահովցրենք որ եթէ մեզի մաս մը ոչխարի բուրդ յանձնէք, ծախած առտեննիս ամէն նկատմամբ Չեր շահուն միտ գնելու կ'աշխատինք: Եւ որպէս զի Չեզի վճարման ժամանակակէտերուն եւ ծախքերուն վրայ կարելի եղածին չափ ճիշդ տեղեկութիւն մը տանք, առտիկ վաճառման կեղծեալ հաշիւ մը կը խաւրենք, որմէ գիտնալու հարկաւոր եղած ամէն բանը կրնաք իմանալ: Նոյնպէս պատրաստ ենք Չեր երէք ամսուան մէջ վճարուելու քարշուած փոխանակագիրներուն գիմացը՝ վաճառքին գնոյն երէքին երկուքը կանխիկ վճարել:

Հաճութեամբ ընդունեցէք եւ այլն:

Վաճառաց տարրով հատուցմանի հանդերձ:

Գրագու քաղքէն Պր. Ա. մեզի պղտիկ մաս մը մետաքսեայ վաճառք ապսպրեց, յանձնելով որ Չեզի խաւրենք եւ արժեքին համար Չեր վրայ թուականէն ամիս մը ետքը վճարուելու փոխանակագիր մը քարշենք: Ննթագրելով որ Գուք ասոր կը հաւանիք, երէկ երկաթուղւով . . . արկղ մը ճամբայ գրինք, որուն հաշուին օրինակը Չեզի

Nous tirons aujourd'hui cette somme sur vous à un mois de date.

Avis de l'embarquement d'une marchandise pour un lieu tiers.

En vous confirmant le contenu de notre lettre du . . février, nous vous annonçons par la présente, que nous avons fait charger les 200 barils de harengs sur le vaisseau *Eugénie*, capitaine Moreau, pour être remis à B. à Havre. Le chargement du vaisseau est complet et le capitaine compte mettre à voile dans huit jours. Nous avons confié à M. G. et fils le soin de payer pour vous l'assurance pour une valeur de . . . , y compris 10°/_o de bénéfice présumé et les frais d'assurance, et de vous faire remettre la police.

En souhaitant que la marchandise vous parvienne en bon état, nous vous offrons l'assurance de notre dévouement.

Lettre de l'expéditeur à la maison de Havre.

Nous avons l'honneur de vous annoncer que nous avons fait remettre pour vous à bord du vaisseau *Eugénie*, capitaine Moreau, qui mettra à la voile d'ici à quelques jours, 200 barils de harengs, marqués B. No. 1—200 suivant connaissance ci-joint, et au sujet desquels MM. L. et Cie. vous donneront les instructions nécessaires. D'après les ordres de cette dernière maison nous en avons fait soigner l'assurance par MM. Fr. G. et fils.

կը խաւրէնք, եւ գումարը . . . Ֆրանք կ'ընէ :
Ապրանքին առ արժէքն այսօր ամսէ մը վճարուե-
լու փոխանակագրով Չեր վըայ կը քարշենք :

*Երրորդ տեղոյ համար վաճառքի մը նաև դրուե-
լուն վրայ ծանուցում :*

Մեր Փետրուար (4ին) դրած նամակին մէջ
ըսածնիս հաստատելէն ետքը, ներկայ թղթովս
Չեզի կը ծանուցանենք որ Չեզի համար գնուած
200 տակառ յիւնկա ձուկը Մորոյ նաւապետին Իօ-
թէկի անուն նաւը բեռնաւորեցինք՝ Հալը Պր. Բ.
ուղղելով : Նաւուն բեռնաւորելը լմնցած է եւ
նաւապետն ութ օրէն ճամբոյ ելլել կը մտածէ :
Վաճառքին ապահովագրութիւնը (այսչափ ստը-
կոյ,) նոյնպէս 0/10 ենթադրեալ շահը եւ ապա-
հովագրութեան ծախքերն ի հաշիւ Չեր հոգայը՝
Կ. եւ Արդւոյ յանձնած ենք, որոնք մուրհակը
Չեզի պիտ'որ խաւրէն :

Վաճառքին անվնաս հասնիլը մտղթելով՝
կը նորոգենք մեր անձնանուէր ծառայութեան
հաւատարմք :

Սողեւորչիւն Հալիի տան գրած նամակը :

Պատիւ կ'ունենանք առ թղթով Չեզի ծա-
նուցանել որ Մորոյ նաւապետին Իօթէկի նաւուն
մէջ, որ քանի մ'օրէն ասկէ ճամբոյ պիտ'որ ելլէ,
առ թղթիս մէջ գրուած ծանուցման համաձայն՝
200 տակառ յիւնկա ձուկ Բ. նշանով թիւ 1—200
Չեզի կը խաւրէնք, որոնց վըայ Լ. Պարոնայք ու-
րնկ. Չեզի հարկաւոր տեղեկութիւնները կու տան :
Վերոյիշեալ տան հրամանին համաձայն, ապահով-
ագրութիւնը՝ Կ. եւ Արդւոյ յանձնեցինք :

Nous saisissons cette occasion de recommander notre maison pour des opérations de tout genre et vous offrons l'assurance de notre considération.

Avis d'un naufrage.

En nous référant à notre dernière du 7. ct., nous avons aujourd'hui le chagrin de vous informer d'après une lettre de . . . que le vaisseau *Eugénie* a échoué sur la côte de . . . et a sombré. On a pu sauver l'équipage, mais la cargaison est presque entièrement perdue. Nous en avons instruit aussitôt les assureurs et nous vous prions, si vous recevez peut-être de Havre quelque renseignement ultérieur, de nous le communiquer immédiatement. Nous ferons alors tout ce qui dépendra de nous pour sauvegarder vos intérêts.

Réponse.

Nous avons appris à notre grand chagrin, par votre lettre, l'accident dont le vaisseau *Eugénie* et sa cargaison ont été les victimes. Cette perte nous est d'autant plus sensible que nous nous estimions heureux, vu le faible produit de la pêche aux harengs cette année, d'avoir obtenu cette partie à un prix modéré, et que nous avions l'espoir fondé de réaliser enfin un bénéfice important dans le commerce, à l'ordinaire si ingrat, des harengs. Nous n'avons sauvé de toute la cargaison que 23 barils, comme vous l'apprendra la lettre de M. B. à Havre.

Nous avons payé sur le champ à MM.*** de

Այս առթիւ մեր աստեղաց տունն ամէն տեսակ գործքերու համար Չեզի կը յանձնենք եւ կը խոստովանինք զմեզ լի մեծարանօք եւ այլն:

Կառարեկոյթեան մը ծանուցում:

Ամսոյս 7ին դրած վերջին նամակնիս յիշեցրնելէն ետքը, մեծ ցաւով կը ծանուցանենք (այս ինչ քաղքին) դրուած նամակէ մը առնուած դոյժը, որ Իօթհնի նաւը (Ա. կողման) ականցը վրայ խորտակեր ու բնկղմեր է: Նաւաստիններն ազատեր են, բայց նաւուն բեռը գրեթէ բոլորովին կորուեր է: Մենք ապահովիչներուն անմիջապէս հարկաւոր ազգարարութիւնն բրինք, եւ Չեզի կազաչենք որ եթէ պատահածին վրայ Հափրէն նոր բան մը լսելու բլլաք՝ անմիջապէս մեզի հազորդէք, որպէս զի Չեր շահք յառաջ սանելու համար ձեռքերնէս եկածն բնենք:

Պատասխան:

Մեծ արտմութեամբ Չեր նամակէն իմացանք Իօթհնի նաւուն եւ անոր բեռանը պատահած դժբախտութիւնը: Աս կորուստը մեզի անոր համար մանաւանդ ցաւալի է, որ այս տարւան յիսկս ձկան որսոյն նուազութեամբն ալ՝ նոյն ապրանքը չափաւոր գնով ձեռք բերել կարենանին՝ մեզի բախտ մը կը համարէինք, եւ հաստատուն յոյս ունէինք որ այդ յիսկսի հասարակօրէն դժբախտ առուտութէն վերջապէս մեծ վաստակ տեսնենք: Բոլոր վաճառքէն միայն 23 տակառ ազատեր են, ինչպէս Հափրէն Պր. Բ. ին դրած նամակէն կրնաք տեսնել:

Չեր ապահովագրութեան դումարը, որ (այս-

notre ville le montant de votre assurance s'élevant à . . . francs suivant l'estimation ci-jointe, et vous prions de vouloir bien régler cet objet.

Renseignements demandés sur le prix du fret.

Votre estimable maison nous ayant été recommandée par M. K. de Riga, nous prenons la liberté de nous adresser à vous pour avoir les informations suivantes.

Sur le point d'expédier de Riga à Bordeaux une cargaison de merrain, nous apprenons que le prix du transport, faute de bâtiments de commerce, y est maintenant fort élevé.

Nous avons payé, l'année dernière, pour le lest d'une cargaison semblable . . . roubles et ne désirerions pas y consacrer davantage cette fois-ci. En conséquence, si vous pouviez régler la charte-partie pour ce trajet, nous vous donnons plein pouvoir de le faire, car il importe surtout que le vaisseau parte aussitôt que possible. La cargaison est calculée à raison de 76 à 80 lasts, mais elle pourrait aisément être portée à 90, si les circonstances l'exigeaient. Le capitaine devrait s'engager à ne pas dépasser le nombre de vingt jours de planche pour l'embarquement et le débarquement des marchandises.

Dans l'attente de votre réponse nous vous saluons respectueusement.

Réponse.

Je me suis empressé de m'acquitter de la

չափ) ֆրանք կ'ընէ, այս թղթիս մէջ գրուած զնահատութեան մութհակին համաձայն քաղքիս *** Պարոններուն անմիջապէս վճարեցինք, եւ կ'աղաչենք որ այս գործքն անով հաւասարցընէք:

Կառուղչեքի վրայ ուզո՞ւած տեղեկոթիւն:

Ձեր պատուական տունը՝ Ռիկայէն Պր. Ք. մեզի յանձնած ըլլալով, կը համարձակինք Ձեզի գիմել հետեւեալ տեղեկութիւնները խնդրելու համար:

Ռիկայէն Պորտոյ նաւ մը կազնւոյ փայտ խաւրելու ըլլալով, իմացանք որ Ձեր նաւահանգստին մէջ նաւու պակասութեան պատճառաւ նաւողչէքը հիմայ շատ բարձր է:

Անցեալ տարի մէկ նաւու զրեթէ նոյնպիսի բեռան՝ (այսչափ) բուպլի վճարած էինք. աս անգամ ալ անկէ աւելի շէնք ուզեր վճարել: Ուստի եթէ աս զնով կրնաք նաւ մը վարձել, Ձեզի լիազօր իշխանութիւն կու տանք. որովհետեւ շատ հարկաւոր է որ նաւը կարելի եղածին չափ շուտ ճամբայ ելլէ: Նաւուն բեռը 76 — 80 տակառաչափ կը համարուի. սակայն պարագաներուն համեմատ կրնայ մինչեւ 90 տակառաչափի ալ բարձրացուիլ: Նաւապետը պէտք է յանձն առնուլ որ վաճառքները բեռնաւորելու եւ նաւէն հանելու համար 20 օրը շանցընէ:

Ձեր պատասխանին սպասելով եւ այլն:

Պատասխան:

Ամսոյս 12 ին գրած նամակով ինձի բրած

commission dont vous avez eu l'obligeance de me charger par votre lettre du 12 du mois. Malheureusement il ne m'a pas été possible de trouver sur le champ un bâtiment pour faire le trajet de Riga à Bordeaux au prix de . . . roubles par last. Le fret est en général plus élevé qu'autrefois, surtout dans les ports de la mer Baltique, et quoiqu'il ne manque pas ici de vaisseaux, aucun capitaine ne consent à passer de contrat au-dessous de . . . outre 10% d'avarie et le cadeau d'usage en sus du fret, ce qui équivaut à peu près à . . . roubles.

A ce prix je puis trouver ici un bâtiment bien construit et dans le meilleur état, sous la conduite d'un capitaine honnête et expérimenté, qui serait prêt à mettre à la voile aussitôt après la conclusion du contrat. J'attends donc votre réponse par le plus prochain courrier et vous prie d'agréer etc.

Retrait d'un ordre donné.

Nous vous remercions affectueusement pour les renseignements contenus dans votre lettre du 16 et., mais nous regrettons que vous ne puissiez exécuter notre commission qu'à un prix qui dépasse de beaucoup nos limites. Ayant appris en outre de votre ami à Riga qu'il croit pouvoir exécuter le transport à raison de . . . roubles, ce qui n'est pas beaucoup plus que le prix demandé à Riga pour l'affrètement, et nous épargne tout le temps perdu d'ici à Riga, nous préférons lui confier le soin de ce transport et nous nous voyons en conséquence forcés de retirer la commission que nous vous avions donnée.

յանձնարարութիւննիդ փութացի կատարել: Սա-
 կայն կը ջաւիմ որ անկարելի եղաւ անմիջապէս
 այնպիսի նաւ մը գտնել՝ որ տակառաշափին (այս-
 շարի) բուպլի նաւողէքով՝ վաճառքը Ռիկայէն
 Պորտոյ փոխադրել յանձն առնու: Հիմայ ընդհան-
 րապէս ամէն դի եւ մանաւանդ Պալդիկ ծովուն
 նաւահանգիստներուն մէջ նաւողէքն ուրիշ ան-
 զամներէն բարձր է. եւ հոս թէպէտ նաւու պա-
 կասութիւն չունինք, սակայն չկայ նաւապետ մ'որ
 (այսշարիկն) վար տանողէքով դո՛հ ըլլայ, $\frac{0}{10}$ ծո-
 վական վնասն ու տրուելու սովորական պարգէւներն
 ալ զատ, որ մեկանց դրեթէ (այսչարի) բուպլիի կը
 հաւասարի: Աս գնով կրնամ հոս աղէկ եւ ամուր
 շէնքով նաւ մը վարձել՝ պատուաւոր եւ փորձառու
 նաւապետի մը առաջնորդութեան տակ, որ դաշնա-
 գրութենէն անմիջապէս ետքը ճամբայ ելլելու պա-
 տրաստ կ'ըլլայ: Աւստի սուրհանդակին դառնալուն՝
 Չեր պատասխանին կը սպասեմ: Աղջ լերուք:

Գրանձնարարութիւն մը կտ առնող:

Ամոսյս 16ին տուած տեղեկութեանցդ հա-
 մար մեծապէս շնորհակալ ենք. սակայն շատ կը
 ջաւինք որ յանձնարարութիւննիս՝ մեր որոշածէն
 շատ վեր գնով կրնաք կատարել: Ասկէ զատ՝ ձեր
 Ռիկայի բարեկամէն լուր տուած ենք, որ ինք վա-
 ճառքին փոխադրութիւնը (այսչարի) բուպլիով կա-
 տարելու յոյս ունի, որն որ թէպէտ Չեր կողմերուն
 տանողէքէն քիչ մ'աւելի է, սակայն ասով նա-
 ուն ասկէ Ռիկա երթալու ժամանակը կը շահինք,
 եւ այսպէս լուադոյն կը համարինք վաճառքին
 փոխադրութիւնն իրեն յանձնել, որով կը հար-
 կադրինք Չերի տուած յանձնարարութիւննիս եւ
 առնուլ:

Nous sommes très-fâchés de vous avoir importuné pour rien de cette affaire, et nous ne laisserons échapper aucune occasion de vous en dédommager en vous confiant d'autres opérations.

Si nous pouvons en attendant vous être utiles à quelque chose ici, nous vous prions de disposer de nous en toute occasion et d'être bien convaincu de notre empressement à vous servir.

Conclusion d'un contrat maritime.

Conformément aux ordres contenus dans votre lettre du 19 de ce mois, j'ai, en vertu d'un contrat passé avec le capitaine H., affrété son bâtiment *le Condor* pour effectuer le transport, de Riga à Bordeaux, d'une cargaison de merrain au prix de . . . courants par last de Riga, plus 10% d'avaries et le cadeau d'usage, et vous envoie ci-joint un exemplaire de la charte-partie en même temps que j'en expédie un autre à M. A. à Riga.

Le capitaine ne demande que le temps strictement nécessaire pour lester son navire et appareiller; demain, si le temps n'est pas trop défavorable, il quittera de bonne heure le port de Travemunde.

En vous priant de me créditer de . . . thalers courants pour mes frais suivant la note ci-jointe, je me recommande à vous dans l'occasion pour exécuter vos ordres et vous réitère etc.

Աս գործքիս համար զՁեզ վայրապար աշխատեցրնելնուս վրայ շատ կը ցաւինք, եւ կը փութանք որեւիցէ առթի մէջ ուրիշ յանձնարարութիւններով Ձեզի փոխարինութիւն մ'ընել:

Եթէ հիմայ ալ քաղքիս մէջ կերպով մը կրնանք Ձեզի օգտակար ըլլալ, կը խնդրենք որ Ձեր հրամանները տաք եւ աներկբայ ըլլաք մեր պատրաստակամ ծառայութեանը վրայ:

Ժողովիս նախագահ թիւն մը կընքի:

Ձեր ամսոյս 19ին գրած նամակովն ինձի տուած հրամաններուն համեմատ՝ Ա. նաւապետին հետ դաշնագրութիւն մ'ըրի եւ իր Գննարկ նաւը վարձու բանեցի՝ բնու մը կազնույ տախտակ Ռիկայէն Պորտոյ փոխադրելու համար, Ռիկայի տաւառաշափին (այսչափ) ընթացիկ (թալէր) տանող շէքով, $\frac{0}{10}$ 10 ծովական վնասէն եւ սովորական պարգեւներէն զատ: Աս թղթովս նաւակալութեան պայմանագրութեան օրինակը Ձեզի կը խաւրեմ. երկրորդ օրինակ մ'ալ Ռիկա՝ Պր. Ա. ին պիտ'որ խաւրեմ:

Նաւապետը՝ միայն նաւը բեռնաւորելու եւ ելլելու պատրաստութեան ճշգիւ պէտք եղածին շափ ժամանակ կ'ուղէ. եւ եթէ հովը դէմ չըլլայ՝ վաղը կանուխ թրաւեմունտի նաւահանգստէն կ'ելլէ:

Ար խնդրեմ որ թղթիս մէջի հաշուին համեմատ բրած ծախքերուս համար (այսչափ) թալէր ինձի առնելէք գրէք, եւ ուրիշ առթիներու մէջ ալ Ձեր յանձնարարութեանց սպասելով՝ կը նորոգեմ եւ այլն:

Plaintes d'un chef à son commis-voyageur.

Je me vois malheureusement dans la nécessité de vous témoigner de nouveau mon déplaisir, de ce que vous ne vous informez pas avec assez de soin de la solidité des maisons avec lesquelles vous faites des affaires. En effet nous avons reçu, il y a peu de jours, la nouvelle que le cordier H. à Nantes, à qui vous envoyâtes au mois de juillet de l'année dernière un ballot de chanvre, est mort laissant sa succession tellement obérée de dettes, qu'on a dû le déclarer en faillite. On assure en particulier qu'il a fait de fortes pertes au jeu. Quoique l'affaire ne soit pas d'importance, il est bien contrariant d'essuyer une perte semblable quand on entre à peine en correspondance, d'autant plus qu'il serait très-facile aux voyageurs d'éviter ces accidents en prenant sur de nouvelles pratiques les informations nécessaires.

Les maîtres se font, il est vrai, beaucoup tirer l'oreille quand on les interroge sur le compte d'un confrère, mais on remarque bien à leur manière de répondre s'ils cachent quelque chose, auquel cas on peut prendre des renseignements ultérieurs.

Ci-joint la continuation de votre tournée avec la liste de nos débiteurs.

Adieu et que vos affaires réussissent!

Գլխաւորէ մը քանքատ իւր նախապարհորդ խանթի
պատանկոյն :

Յաւ է սրտիս՝ որ նոր առիթ մ'ալ կ'ունենամ
Չեզի իմ տհաճութիւնս յայանելու, որ զգուշու-
թեամբ չէք տեղականար ան աներուն հաստատու-
թեանը, որոնց հետ յարաբերութեան մէջ կը
մանէք: Քանի մը որ յառաջ մեզի լուր եկաւ, որ
Նանդ՝ Հ. շուանամանը, որուն անցեալ տարի
Յուլիսի մէջ հակ մը կանեփի ծախած էինք, մեռեր
է, եւ թող տուած ժառանգութիւնն այնչափ
պարտքերով բեռնաւորեալ է, որ ստիպուեր են
զինքը անանկացած հրատարակել: Ա՛րսուի թէ
գլխաւորարար խազի մէջ մեծ կորուստներ ունեցած
բլլայ: Թէպէտ եւ իրն երեւելի բան մը չբլլայ,
բայց եւ այնպէս շատ անհաճոյ բան է մէկու մը
հետ յարաբերութեան մէջ մանելուն պէս՝ այս-
պիսի կորուստ մը կրել. մանաւանդ որ ճամբորդ-
ները շատ դիւրութեամբ կրնան այսպիսի դէպքե-
րէն խորշիլ, նոր յաճախորդներուն վրայ հարկաւոր
եղած տեղեկութիւններ առնելով:

Ստոյգ է՝ մարդիկ իրենց բնկերակիցներուն
վրայ հարցուած ատեն, բերաննին դժուարաւ կը
բանան. բայց իրենց պատասխան տալու կերպէն
կ'իմացուի որ բան ծածկել կ'ուզեն, եւ անով կրք-
նայ նոր տեղեկութիւններ առնուիլ:

Թղթիս հետ կ'ընդունիք նաեւ Չեր ճամբորդ-
ութեան շարունակութիւնը եւ պարտապաննե-
րուն ցուցակը:

Աղջ լեր: Բարի յաջողութիւն:

Réponse.

La lettre que vous m'avez adressée le 12e de ce mois, à . . . , m'est parvenue hier au moment où j'allais en partir.

Ce qui s'est passé avec H. de Nantes m'a non moins déplu qu'étonné: je m'étais informé de lui en plus d'un endroit, et personne ne m'avait communiqué quoi que ce soit de fâcheux sur son compte.

Vous trouverez ci-joint la liste des commandes reçues et des paiements effectués. Parmi les premières se trouve celle de suif pour Fr. à . . . que je vous prie d'exécuter immédiatement, attendu qu'il en a un pressant besoin.

Malheureusement je n'ai pu écouler cette marchandise comme je l'aurais voulu, parce que tout le monde a fait sa provision ou qu'elle se vend encore au-dessous du prix auquel je puis la céder.

Je regrette de n'avoir rien pu faire avec les frères S. à . . . , malgré toute la peine que je me suis donnée pour y parvenir.

Si Tr. de . . . s'adresse à vous, ne lui envoyez rien. Ses affaires sont, dit-on, en mauvais état, c'est pourquoi je ne lui ai point fait de visite.

Je pars demain d'ici et pense être le 23 à . . . et le 26 à

Պատասխան:

Չեք ամսոյս 12ին . . . քաղաքը խրկած նա-
մակը՝ երէկ հոնկէ ճամբոյ ելլելու ատենս ըն-
դունեցայ:

Նանդ քաղքին Պր. Հ.ին դէպքն ինծի ան-
հաճոյ եւ միանդամայն անակնկալ է. ես քանի մը
տեղ վրան տեղեկութիւններ խնդրած էի, բայց ոչ
ոք իրեն դէմ բան մը բսած էր:

Թղթիս մէջ կը փակեմ ինծի եղած յանձնա-
բարութեանց եւ վճարմանց ցանկը: Յանձնարա-
բութեանց մէջէն մասնաւորապէս ճրագուն առանց
յապաղելու . . . քաղաքը Պր. Փր. ին խաւրեցէք,
որովհետեւ շատ հարկաւորութիւն ունի:

Գժբախտութեամբ առ վաճառքէն չկրցայ
բաղձացածիս շափ ծախել, վասնզի գրեթէ ամէն
մարդ ունի եւ կամ տուածէս աւելի աժան զնով
կրնայ զնել:

. . . քաղքին Ս. եղբարց հետ, որչափ ալ
աշխատեցայ, չկրցայ գործք մը գործել:

. . . քաղաքը Պր. Թր. եթէ գրելու ալ
ըլլայ, բան մի խաւրէք: Ա՛րսուի թէ գործքերը
դէշ կ'երթան, անոր համար իրեն այցելութեան
ալ չգացի:

Աչաղը կանուխ ասկէ ճամբոյ պիտ'որ ելլեմ.
կը յուսամ որ ամսոյս 23ին . . . քաղաքը եւ
26ին . . . քաղաքը կը գանուիմ:

III.

Lettres relatives à des paiements.

Paiement d'une facture.

Le sirop dont votre lettre du 9 ct. renfermait la facture est arrivé, et après l'avoir reçu, je vous en ai crédité la valeur. Je vous témoigne toute ma satisfaction pour la qualité de cette marchandise, et à l'avenir je m'adresserai volontiers à vous, quand mes besoins l'exigeront.

J'ai l'honneur de vous remettre dans l'inclose 94 fr. 33 cent. à deux mois de date sur les frères S. à Paris, dont vous disposerez pour le paiement de ce qui vous est dû. — Vous voudrez bien m'en accuser réception à la première occasion. Recevez en attendant etc.

Paiement d'une traite.

En réponse à votre lettre d'hier, je vous informe que j'attends l'arrivée des harengs dont elle contient la facture, et j'aurai soin de vous en reconnaître la valeur après réception, si, comme je n'en doute pas, ils répondent à mon attente.

Les 100 napoléons d'or sur Bouillon et Cie. qu'on nous a remis pour être encaissés ont été payés à présentation et passés à votre crédit. D'autre part j'ai bonifié, sur votre ordre et pour votre compte, 170 th. à la banque Mobilier, dont vous trouverez la quittance demeurée dans la pièce ci-jointe.

Վճարմանց վերաբերեալ նամակներ:

Վաճառացոյցի մը վճարուհիլը:

Հասաւ օշարակն՝ որուն ցուցակը ամսոյս 9ին դրուած նամակով մը մէկտեղ ինծի խաւրեր էիք, եւ ես դինը Ձեր հաշուին անցուցի: Աս առթով կը յայտնեմ՝ նաեւ թէ նոյն վաճառքին վրայ դո՛հ եմ, եւ թէ ասիկէ ետքն ալ պէտք որ ունենամ՝ յօժարութեամբ Ձեզի կը դիմեմ:

Թղթիս մէջ Ձեզի Փարիզ Ս. Եղբարց վրայ թուականէս 2 ամիս ետքը վճարուելու 94 Փր. 33 սանդ. կը փակեմ՝ Ձեր առնելիքին դիմացը. ընդունելնիդ առաջին առթով ինծի ծանուցէք: Ողջ լերուք:

Փոխանակագրի մը վճարուհիլը:

Ձեր երեկուան նամակին պատասխան՝ կը ծանուցանեմ, որ յիսկաւ ձկան դալատեան կը սպասեմ, որուն ցուցակը նոյն նամակով խաւրած էիք, եւ ապրանքին հասնելէն ետեւ՝ եթէ յուսացածիս պէս աղէկ ելլէ, որուն վրայ շեմ տարակուսիք, արժէքը Ձեր հաշուին կ'անցընեմ:

Պույլէսն եւ Ընկեր. վրայ քարշուած 100 նաբոյլէսն ոսկւոյ փոխանակագիրը՝ ներկայացուելուն պէս վճարուեցաւ եւ Ձեր հաշուին անցուեցաւ: Ասոր դիմացը՝ Ձեր հրամանին համեմատ եւ Ձեր հաշուին՝ հոս Մոպիլիէ դրամասեղանին 170 թալէր վճարեցի, որուն ընկալագիրն առ թղթիս մէջ կը գտնէք:

N'ayant plus rien d'important à vous communiquer, je vous salue amicalement.

Envoi d'argent en diverses espèces.

J'ai reçu avec votre lettre du . . . le sucre que vous m'avez envoyé et j'ai porté le montant de la valeur au crédit de votre compte. Je vous envoie ci-joint:

10 louis d'or	à 8 fl. 50 kr.	85.—
20 ducats d'empire	à 5 fl. 6 kr.	101.20
Billets de banque	50.—
		<hr/>
		fl. 236.20

dont je vous prie de me créditer.

Envoi d'une lettre de change.

J'ai reçu en son temps votre lettre du . . . ainsi que le compte des marchandises, et vous en ai passé la valeur de conformité. Aujourd'hui je vous envoie 300 fr. sur C. W. à . . . payables à deux mois de date que vous voudrez bien faire rentrer pour mon compte.

Refus d'acceptation suivi de protêt.

J'ai présenté votre mandat de 300 francs payables le 16. juillet sur C. W. de cette ville, que j'ai reçu avec votre lettre du . . . , mais il a

Չեզի հաղորդելու ուրիշ կարելոր բան մը
չունենալով զՉեզ բարեկամաբար կ'ողջունեմ:

Անձեռնպատրաստ ստակի տոսքրով՝ զանազան
տեսակ դրամով:

Չեր (ամսոյս 17 ին) գրած նամակին հետ՝
ինձի խաւրած շաքարն ալ բնդունեցայ, եւ անոր
գումարը Չեր հաշուին անցուցի: Աս թղթովս
Չեզի կը խաւրեմ՝

10 լուղովիկ. սակի, հատը՝	8 ֆիորին 50 գար.	85.—
20 կայսերական տուգադ, հատը՝	5 ֆիորին 6 գար.	101.20
Թղթագրամ		50.—
		<hr/>
	ֆիոր.	236.20

Գորն որ կ'աղաչեմ որ ինձի առնելէք գրէք:

Փոխանակագրի մը տոսքրով:

Չեր (ամսոյս 2 ին) գրած նամակը ժամանակին
բնդունեցայ, եւ անոր հետ վաճառաց հաշիւն ալ,
որուն գումարն ըստ հաշուի Չեզի անցուցի: Այս-
օր Չեզի Չեր քաղաքը ք. Ա. ի վրայ՝ թուակա-
նէս երկու ամիս ետքը վճարուելու 300 ֆրանքի
փոխանակագիր մը կը խաւրեմ, զորն որ կ'աղաչեմ
որ իրմէ իմ հաշուիս առնուք:

Փոխանակագրի մը շրնդունողիչն ուս անոր դեմ
բողոք:

Քաղաքիս մէջ ք. Ա. ի վրայ քարշուած ու
Յուլիոսի 16 ին վճարուելու 300 ֆրանքի փոխանա-
կագիրն, որ Չեր (ամսոյս 2 ին) գրած նամակովն

refusé de les accepter. En conséquence je vous envoie le protêt que j'ai dû faire lever, en vous priant de me créditer de . . . fr. qu'il a coûtés. Je garde le billet à moi adressé pour le représenter à l'échéance.

En vous priant de me faire parvenir bientôt vos ordres, j'ai l'honneur etc.

Envoi d'une traite avec prière de balancer le compte et de renvoyer l'excédant.

J'ai à vous confirmer la réception des marchandises envoyées avec votre du 22 mars, dont j'ai passé la valeur à votre crédit. Pour en solder le montant je vous envoie aujourd'hui 700 sterlings courants à deux mois de vue sur L. G. à Londres; je vous prie de me les compter au plus haut cours et de me renvoyer par la poste l'excédant de cette somme en bons sur le trésor, déduction faite du montant de votre envoi.

Agréez etc.

Envoi de l'excédant d'un paiement.

Votre lettre du 12 ct. renfermait 700 sterlings courants payables le 30 juillet à Londres, dont nous vous avons crédité, à $99\frac{3}{4}\%$, 698 st. 5 shillings. Déduction faite de notre envoi du 22 mars de 246 st. 10 shil. il vous revient 451 st. 15 shil., que nous vous remettons suivant votre désir ci-joints en bons du trésor.

Agréez etc.

ընդունեցայ՝ ներկայացուցի, սակայն ինք չընդունեցաւ: Արդ կը խրկեմ Չեղի ասոր դէմ բրած բողբոս, աղաչելով որ անոր համար բրած (այսչափ) ֆրանք ծախքս ինծի առնելիք գրէք: Իսկ փոխանակազիրը քովս կը պահեմ, որպէս զի հասուցման օրը դարձեալ ներկայացընեմ:

Չեղմէ նոր հրամաններ խնդրելով, կը մնամ եւ այլն:

Փոխանակագրի մը առարուս, աղաչելով որ անով հաշիւը հաւասարցընե եւ աւելցածը եւ խառնի:

Թղթովս կը ծանուցանեմ Չեր Մարտի 22ին խրկած նամակին հետ ճամբայ գրած վաճառքներուն հասնիլը, որոնց արժէքը Չեր հաշուին գրեցի: Արդ դումարը հաւասարցընելու համար այսօր Չեղի Լոնտոն Պ. Լ. Վ. ի վրայ աեսութենէ երկու ամիս ետքը վճարուելու 700 սղէտլինի փոխանակազիր մը կը խաւրեմ: Ա՛ղաչեմ որ զանոնք բոս կարի բարձր գնով հաշուէք, եւ Չեր խրկած վաճառքներուն արժէքն անկէ հանելէն ետեւ՝ աւելցածը սուրհանդակով ինծի եւ խաւրէք: Ողջ լեբուք:

Վճարքի մը աւելցողակն եւ խրկել:

Չեր ամսոյս 22ին գրած նամակովը՝ Լոնտոն Յուլիսի 30ին վճարուելու 700 սղէտլինի փոխանակազիր մ'ընդունեցանք եւ $\frac{99\frac{3}{4}}{100}$ 698 սղէտլին եւ 5 շիլլինի Չեր հաշուին անցուցինք: Մեր Մարտի 22ին յուղարկած վաճառաց արժէքին դումարը, որ 246 սղէտլին 10 շիլլինի կ'ընէ, մէջէն հանելէն ետեւ, մնացած 451 սղէտլինն ու 15 շիլլինիը Չեր բողբոսներին համաձայն առ թղթովս եւ կը խաւրենք:

Արթուր Մարտի

Refus d'accepter l'arrangement ci-dessus.

La lettre que vous nous avez fait l'honneur de nous écrire en date d'hier nous apporte 700 sterlings payables le 30 juillet; elle nous charge aussi de vous créditer du montant de cette traite et de vous retourner en espèces l'excédant, déduction faite des 246 sterlings que vous nous devez.

Nous regrettons vivement de ne pouvoir accéder à vos désirs, mais il ne nous convient pas de devoir, par suite de notre endos qu'il nous faut naturellement mettre sur la lettre de change, demeurer six semaines débiteurs du triple de la somme en question. Nous vous renvoyons donc la lettre de change ci-incluse à notre décharge et vous prions de nous faire tenir ce qui nous est dû en espèces ou en un mandat sur cette place.

Dans l'attente de votre réponse nous vous saluons bien amicalement.

Avis donné à un créancier qu'il peut disposer de son avoir.

Depuis le départ de ma dernière lettre, en date du 2. ct., j'ai vainement espéré que le cours du change sur Pétersbourg viendrait à baisser, afin de pouvoir vous faire parvenir votre avoir. Supposant que le cours de votre place m'est plus avantageux, je vous prie de tirer sur moi le montant de votre créance et des frais au terme qu'il vous plaira de fixer. Notre cours de ce jour est de 107 $\frac{1}{2}$, et il est peu probable qu'il baisse de si tôt.

ժիտակաւ պատասխան:

Երէկուան նամակնիդ՝ մեզի Յուլիսի 30ին վճարուելու 700 սղէուլինի փոխանակագիր մը կը պարունակէր, յանձնելով միանգամայն որ նոյն փոխանակագրին գումարը Չեզի առնելէք զրենք, եւ 246 սղէուլին առնելէքնիս մէջէն հանելէն ետեւ՝ աւելցածը Չեզի առձեռնպատրաստ դրամով ետ խաւրենք:

Սակայն շատ կը ցաւինք՝ որ Չեք այդ բազմանքը կատարելն անկարելի է, վասն զի չենք կրնար յանձն առնուլ՝ փոխանակագիրն ի հարկէ փոխանցելովնիս՝ մեր առնելիքին երեքպատիկ գումարին պարտական մնալ: Աւստի փոխանակագիրն առ թղթովս Չեզի կը դարձնենք, եւ կ'ազաչենք որ մեր առնելէքն առձեռնպատրաստ դրամով կամ առ քաղքիս վրայ քարշուած փոխանակագրով մեզի խաւրէք:

Չեք պատասխանին սպասելով, կը մնանք եւ այլն:

Պարտասիրոջ մը ծանոցում որ առնելիքն ուզածին պէս կրնայ տրամադրել:

Ամոցս Չին դրամ վերջին նամակս խրկելէս ետքը՝ կը սպասէի որ Բեզերպուրկի փոխանակագրերուն ընթացքն իջնայ, որ Չեք առնելէքը կարող ըլլամ հասուցանել. բայց ի զուր: Անթագրելով որ այդ տեղաց փոխանակագրերուն ընթացքն ինծի աւելի նպաստաւոր ըլլայ, կ'ազաչեմ որ Չեք առնելէքին եւ եղած ծախքերուն համար իմ վրաս՝ ինչ ժամագրութեամբ որ կ'ուզէք՝ փոխանակագիր մը քարշէք: Մեր այսօրուան ընթացքը 107¹/₂ է, եւ հաւանական չ'երեւար որ մօտեւոր

J'espère néanmoins que vous pourrez en tout cas tirer sur moi au-dessous de 107.

En vous assurant que votre traite sera payée promptement, je suis, avec respect etc.

Avis d'un paiement fait au voyageur d'une maison.

Il y a quelques jours que j'ai eu le plaisir de voir chez moi votre voyageur, M. X. Je lui ai payé le solde de mon compte qui se montait à 28 napoléons 7 francs, ce dont il vous aura sans doute informé.

Envoi d'un paiement.

J'ai reçu, il y a quelques jours, l'envoi que vous m'avez fait parvenir, et l'ayant reconnu juste, je l'ai porté au crédit de votre compte. Pour balancer cet article je vous envoie dans le paquet ci-joint

	francs 250.10
Escompte 2 %	5.—
	<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>
	francs 255.10

Demande d'une ouverture de crédit.

Nous avons l'honneur de vous remettre une circulaire relative à l'ouverture de notre maison de banque, et prenons la liberté d'y joindre quelques lignes pour vous dire combien nous serions flattés d'entrer en correspondance avec votre estimable

ասկէ աւելի իջնայ. այսու ամենայնիւ կը յուսամ
թէ որեւիցէ դիպուածին մէջ՝ 107էն վար կրնաք
քարշել:

Չեր փոխանակագրին անմիջապէս վճարուե-
լուն վրայ զՉեզ ապահովցրնելով, եմ լի մեծա-
բանօք եւ այլն:

Ճամբորդ գործակատարի մը կողմ վնասման ծա-
նուցում:

Քանի մը օր յառաջ Չեր կողմանէ ճամբոր-
դութիւն ընող Պր. Ք. գործակատարն իմ տունս
տեսնելու հաճութիւնն ունեցայ, որուն իմ 28 նա-
բող. եւ 7 ֆր. պարտքս վճարեցի, ինչպէս ինքն
անտարակոյս Չեզի ծանուցած է:

Վնասքի մը խրկողիլը:

Ինծի խրկած վաճառքնիդ քանի մը օր է որ
բնդունեցայ. եւ ամէն բան ճիշդ գտնելով՝ դու-
մարք Չեզի առնելիք գրեցի: Արդ այս մասը լմըն-
ցրնելու համար նամակիս կից ծրարով Չեզի կը
խաւրեմ:

	Փրանք	250.10
Գրամագելը $\frac{0}{100}$ 2		5.—
	<hr/>	Փրանք 255.10

Համարում տալու խնդրուածք:

Գրամափոխութեան տուն մը հաստատելնիս
ծանուցանելու նպատակաւ աս շրջաբերականը
Չեզի խրկելու պատիւ ունենալով, կը համարձա-
կինք անոր վրայ քանի մը տող ալ աւելցրնել,
Չեզի իմացրնելու համար թէ որչափ կը փափա-

établissement, et de vous prouver par nos efforts notre vif désir de nous rendre dignes de votre confiance. Il nous serait particulièrement agréable que vous voulussiez bien nous ouvrir un crédit, ce qui contribuerait à rendre notre correspondance plus active et à vous donner des preuves palpables de notre exactitude et de notre solidité.

Dans le cas où vous seriez disposés à satisfaire à notre désir, nous vous prions de nous communiquer l'étendue du crédit que vous nous ouvririez, et en vous assurant que nous remplirons toujours nos obligations avec la plus scrupuleuse exactitude, nous vous saluons avec respect.

Réponse négative.

Nous avons reçu la lettre que vous nous avez fait l'honneur de nous écrire le 1er du mois, avec une circulaire nous annonçant que vous avez établi une maison de commerce, et en vous remerciant de cette communication nous faisons des vœux sincères pour le succès de vos entreprises.

Bien que désirant contribuer pour notre part à agrandir le cercle de vos affaires et à leur imprimer de l'activité, nous nous voyons forcés, du moins pour le moment, de renoncer à satisfaire au désir que vous exprimez d'entrer en relation avec nous. Nous nous sommes fait depuis longtemps une loi de n'ouvrir de compte à aucune nouvelle maison, et cette résolution nous ne l'avons prise qu'après avoir fait mainte triste expérience.

Veillez donc n'attribuer ce refus à aucune

գինք Չեր պատուական տան հետ յարաբերութեան մէջ ըլլալ, եւ թէ որչափ պիտ'որ աշխատինք Չեր վստահութեան ամէն նկատմամբ արժանի ըլլալու: Մեզի առանձին կերպով ուրախալի կ'ըլլայ, եթէ մեզի չափաւոր համարում մը տալ յանձն առնուք, որուն վախճանն ըլլայ՝ մեր եւ ձեր առեւտրական յարաբերութիւնը կենդանացընել, եւ մեր կողմանէ Չեզի ճիշդ եւ հաստատ գործողութեան ակներեւ ցոյցեր տալ:

Եթէ բաղձանքնիս յանձն առնուք կատարել, կ'աղաչենք որ մեզի տուած համարման քանակութիւնը ծանուցանէք, եւ զՉեզ կ'ապահովցընենք որ պարտքերնիս միշտ մեծ ճշդութեամբ պիտ'որ կատարենք, մնալով խորին յարգութեամբ:

Ժխտական պատասխան:

Ամոցս ին նամակովք Չեր խրկած շրջաբերականն առնելով՝ նոր վաճառականութեան տուն մը հաստատելնիդ խմայանք: Չէ թէ միայն շնորհակալ ենք Չեր այդ մտադրութեանը, այլ եւ ամէն գործող յաջողութեանը համար աղօթող:

Ար բաղձայինք մենք ալ մեր կողմանէ Չեր գործողութեան շրջանն ընդարձակելու եւ կենդանացընելու օգնել. սակայն մեծապէս ցաւ է մեզի որ չենք կրնար դոնէ առ այժմ՝ մեզի հետ յարաբերութեան մէջ ըլլալու բաղձանքնիդ կատարել: Երկայն ժամանակէ ի վեր մեզի կանոն բրած ենք՝ նոր տան մը համարում չտալ, եւ առ որչումք բաղձաթիւ դառն փորձերէ ետքն բրած ենք:

Ա'աղաչենք որ այդ առաջարկութեան մեր-

méfiance personnelle de notre part; le nom des maisons respectables dont vous vous réclamez suffirait déjà pour nous rassurer complètement. Quoiqu'il en soit, si nous pouvons vous être de quelque utilité sur notre place, nous vous prions de disposer de nous en tout temps.

Réponse affirmative.

En vous confirmant la réception de votre circulaire du 1er de ce mois et de la lettre du même jour qui l'accompagnait, nous souhaitons sincèrement que votre entreprise, qui paraît reposer sur des bases solides, soit couronnée d'un plein succès. Les maisons de commerce respectables auxquelles vous vous référez, et surtout les renseignements favorables que, sur notre demande, MM. N. S. et M. nous ont envoyés, nous engagent à satisfaire à votre désir de vous voir ouvrir un crédit chez nous, persuadés que nous sommes que vous ne vous écarterez jamais des principes de loyauté et d'exactitude, qui seuls peuvent inspirer de la confiance en un jeune établissement et en assurer la durée.

Nous fixons notre crédit provisoirement à 5000 florins; mais nous sommes tout disposés à vous en accorder dans la suite un plus étendu, si le développement donné à vos affaires vous en faisait sentir le besoin et que nous continuions à être satisfaits de nos relations avec vous.

Nous vous compterons, comme on le fait à l'ordinaire, $\frac{1}{3}$ 0/0 de commission pour toutes les opérations faites d'après vos ordres, et vous débiterons de 5 0/0 par an pour les sommes à notre

Ժուճը իբրև անձնական անխտահաթեան ապացոյց չառնուք. վասն զի Չեր յիշած պատուաւոր աներուն անունները՝ զմեզ բարորակին ապահովցրնելու բաւական էին: Բայց թէ որ հաս կերպով մը Չերի կրնանք օգտակար ըլլալ, պատրաստ ենք մեր ծառայութիւնը Չերի միշտ նուիրելու:

Հաստատական պատասխան:

Ամսոյս 1ին Չեր խաւրած շրջաբերականն ու անոր յարակից նամակն ընդունելնիս առ թղթով Չերի ծանուցանելէն ետեւ, անկեղծ որախ կը բաղձանք որ Չեր գործառնութիւնը, որ հաստատուն հիման վրայ հիմնեալ կ'երեւայ, յաջող ելք ունենայ: Չեր յիշած երեւելի վաճառականութեան աներուն անունները, եւ մանաւանդ մեր խնդրելովք՝ Պր. Ն. Ս. ին եւ Մ. ին Չեր վրայ խաւրած նպատաւոր տեղեկութիւնները՝ մեզի որոշել առին որ Չերի համարում տալու բաղձանքնիդ կատարենք, հաստատ գիտնալով որ երբեք չէք խտորիբ անկեղծութեան եւ ճշգրտութեան սկզբունքներէն, որոնք նոր հաստատութեան մը վրայ վստահութիւն կրնան բերել եւ անոր տեւականութիւնն ապահովցրնել:

Առ այժմ Չերի 5000 ֆիորինի համարում կա տանք. սակայն պատրաստ ենք ետքէն աւելի բարձրացրնելու՝ եթէ Չեր առուտորին ընդարձակութիւնն այնպէս պահանջէ եւ մենք ալ Չեր եւ մեր յարաբերութեանց վրայ գոհ ըլլանք:

Ամէն Չեր յանձնարարութեամբն ըրած գործքերնուս համար սովորական $0/0 \frac{1}{3}$ յանձնառոգչէքը կը հաշուենք, եւ Չերի անցած ստակի գումարին համար՝ տարին $0/0 \frac{5}{5}$ շահ տալէք կը գրենք:

crédit; mais si nous avons à vous bonifier des intérêts, ils seront comptés à 4 %.

Dans l'attente de vos ordres nous vous saluons amicalement.

Refus d'accepter une traite non-avisée.

On a présenté aujourd'hui à notre acceptation une traite de vous de mille francs payable à deux mois de date suivant avis; mais nous avons cru devoir la refuser attendu que nous sommes sans avis de votre part. Le porteur n'a pas fait lever de protêt, mais il reviendra dans quelques jours pour avoir des renseignements. Nous vous prions en conséquence de nous faire parvenir, par le retour du courrier, la confirmation de la traite. Nous vous ferons observer que nous ne payons jamais aucun mandat suivant avis, même quand ils nous sont adressés par nos correspondants les plus anciens et les plus solides, sans qu'on nous les ait réellement avisés.

Pour s'excuser d'une erreur.

En réponse à votre honorée du 18 ct., nous vous adressons nos excuses pour avoir négligé de vous aviser une traite de 1000 fr. sur vous du 2 ct. à deux mois de date; nous vous prions de lui faire bon accueil et vous donnons l'assurance qu'une semblable erreur ne se renouvellera plus.

Nous vous saluons amicalement.

Իսկ եթէ մենք Չեզի շահ վճարելու բլանք՝ 0/0 4ով
կը հաշուենք :

Չեր յանձնարարութեանց սպասելով, զՉեզ
բարեկամարար կ'ողջունենք :

Առանց ծանոկցման քարշուած փոխանակագրի մը
մերժողով :

Այսօր մեզի՝ Չեր կողմանէ քարշուած 1000
Փրանքի փոխանակագիր մը մատուցին, թուակա-
նէն երկու ամիս ետքը վճարելի ըստ ազդարարու-
թեան. բայց հարկ եղաւ մերժել, որովհետեւ ա-
նոր վրայ Չեզմէ ազդարարութեան թուղթ ընդու-
նած չէինք : Կատուցանողը բողոք ընել չտուաւ,
բայց քանի մ'օրէն դարձեալ պիտ'որ դայ տեղե-
կութիւն խնդրելու. ուստի կ'ազաչենք որ թղթա-
բերին դառնալուն՝ փոխանակագրին հաստատու-
թիւնը խաւրէք : Աս առթով Չեզի կ'իմացընենք
նաեւ որ նոյն իսկ ամէնէն հին ու պատուաւոր վա-
ճառակիցներէն ալ ըստ ազդարարութեան խոր-
կուած փոխանակագիրները սովորութիւն չունինք
վճարելու՝ քանի որ իրօք ազդարարութեան թուղթ
չենք ընդունած :

Միտայման մը համար թողոթիակ խնդրել :

Ամսոյս 18ին դրած թղթերնուդ պատասխան
տալով՝ թողութիւն կը խնդրենք որ մեր ամսոյս
2ին թուականէն երկու ամիս ետքը վճարուելու
Չեր վրայ քարշուած 1000 Փրանքի փոխանակագրին
համար Չեզի ազդարարութեան թուղթ խաւրելու
մուցեր ենք : Կ'ազաչենք որ Չեր ընդունելութիւնը
չղանայք, զՉեզ ապահովընելով որ նոյնպիսի սխալ-
մունք մը ուրիշ անգամ չի պատահիր :

Avis du non-payement d'une traite acceptée.

En me référant à ma dernière du 17 et je vous annonce que X. de cette ville, sur lequel vous m'aviez fait une remise de 1200 florins fin d'avril pour le compte de MM. S. et Cie. à Leipsic, laquelle avait été acceptée, a suspendu hier ses paiements. En conséquence j'ai fait lever protêt et j'envoie à MM. L. Schöne et Cie. à Berlin la traite, le protêt et le compte de retour acquitté, ainsi que la retraite sur vous pour le montant de ce dernier, soit 24¹/₂ fl.

Le payement de ces sommes, qui nous paraît hors de doute, balancera nos comptes.

Renvoi d'une traite non acceptée.

Nous avons reçu aujourd'hui, à 3 heures de l'après-midi, la lettre que vous nous avez fait l'honneur de nous écrire hier, et nous avons envoyé sur le champ chez MM. L. pour toucher le montant de votre remise de 250 napoléons payable le 23 du mois. Malheureusement on nous a répondu que cette maison n'acceptait pas la traite. Nous avons donc fait lever immédiatement un protêt que nous vous envoyons ci-joint, en vous priant de nous décharger du montant de la traite protestée et de nous bonifier . . . francs pour les frais du protêt.

Քարշոռած փոխանակագրի մը ընդունուելիս
եւորը անվնար մնաշուն վրայ ծանոցողով:

Ամսոյս 17ին գրած նամակս յիշեցընելով,
այսօր Չեզի կը ծանուցանեմ որ աս քաղքիս Ք.
Պարոնը, որուն վրայ ի հաշիւ Պր. Ս. եւ Ընկեր.
Լայբցիկ Ապրիլին վերջը վճարուելու 1200 Ֆրան-
քինի փոխանակագիր մը քաշած էիք, որն որ ար-
դէն ընդունուած էր, երեկ իր վճարմունքները
գաղթեցուց: Աւստի ասօր դեմ բողոք բրի, եւ փո-
խանակագիրը, բողոքման թուղթը եւ վճարուած
գարձի հաշիւը, ինչպէս նաեւ անոր համար եղած
24½ Ֆրորին ծախքին համար Չեր վրայ քարշուած
փոխանակագիր մը Պերլին Լ. Շէօնէ եւ Ընկեր. կը
խաւրեմ:

Աս գումարներուն վճարուելովն, որուն վրայ
ամենեւին տարակոյս չունինք, մեր հաշիւները կը
հաւասարին:

Քարշոռած փոխանակագիր մը ընդունուելով եւ
յուարել:

Չեր երեկուան նամակն այսօր կէսօրէն ետքը
ժամը 3ին ընդունեցանք եւ շուտ մը Լ. Պարոն-
ներուն խաւրեցինք, Չեր մեր վրայ քարշած ամ-
սոյս 23ին վճարուելու 250 նաբոլէոնն առնելու.
սակայն դժբախտութեամբ մեզի պատասխան տուին
որ փոխանակագիրը չեն ընդունիր: Անմիջապէս
բողոք բրինք, որուն օրինակն աս թղթովս Չեզի կը
խաւրենք, աղաչելով որ դեմ բողոքուած փոխա-
նակագրին գումարը մեզի վճարէք, եւ բողոքման
ծախքին համար գացած (այսչափ) Ֆրանքը, մեր
առնելեաց հաշուին գրէք:

Renvoi d'une traite et du protêt pour notification tardive du dernier.

Je reçois en ce moment votre lettre du 24 ct. par laquelle vous me renvoyez avec protêt, faute de paiement, la traite de 250 nap. payable le 23 du mois. Quelque désir que j'aie de vous être agréable, je me vois à regret dans l'impossibilité de reprendre la traite en question, le protêt ayant été notifié un jour trop tard, c'est-à-dire le 26, tandis qu'il aurait dû l'être au plus tard le surlendemain de l'échéance, soit le 25, ce qui me prive du droit de recours. Je dois en conséquence vous laisser le soin de vous adresser aux tireurs, MM. Bonneville frères de Lyon, dont j'ai reçu cet effet et que j'informe aujourd'hui même du non-paiement. Mais c'est tout ce que je puis faire pour vous.

En souhaitant que vous n'ayez pas à subir de perte considérable par suite de ce désagréable incident, je vous salue bien amicalement.

Envoi d'actions avec ordre de les vendre.

Nous avons reçu la lettre que vous nous avez fait l'honneur de nous écrire en date du 4 novembre de cette année et où vous nous offrez vos services sur votre place. Nous saisissons en conséquence l'occasion qui s'offre à nous, d'ouvrir avec vous une correspondance qui, comme nous n'en doutons pas, sera avantageuse et agréable des

Փոխանակագիրն ու թողորը ևս դարձնել, թողորին ու ծանոցողներուն համար:

Ամսոյս 24 ին գրած նամակնիդ հիմայ ընդունեցայ, որով ամսոյս 23 ին վճարուելու 250 նարուէննի փոխանակագիրն և անվճար մնալուն պատճառաւ բողոքման թուղթը ևս կը դարձնէք: Արչափ որ Չեղի հաճոյական գործք մ'ընել կը բաղձայի, կը ցաւիմ որ փոխանակագիրն ևս առնուլ չեմ կրնար, որովհետեւ բողոքը պատշաճ ատենէն օր մը ոչ, այսինքն 26 ին ծանուցուած է, ուր որ հատուցման օրէն գէթ երկու օր ետքը՝ այսինքն 25 ին ծանուցուելու էր, որով դիմում ընելու իրաւունքէն զրկուեցայ: Աւստի պէտք եմ Չեղի թողուլ որ փոխանակագիրը քարշոյներուն Ղիան Պանվիլ եղբարց դիմէք, որոնցմէ փոխանակագիրն ընդունած եմ, և ասոր համար ալ այսօրուան սուրհանգակով փոխանակագրին չվճարուիլն իրենց կը ծանուցանեմ: Չեղի համար այսչափս միայն ձեռքէս կու գայ:

Ար բաղձամ որ աս դժբախտ արկածին պատճառաւ մեծ մխափ մը չհանդիպիք, և կը մնամ մեծաւ յարգանք:

Բաժանորդոսթ ևսն թղթերոս տուարոս՝ ծախելոս յունանարարոսթ ևսմք:

Նայեմբերի 4 ին գրած նամակնիդ ընդունեցանք, որով կը յայանէք թէ մեզի ծառայութիւն մ'ընելու պատրաստ էք: Արդ այս միջոցիս յարմար առիթ մ'ունինք Չեղի հետ գործողութիւն մը սկսելու, որն որ ինչպէս կը յուսանք՝ երկու կողման ալ օգտակար ու հաճոյական կ'ըլլայ: Աս թղթովս Չեղի կը խաւրենք (այս ինչ) թուանշա-

deux côtés, et vous envoyons ci-joint vingt coupons d'actions du chemin de fer de Paris à Lyon N^{os} . . . , avec prière de les vendre au mieux, toutefois pas au-dessous de 208. Si vous ne pouvez pas en obtenir ce prix actuellement, veuillez nous le faire savoir aussitôt. Nous vous serions aussi très-reconnaissants si vous communiquiez vos idées sur les chances qui vous semblent réservées à ce papier. Heureux de trouver l'occasion d'être honorés de vos ordres, nous les exécuterons avec une sollicitude et une ponctualité qui ne sauraient manquer de vous satisfaire.

Agréez etc.

Avis qu'on n'a pu vendre au prix ordonné.

J'ai reçu la lettre dont vous m'avez favorisé le 12 du mois avec vingt coupons d'actions du chemin de fer de Paris à Lyon, que vous m'avez chargé de vendre au mieux, mais non pas au-dessous de 208. A mon grand regret je n'ai pu exécuter vos ordres sur-le-champ; car, comme vous le verrez par notre cote d'aujourd'hui, on les a offerts à ce prix, ce qui fait qu'on n'en obtiendrait aujourd'hui que $207\frac{3}{4}$. Il est aussi bien possible que les cours fléchissent encore prochainement, quoiqu'il n'y ait, à proprement parler, aucun motif pour expliquer cette baisse. Je suis donc persuadé que ce mouvement rétrograde ne sera pas d'importance et qu'il n'est que l'effet momentané d'une spéculation à la baisse, car les recettes de notre chemin de fer vont toujours croissant et

նով 20 կտոր Փարիզ-Վիեննի երկաթուղւոյ բա-
 ժանորդութեան թուղթ, աղաչելով որ ըստ կարի
 բարձր գնով ծախէք, բայց 208էն վար չէ: Եթէ
 աս միջոցիս նոյն գնով չէք կրնար ծախել, շնորհք
 բրէք անմիջապէս ծանուցէք: Գարձեալ մեծապէս
 շնորհակալ կ'ըլլանք, եթէ աս թղթերուն՝ մօտ
 ժամանակն ունենալու վիճակին վրայ Ձեր կարծիքը
 մեզի հաղորդէք: Աերջապէս շատ կ'ուրախանանք,
 եթէ երբեմն երբեմն Ձեր յանձնարարութիւննե-
 րովը զմեզ պատուէք, զորոնք ճիշդ եւ աղէկ կա-
 տարելով կը յուսանք որ Ձեր գոհութիւնն ապա-
 հովապէս վատարկինք:

Ողջ լերուք:

Ժաննոյցոսմ թե յսննոսած գնով սեկարելի է
 ծախել:

Ամսոյս 12ին շնորհած նամակնիդ 20 կտոր
 Փարիզ-Վիեննի երկաթուղւոյ բաժանորդութեան
 թղթերով ընդունեցայ, զորոնք ըստ կարի բարձր
 գնով ծախելու կը յանձնեիք, բայց 208էն վար
 չէ: Սակայն մեծապէս կը ցաւիմ որ յանձնարա-
 րութիւննիդ անմիջապէս չկրցայ կատարել. որով-
 հետեւ՝ ինչպէս թղթիս մէջ դրուած այսօրւան
 դրամափոխութեան ընթացքին ցուցակէն կը տես-
 նէք, աս գնով ծախու կը տրուին, ուստի
 եւ 207³/₄էն բարձր գնով չեն ծախուիր: Գար-
 ձեալ կարելի է որ դինը մօտերս աւելի իջնայ,
 թէպէտ եւ ասոր ալ բաւական պատճառ մը չկայ:
 Անոր համար համոզուած եմ որ աս անկումը տես-
 ական բան պիտ'որ չըլլայ, այլ նոյն անկման վրայ
 հիմնած շահագիտութեանց հետեւութիւնն է,
 վասն զի մեր երկաթուղւոյն մուտքը միշտ աճելու
 վրայ է, եւ անցեալ տարւոյն հաշուի կշիռն ան-

le règlement de l'année dernière offrira sans doute un résultat favorable.

Je ne puis donc que vous conseiller d'attendre encore quelques semaines avant de vous défaire de vos actions, convaincu que je suis que le cours de 208 sera dépassé.

Pour se plaindre de ce qu'un crédit de banque a été dépassé.

Nous prenons la liberté de vous faire observer que le crédit de 5000 fl. que nous vous avons accordé, a déjà été dépassé de 1200 fl. Vous ne nous en voudrez donc pas si nous vous prions de nous faire bientôt une remise équivalente à la différence en question, comme aussi de nous faire passer des fonds pour l'échéance de vos nouvelles traites. Les circonstances actuelles nous font désirer de restreindre le crédit que nous avons ouvert à des maisons étrangères, plutôt que de l'étendre; en outre nous tenons beaucoup à ce qu'il règne chez nous le plus grand ordre à cet égard.

Agréés etc.

Réponse.

En vous remerciant vivement de l'assurance que vous nous donnez dans votre lettre du 22 de ce mois, que notre traite de 3000 fl. sera honorée, nous vous prions de nous excuser de ce que nous avons déjà outrepassé le crédit de 5000 fl. que vous aviez eu l'obligeance de nous accorder. Si ce désordre a eu lieu, c'est bien contre notre gré et seulement par suite de la masse des affaires que

տարակոյս ազէկ արդիւնք պիտ'որ ցուցնէ: Եւ այսպէս՝ կրնամ խորհուրդ տալ ապահովութեամբ՝ որ բաժանորդութեան տամերը քանի մը շարաթալ պահէք, որովհետեւ աներկրայ եմ որ նոյն միջոցին գինը 208էն ալ աւելի կը բարձրանայ:

Համարման մը սահմանն սնցընկոտն վրայ տրտունջ:

Կը համարձակինք յիշեցնել որ Չեզի տուած 5000 Ֆիորինի համարումնիս արդէն 1200 Ֆիորին անցած է, ուստի եւ չէք նեղանար եթէ աղաչելու ըլլանք, որ վերոյիշեալ տարբերութիւնը հաւասարցընելու, ինչպէս նաեւ Չեր նոր քարշած փոխանակազիրները հատուցանելու համար մեզի ստակ անցընէք: Փամանակիս պարագաները մեզի բաղձալի կ'ընեն դրոսի աներուն տուած համարումնիս աւելի նուազեցընել քան թէ բնդարձակել. բայց ասկէ՝ կ'ուզենք որ աս նկատմամբ մեր մէջը պատշաճ կարգն ու կանոնը պահուի:

Կը մնանք եւ այլն:

Պատասխան:

Ամսոյս 22ին գրած նամակովնիդ՝ մեր՝ 3000 Ֆիորինի փոխանակազրին բնդունելութիւնը կը ծանուցանէք. շնորհակալ ենք մեծապէս, միանշարժապէս թողութիւն խնդրելով՝ որ մեզի շնորհուած 5000 Ֆիորինի համարման սահմանն արդէն անցուցինք: Այս ցաւալի դէպքին միակ պատճառը՝ տօնավաճառին առթովն ունեցած գործքերնուս շատութիւնն էր: Ուստի կատարեալ իրաւունք կու

la foire amène; nous trouvons donc parfaitement naturel que vous ne désiriez pas nous voir franchir les limites du crédit ouvert sur votre maison; cependant nous sommes bien convaincus, d'après la marche de nos affaires jusqu'à ce jour, que votre avertissement n'implique aucune méfiance à notre égard. Nous ne manquerions pas de vous faire immédiatement des remises pour la somme de 1200 fl., si le cours actuel n'était pas trop désavantageux pour nous. Nous vous prions donc de tirer sur nous jusqu'à la concurrence de la valeur mentionnée ou d'une plus forte, au terme qui vous conviendra. Quant au montant de nos nouvelles traites, nous vous ferons parvenir, s'il faut, avant l'échéance les fonds nécessaires pour l'acquitter.

Recevez, Messieurs, etc.

Retrait d'un crédit de banque.

Nous avons reçu avec votre lettre du . . . votre seconde de change de 150 liv. st. pour fin janvier sur MM. F. et L. à Londres et vous en avons crédité au cours de . . . Quant aux 2500 fl. payables le 3 février que vous avez tirés sur nous, nous leur ferons accueil à présentation. Nous devons cependant nous permettre de vous faire observer que nous désirons modifier nos relations commerciales avec vous, et vous prions de nous faire passer des fonds le plus tôt possible pour couvrir notre avoir chez vous. Divers motifs, surtout la marche incertaine des affaires, nous engagent à retirer le crédit que nous vous avons ou-

տանք Չեզի՝ որ մեզի շնորհած համարման սահմանք ճիշդ պահել կ'ուզէք, թէպէտ մեր գործքերուն ընթացքէն դատաստան ընելով՝ կրնանք վստահ ըլլալ որ Չեր բրած ազդարարութիւնն անվստահութենէ յառաջ եկած չէ: Չէինք դանդաղեր հիմայ անմիջապէս 1200 ֆիորին Չեզի անցընել, եթէ հիմակուան դրամաց ընթացքը մեզի այնպէս աննպաստաւոր չըլլար: Ուստի կ'աղաչենք որ վերոյիշեալ դումարին կամ ուրիշ մեծագոյն գումարի մը համար ալ մեր վրայ ըստ հաճոյից վճարուելու փոխանակագիր մը քաշէք: Իսկ մեր նոր փոխանակագիրներուն գումարը վճարելու համար հատուցման օրը չհասած՝ պէտք եղած ստակը կը խաւրենք:

Ընդունեցէք եւ այլն:

Փոխանակագրի համարման մը ետ տոնոսիր:

Ամոյս (այս օրը) գրած նամակին հետ Չեր Լոնտոն Պր. Փ. եւ Լ. վրայ քարշուած եւ Յունուարին վերջը վճարուելու 150 սգէուլինի երկրորդական փոխանակագիրն ընդունեցանք, եւ (այսչափով) Չեզի առնելիք գրեցինք: Իսկ մեր վրայ քարշած Փետրուարի 3ին վճարուելու 2500 ֆ. փոխանակագիրը՝ մեզի մատուցուած ատեն կ'ընդունինք: Սակայն կը համարձակինք իմացընել, որ մեր ու Չեր առեւտրական յարաբերութիւնները չափաւորել կ'ուզենք, եւ կը խնդրենք որ մեզի անեցած պարտքերնիդ վերջացընելու համար՝ կարելի եղածին չափ շուտ ստակ անցընէք: Չանազան պատճառներ, բայց գլխաւորաբար առուտուրին հիմակուան անստոյգ ընթացքը, զմեզ կը ստիպեն մինչեւ հիմայ Չեզի տուած համարումնիս ետ

vert, comme, en général, à restreindre nos opérations le plus possible.

Ayant eu aujourd'hui l'occasion de faire des traites à un cours avantageux pour vous, nous nous sommes permis de tirer sur vous 1000 rixdalers à deux mois de date sur L. et P., et 1500 dito sur W., total 2500, auxquels nous vous prions de vouloir bien faire honneur et que, dans cette supposition, nous portons au crédit de votre compte.

Mouvements de fonds etc.

C'est une règle dont nous ne nous départons jamais, de n'accepter pour aucune maison, sans avoir des valeurs en mains, ou la certitude que les fonds nous seront faits par une maison solide comme la vôtre.

Nous nous sommes trouvés par conséquent dans la nécessité désagréable de refuser notre acceptation à vos deux dernières traites.

Il nous a été avisé plusieurs traites que nous serons forcés de laisser retourner sous protêt, à moins que vous ne nous fassiez des remises.

Celle qui est tirée sur . . . a été protestée faute d'acceptation, et nous craignons bien qu'il ne l'acquitte pas à l'échéance; peut-être autant par faute de moyens que par toute autre raison.

առնուլ, մանաւանդ որ հիմայ ընդհանրապէս մեր՝
առուտունն ըստ կարի չափաւորել կ'ուզենք:

Այո՞ր Չեզի նպաստաւոր գնով փոխանակա-
գիր մը քարչելու առիթ ունենալով, համարձակե-
ցանք Չեր հաշուին Լ. եւ Բ. Պարոններուն վրայ
թուականէս երկու ամիս ետքը վճարուելու 1000
թալէրի փոխանակագիր մը, եւ դարձեալ Պր. Ա. ին
վրայ 150 թալէրի փոխանակագիր մը քարչել, ընդ
ամենը 2500 թալէրի, զորոնք կ'ազաչենք որ մա-
տուցուած առեն ընդունիք. առ էնթագրութեամբ
նոյն դուժարը Չեզի առնելիք կը գրենք:

Դրամագլխոյ շարժումներ:

Մեր քովն օրէնք մ'եղած է, որմէ երբեք ետ
կենալ չենք ուզեր, որ երբեք տան մը հաշուին փո-
խանակագիր չընդունինք՝ առանց կանխիկ վճարման
կամ առանց ապահովութեան՝ որ ստակը Չեր տան
պէս հաստատուն տան մը ձեռքով մեզի կը վճարուի:

Ուստի եւ ահամայ հարկադրեցանք Չեր վեր-
ջին երկու փոխանակագիրը չընդունիլ:

Չանազան փոխանակագիրներու վրայ ազգա-
րարութեան թղթեր ընդունեցանք, զորոնք բողոք-
մամբ ետ դարձրնելու պիտ'որ ստիպուինք՝ եթէ
մեզի ստակ անցընելու չըլլար:

Պր. Ա. ին՝ իւր վրայ քարչուած փոխանակա-
գիրն ընդունած չըլլալուն դէմ բողոք եղաւ, եւ
կը վախնանք որ հատուցման օրն ալ՝ անկարող
ըլլալով եւ կամ թէ ուրիշ պատճառներու համար,
պիտ'որ չվճարէ:

Veillez, au reçu de la présente, remettre à M. N. mille livres sterling, en lui donnant avis que c'est par mon ordre que vous lui faites cette remise.

La traite ci-dessus est une avance de L. 300 sur une consignation qui m'est adressée.

Vous pouvez compter que vos traites recevront bon accueil, lorsque le connaissement nous aura été remis.

Vous tirerez sur moi pour le montant, ou me direz à qui vous désirez que je paie ici; je ferai ce qui vous conviendra le mieux, et vous aurai en outre beaucoup de reconnaissance.

Nous avons été surpris de voir paraître une nouvelle traite de vous, de . . . , qui, par les raisons que nous vous avons déjà déduites, doit rester en souffrance.

Nous sommes étonnés que vous ayez tiré ces traites sans nous demander auparavant si nous reconnaissons devoir cet argent.

Le change sur Londres fut coté hier à 20 fr. 50 c.; mais nous ne sommes pas certains qu'il se soit fait quelque chose à ce taux.

Nous vous autorisons par la présente à vous prévaloir sur nous de la somme de deux à trois

Թուղթս ընդունելէն ետքը՝ շնորհք բրէք
 Պր. Ա. ին 1000 սղերլին անցուցէք, իմացընելով
 որ աս ստակն իմ հրամանաւս իրեն կը խաւրէք:

Վերոյդրեալ փոխանակագիրը՝ 300 սղերլինի
 կանխիկ վճարմունք է, ինծի խաւրուած վաճառքի
 յանձնարարութեան մը համար:

Կրնաք ապահով բլլալ, որ ծանուցումը ձե-
 ոււրնիս հասնելուն պէս՝ Ձեր փոխանակագիրները
 կ'ընդունուին:

Աս դումարին համար վրաս փոխանակագիր մը
 քաշեցէք, կամ ծանուցէք թէ որուն կը բաղձաք
 որ նոյն դումարը վճարեմ. Ձեզի պատշաճ երեւ-
 ցածը կ'ընեմ, եւ միանգամայն ասոր համար մեծա-
 պէս շնորհակալ ալ կ'ըլլամ:

Ձարմացանք մնացինք երբ որ Ձեզմէ ամսոյս
 . . ին նոր քարշուած փոխանակագիր մը մեզի մա-
 տուցուեցաւ, որն որ ինչպէս գիտէք, քանի մը
 պատճառի համար չի կրնար ընդունուիլ:

Կը զարմանանք որ աս փոխանակագիրը մեր
 վրայ քաշեր էք՝ առանց մեզի հարցընելու թէ ար-
 գեօք պարտքը կը ճանչնանք:

Լոնտոնի փոխանակագիրներուն զինք երէկ ա-
 կըմբանոցին մէջ 20 ֆր. 50 սանդ. էր. սակայն
 չենք գիտեր որ արգեօք աս գնով գործք մ'եղած է:

Աս թղթով Ձեզի իշխանութիւն կու տանք,
 որ սովորական պայմանաժամով եւ հիմակուան ըն-

mille livres sterling, au terme d'usage et au change courant.

Nous espérons que vous trouverez quelque moyen de faire les fonds de nos dernières acceptations, dont l'échéance approche.

Nous sommes favorisés de votre lettre du 11 ct.; nous en avons retiré deux effets montant ensemble à L. St. 1700, lesquels sont acceptés, et dont votre compte sera reconnu après encaissement.

Reproches d'un négociant à un autre.

Je vois avec peine que votre billet de 1200 fr. m'est revenu. Il m'a été fort désagréable de le rembourser, et je suis surpris que vous soyez assez indifférent sur votre réputation pour ne pas m'avertir d'avance de l'impossibilité où vous étiez d'y faire honneur. Vous pouvez vous rappeler, Monsieur, que je vous ai donné le temps que vous m'avez demandé; c'est en agir mal avec moi, et si votre billet n'est pas payé dans huit jours, je me verrai forcé de le mettre entre les mains d'un notaire.

Demande de prolongation d'un billet à échéance.

Plusieurs paiements demeurés en retard et sur lesquels j'avais compté m'ont mis dans un embarras pécuniaire tel qu'il me serait fort difficile de pouvoir acquitter l'obligation que j'ai souscrite en votre faveur et qui est payable dans huit jours.

Թացիկ գնով մեր հաշուին 2—3000 սգերլին առնուք:

Կը յուսանք որ միջոց մը կը դանէք մեր ետքի բնդունած փոխանակագիրները վճարելու, որոնց հատուցման օրը կը մտակնայ:

Չեր ամոյս 11ին գրած նամակովն երկու լուսնյատամն բնդունեցանք, որ մէկանց 1700 սգերլին են. իրական գրամն առնելէն ետեւ՝ Չեր հաշուին կ'անցընենք:

վանաստակակնի մը դեմ քանքատ:

Մեծ տհաճութիւն պատճառեց ինձի Չեր 1200 ֆրանքի փոխանակագրին եւ դարձուիլը, որով ես վճարելու ստիպուեցայ: Շատ կը զարմանամ որ Չեր պատուոյն եւ համարման վրայ այնչափ անհոգ ըլլաք, եւ փոխանակագիրը վճարել չկարենալնիդ՝ ինձի յառաջագոյն չճանաչանէք: Անշուշտ կը յիշէք որ Չեր ուղածին չափ ժամանակ ալ տուի: Չեր աս կերպ վարմանը վրայ չեմ կրնար գոհ ըլլալ, եւ եթէ փոխանակագիրն ութ օրուան մէջ չէք վճարեր, կը հարկադրիմ նոյնը նոտարի մը ձեռքը տալ:

Հատուցման օրը հասած փոխանակագրի մը ժամակակն երկընցընելուն աղաչանք:

Քանի մը վճարմանց յապաղելովը, որոնց վրայ ապահովապէս յոյս ունէի, այնպիսի գրամական նեղութեան մէջ եմ, որ դրեթէ անկարելի պիտ'որ ըլլայ՝ ութ օրէն վճարելի փոխանակագիրս ազատել: Ուստի մեծապէս շնորհապարտ կ'ըլլամ Չերի՝

Je vous serais donc très-reconnaissant, si vous vouliez m'accorder un sursis de trois mois, car alors je pourrais vous payer de ma bourse au lieu d'être forcé de contracter une nouvelle dette pour acquitter l'ancienne. Je doute d'autant moins de votre empressement à me satisfaire que j'ai déjà mainte preuve de votre bienveillance à mon égard.

Veillez me faire parvenir une réponse favorable et croire à la reconnaissance de votre dévoué.

Emprunt d'argent.

L'amitié que vous me témoignez et les offres de service que vous m'avez faites nombre de fois, m'engagent à en profiter aujourd'hui. Par l'effet de retards de la part de mes débiteurs, je me trouve avoir besoin de douze cents francs en cet instant, pour acquitter un paiement qui est de nature à ne pas pouvoir être remis. Je suis persuadé que si vous pouvez disposer de cette somme, vous me l'enverrez aussitôt. Dans le cas contraire, je vous prie également de me le faire savoir sans délai, afin que je puisse me retourner d'un autre côté. Si vous m'envoyez cette somme, je m'engage à vous la rendre dans un mois, et je pense que vous ne doutez pas qu'en pareil cas je trouverais autant de plaisir à vous être utile qu'à recevoir le service que j'attends de vous.

Pour remettre les comptes, les établir, en accuser le bien-être et les régler.

Nous vous remettons ci-joint votre compte courant, arrêté au 31 décembre dernier.

Եթէ ինձի երեք ամիս ժամանակ տաք, որ ան միջոցին անձնական արկղէս կարենամ վճարել, ուր որ հիմայ հին պարտքս վճարելու համար նոր պարտք առնելու պիտ'որ հարկադրիմ: Չեզմէ մարդասիրութեան բաղմաթիւ ցոյցեր ընդունած բլալով, այդ բարութեան վրայ ալ աներկբայ եմ:

Նպատաւոր պատասխանի մը ակնկալութեամբ կը խոստովանիմ զիս եւայլն:

Փոխ ստակ խնդրել:

Չեր ինձի ցուցուցած բարեկամութենէն եւ յօժարակամ օգնականութեան կրկին եւ կրկին խոստմունքներէն համարձակութիւն առած՝ Չեզի կը դիմեմ: Պարտապաններուս յապաղմանցը պատճառաւ՝ 1200 Քրանքի կարօտ եմ, որպէս զի այնպիսի վճարմունք մը կարող բլամ գլուխ հանել՝ զորն որ չեմ կրնար ուշացրնել: Աստահ եմ որ եթէ ուրիշ կողմանէ արգելք մը չունիք, նոյն դումարն ինձի անմիջապէս կը հասցրնէք: Իսկ եթէ կարելի չբլայ, կ'աղաչեմ որ ինձի անմիջապէս ծանուցանէք, որպէս զի ուրիշ տեղէ մը ձարեմ: Եթէ յիշեալ դումարը հաճիք ինձի փոխ տալ, կը խոստանամ մէկ ամսուան մէջ ետ դարձրնել: Կարծեմ չէք տարակուսիր որ նոյնպիսի դիպուածի մէջ ինձի այնչափ հաճոյական կ'բլայ Չեզի ծառայութիւն մ'ընելը, ինչչափ որ հիմայ աս շնորհքն ընդունիլը:

Հաշիս խտրել, հաստատել, վաւերացրնել եւ ուղղել:

Ասոր հետ կը խաւրենք նաեւ Չեր Գեկտեմբերի վերջը դոցուած ընթացիկ հաշիւը:

Les comptes que vous m'avez remis sont à l'examen, et seront passés de conformité s'ils sont trouvés justes, comme je le pense.

Nous avons l'honneur de vous remettre la facture de la partie de marchandises que vous avez bien voulu nous commettre.

Je désirerais bien savoir comment sont nos comptes ensemble.

Les comptes que le navire a apportés paraissent avoir été faits à la hâte.

Je relève aussi une légère erreur dans votre dernier compte.

Ce solde ne figure dans aucun de vos comptes.

En examinant les comptes ci-dessus mentionnés, vous vous convaincrez de la vérité de notre assertion.

Je refusai d'admettre leurs comptes, après les avoir examinés avec soin.

Il ne me paraît pas juste que vous me débitiez de cela.

Nous avons examiné les factures de votre envoi par la *Clara*, et y trouvons les erreurs ci-après que nous vous prions de rectifier.

Չեր ինձի խաւրած հաշիւները քննուելու վրայ են, եւ եթէ ճիշդ ելլեն, որուն վրայ չենք տարակուսիր, Չեզի բա հաշուի առնելէր կը դրենք:

Մեզի ապօպրուած մաս մը ապրանքին ցուցակն ալ կը խաւրենք:

Շատ կը բաղձամ իմանալ թէ մեր եւ Չեր առնելէքն ու տալիքն ինչ վիճակի մէջ են:

Նաւուն բերած հաշիւները հապճեպով շինուած կ'երեւան:

Չեր վերջին հաշուին մէջ փոքր սխալմունք մ'ալ կը դիտեմ:

Աս վճարմունքը Չեր հաշիւներուն մէկուն մէջ ալ չ'երեւար:

Եթէ վերոյիշեալ հաշիւները քննէք, կը տեսնէք որ բաժնիս իրաւացի է:

Անոնց հաշիւները ճիշդ քննելէս ետեւ՝ չուզեցի բնդունիլ:

Ինձի իրաւացի չ'երեւար՝ որ ասիկայ ինձի պարտք դրէք:

Չեր ֆրարս նաւով խաւրած ապրանքներուն ցուցակները քննեցինք, եւ հետեւեալ սխալները գտանք, զորոնք կը խնդրենք որ ուղղէք:

Monitoires.

1.

En réponse à la lettre où je vous priais de vous acquitter envers moi, vous m'avez donné l'assurance que je serais payé sans faute le 13 de ce mois. Ce terme est depuis longtemps écoulé sans que vous ayez tenu votre promesse, et je suis d'autant plus désagréablement déçu dans ma légitime attente, que ce retard me place moi-même dans une situation embarrassante. Je vous prie donc de nouveau instamment de me satisfaire au plus tard dans quinze jours, sinon je me verrais dans la nécessité de déposer une plainte contre vous.

Quelque désagréable que soit la démarche que je fais en ce moment et quoi qu'il m'en coûte d'y avoir recours, je dois vous prévenir que je ne prêterai l'oreille à aucune demande ultérieure d'ajournement.

2.

Je vous ai déjà souvent rappelé avec tous les ménagements convenables les obligations que vous avez contractées envers moi, et je n'ai reçu jusqu'ici que de vaines demandes d'ajournement; même en dernier lieu vous avez entièrement cessé de me répondre. Je me vois donc dans la nécessité de vous prévenir sans détour que je déposerai, d'ici en 15 jours, ma plainte au tribunal compétent, si, dans l'intervalle, vous n'avez pas fait droit à ma réclamation. C'est là ma décision irrévocable et aucune réponse évasive ne pourra me détourner de ce projet, résolu que je suis de

Յոռչարարոյթեան թղթեր :

1.

Ան նամակիս՝ որով Չեղի կ'աղաչէի որ պարաքերնիդ վճարէք, պատասխան գրեցիք զիս ապահովցրնելով որ ամոյս 13ին սառգիւ կը հատուցանէք: Սակայն աս պայմանաժամը շատոնց անցաւ, եւ Գուք խոստումնիդ չպահեցիք: Իբաւացի ակնկալութեանս պարապի ելլելուն վրայ անոր համար ալ աւելի կը ցաւիմ, որ աս յապաղումը զիս նեղութեան մէջ կը ձգէ: Ուստի դարձեալ թախանձանօք կ'աղաչեմ որ զոնէ տասնուհինգ օրուան մէջ պարտքերնիդ վճարէք, ապա թէ ոչ՝ կը հարկադրիմ դատաստապութեան դիմել:

Որչափ որ հիմակուան բռնած ընթացքս անհաճոյ ալ է ինձի եւ դժուարս կու գայ ասանկ միջոցներ բանեցրնել, բայց եւ այնպէս կը հարկադրիմ Չեղի ծանուցանել, որ ասկէ երկայն յապաղում մը չեմ կրնար յանձն առնուլ:

2.

Շատ անգամ ինձի ունեցած պարտքերնիդ Չեղի յիշեցուցի ամէն կարելի ակնածութեամբ, սակայն մինչեւ հիմայ ժամանակն երկրնցրնելու խնդրուածքէն զատ՝ բան մը չընդունեցայ, մինչեւ որ վերջապէս պատշաճ համարեցաք զիս անպատասխանի ալ թողուլ: Արդ կը ստիպուիմ բացառապէս բսել՝ որ եթէ տասնուհինգ օրուան մէջ պահանջմունքս կատարելու չըլլաք, դատաստանարանին քանքատ պիտ'որ ընեմ: Աս է իմ հաստատ որոշումս եւ ամենեւին փախուստ տուող պատասխան մը զիս աս խորհրդէն ետ չի կեցրներ, նոյնպէս Չեղմէ նամակ ամենեւին չեմ ընդունիր, եթէ ինձի

n'accepter aucune lettre de vous qui ne sera pas accompagnée de la somme qui m'est due. C'est de vous maintenant qu'il dépend de nous épargner à l'un et à l'autre les désagréments inévitables en pareil cas.

Pouvoir donné à un homme de loi de recouvrer une somme en souffrance.

M. E. Lenoir de Lyon me doit, d'après le compte détaillé ci-joint, 1357 fr. 22 cent. échus depuis longtemps. Dans cette affaire je me permets de m'adresser à vous pour réclamer votre obligeante intervention, en vous donnant plein pouvoir de faire rentrer la somme en question à l'amiable ou par voie de justice. Mon indulgence est à bout et je ne suis nullement disposé à laisser ce débiteur obstiné mettre ma patience plus longtemps à l'épreuve.

Veillez donc prendre soin que je sois bientôt payé et soyez sûr que j'approuverai tout ce que vous jugerez à propos de faire dans cette conjoncture.

Je vous remets ci-joint une déclaration du dit Lenoir constatant que ma demande est fondée.

Tentative d'accommodement avec des créanciers par l'entremise d'un notaire.

M. E. Lenoir de Lyon s'est vu, par suite du malheur des temps et de la stagnation des affaires, dans la pénible nécessité de suspendre ses payements. Il a donc chargé le soussigné de se

պարտական եղած դրամնիդ ալ հետք չգտնուի։
Աւասիկ Չեր ձեռքն է՝ այսպիսի դէպքերու մէջ
հասարակօրէն պատահած անհաճոյ բաները խա-
փանելը։

Փաստաբան մը շինարոնսմ դրամը ներք յերկրոս
լիազօր իշխանութիւն կ'ընդունի։

Լինն քաղքէն Պր. Է. Լընտար՝ աս թղթիս
մէջ մանրամասն նշանակուած հաշուին համաձայն,
1357 թր. 22 սնդ. պարտական է ինծի, որուն հա-
տուցման օրը շատնոց անցած է։ Աս գործքիս
նկատմամբ կը համարձակիմ՝ ներկոյ թղթովս Չերի
դիմել ու Չեր միջամտութիւնը խնդրել, վերոյի-
շեալ դումարը բարեկամական կամ դատաստանա-
կան ճամբով առնելու լիազօր իշխանութիւն տա-
լով Չերի։ Համբերութիւնս հատաւ, եւ ալ չեմ
ուզեր թող ալ որ այդ յամուեալ պարտականն
երկայնմտութեամբս զեղծանի։ Աւասի հոգ տարէք
որ վերոյիշեալ դումարը ձեռք բերեմ՝ եւ ապահով
եղէք որ այս գործքիս համար Չերի պատշաճ ե-
րեւցածին՝ ես ալ հաւանեալ եմ։

Թղթոյս մէջ կը փակեմ՝ միանգամայն Պր.
Լընտարին մէկ նամակը, որով ինք ալ իմ պա-
հանջքիս իրաւօցի բլալը կը հաստատէ։

Նոտարի միջնորդութեամբ պարտատերներուն
նկատ միաբանելոս փորձ։

Լինն քաղքէն Պր. Է. Լընտար ժամանակին
ձախորդ դիպուածներուն եւ առուտուրին դազար-
ման պատճառաւ՝ իր վճարմունքները ստիպուեցաւ
դազրեցընել։ Կնքը ստորագրելոյս յանձնեց որ իր

mettre en rapport avec ses créanciers pour tenter un arrangement à l'amiable.

En cas de faillite et si la femme du débiteur usant de ses droits réclame son apport, il ne restera pour le petit nombre des créanciers privilégiés qu'un faible espoir de remboursement; quant aux autres, ils n'ont aucune perspective d'être payés.

Néanmoins, pour prévenir une déclaration de faillite, le débiteur offre à ses créanciers de leur payer immédiatement 40 %₀, moyennant remise du reste.

M. Lenoir a partout la réputation d'un honnête homme et chacun témoigne son regret du coup qui l'a frappé. Il mérite donc les égards qui sont dus, suivant vous sans doute, à tout confrère malheureux, victime d'un concours d'événements extraordinaires auxquels nul ne peut échapper.

L., notaire.

Annnonce de faillite et demande d'entrer en arrangement.

C'est avec un profond sentiment de douleur que je vous annonce la nécessité où je me vois de suspendre mes paiements. Malgré toute mon économie, ma circonspection et l'activité infatigable que j'ai déployées pour triompher de tant de causes fâcheuses qui paralysent en ce moment les affaires dans notre pays, je n'ai pu me maintenir plus longtemps.

Ce concours d'incidents déplorables me fait

պարտատէրներուն հետ խօսակցիմ՝ խաղաղական կերպով միաբանութեան փորձ փորձելու համար:

Եթէ Պր. Է. Լընոար սնանկացեալ հրատարակուի եւ ամուսինն իւր իրաւունքը գործածելով՝ բերած ստակը եւ պահանջելու քլայ, հազիւ պարտատէրներէն մէկ քանին կրնան թեթեւ յոյս մունենալ, իսկ մեկայնեբուն ամենեւին յոյս չի մնար:

Արդ սնանկութեան հրատարակուելուն առջեւն առնելու համար, յիշեալ պարտպանն իր պարտատեարց իրաւախոհութեան ճամբով կ'առաջարկէ որ անմիջապէս $\frac{0}{100}$ 40 առձեռն պարտաս դրամ վճարէ, եթէ իրենք ալ մնացած պարտքն իրեն թող տալու հաւանին:

Պր. Լընոար՝ ամէն տեղ իբրեւ արդարատէր մարդ ճանչցուած է, եւ ամէնքն իւր դժբախտութեանը վրայ կը ցաւին: Ուստի արժանի է զիջողութեանց՝ որ ցուցրնել հարկ է կարգէ դուրս եւ անխուսելի պատահարներով դժբախտութեան մէջ ինկող ամէն վաճառականի, եւ սա է անշուշտ Ձեր ալ համոզումը:

Է. նոտար:

Մնանկացած ըլլալուն ծանոցում՝ իրաւախօսի ըլլալու ստաջարկոյթեամբ:

Խորին ցաւով կը ծանուցանեմ որ վճարմունքներս դադրեցրնելու ստիպուած եմ: Որչափ որ ալ խնայութեամբ, խոհեմութեամբ եւ անխանջ գործունեութեամբ ջանացի տեղւոյս առուտուրը վրդովող արկածներուն հետ կռուելու, անկարելի եղաւ սակէ աւելի դիմանալ:

Աս ցաւալի դժբախտութեանց վրայէ վրայ

espérer que mes créanciers voudront bien accepter l'arrangement à l'amiable que M. le notaire L. s'est chargé de faire en prenant pour base un état de mes affaires dressé aussi consciencieusement que possible, mais d'après lequel je ne puis à la vérité vous offrir que 40 %.

Je vous prie instamment d'accepter cette indemnité pour la somme de 1357 fr. 22 c. dont vous êtes crédité chez moi; car ce n'est qu'ainsi qu'il me sera possible de reprendre mes affaires et de remplir plus tard mes engagements en homme d'honneur.

Plusieurs de mes créanciers m'ont déjà fait le plaisir de donner leur approbation à l'arrangement proposé, convaincus qu'ils sont de devoir se montrer compatissants envers un homme accablé sous le poids de son malheur, mais digne encore de leur estime.

Comme votre décision sera d'un grand poids dans la situation critique où je me trouve, j'attends de votre obligeance que vous voudrez bien me la faire connaître au plus tôt et vous prie d'agréer etc.

Prière à un homme de loi d'ajourner ses démarches.

Après vous avoir donné le 25 de ce mois plein pouvoir de faire rentrer la somme qui m'est due par Lenoir de Lyon, j'ai reçu une lettre de ce dernier m'annonçant qu'il est hors d'état de satisfaire ses créanciers complètement et ne peut leur offrir que 40 %.

Quoiqu'il soit loin de ma pensée de vouloir

Հասնիլն ինծի յոյս կու տայ որ պարտատէրներս բարեկամական իրաւախոհութեան կը հաւանին, ինչպէս որ Լ. նոտարին յանձնուած է՝ որ փորձ ընէ, իրեն հիմ առնելով դործոցս վիճակը, որ ամենայն ճշդութեամբ գրի առնուած է, եւ որուն համեմատ՝ պարտատէրներուս իրաւցընէ $\frac{1}{100}$ 40էն աւելի չեմ կրնար վճարել:

Բոլոր սրտանց կ'ազաչեմ Ձեզի՝ որ 1357 Փր. ու 22 սեդ. պարտքիս դիմացն աս հատուցումն ընդունիք, վասն զի միայն աս կերպով կրնամ իմ առուտուրս նորէն ձեռք առնուլ, եւ ետքն ալ իբրեւ պատուաւոր մարդ ունեցած պարտքերս կատարել:

Պարտատէրներէս շատերը յիշեալ իրաւախոհութեան առաջարկութիւնն ընդունեցան, զիտնալով որ դժբախտութեան հանդիպած՝ բայց իրենց համարմանն արժանաւոր անձի մը վրայ դուրս ունենալու պարտական են: Եւ որովհետեւ Ձեր որոշումը հիմնական ճգնական վիճակիս վրայ մեծ ազդեցութիւն ունի, անոր համար Ձեր մարդասիրութենէն կը յուսամ որ կարելի եղածին չափ շուտ նոյն որոշումն ինծի կը ծանուցանէք:

Փաստարանի մը իւր դատախազոսթիւնն ուշա-
ցըննելոս աղաչանք:

Ամոցս 25ին գրած թղթովս Լիան քաղքէն Պր. Լենոարին ինծի պարտական եղած գրամն առնելու Ձեզի լիազօր իշխանութիւն տալէն ետքը, իրմէ նամակ մ'ընդունեցայ, որուն մէջ կը ծանուցանէ թէ ի վիճակի չէ իւր պարտատէրները կատարեալ գոհ ընելու եւ միայն $\frac{1}{100}$ 40 կրնայ իրենց վճարել:

Թեեւ միտքս ան չէ որ յանկարծական պա-

harceler un correspondant victime de revers im-
 mérités, je ne voudrais pas d'autre part user de
 ménagements envers un mauvais sujet, un trom-
 peur, et lui montrer de la compassion. Je connais
 ce Lenoir trop peu pour pouvoir juger jusqu'à quel
 point il est digne de ma sympathie; mais comme
 vous avez eu sans doute l'occasion de faire sa
 connaissance personnelle et de vous mettre au
 courant de ses affaires, je me permets de vous
 prier de faire parvenir l'incluse à M. L. notaire.
 Elle contient la déclaration que j'adhère aux pro-
 positions d'arrangement faites par Lenoir, si les
 malheurs qu'il allègue dans sa déclaration d'insol-
 vabilité se confirment et qu'il soit un honnête hom-
 me. Dans le cas contraire, veuillez défendre mes
 intérêts sans vous laisser émouvoir par ses prières.

Agréez, Monsieur, etc.

IV.

Renseignements demandés sur des tiers. Lettres de
 recommandation.

Informations sur un commerçant.

S'il vous est possible de nous communiquer
 des renseignements sur la confiance que mérite la
 maison dont le nom est au bulletin ci-dessous, vous
 nous obligerez sensiblement; nous pensons que
 vos relations dans la ville qu'elle habite vous met-
 tront à même de vous en procurer et de positifs.
 Comptez d'avance sur notre discrétion et recevez-
 en nos remerciements bien sincères.

տա հարներով դժբախտութեան մէջ ինկած վաճառակից մը աւելի նեղը հասցընեմ. սակայն չեմ ալ ուզեր շար մարդու եւ խաբեբայի մը կարեկցութիւն ցուցընել եւ վրան դուժ ունենալ: Ես զՊր. Լընոար այնչափ չեմ ճանչնար՝ որ կարենամ դատաստան ընել թէ համակրութեանս ինչչափ արժանի է. բայց դուք որովհետեւ թէ զինքն անձամբ թէ իւր գործքը ճանչնալու առիթ ունեցած էք, Չեզի կ'աղաչեմ որ նամակիս մէջ դրուած թուղթը Պր. Լ. նոտարին ձեռքը հասցընէք, որով Պր. Լընոարին բրած առաջարկութեանցը հաւանութիւնս կը ծանուցանեմ, եթէ վճարելու անկարող ըլլալուն համար յառաջ բերած պատճառներն ստոյգ են, եւ ինքը պատուաւոր անձ մըն է: Իսկ թէ որ այնպէս չէ, առանց իրեն պաղատանացն ականջ կախելու՝ իմ շահուս մտադիր եղէք:

Հաճութեամբ ընդունեցէք եւ այլն:

Գ.

Երրորդ անձի մը վրայ տեղեկութիւն խնդրել:
Յանձնարարութեան թղթեր:

Վաճառականի մը վրայ տեղեկութիւն խնդրել:

Մեզի մեծ ծառայութիւն մ'ըրած կ'ըլլաք, եթէ տոմսակիս վրայ նշանակուած տաննկատմամբ մեզի տեղեկութիւն տալու ըլլաք: Նոյն տան եղած տեղւոյն հետ յարաբերութիւն ունենալով՝ կրնաք շուտ եւ որոշ տեղեկութիւն դոնել: Վստահ եղէք որ խօսքը մեր քովը կը մնայ, եւ այժմէն ընդունեցէք մեր անկեղծ շնորհակալութիւնը:

Réponse favorable.

Nous vous dirons, Messieurs, en réponse à la lettre dont vous nous avez favorisés, que la maison . . . à . . . jouit sur cette place d'un crédit étendu et mérité, parce qu'elle opère avec probité et sagesse. Ces messieurs, qui passent pour jouir d'une honnête aisance, étant néanmoins très-circonspects dans leurs dépenses, nous n'hésiterions point à leur accorder un crédit de . . . Notre opinion se trouve complètement confirmée par les avis que nous venons de recueillir de nos amis et banquiers de cette ville. Comme il nous est agréable de vous être ici bons à quelque chose, nous serons toujours à votre service en semblable circonstance.

Réponse défavorable.

Les renseignements que vous m'avez mis dans l'obligation de vous donner sur la maison de commerce . . . à . . . en réponse à votre honorée du trois de ce mois, ne sont malheureusement pas tels que vous pourriez les souhaiter. Il est notoire que cette maison a joui jusqu'à ce jour d'une excellente réputation; ses affaires étaient fort étendues et ses spéculations couronnées du plus heureux succès. Aucune de nos maisons n'était montée avec plus de luxe, et personne n'aurait songé à élever le moindre soupçon sur sa solidité. Mais on sait maintenant, à n'en pouvoir douter, qu'elle a éprouvé des pertes considérables dans plusieurs entreprises, ainsi que dans les papiers publics. Ces faits, il est vrai, sont plus connus au dehors que sur notre place. Son crédit néanmoins n'a pas

Նպաստաւոր պատասխան:

Չեր ամոյս (Յին) գրած նամակին կը պատասխանենք որ (այս ինչ) քաղաքին (այս) տունը մեծ համարում մը կը վայելէ, որուն արժանի ալ է, որովհետեւ արդարասիրութեամբ եւ խոհեմութեամբ կը գործէ: Աս Պարոնները բաւական մեծ ստացուածքի տէր ճանչցուած են, եւ ծախք բնելու մէջ շատ զգուշաւոր բլալով՝ ամենեւին շէինք երկմտեր իրենց (այսչափ դրամ) յանձնելու: Մեր կարծիքը կատարելապէս կը հաստատեն նաեւ նոյն քաղաքին մեր բարեկամներէն եւ լուսայտփոխներէն ընդունած տեղեկութիւննիս ալ: Մեզի շատ բաղձալի է հոս Չեզի հաճոյական գործք մը գործել, ուստի եւ այսպիսի առիթներու մէջ ալ պատրաստ ենք ծառայելու:

Աննպաստաւոր պատասխան:

Շատ կը ցաւիմ որ ամոյս Յին թղթերնուդ մէջ (այս ինչ) քաղաքին (այս) վաճառականութեան տան վրայ խնդրուած տեղեկութեան՝ չեմ կրնար Չեր բաղձացածին պէս հաճոյական պատասխան տալ: Ամենուն ծանօթ է որ վերոյիշեալ տունը մինչեւ հիմայ ազէկ համարում կը վայելէր, գործքերը շատ ընդարձակած էին եւ ամէն փորձանին կը յաջողէր: Քաղաքիս վաճառականութեան տներէն եւ ոչ մէկն անոր շափ պերճութիւն կը ցուցնէր, այնպէս որ ոչ դր իր հաստատութեան վրայ թեթեւ կասկած մ'ունէր: Սակայն հիմայ յայտնապէս իմացուեցաւ որ նոյն տունը թէ զանազան ձեռնարկութեանց մէջ եւ թէ լուսայտտոմսի առուտուրի մէջ մտերս մեծ կորուստներ բերէ: Սողոք է՝ աս բաներս աւելի գուրք ծանօթ են քան թէ մեր քաղաքը, ուր նոյն տունը

baissé et l'on ne remarque pas qu'elle ait restreint ses dépenses en quoi que ce soit; mais plus elle est forcée de dissimuler ses embarras pécuniaires, plus il importe d'user de circonspection dans ses rapports avec elle.

Espérons que cette crise ne sera que passagère et que nous serons couverts de nos traites. Toutefois il ne serait pas prudent pour le moment de s'engager avec cette maison dans des affaires considérables; il faudrait au contraire se dégager le plus tôt possible de ses obligations envers elle.

Je n'ai pas besoin de vous prévenir que ces communications sont purement confidentielles et que personne que vous ne doit en avoir connaissance.

Pour prendre des informations sur un commis.

Il se présente pour occuper une place de commis vacante chez moi un jeune homme appelé G., qui dit avoir été employé plusieurs années dans votre maison. Ses manières sont engageantes et ses talents paraissent au-dessus de l'emploi qu'il aura à remplir; mais je désire savoir s'il mérite ma confiance, et c'est de vous, Monsieur, qui avez été à même de le juger, que j'attends quelques lumières. Vous savez combien il est important de connaître la moralité des personnes que l'on introduit chez soi; je n'ai donc pas besoin d'insister pour vous inviter à me dire franchement ce que vous pensez de M. G. En me donnant une prompt réponse, vous obligeriez beaucoup votre dévoué.

Հիմակ ալ դեռ նոյն համարումը կը վայելէ, եւ իր ծախքերը շափաւորելու ամենեւին նշան մը չի յուցընէր. սակայն որչափ աւելի որ իր ստակի նեղութիւնը ծածկելու ստիպուած է, այնչափ աւելի ալ իրեն հետ առեւտրական գործառնութիւն մը սկսելու մէջ զգուշութիւն բանեցընելու է:

Աը յուսանք որ աս վտանգն անցաւոր բան մ'ըլլայ, եւ մեր փոխանակագիրները վճարուին. սակայն խոհեմութիւն չ'երեւար առ ժամս նոյն տան հետ մեծամեծ գործառնութեանց մէջ մըտնել, մանաւանդ թէ ասոր հակառակ՝ պէտք է ամէն պարտաւորութիւններէ կարելի եղածին շափ շուտ ինք զինքն ազատելու աշխատիլ:

Աւելորդ է զրուցել՝ որ աս տեղեկութիւնները պարզ մտերմական են, եւ թէ ուրիշ մէկն անոնց վրայ ծանօթութիւն պէտք չէ ունենալ:

Խոսնթի պատանուոյ մը վրայ տեղեկութիւն խոնդրել:

Խոսնթի պատանուոյ պաշտօնն ընդունելու համար՝ Ա. անուամբ երիտասարդ մը ինծի ներկայացաւ, որն որ կ'ըսէ թէ քանի մը տարի Չերքովը ծառայած է եղեր: Արամունքը քաղցր եւ յանկուցիչ է, եւ ունեցած տաղանդները՝ իր կատարելու պաշտօնին պահանջածէն աւելի կ'երեւան. սակայն կը բազմայի իմանալ որ արդեօք վըստահութեանս արժանի է. ուստի տեղեկութիւն կը խնդրեմ Չեղմէ, որ կրնայք իր վրայ դատաստան ընել: Գիտէք թէ որչափ կարեւոր է մարդուս՝ քովն առած անձինքներուն բարոյական վարմունքը ճանչնալ. անոր համար աւելորդ է զՉեղ թախանձել որ Պր. Ա.ին վրայ ունեցած կարծիքնիդ բացայայտ ինծի ըսէք: Մեծապէս շնորհապարտ կ'ըլլամ, եթէ շուտ պատասխան տալու ըլլաք:

Réponse favorable.

Tant que M. G. a demeuré chez moi, je n'ai eu qu'à me louer de sa conduite, de sa probité et de ses talents. Je regrette tous les jours que des circonstances, qui ne dépendaient ni de lui ni de moi, l'aient obligé de quitter ma maison, et je vous félicite de l'heureuse acquisition que vous allez faire, Monsieur, en vous attachant un sujet aussi précieux. C'est avec bien de la satisfaction que je trouve l'occasion de lui témoigner utilement l'estime qu'il a su m'inspirer.

Agréez etc.

Réponse moins favorable.

Je ne puis pas dire précisément, Monsieur, que le sieur G. est un mauvais sujet; cependant son peu d'activité et son goût d'indépendance ne m'ont pas permis de le garder. Jamais sa probité ne fut en défaut; c'est un témoignage que je me plais à lui rendre, pour adoucir ce que ma franchise pourrait d'ailleurs avoir de désagréable pour lui. J'ajouterai cependant encore à son avantage, que ses défauts tenaient plus à son âge qu'à ses mauvaises dispositions; maintenant qu'un peu de réflexion aura mûri sa tête, il serait possible qu'il se fût amendé, et qu'il fit tous ses efforts pour conserver la confiance des personnes qui voudraient lui accorder la leur.

Excusez-moi, Monsieur, si au lieu de vous donner des renseignements, je vous donne des conseils, mais vous avez fait appel à ma conscien-

Նպաստաւոր պատասխան:

Քանի որ Պր. Ա. իմ քովս էր, իր վարձանցը, արդարասիրութեանն ու տաղանդներուն վրայ գոհ էի: Մինչեւ Հիմայ միշտ կը ցաւիմ, որ զանազան պարագաներ՝ որոնք ոչ իրմէ եւ ոչ իղմէ կախում ունէին, զինքն ստիպեցին քովէս ելլելու. եւ Չեզի ուրախակից եմ՝ այնպիսի պատուական անձ մը Չեք ծառայութեան մէջ առնելնուդ վրայ: Մեծապէս ուրախ եմ նաեւ որ Պր. Ա. ին իմ համարումս գործքով ցուցնելու առիթ կ'ունենամ:

Հաճութեամբ ընդունեցէք եւ այլն:

Նոռազ նպաստաւոր պատասխան:

Չեմ կրնար որոշակի բսել թէ Պր. Ա. գէշ մարդ մ'ըլլայ. սակայն այնչափ գործունեայ չըլլալուն եւ անկախութեան ունեցած միտման պատճառաւ՝ զինքը քովս պահելն անկարելի եղաւ: Արդարասիրութեան մէջ երբեք պահած չուներ. եւ աս վկայութիւնը սիրով կու տամ՝ ուրիշ նկատմամբ վրան բսած աննպաստաւոր բաներս մեղմացրնելու համար: Ասկէ զատ պէտք եմ աւելցրնել, որ իր պակասութիւններն աւելի երիտասարդութենէ քան թէ գէշ բնաւորութենէ յառաջ կու գային: Հիմայ որ մտախոհութիւնը գլուխը քիչ մը հասունցուցած պիտ'որ ըլլայ, կարելի է փոյթ կը տանի ինք զինքն ուղղելու, եւ իր վրայ դբուած վստահութեան արժանի ըլլալու:

Ներեցէք որ Չեզի տեղեկութիւն տալու տեղ խորհուրդ կու տամ. բայց որովհետեւ կը պահանջէք որ բսա խղճի խօսիմ, ես ալ Չեզի այնպէս բա-

ce, et je vous réponds aussi franchement que si je me trouvais dans votre position.

Recevez etc.

Questions moins étendues qu'on peut écrire en post-scriptum ou sur un bulletin à part inclus dans la lettre.

Vous m'obligeriez infiniment de me donner tous les renseignements que vous pourrez recueillir sur la maison X.

Voulez-vous avoir l'obligeance de m'informer aussi promptement que possible si ce bruit est fondé.

Il court ici des bruits défavorables sur T. Veuillez nous faire savoir par le retour du courrier, s'ils sont fondés en tout ou en partie, car cela nous intéresse vivement.

Réponses.

La maison X. continue à jouir de la même confiance que j'usqu'ici, quoiqu'elle ait essuyé depuis quelque temps des pertes considérables. Toutefois vous ne risquez rien avec elle.

Je ne puis malheureusement vous donner aucun renseignement sur le marchand S. à N. et n'ai rien pu apprendre ici non plus sur son compte.

On ne sait rien ici des bruits désavantageux qui couraient sur T. et fils. Ce sont de vaines ru-

ցայայտ պատասխան կու տամ, իբր թէ ես Չեք
գտնուած վիճակին մէջ ըլլայի:

Ընդունեցէք եւ այլն:

Կարնստօտ հարցումներ, որոնք իբրևս յնագրու-
թեան կամ նամակին մէջ դրուած ստաննիս տոմ-
սակի վրայ կրեան գրուիլ:

Չեզի մեծապէս շնորհապարտ կ'ըլլամ, եթէ
Ք. տան վրայ կարելի եղածին չափ տեղեկութիւն
տայր ինծի:

Հաճեցէք ըստ կարի շուտով ինծի իմացընել,
թէ արդեօք աս համբաւը հիմ ունի:

Աս կողմերը՝ Թ. ին վրայ գէշ համբաւներ կը
պտրտին. շնորհք ըրէք թղթաբերին դառնալուն
մեզի ծանուցէք թէ աս լեւերն ամբողջ կամ ըստ
մասին ստոյգ են. որովհետեւ աս տեղեկութիւնը
մեզի մեծապէս կարելոր է:

Պատասխան:

Թէեւ քիչ ժամանակէ ի վեր Ք. տունը
մեծամեծ կորուստներ ունեցաւ. սակայն միշտ գեռ
յառաջուան համարումը կը վայելէ, ինչ դործ որ
հետն ունենայք՝ վնաս չէք ըներ:

Կը ցաւիմ որ Ն. քաղքին Ս. վաճառականին
վրայ չեմ կրնար Չեզի տեղեկութիւն մը տալ, եւ
ոչ ալ հոս վրան բան մը կրցայ իմանալ:

Թ. եւ որդւոց վրայ պտրտած լեւերէն հոս բան
չենք գիտեր: Պարզապէս սուտ համբաւներ են որ

meurs qu'on propage, à moins que le tout ne repose sur une erreur.

Recommandations.

1.

Messieurs, nous remettons la présente à notre estimable ami, M. N., pour lui servir d'introduction auprès de vous. Les liens d'amitié qui nous unissent à lui depuis longtemps nous imposent le devoir de vous le recommander tout particulièrement.

Comme M. N. a l'intention de s'arrêter plusieurs jours dans votre ville pendant le voyage qu'il a entrepris, tant pour se remettre de ses fatigues que pour former de nouvelles correspondances, nous vous prions très-instamment de faire tous vos efforts pour lui rendre le séjour au milieu de vous aussi agréable que possible, et de l'aider de vos bons conseils, vu qu'il n'est pas encore au courant des affaires qui se font sur votre place.

Si notre recommandé avait besoin d'argent, veuillez lui faire des avances pour notre compte jusqu'à la concurrence de 2000 fl., et tirer sur nous cette somme ainsi que les intérêts.

Recevez d'avance tous nos remerciements pour les services que vous rendrez à M. G. L'empressement que nous mettons à vous le recommander, vous prouve suffisamment combien nous attachons de prix à ce que vous l'accueilliez de la manière la plus distinguée.

Soyez assurés, Messieurs, de nos sentiments d'estime etc.

ամանք տարածեցին, կամ կարելի է սխալմամբ այնպէս կարծուեցաւ :

Բանձնարարութեան թղթեր :

1.

Այս թուղթը մեր պատուական բարեկամին Պր. Ն.ին կու տանք, որպէս զի ասով Չեզմէ աղէկ ընդունելութիւն կարող ըլլայ գտնել: Իրեն հետ ունեցած երկայնժամանակեայ բարեկամութիւննիս մեր վրայ պարտք կը դնէ՝ զինքն առանձին կերպով Չեզի յանձնելու:

Եւ որովհետեւ Պր. Ն. թէ առողջութիւնը տեղը բերելու եւ թէ վաճառականութեան նոր գործակցութիւններ հաստատելու համար քրած ճամբորդութեանն ասե՛ն, քանի մ'որ ալ Չեր քաղաքն անցնելու միտք ունի, Չեզի թախանձանօք կ'աղաչենք, որ հոն կեցած ժամանակն իրեն ըստ կարի հաճոյական ընէք, եւ Չեր խորհրդատուութեամբն իրեն օգնական ըլլաք, վասն զի հոնտեղաց յարաբերութիւններն իրեն անծանօթ են:

Եթէ այդ անձը ստակի պէտք ունենայ, շնորհք ըրէք՝ մեր հաշուին իրեն մինչեւ 2000 Փր. կանխիկ տուէք, եւ դու մարք հանդերձ շահովք փոխանակագրով մը մեր վրայ քարշեցէք:

Պր. Ն.ին ընելու ամէն ծառայութեանցդ համար կը կանխենք մեր շնորհակալութիւնը: Թէ իրեն պատուաւոր ընդունելութիւն գտնելուն վրայ ինչ մեծ հոգ ունինք, այս մեր սրտագին յանձնարարութենէն կրնաք իմանալ:

Ընդունեցէք մեր խորին յարգանաց եւ այլն:

2.

Le porteur de la présente lettre est Monsieur N. N. de cette ville. Il se rend pour la première fois à la foire qui se tient chez vous, pour y faire quelques achats. Comme il n'y a pas de relations, je prends la liberté de le recommander à votre bienveillance, en vous priant de lui indiquer des vendeurs chez lesquels il puisse trouver de bonne marchandise à des prix raisonnables. Veuillez en outre l'assister de vos bons offices. Quant aux fonds qui pourront lui être nécessaires, je l'acrédite auprès de vous, Monsieur, pour la somme de . . . que vous voudrez bien lui payer contre double reçu, à mesure qu'il en aura besoin. Je vous créditerai de vos paiements, sur l'envoi d'une quittance. Je vous serai très-obligé des services que vous rendrez à mon recommandé.

Agréez, Monsieur, etc.

V.

Modèles pour commencer une lettre.

Le motif pour lequel je vous écris aujourd'hui est principalement de vous aviser que . . .

Notre seule excuse pour n'avoir pas répondu plus tôt, est l'espoir que nous avons de pouvoir d'un jour à l'autre vous communiquer quelque chose de plus intéressant.

2.

Աս նամակը բերողը՝ քաղքիս Պր. Ա. Ա. է։
 Աս առաջին անգամն է, որ Չեր տօնավաճառին կու
 գայ՝ քանի մը բան դնելու համար։ Եւ որովհետեւ
 հոն ծանօթ չունի, կը համարձակիմ զինքը Չեր
 մարդասիրութեանը յանձնել, աղաչելով որ իրեն
 ցուցնէք թէ ուր կրնայ աժան գնով ընտիր վա-
 ճառք գնել, եւ ընդհանրապէս Չեր խորհուրդնե-
 րովն իրեն օգնական ըլլաք։ Իսկ իրեն պէտք եղած
 ստակին համար, աւասիկ իրեն (սցսչափ) դու մարի
 համարում կու տամ, որ Չեզմէ՛ պէտք եղած ա-
 տենը կրկին ընկալազրով կարենայ առնել։ Վճա-
 րադիրները խրկած ատեննիդ՝ վճարածնիդ Չեզի
 առնելիք կը դրեմ։ Չեզի յանձնած անձիս ընելու
 ծառայութեանցդ համար մեծապէս երախտագէտ
 կ'ըլլամ։

Հաճութեամբ ընդունեցէք եւ այլն։

Ե.

Նամակի սկզբնառորոյթեան օրինակներ։

Այսօրւան գրութեանս զլիաւոր պատճառն
 է, որ Չեզի իմացընեմ . . . :

Թէ Չեզի աւելի կանուխ պատասխան չգրե-
 ցինք, անով միայն կրնանք արդարանալ, որ օրէ օր
 միշտ աւելի մեծակշիռ բան մը Չեզի հաղորդելու
 յոյս ունեինք։

Nous avons reçu votre lettre et vous remercions bien des renseignements qu'elle nous donne.

La lettre que vous nous avez fait l'honneur de nous écrire le . . . est devant nous, ainsi que les notes et observations qui l'accompagnent.

Nous référant à notre dernière du . . . , que nous vous confirmons . . .

Conformément au désir que vous nous exprimez par votre dernière lettre . . .

La dernière lettre que j'ai eu l'honneur de vous écrire était du 1er ct.; depuis lors je n'ai rien de nouveau à vous marquer.

Nous étions si pressés vendredi que nous ne pûmes vous écrire.

J'ai devant moi votre amicale du . . .

Privé de vos lettres à répondre, depuis celle que j'ai eu le plaisir de vous écrire le 4 ct.

En réponse à la lettre dont vous nous avez favorisés le . . .

Votre lettre du . . . m'est parvenue aujourd'hui, et je prends bonne note de son contenu.

Sans aucune de vos lettres, depuis la dernière que nous avons eu le plaisir de vous adresser le 6 ct. et dont vous avez copie ei-joint . . .

Չեր թուղթն ընդունեցանք եւ մեզի տուած տեղեկութեանցդ համար շնորհակալ կ'ըլլանք:

Չեր (ամսոյս 5ին) գրած նամակը, մէջը դրուած տեղեկութեանց եւ ծանօթութեանց հետ՝ ձեռքերնիս հասաւ:

(Ամսոյս 16ին) գրած վերջին նամակնիս կոչելով եւ հաստատելով . . . :

Վերջին նամակին մէջ յայտնած բաղձանքներնուդ համաձայն . . . :

Վերջին անգամ Չեզի ամսոյս 1ին գրած էի: Անկէ ետքը Չեզի հաղորդելու արժանի բան մը չպատահեցաւ:

Ուրբաթ օրն այնչափ զբաղած էինք՝ որ չկրցանք Չեզի նամակ դրել:

(Ամսոյս 18ին) գրած նամակնիդ ձեռքս հասաւ:

(Ամսոյս 4ին) վերջին նամակս Չեզի գրելէն ետքը Չեզմէ դիր շնորհակալով . . . :

(Անցեալ ամսոյն 30ին) շնորհած թղթերնուդ պատասխան՝ . . . :

(Չեր ամսոյս 28ին) գրածն այսօր ընդունեցայ, եւ մէջն եղածին տեղեկացայ:

Վերջին անգամ ամսոյս 6ին Չեզի գրելէս ետքը՝ Չեզմէ ամենեւին նամակ չընդունելով, նոյն նամակին օրինակն ասոր մէջ կը դնենք:

Votre lettre du 6 ct. ne m'est parvenue qu'avant-hier.

Vous aurez été surpris que je n'aie point répondu à votre lettre du . . . ; elle m'est parvenue le . . .

Suivant le désir de M. N., nous avons l'honneur de vous informer que . . .

J'ai à vous remercier de votre lettre amicale du . . .

C'est avec peine que je vous annonce que...

Sans avoir l'avantage d'être personnellement connu de vous, Monsieur, je prends la liberté de vous écrire, espérant que mon intimité avec M. votre frère J. . . . me servira d'excuse auprès de vous.

J'ai l'honneur de vous informer que, suivant vos ordres, je . . .

Nous avons actuellement le plaisir de vous accuser réception de la vôtre de même date.

Vos lettres des . . . nous sont parvenues ensemble, il y a quelques jours.

Permettez que je me rappelle de nouveau à votre souvenir.

Չեր՝ ամսոյս 6ին գրած նամակը՝ հազիւ երէկ
չէ մէկայն օր ձեռքս հասաւ :

(Ամսոյս 13ին) գրած թղթերնուդ պատաս-
խան շնորհունեղնուդ վրայ զարմացած պիտ'որ ըլ-
լայք, նամակն (ամսոյս 21ին) ձեռքս հասաւ :

Ա. Ա. Պարսնին խնդրելովք պատիւ կը հա-
մարինք Ձեզի ծանուցանել՝ որ . . . :

Չեր (ամսոյս 4ին) գրած բարեկամական նա-
մակին մեծապէս շնորհակալ եմ :

Մեծ ցաւով Ձեզի կը ծանուցանեմ՝ որ . . . :

Թէպէտ եւ Ձեզի անձամբ ծանօթ ըլլալու
երջանկութիւնը չունիմ, սակայն եւ այնպէս կը
համարձակիմ այս թուղթս գրել, յուսալով որ
Չեր Պր. Յ. եղբօրը հետ ունեցած մտերմութիւնս
զիս Չեր առջեւն արդարացընելու բաւական կ'ըլլայ :

Պատիւ կը համարիմ Ձեզի իմացընել, որ
Չեր յանձնարարութեան համաձայն . . . :

Թղթովս կը ծանուցանենք, որ Չեր այսօրուան
շնորհածն ընդունեցանք :

Չեր . . . գրած նամակներն, քանի մը օր
յառաջ ամէնը մէկակող հասան ձեռուրնիս :

Չիս դարձեալ Չեր պատուական յիշողու-
թեան յանձնելու կը համարձակիմ :

Modèles pour terminer une lettre.

N'ayant rien autre chose d'intéressant à vous dire, je vous salue avec une considération distinguée.

P. S. Veuillez faire tenir l'incluse sans retard à son adresse.

L'heure nous presse et nous n'avons que le temps de vous réitérer l'assurance de notre parfait attachement.

P. S. Nous vous serons obligés d'acheminer l'incluse pour Ostende le plus tôt possible.

Le courrier étant sur le point de partir, nous finissons en vous assurant de notre constant attachement.

P. S. Nous vous écrirons plus au long par le prochain courrier.

Dévoué à vos ordres je vous salue.

Dans l'attente d'une prompte réponse à la présente nous avons l'honneur . . .

Նամակի վերջապահութիւններ :

Մտադրութեան արժանի գրելու ուրիշ բան չունենալով, առանձինն մեծարանօք զՁեզ կ'ողջունեմ :

Յ. Գ. Ար խնդրենք որ թղթիս մէջի նամակն անյապաղ իւր տեղը հասցընէք :

Ժամանակը քիչ բլլալով, մեզի կը մնայ մեր անձնանուէր հպատակութեան հաւատիքը դարձեալ նորոգել :

Յ. Գ. Հաճեցէք մէջի թուղթն ըստ կարի շուտ Օսդէնտէ խաւրել :

Սուրհանդակը ճամբայ ելլելու վրայ բլլալով, նամակնիս կը վերջացընենք Ձեզի հաստատ սէր ու անձնանուէր ծառայութիւն դաւանելով :

Յ. Գ. Գալ սուրհանդակով աւելի երկայն կը գրենք :

Միշտ Ձեր հրամաններուն պատրաստ բլլալով կը ճանչնամ զիս եւ այլն . . . :

Նամակիս վաղահաս պատասխանին սպասելով կը խոստովանինք զմեզ եւ այլն . . . :

Abréviations dans la correspondance commerciale.

à courte vue.
 argent fin.
 à t. p., à tout prix.
 bard., *brouillard*.
 bes., *balles*.
 bl., *baril*.
 ble., *balle* (de marchandises).
 bqes., *barriques*.
 bt., *brut, avec emballage*.
 bts., *boucauts*.
 bz., *batz*.
 c., *centime*.
 c.-à-d., *c'est-à-dire*.
 c. ct., *compte-courant*.
 Cie., Co., Compe., *compagnie*.
 c. nau, *compte nouveau*.
 courant.
 cpk., *copek*.
 cpt., *comptant*.
 cto., *compte*.
 cte. vx., *compte vieux*.
 c/ve., *cette ville*.
 crzr., *creuzer, cruche*.
 de Fe., *de France*.
 do., *dito, dit*.

Ասեւտրական թղթակցութեան համառոտութիւնները:

Կարճ պայմանագրերով:
 Ազնիւ արծաթ:
 Որեւիցէ գնով:
 Առաջին հաշուեզիբբ:
 Հակեր:
 Տակառակ:
 (Վաճառքի) Հակ:
 Տակառներ:
 Խառն կշիռ:
 Վաճառք գնելու տակառներ:
 Պաղ, (Հնդկանիայի դրամ):
 Մեդ. (Մանդիւ):
 Այսինքն:
 Ընթացիկ հաշիւ:
 Ընկ. Ընկեր. (Բնկերութիւն):
 Նոր հաշիւ:
 Ընթացիկ:
 Քափիք (սոսի դրամ):
 Պատրաստ ստակ:
 Հաշիւ:
 Հին հաշիւ:
 Աս քաղաքը:
 Գար. դարանդան. (գերմանական դրամ):
 Գաղղիայէն կամ Գաղղիայի:
 Նոյն. (նոյն ընդ վերնոյն):

dr., <i>denier</i> .	Գենար. (<i>գաղղիայի դրամ</i>):
Dt., <i>doit</i> .	Պարտական է:
Dvt. <i>doivent</i> .	Պարտական են:
ens., <i>ensemble</i> .	Ընդ ամենը:
Fr., fr., <i>franc</i> (<i>monnaie de France</i>).	Ֆր. (<i>ֆրանկ. գաղղիայի դահնկան</i>):
fco., <i>franco, franc</i> .	Ազատ, առանց տանող-չէքի:
fl., <i>florin</i> .	Ֆ. Ֆիորին. (<i>գերմանական դահնկան</i>):
fl. bco., <i>florin de banque</i> .	Գրամատեղանի Ֆիորին:
fl. ct., <i>florin courant</i> .	Ընթացիկ Ֆիորին:
fo., Fo., <i>folio</i> .	Երես:
Gen., <i>goulden</i> .	Ֆիորին:
gros.	Կռոշ. (<i>գերմանական դրամ</i>):
je., <i>jeune</i> .	Կրտսեր:
jl., <i>journal</i> .	Օրագիր:
jours de vue.	Օրան պայմանաժամով:
k., kil., <i>kilogramme</i> .	Հազարակրամ. (<i>Գաղղիայի կշիռ</i>):
kr., <i>kreuzer</i> .	Գարանդան. (<i>գերմանական դրամ</i>):
l/c., l. cte., <i>leur compte</i> .	Իրենց հաշիւը:
L., liv., <i>livre</i> (<i>de poids</i>).	Լիտր կամ Ֆունտ (<i>կշիռ</i>):
L., <i>livre</i> (<i>monnaie</i>).	Լիբր (<i>դահնկան</i>):
Louis d'or.	Լուդովիկոսի կամ Լուի սկի:
L. stg., <i>livre sterling</i> .	Բունտ սդերլին. (<i>անգլիական ոսկի</i>):
Malter (<i>mesure</i>).	Մալդէր (<i>չափ</i>):
marches. génes., <i>mar-</i>	Վաճառք:
<i>chandises générales</i> .	

m/c., mon cte., *mon compte.*

mois de date.

Monnaie.

Mque., *Martinique.*

N. B., NB., *nota bene.*

n/c., n. cte., *notre compte.*

No., *numéro.*

n. pl., *notre place.*

n/sr., *notre sieur.*

n. v., *notre ville.*

p. c., *par couvert.*

phn., *prochain.*

ple., *pistole (monnaie de change).*

pl. ou m., *plus ou moins.*

ppon., *proportion.*

pr. $\frac{0}{100}$, *pour cent.*

pr. $\frac{00}{1000}$, *pour mille.*

prof. et pes., *profits et pertes.*

ptre., *piastre, monnaie.*

ptre. effe., *piastre monnaie effective.*

Իմ հաշիւս:

Ամսուան պայմանագրա-
մով:

Լուծայ:

Մարդինիզ (կողոնյն վա-
նստը):

Միա դիր: Ծանուցում:
Գիտելիք:

Մեր հաշիւը:

Թ. (թիկ):

Մեր վաճառատեղին:

Մեր Տէրը. Մեր (Ա. Ա.)
պարոնը:

Մեր քաղաքը, մեր տեղը:

Ծածկութի տակ կամ
փաթեթով:

Մեր ձաւոր, առաջիկայ.
առջևի (շարսթը):

Բիստոյլ (սպանիական
դրամ):

Աւելի պակաս, քիչ շատ:
Համեմատութիւն:

Աս հարիւր, կամ հա-
րիւրին (այսչափ):

Աս հազար, կամ հազա-
րին (այսչափ):

Վաստակ եւ կորուստ:

Սպանիական սիւնակիր
կամ Տաճկական դա-
հեկան զուրուշ:

Ղուրուշ:

ql., quintal.	Կենդ. (կենդիւնար) կշիռ:
qos., quartos (monnaie d'Espagne).	Չորեքկին ոսկի կամ Տուպոն (սպանիական ոսկի):
r., reçu.	Ընդունած:
reme., remise.	Անցուած ստակ:
rl., réal; rx., réaux.	Ռեալ. (աճ. թրեալ):
s., sou.	Սու. (գաղղիայի ստակ):
s/bet., son billet.	Խւր տոմսակը:
shilling (monnaie).	Շիլլինգ (անգղիական դահեկան):
s. (le) c., sous (le) couvert.	Ծածկուած թի տակ, փած թեթով:
s/c., s. cte., son compte.	Խւր հաշիւը:
Silb. gr. Silber groschen.	Արծաթ կոպ. (գերմ.):
St. De., St. Dom(ingne).	Սան Տոմինկոյ (կղզոյ փանսոք):
sté., société.	Չովտղու թիւն, ընկերու- թիւն:
svt., suivant.	Ըստ. համաձայն:
te., tare.	Ապրա. (աճ. տարա):
tneaux., tonneaux.	Տակառներ:
tte. et re., traite et remise.	Քարշուած փոխանակա- գիր եւ անցուցած ստակ.
use., usance.	Ժամանակակէտ:
v. cte., votre compte.	Ձեր հաշիւը:
v. ve., votre ville.	Ձեր քաղաքը:

TABLE.

Observations sur l'art épistolaire.	2
Convenances épistolaires.	12
Du papier.	—
De l'inscription et de la souscription. Des titres.	—
Des titres en français.	
Titres et Adresses propres aux Ecclésiastiques.	14
Titres et Adresses propres aux Laïques.	16
De la souscription.	20
Modèle de Souscription.	—
Modèles pour commencer une lettre.	—
Modèles pour terminer une lettre.	22
Du corps de la lettre.	26
De la date.	28
Des post-scriptum.	30
De la manière de cacheter les lettres.	—
De l'adresse.	32
 Chapitre I. Lettres de félicitation.	 34
I. Lettres de bonne année, de fêtes et d'anniversaires.	—
Lettres d'un enfant à son père et à sa mère.	36
Un petit garçon ou une petite fille à son grand-papa.	42
A une dame qui a soigné notre éducation.	—
A un instituteur.	—
A un ami avec lequel on n'est pas très-intime.	44
A une personne qu'on respecte.	—
A un supérieur.	46
A un protecteur.	—
Envoi d'un cadeau d'étrennes à un instituteur.	48
Lettre d'un fils à son père.	50

Նախագիտելիք նամակագրութեան վրայ:	3
Նամակագրութեան պատշաճքը:	13
Թուղթ:	—
Վերնագիր, վերջաորութիւն կամ ստորագրութիւն եւ պատուանուն:	—
Հայերէն պատուանուն:	
Եկեղեցականաց Պատուանուններ:	16
Աշխարհականաց Պատուանուններ:	18
Վերջաորութիւն եւ ստորագրութիւն:	21
Վերջաորութեան օրինակ:	—
Փաղղիերէնի յատուկ սկզբնաորութեան օրինակներ:	—
Փաղղիերէնի յատուկ վերջաորութեան օրինակներ:	23
Նամակին մարմինը:	27
Թուական:	29
Յետագրութեան:	31
Նամակը կրելու վրայ:	—
Հասցէ կամ Երեսագիր:	33
Գլուխ Ա. Հնորհաւորութեան նամակներ:	35
Ա. Նոր տարւոյ, անուան եւ տարեգարձի Հնորհաւորութեան նամակներ:	—
Տղու մը իր հօրն ու մօրը գրած նամակները:	37
Պատիկ տղայ մը իր պապուն:	43
Տիկնոջ մը՝ որ գրողին դաստիարակութիւնը հոգացած է:	—
Վարժապետի մը:	—
Շատ բնասանի շեղոց բարեկամի մը:	45
Մեծարոյ մարդու մը:	—
Վերնագունի մը:	47
Պաշտպանի մը:	—
Վարպետի մը՝ նոր տարւոյ պարգևով:	49
Որդի մը իւր հօրը:	51

A un ami pour l'anniversaire de sa naissance.	50
Réponse.	52
Une petite fille pour l'anniversaire de la naissance de sa mère.	—
II. Lettres de félicitation sur d'autres sujets.	54
Félicitations à une personne qui a obtenu un emploi élevé.	56
A un ami intime, sur le même sujet.	—
A un protecteur qui a obtenu de l'emploi.	58
Lettre de félicitation à un ami sur une récompense qu'il a reçue pour des services rendus.	—
Sur une convalescence.	60
Lettre de civilité pour un mariage.	—
A un ami qui vient de se marier.	62
D'un officier à un général nouvellement promu.	—
A un jubilaire au sujet de sa fête.	64
Chapitre II. Lettres de condoléance.	66
Pour consoler un malade.	—
A un fils qui vient de perdre son père.	68
A une dame sur la mort de son mari.	—
Réponse.	70
Consolations à un ami sur la mort d'un de ses enfants.	72
Consolations offertes à un ami devenu veuf.	74
Consolations à une personne victime d'un malheur.	78
Chapitre III. Lettres de recommandation.	80
A un ami, pour lui recommander un autre ami.	82
Pour recommander un voyageur.	—
Pour demander la protection d'une personne en faveur d'une autre.	—
D'un père pour prier un tiers de veiller sur son fils.	84
D'une dame pour recommander une domestique.	86
Chapitre IV. Lettres de demandes et de remerciements.	88
Des pétitions.	90
Lettre d'invitation.	94
Invitation à un ami pour assister à un baptême.	—
Invitation du même genre à un personnage plus haut placé.	96

Բարեկամի մը իւր ծննդեան տարեգարձին: . . .	51
Պատասխան:	53
Պղտիկ աղջիկ մը՝ իւր մօրը ծննդեան տարեգարձին: . . .	—

Բ. Ուրիշ նիւթերու վրայ շնորհաւորութեան նամակներ:	55
Բարձր պաշտօնի համառ ձեկու մը:	57

Նոյն նիւթի վրայ՝ բնտանի բարեկամի մը:	—
Նոր պաշտօնի հասած պաշտպանի մը:	59
Բարեկամի մը՝ վարձատրութեան առթիւ շնորհաւորութիւն:	—
Հիւանդութեան փոսնդն անցուցած ձեկու մը:	61
Հարսանեաց շնորհաւորութիւն:	—
Բարեկամի մը պատկան:	63
Պաշտօնակալ մը՝ նորընտիր զօրապետի մը:	—
Յիսնամեայ հանգէս կատարողի մը:	65

Գլուխ Բ. Երեսնամեայ շնորհաւորութեան նամակներ:	67
Հիւանդ մը սփոփելու:	—
Որդւոյ մը՝ հօրը մահուանը վրայ:	69
Տիկնոջ մը՝ իւր ամուսնոյն մահուան վրայ:	—
Պատասխան:	71
Բարեկամի մը՝ զաւկին մահուանը վրայ:	73
Բարեկամի մը՝ կնոջը մահուանը վրայ:	75
Չարտրդութեան հանդիպած ձեկու մը:	79

Գլուխ Գ. Եանձնարարութեան նամակներ:	81
Բարեկամ մը՝ ուրիշ բարեկամի յանձնելու համար:	83
Ճամբորդ մը յանձնելու համար:	—
Մեկու մը համար պաշտպանութիւն խնդրելու:	—
Հայր մը՝ իր որդին ուրիշ մը հոգացողութեան կը յանձնէ:	85
Տիկնոջ մը՝ աղախին մը յանձնելու:	87

Գլուխ Դ. Ազգանաց եւ շնորհակալութեան նամակներ:	89
Աղերսագիր կամ խնդրագիր:	91
Հրախրանաց նամակ:	95
Վերահայրութեան հրաւեր:	—
Նոյնպիսի հրաւեր՝ բարձրաստիճան ձեկու մը:	97

Invitation pour un jour de naissance.	98
Invitation à souper.	—
D'un fils à son père, pour lui demander la permission de le venir voir.	100
Réponse à la précédente.	—
Pour prier un ami de nous prêter quelque argent.	—
Du même genre, mais moins familière.	102
Pour demander à quelqu'un sa protection.	104
Pour demander des renseignements sur quelqu'un	—
Pour faire souvenir d'une promesse.	106
Pour demander une place.	108
Pour une personne destituée de sa place.	112
Pour demander des secours.	114
Pour obtenir une diminution du droit de fermage après un événement désastreux.	—
Pour obtenir un passeport.	116
Pour obtenir le paiement d'une fourniture.	—
 Pour demander une audience particulière.	 118
 Pour demander des renseignements sur une personne à un ambassadeur.	 120
A une dame pour solliciter des secours.	—
Offres de service de la part d'un ouvrier.	122
Lettre de remerciement à une personne qui nous a rendu service.	124
A un bienfaiteur qui cherche à se cacher.	—
Remerciments adressés à un roi.	126
Remerciments à un créancier dont on a obtenu un délai.	128
Pour remercier d'un livre prêté.	—
Pour remercier d'un service rendu.	130
 Pour remercier des félicitations reçues au sujet d'un jour de naissance.	 132
Envoi d'un cadeau à un médecin.	—
Pour accepter une invitation à souper.	134
 Chapitre V. Monitoires, lettres de reproches, d'excuses, de nouvelles, d'avertissement.	 136
 Lettres de reproches.	 —
Lettres d'excuses.	138
Lettres de nouvelles.	—
Pour rappeler amicalement un paiement en retard.	140

Ծննդեան տարեդարձի հրաւեր :	99
Ընթերցաց հրաւեր :	—
Որդի մը՝ հօրմէն զինքը տեսնելու հրաման կը խնդրէ :	101
Պատասխան :	—
Բարեկամէ մը՝ սասկէ փոխ ուղելու համար :	—
Նշմանալի նամակ մը՝ նուազ ընտանեկան սծով :	103
Մէկու մը պաշտպանութիւնը խնդրելու համար :	105
Մէկու մը վրայ տեղեկութիւն առնելու համար :	—
Խոստում մը յիշեցընելու համար :	107
Պաշտօն մը խնդրելու համար :	109
Պաշտօնէն վար առնուած մէկը :	113
Օգնութիւն խնդրելու համար :	115
Դժբախտ արկածի մը պատճառաւ վարձակալութեան պայմանները թեթեւցընելու աղերս :	—
Անցադիր մ՝ ընդունելու համար :	117
Յանձնուած վաճառաց վճարմունքն ընդունելու համար :	—
Առանձնական ունկնդրութիւն մ՝ ընդունելու համար :	119
Դեսպանի մը՝ մէկու մը վրայ տեղեկութիւն խնդրելու համար :	121
Տիկնոջ մը՝ իրմէ օգնութիւն խնդրելու համար :	—
Արուեստասար մը սր գործք կը խնդրէ :	123
Շնորհակալութեան նամակ՝ մէկուն քրած բարութեանը :	125
Անձանօթ մնալ ու զոյգ բարերարի մը :	—
Թագաւորի մը շնորհակալութեան նամակ :	127
Պարտասիրոջ մը՝ շնորհակալութեան նամակ, հատուցման պայմանաժամե երկընցընելուն համար :	129
Փոխ առած զիրք մը եւ գարձուցած ատեն :	—
Մեզի բարութիւն քրած մէկու մը շնորհակալ ըլլալու համար :	131
Բարեկամի մը՝ ծննդեան օրն քրած բարեմաղթութեան շնորհակալութիւն :	133
Բժշկի մը՝ պարզելով մէկտեղ :	—
Ընթերցաց հրաւեր մ՝ ընդունելու համար :	135

Գլուխ Ե. Երբգորանաց, յանդիմանութեան, ջատագովութեան, նորալոց, աղաքարութեան նամակներ :	137
Յանդիմանութեան նամակներ :	—
Թողութիւն խնդրելու նամակներ :	139
Նորալոց նամակներ :	—
Ուշացած վճարում մը բարեկամարար յիշեցընելու համար :	141

Lettre pour reprocher une négligence dans une commission.	142
A une personne qu'on a offensée.	144
D'un jeune homme qui avait offensé son père.	146
Lettre pour s'excuser d'avoir tardé longtemps à répondre.	—
D'un domestique à son maître.	148
Pour excuser quelqu'un.	—
Un ouvrier s'excuse de livrer trop tard l'ouvrage promis.	150
Pour s'excuser d'avoir manqué à une invitation.	152
Réponse.	—
Pour s'excuser de renvoyer trop tard un livre qu'on avait emprunté.	—
Excuses adressées à un chef auprès duquel on s'est vu calomnié.	154
Excuses à une personne qui a besoin d'argent.	156
Refus à une demande d'emprunt.	—
A un père sur la maladie de son fils.	158
Pour annoncer la mort de son père à un ami du défunt.	160
Pour annoncer à un père la mort de son fils.	—
Rapport adressé à un père sur la conduite de son fils.	164
Chapitre VI. Des billets.	166
Billets pour inviter à dîner etc.	168
Réponses.	170
Après un bal.	172
Réponse.	174
Billets pour donner rendez-vous à quelqu'un.	—
Billet laissé chez une personne qu'on n'a pas trouvée.	176
Pour des marchands.	—
Billets de faire part d'un mariage.	—
Billet de faire part d'accouchement.	178
Billet de faire part d'un décès.	—
Chapitre VII. Lettres d'affaires et de commerce.	180
I. Circulaires et offre de services.	184
Création d'une maison de commission.	—
Cessation de commerce.	186
Dissolution d'une société de commerce.	188
Liquidation d'une maison de banque.	—

Յանձնարարութեան մը կատարման մէջ եղած անփութութեան թեան դէմ	143
Մէկու մը՝ զորն որ վշտացուցած ենք	145
Որդիէ մը՝ որն որ հայրը վշտացուցած է	147
Պատասխանը շատ ուշացուցած ըլլալուն համար թողութիւն խնդրել	—
Ծառայէ մը՝ իւր փրօքը	149
Մէկը վատագոգելու համար	—
Արուեստուոր մը խոստացած գործքն ուշ լինելուն համար ինք զինքը կը վատագոգէ	151
Հրաւերի մը շեղման համար թողութիւն խնդրել	153
Պատասխան	—
Գիրք մը ուշ ետ դարձնելուն համար ինք զինքը վատագոգել	—
Զրպարտութեան մը դէմ մեծի առջեւ վատագոգութիւն	155
Ստակ խնդրողի մը	157
Խնդրուած փոխը զլանալու համար	—
Հօր մը՝ որդւոյն հիւանդութեանը վրայ	159
Իւր հօրը մահէն անոր բարեկամներէն մէկուն իմացնելու համար	161
Հօր մը՝ որդւոյն մահէն իմացնելու համար	—
Հօր մը՝ իւր որդւոյն ընթացքին վրայ տեղեկութիւն	165
Գլուխ Զ. Տոմսակ	167
Ճաշի եւ սոյն հրաւիրելու տոմսակներ	169
Պատասխան	171
Պարահանդէսէ մը ետքը	173
Պատասխան	175
Ժամագրութեան տոմսակներ	—
Մէկը տունը շտապ ատեն թողարուած տոմսակ	177
Ղաճառականներու համար	—
Հարսանեաց մը լուրը տալու տոմսակներ	—
Զառակ մը ծնանելը ծանուցանելու տոմսակ	179
Մէկու մը մահէն ծանուցանելու տոմսակ	—
Գլուխ Է. Գործառնական եւ առեւտրական նամակներ	181
Ա. Շրջաբերականք ու առուտուրի առաջարկութիւն	185
Յանձնարարութեան տան մը հաստատուիլը	—
Առուտուր մը դադարեցնել	187
Ղաճառականութեան ընկերութեան մը լուծուիլը	189
Դրամասեղանի մը իւր հաշիւները կարգի դնելը	—

Annonce d'un décès et de la continuation d'un commerce.	190
Vente ou cession d'un fonds de commerce.	192
Sortie d'un associé et entrée d'un autre.	—
Établissement d'une filiale ou commandite sans changement de raison de commerce.	194
Annonce de la concession d'une procuration.	196
Annonce du retrait d'une procuration.	—
Pour offrir ses services.	198
Pour proposer des affaires.	—
Formules pour terminer une circulaire.	200
II. Lettres d'affaires commerciales.	202
Pour s'informer du prix du change.	—
Réponse.	—
Pour s'informer du prix d'une marchandise.	204
Réponse.	—
Avis sur les cours de diverses marchandises.	—
Ordres donnés et reçus etc.	210
Commandes.	220
Réponse.	—
Avis d'achats effectués.	222
Plaintes au sujet d'envois de marchandises.	—
Réponse.	224
Un commissionnaire est chargé de l'achat d'une partie de marchandises.	—
Réponse. Envoi d'échantillons.	226
Confirmation d'ordres donnés.	228
Envoi d'un compte d'achat simulé.	230
Envoi de marchandises avec remboursement.	—
Avis de l'embarquement d'une marchandise pour un lieu tiers.	232
Lettre de l'expéditeur à la maison de Havre.	—
Avis d'un naufrage.	234
Réponse.	—
Renseignements demandés sur le prix du fret.	236
Réponse.	—
Retrait d'un ordre donné.	238
Conclusion d'un contrat maritime.	240
Plaintes d'un chef à son commis-voyageur.	242
Réponse.	244
III. Lettres relatives à des paiements.	246
Paiement d'une facture.	—

Մէկուն մահուանը եւ անկէ ետեւ առուտութիւն շարունակուելուն ծանուցում:	191
Առուտութի մը ծախսութիւն:	193
Վաճառակցի մը՝ ընկերութենէն ելլելը եւ ուրիշ մէկու մը մտնելը:	—
Երկրորդական վաճառատան մը հաստատութիւն, առանց ստորագրութիւնը փոխելու:	195
Հոգարարձութիւն մը տալու ծանուցում:	197
Հոգարարձութեան մը ետ առնուելուն ծանուցում:	—
Իւր ծառայութիւնն ընծայելու համար:	199
Առեւտրական գործք առաջարկելու համար:	—
Շրջաբերականի վերջաւորութիւններ:	201
Բ.	
Առեւտրական գործառնութեանց թղթեր:	203
Փոխանակագրի դնոյն վրայ տեղեկութիւն առնելու համար:	—
Պատասխան:	—
Վաճառքի մը պինտ իմանալու համար:	205
Պատասխան:	—
Չանազան վաճառքներու ընթացքին վրայ կարծ տեղեկութիւններ:	—
Ապստրանք եւ ընդունելութիւն:	211
Ապստրանք:	221
Պատասխան:	—
Յանձնարարութեանց կատարման ծանուցում:	223
Ընդունուած վաճառքներու վրայ քանքատ:	—
Պատասխան:	225
Մէկը՝ յանձնառուին ցեղ մը վաճառք գնելու յանձնարարութիւն կ'ընէ:	—
Պատասխան: Օրինակներու առարում:	227
Յանձնարարութեան հաստատութիւն:	229
Վաճառման կեղծեալ հաշուի առարում:	231
Վաճառաց առարում հաստատմամբ հանդերձ:	—
Երրորդ տեղւոյ համար վաճառքի մը նաւ գրուելուն վրայ ծանուցում:	233
Ուղեւորին Հափի տան գրած նամակը:	—
Նաւարկելութեան մը ծանուցում:	235
Պատասխան:	—
Նաւորէքի վրայ ուզուած տեղեկութիւն:	237
Պատասխան:	—
Յանձնարարութիւն մը ետ առնուլ:	239
Ծոփային դաշնագրութիւն մը կնքել:	241
Գլխաւորէ մը քանքատ իւր ծանապարհորդ խան- թի պատանուոյն:	243
Պատասխան:	245
Գ.	
Վ ճարմանց վերաբերեալ նամակներ:	247
Վաճառացոյցի մը վճարութիւն:	—

Payement d'une traite.	246
Envoi d'argent en diverses espèces.	248
Envoi d'une lettre de change.	—
Refus d'acceptation suivi de protêt.	—
Envoi d'une traite avec prière de balancer le compte et de renvoyer l'excédant.	250
Envoi de l'excédant d'un payement.	—
Refus d'accepter l'arrangement ci-dessus.	252
Avis donné à un créancier qu'il peut disposer de son avoir.	—
Avis d'un payement fait au voyageur d'une maison.	254
Envoi d'un payement.	—
Demande d'une ouverture de crédit.	—
Réponse négative.	256
Réponse affirmative.	258
Refus d'accepter une traite non-avisée.	260
Pour s'excuser d'une erreur.	—
Avis du non-payement d'une traite acceptée.	262
Renvoi d'une traite non-acceptée.	—
Renvoi d'une traite et du protêt pour notifica- tion tardive du dernier.	264
Envoi d'actions avec ordre de les vendre.	—
Avis qu'on n'a pu vendre au prix ordonné.	266
Pour se plaindre de ce qu'un crédit de banque a été dépassé.	268
Réponse.	—
Retrait d'un crédit de banque.	270
Mouvements de fonds etc.	272
Reproches d'un négociant à un autre.	276
Demande de prolongation d'un billet à é- chéance.	—
Emprunt d'argent.	278
Pour remettre les comptes, les établir, en accuser le bien-être et les régler.	—
Monitoires.	282
Pouvoir donné à un homme de loi de recouvrer une somme en souffrance.	284
Tentative d'accommodement avec des créan- ciers par l'entremise d'un notaire.	—
Annonce de faillite et demande d'entrer en arrangement.	286

Փոխանակագրի մը վճարուիլը	247
Առևտնպատրաստ ստակի առարուժ՝ զանազան տեսակ գրամով	249
Փոխանակագրի մը առարուժ	—
Փոխանակագրի մը շնորհունուիլն ու անոր դէժ բողբը	—
Փոխանակագրի մը առարուժ, աղաչելով որ անով հաշիւը հաւասարցընէ եւ աւելցածը ետ խաւրէ	251
Վճարքի մը աւելցուին ետ խրկել	—
Ժխտական պատասխան	253
Պարտատիրոջ մը ծանուցում՝ որ առնելիքն ու զա- ծին պէս կրնայ արամագրել	—
Համարող դորձակատարի մը եղած վճարման ծա- նուցում	255
Վճարքի մը խրկուիլը	—
Համարում տալու խնդրուածք	—
Ժխտական պատասխան	257
Հաստատական պատասխան	259
Առանց ծանուցման քարշուած փոխանակագրի մը մեժում	261
Սխալման մը համար թողութիւն խնդրել	—
Քարշուած փոխանակագրի մը ընդունուելէն ետքը անվճար ֆալուս վրայ ծանուցում	263
Քարշուած փոխանակագիր մը շնորհունուելով ետ խաւրել	—
Փոխանակագիրն ու բողբը ետ դարձընել, բողբ- քին ուշ ծանուցուելուն համար	265
Բաժանորդութեան թղթերու առարուժ ծախս- լու յանձնարարութեամբ	—
Ծանուցում թէ յանձնուած գնով անկարելի է ծախել	267
Համարման մը սահմանն անցընելուն վրայ արք- տունջ	269
Պատասխան	—
Փոխանակագրի համարման մը ետ առնուիլը	271
Դրամագլխոյ շարժումներ	273
Վաճառականի մը գէժ քանքատ	277
Հաստցման օրը հասած փոխանակագրի մը ժա- մանակն երկընցընելու աղաչանք	—
Փոխ ստակ խնդրել	279
Հաշիւ խաւրել, հաստատել, վաւերացընել եւ ուղղել	—
Յուշարարութեան թղթեր	283
Փաստարան մը չվճարուած դրամը ձեռք բերելու լիազօր իշխանութիւն կ'ընդունի	285
Նոտարի միջնորդութեամբ պարտատէրներուն հետ միարանելու փորձ	—
Մանկացած ըլլալուն ծանուցում՝ իրաւաբաժ ըլլալու առաջարկութեամբ	287

Prière à un homme de loi d'ajourner ses démarches.	288
IV. Renseignements demandés sur des tiers,	
Lettres de recommandation.	291
Informations sur un commerçant.	292
Réponse favorable.	294
Réponse défavorable.	294
Pour prendre des informations sur un commis.	
Réponse favorable	296
Réponse moins favorable.	—
Questions moins étendues qu'on peut écrire en post-scriptum ou sur un bulletin à part inclus dans la lettre	298
Réponses.	—
Recommandations.	300
V. Modèles pour commencer une lettre.	302
Modèles pour terminer une lettre.	308
Abréviations dans la correspondance commerciale	310

Թատարանի մը իւր դատախազութիւնն ուշա- ցընելու աղաչանք:	289
Գ. Երրորդ անձի մը վրայ տեղեկութիւն խնդրել: Յանձնարարութեան թղթեր:	291
Վաճառականի մը վրայ տեղեկութիւն խնդրել:	—
Նպատաւոր պատասխան:	293
Մենպատաւոր պատասխան:	—
Խանթի պատանդ մը վրայ տեղեկութիւն խն- դրել	295
Նպատաւոր պատասխան:	297
Նուազ նպատաւոր պատասխան:	—
Կարճաօտ հարցումներ, որոնք իրրեւ յետդրու- թեան կամ նամակին մէջ գրուած առանձին տոմսակի վրայ կրնան գրուիլ:	299
Պատասխան:	—
Յանձնարարութեան թղթեր:	301
Ե. Նամակի սկզբնաւորութեան օրինակներ:	303
Նամակի վերջաւորութիւններ:	309
Վաւարական թղթակցութեան համաօտութիւն- ները:	310

9565

2013

